ANUL XXVI – NR. 1 (1 126) – 1 ianuarie 1977

flacăra

SĂPTĂMÎNAL EDITAT DE FRONTUL UNITĂȚII SOCIALISTE

România în 1976

Anul 1976 — anul unu al cincinalului revoluției tehnico-științifice — a fost, ca toți anii noștri din urmă, un an al omului.

E un an care se încheie frumos, într-o țară frumoasă, într-un decembrie alb, într-un anotimp a cărui culoare provoacă metamorfoza tuturor tonurilor vieții noastre, chiar și a celor mai puțin luminoase, spre serafic și casț. România, în decembrie, e nespus de frumoasă, atinsă de albul zăpezii care transfigurează lumea, ridicînd-o la celestețea imaculatei concepțiuni, ca și zorii de primăvară sub răsărirea castă a ghioceilor. În România, iarna e atît de frumoasă, atît de aproape de primăvară, cu zăpezile-i uneori fastuoase dar efemere ca și un voal nupțial de mireasă, încît ai zice că ninge cu ghiocei, încît ai zice că ninge cu răsărire. Este deci, deopotrivă, marcat prin înseși înfățișările firii, un anotimp de bilanț, un anotimp de sinteze, dar și de renaștere, de deschidere către viitor, de angajare a noi răsăriri, de angajare a noi perspective. Sărbătorind Republica și anualu-i urcuș pe culmea vremii, socotindu-se deci victoriile anului, se deschide un alt ciclu constructiv, oamenii trăiesc o sporită frenezie a muncii și vieții, dincolo de melancolia fulgilor ce le cad pe tîmple, îmbătrînindu-i sau înfrunzindu-i cu un an.

E un an ce se încheie frumos, într-o țară frumoasă, într-un spațiu al armoniilor în care ninge cu ghiocei, în care violențele firii ne încearcă doar rareori, în care viscolele, ca și soarele primăverilor, par doar ciocniri mai energice de diapazon într-o partitură simfonică ce se compune ciclic, rotund. Nici o încordare. Decît numai cea a oamenilor.

(Continuare în pag. 16)

ILIE PURCARU ■

Să întîmpinăm al 30-lea an de Republică după datină, cu pîine, cu sare, cu hărnicie și omenie

Vă propunem un scurt răgaz meditativ în timpul căruia să privim înapoi, în istoria noastră, cu o privire lungă exact de douăzeci și nouă de ani.

Să ne amintim de momentul 30 Decembrie 1947 : cînd regele Mihai I — nepotul celuilalt rege pe a cărui frunte Iser a săpat un 1907 cu cifre de sînge — a abdicat, plecînd din țară, și cînd Adunarea Deputaților a adoptat Legea nr. 363 prin care s-a proclamat Republica Populară Română.

Să ne amintim de 1948 : cînd uzina de strunguri din Arad și-a început producția ; cînd în toate institutele de învățămînt superior au început să se predea cursuri de filozofie marxistă ; cînd a început construirea prin muncă voluntară a Fabricii de confecții din București ; cînd au început lucrările pe șantierele naționale ale tineretului de la Bumbești-Livezeni, Salva-Vișeu și Lunca Prutului ; cînd — la 13 aprilie — cei 401 deputați ai

(Continuare în pag. 6)

NELU IONESCU ■

Verbe

A naște : gînd și suflet ; a întrupa, a crește ;
A ocroti ce este ; perpetuind, a fi.
E-o soartă, nu ușoară, dar care ne prieste —
În ea suntem azi mături, în ea am fost copii.

A ridica : zidire și imn, a crede-n ele ;
A semăna : iubire și griu și har în grai ;
A stărui în bine, a fi inapt de rele,
A-ți mulțumi părinții și patria ce-o ai ;

A izvodi speranțe, a le-mplini prin faptă ;
A cîștiga prin jertfe, a pierde doar sperînd
Că poți învinge încă în lupta ce te-așteaptă ;
A cuteza dreptatea să o slujești oricînd ;

A întări ce-i șubred în juru-ți și în tine,
A alina ce doare : prin foc ori mingîieri ;
A te aprinde torță spre a vedea mai bine
Drumul ce-ți stă în față și celălalt, din ieri ;

A cere : ție-ntîiul, ce altora-ai pretinde ;
A dărui, întregul avut, spre-a fi bogat ;
A-ți bucura viața cu dulcile merinde,
Neosteniri tale, rod binemeritat.

A-nnobila copacul ce i-ai sădit, și prunci
Pe care-i dai luminii și umbrei sorții lor ;
A închina putere și isteține, muncii ;
A face veșnicie din tot ce-i trecător ;

A întrupa, a crește, a stărui, a-nvinge —
Verbe, viața noastră voind a povesti,
Alcătuind c-un freamăt de aripă și sînge
Rostirea unei demne și bărbătești mîndrii.

DOINA SĂLĂJAN ■

Anul care vine Să fie cu bine...

Omul trăise o viață, ajunsese, adică, vîrsta la care să poată spune că a trăit o viață și „cîte nu vezi și trăiești într-o viață de om", și se uită cu ochii lui albaștri-senini în zarea de dincolo de lumină.

„Anul care vine — zicea el — Să fie cu bine !" Înțelepciunea **simplificase** filozofia, alesese cuvintele cele mai **simple** și cuvintele își recăpătaseră și ele în rostirea lui, bogăția lor de grele înțelesuri și el zîmbea și se arăta împăcat în fața acestei urări pe lîngă care noi, adesea, sîntem tentați să trecem ușor.

El înțelesese ce se cere unui an întreg pentru a fi un an fericit și bogat și împlinit și rostuit. **Să fie cu bine !** — „Cu bine — zicea el — adică toate datoriile împlinite, fiindcă noi, în viață, sîntem datori, așa cum sîntem datori cu viața și plătindu-ne datoria să o plătim cum se cuvine, la timp și cu fruntea sus și senini, pînă la ultima datorie".

Fiecare om, în prag de An nou, își urează el însuși în sufletul său și în urare pune speranța și visul și credința lui în mai bine.

Mai bine, pentru mine, atunci, ar fi să am curajul, ca scriitor, să iau viața în piept și să trăiesc la rînd cu cei care o împlinesc și să nu mai **descriu**, ci să **scriu** această viață la care, prea adesea, asistăm noi, scriitorii, ca și cînd am

(Continuare în pag. 5)

DINU SĂRARU ■

Labiș — după douăzeci de ani

Băiatul de douăzeci de ani, adesea bine dispus și arborînd un aer jovial extrem de comunicativ, un aer nepăsător, a trăit cu pasiune tragică dimensiunea etică a vieții și, parcă, în treacăt, în răgazul puținelor ore libere, a dat literaturii române versuri durabile. Cu timpul (un timp care însemna pentru el o sinteză comprimată la maximum) jovialitatea firii sale începe să dispară, se lasă înlocuită de altceva, de aerul de concentrare severă, care l-a definit în ultimele luni de viață. Se poate spune că poezia începuse abia acum să-i modeleze viața. Începuse să existe altfel, determinat de poezia sa. Nu numai viața explică și dictează poezia, contrariul este la fel de adevărat. Ceea ce scrie și a scris, ceea ce poartă în el, o anumită așteptare înfrigurată a unei anumite poezii, provoacă în viața sa un anumit curs, determină atitudini care, la rîndul lor, vor provoca poezia. De la viață la operă există deci o dublă comunicare reciprocă, un circuit continuu în **ambele** sensuri, care asigură unitatea profundă a spiritului creator.

Poezia lui Labiș începe prin a fi expresia unui stil de viață și sfîrșește prin a-l determina. La sfîrșit **figura** poetului este, în întregime, o creație a poeziei sale. Nici o îngrijorare în fața **formelor** și nici o preocupare de a le satisface nu există pentru Labiș ; planul vieții sociale se confunda la el în această privință cu planul moral. El știa că nimic nu atrage mai mult atenția lacomă a forțelor răului și aplicația lor de a se substitui, decît temele mari ale binelui și că era de ajuns ca aceste teme să fie pe moment lipsite de energie, pentru ca „răul" să se poată manifesta. Era de ajuns ca aceste teme să tacă, pentru ca ele, forțele impostiurii, să poată vorbi, să devină **active** și să le ia locul, convingînd că de partea lor este adevărul. Era de ajuns ca aceste „teme" să neglijeze o clipă puterea cu care erau investite, pentru ca în numele lor să vorbească mincinna pe un ton grav, respectuos. Cea mai josnică dintre demagogii este demagogia substituției.

(Continuare în pag. 22)

LUCIAN RAICU ■

Nu stăpîniți, prieteni, zburdălnicia voastră,
Lăsați să sune rîsul și cîntecul vioi
În înserarea asta înaltă și albastră,
Cînd noul an își mînă toți solii către noi.

Nicolae Labiș ■

Procesul unor idei

Obiceiuri

În ciuda imensei cantități de cunoștințe adunate de-a lungul anilor, oamenii știu, totuși, puține lucruri despre ei înșiși. O perioadă a anului, cum e cea a „sărbătorilor laice de iarnă" ne aduce și astăzi în discuție, pe noi toți, prin raportare la unele manifestări a căror forță și semnificație exactă încă nu le cunoaștem bine. Utilizăm termenii de „obicei" și „datină" pentru a desemna niște fenomene foarte greu de explicat. De ce, în ajun de An nou, se umblă cu plugușorul ? De ce se umblă, a doua zi cu sorcova ? Răspunsul omului de astăzi, ca și al celui de acum două mii de ani suna: „fiindcă așa este obiceiul". Și, totuși, ce reprezintă obiceiul în viața omului modern, trăind în a doua jumătate a secolului XX ? Desemnăm prin termenul de **obicei** un ansamblu de practici sociale specifice atît pentru fiecare din momentele importante ale vieții omului, cît și pentru fiecare din momentele importante ale anului calendaristic. Obiceiul, privit din această perspectivă, se referă la unele resorturi ale comportamentului colectiv ce merită examinate cu atenție. Oamenii

(Continuare în pag. 18)

GHEORGHE ACHIȚEI ■

Ne aflăm într-un asemenea stadiu al dezvoltării societăţii noastre încît calitatea întregii activităţi, buna organizare şi conducere a tuturor sectoarelor, munca organizatorică concretă constituie factorul hotărîtor al mersului ferm înainte

NICOLAE CEAUŞESCU

După Plenara din 2—3 noiembrie a Comitetului Central al P.C.R., care a dezbătut sarcinile actuale şi de perspectivă ce revin diferitelor sectoare de activitate în asigurarea condiţiilor dezvoltării economice şi sociale a patriei, tovarăşul Nicolae Ceauşescu a avut numeroase întrevederi de lucru cu cadre din conducere, specialişti din toate domeniile, care au evidenţiat concluzii practice de o deosebită importanţă. După întîlnirile ce au avut loc săptămîna trecută cu specialiştii din industria mobilei şi economia construcţiilor, iată că, în acest sfîrşit de an, atenţia preşedintelui ţării este îndreptată spre un alt sector important al creşterii nivelului de trai la altitudinea spre care năzuim. Miercurea trecută, secretarul general al partidului a analizat, în cadrul unei vizite de lucru, soluţiile propuse de specialişti pentru ridicarea la cotele înalte ale civilizaţiei moderne, eficienţa întregii activităţi din domeniul industriei uşoare.

Vizita, al cărei cadru l-a oferit din nou Palatul sporturilor şi culturii, unde realizările tehnicienilor din industria uşoară în răstimpul scurs de la ultima plenară au fost grupate sub forma unor produse noi sau reproiectate, de calitate mai bună, realizate cu un consum mai mic de materiale, cu tehnologii mai productive, a oferit totodată cadrul reluării dialogului cu ministrul industriei uşoare, cu alţi factori de răspundere din acest domeniu.

A avut loc o concretă şi utilă analiză privind folosirea pe scară mai largă a unor tehnologii şi materiale care să asigure o mai mare eficienţă, sporirea neîntreruptă a calităţii produselor. Au fost reluate concluziv o serie de teme care au făcut obiectul mai multor întîlniri cu cadrele de conducere şi specialiştii. Prin caracterul ei concret, la obiect, cu concluzii de o imediată utilitate practică, oferind oamenilor muncii un program concret de acţiune pentru atingerea obiectivelor propuse, vizita s-a înscris în cadrul preocupărilor constante ale tovarăşului Nicolae Ceauşescu de a se afla necontenit în inima fierbinte a realităţii şi a vieţii.

O idee a revenit ca un laitmotiv în toate împrejurările discuţiilor : spiritul gospodăresc, care în viziunea atît de limpede a secretarului general înseamnă responsabilitate, înseamnă dragoste şi competenţă, preocuparea permanentă pentru mai bun, mai ieftin, mai uşor, mai elegant, în concordanţă cu gusturile şi cu ritmurile de creştere ale nivelului de trai.

Secretarul general a remarcat că există în continuare resurse nefolosite în ce priveşte indicele de utilizare a materiilor prime şi materialelor şi a atras atenţia că propunerile prezentate în acest sens trebuie considerate ca fiind minimale, că se impune intensificarea cercetărilor aplicative orientate spre realizarea acestui scop, pentru ca în anii viitori să se poată obţine reducerea considerabilă a consumurilor, în condiţiile îmbunătăţirii continue a calităţii produselor. Urmărit de toţi cei prezenţi cu atenţie şi sentimentul că în gîndurile secretarului general descifrează propriile lor gînduri, tovarăşul Nicolae Ceauşescu a arătat că în atenţia institutelor de cercetări, a institutelor de proiectări, a tuturor specialiştilor, trebuie să se afle acele probleme care se nasc din realitatea imediată, din obligaţia de a îndeplini sarcinile de plan la parametrii prevăzuţi şi în condiţiile unei maxime mobilizări de forţe creatoare.

Se impune, de asemenea, a arătat secretarul general al partidului, ca toate instituţiile, întreprinderile şi nu numai acelea ce folosesc pe scară largă produsele textile, confecţiile, articolele de pielărie, dar şi toate celelalte instituţii şi organizaţii, şcoala, organizaţiile şi asociaţiile locatarilor să-şi intensifice activitatea de strîngere şi predare a obiectelor uzate pentru ca printr-o prelucrare corespunzătoare să fie reintroduse în circuitul producţiei. Nu trebuie să uităm, a precizat tovarăşul Nicolae Ceauşescu, că aceste procedee sînt frecvent utilizate în alte ţări.

În încheierea discuţiilor, mulţumind pentru indicaţiile cu valoare de program pe care le-au primit din partea secretarului general, participanţii şi-au exprimat hotărîrea de a traduce întocmai în viaţă sugestiile primite împreună cu muncitorii şi tehnicienii din întreaga industrie uşoară.

★

Primit cu vii ovaţii, tovarăşul Nicolae Ceauşescu, secretar general al Partidului Comunist Român, preşedintele Republicii Socialiste România, comandantul suprem al forţelor armate, a luat cuvîntul, joi dimineaţa, la adunarea activului de partid şi a cadrelor de conducere din Ministerul de Interne. A fost un prilej pentru secretarul general al partidului de a constata că rezultatele primului an al cincinalului sînt bune în toate sectoarele de activitate, că întregul nostru popor munceşte cu entuziasm şi hotărîre pentru a da viaţă prevederilor Congresului al XI-lea, planului cincinal 1976—1980, de dezvoltare economico-socială a patriei. **„Mai presus de toate,** a arătat secretarul general, **aceste măreţe înfăptuiri sînt rezultatul muncii minunatei noastre clase muncitoare, a ţărănimii şi intelectualităţii, a tuturor oamenilor muncii, fără deosebire de naţionalitate, a întregului nostru popor care, sub conducerea partidului, transpune neabătut în viaţă politica internă şi externă ce corespunde pe deplin năzuinţelor vitale ale întregii noastre naţiuni."**

A urmat o amplă şi strălucită analiză a activităţii tuturor unităţilor Ministerului de Interne care, ca organe speciale ale partidului şi statului nostru, însărcinate cu apărarea cuceririlor revoluţionare, a

ordinii socialiste, a independenței țării, a proprietății obștești și a tuturor cetățenilor, așază la temelia întregii lor activități hotărîrile Congresului al XI-lea al partidului, Constituția și legile țării. „**Organele de securitate și miliție, a** arătat tovarășul Nicolae Ceaușescu, **trebuie să acționeze în așa fel încît să se asigure munca pașnică a întregului nostru popor care își consacră energiile făuririi societății socialiste multilateral dezvoltate. Să asigurăm permanent apărarea orînduirii noastre socialiste, să creăm condiții ca toți cetățenii, fără nici o deosebire, să se bucure din plin de cuceririle socialismului, de libertățile democratice ale societății noastre.**"

Evidențiind lipsurile care mai persistă în activitatea acestor organe, tovarășul Nicolae Ceaușescu a trasat sarcini concrete, a arătat cu clarviziunea-i binecunoscută căile și modalitățile de remediere a acestora pentru îmbunătățirea activității și mai buna organizare a unităților Ministerului de Interne. „**În fond,** arăta președintele Nicolae Ceaușescu, **munca de educație este compusă atît din măsuri politico-culturale, cît și din măsuri de sancționare a celor ce încalcă legile și normele de conviețuire socială. Îmbinînd în mod corespunzător aceste două laturi vom putea obține, într-adevăr, reducerea tot mai accentuată a încălcărilor legilor țării și, totodată, vom face și mai grea — nu spun imposibilă, dar tot mai grea — activitatea diferitelor organe de spionaj și de diversiune din străinătate.**"

Însoțită de aplauzele de adeziune ale celor prezenți, cuvîntarea tovarășului Nicolae Ceaușescu reprezintă un model de analiză lucidă și profundă, la obiect, al cărei înalt patriotism, ilustrînd forța pe care ne bizuim în acest răstimp al devenirii noastre, a trezit încă de la primele ore ale apariției ziarelor centrale sentimentele de mîndrie și solidaritate ale întregului nostru popor. Forță ce izvorăște din grija conducătorului națiunii pentru om, atît pentru bunăstarea lui materială, cît și pentru apărarea drepturilor sale constituționale, a avuției pe care o produce cu sacrificiul și eroismul său de fiecare zi.

NICOLAE CRISTACHE ■

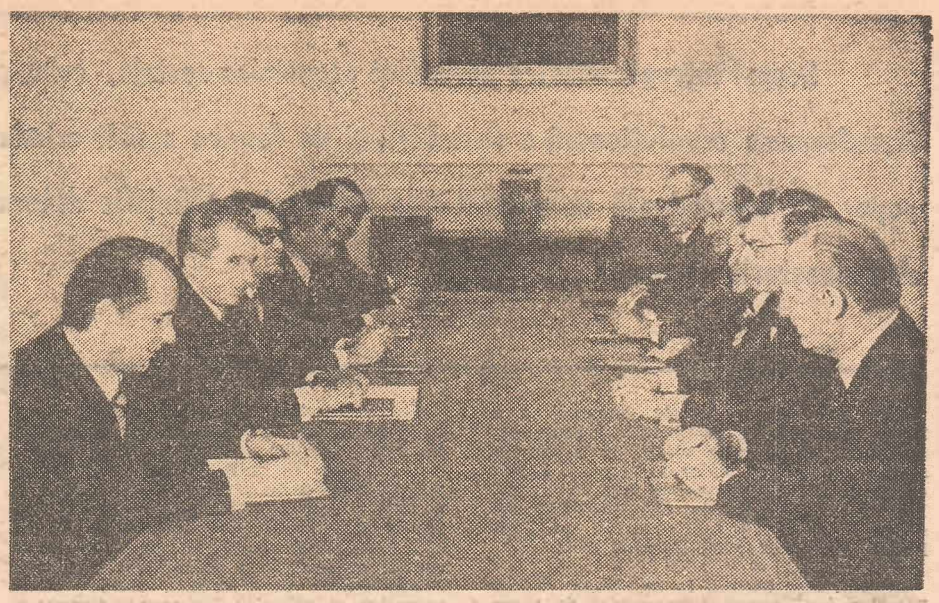

Tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, a primit, miercuri după-amiază, delegația Partidului Socialist Unit din Germania, condusă de tovarășul Werner Lamberz, membru al Biroului Politic, secretar al C.C. al P.S.U.G., care la invitația C.C. al P.C.R. a făcut o vizită pentru schimb de experiență în țara noastră.

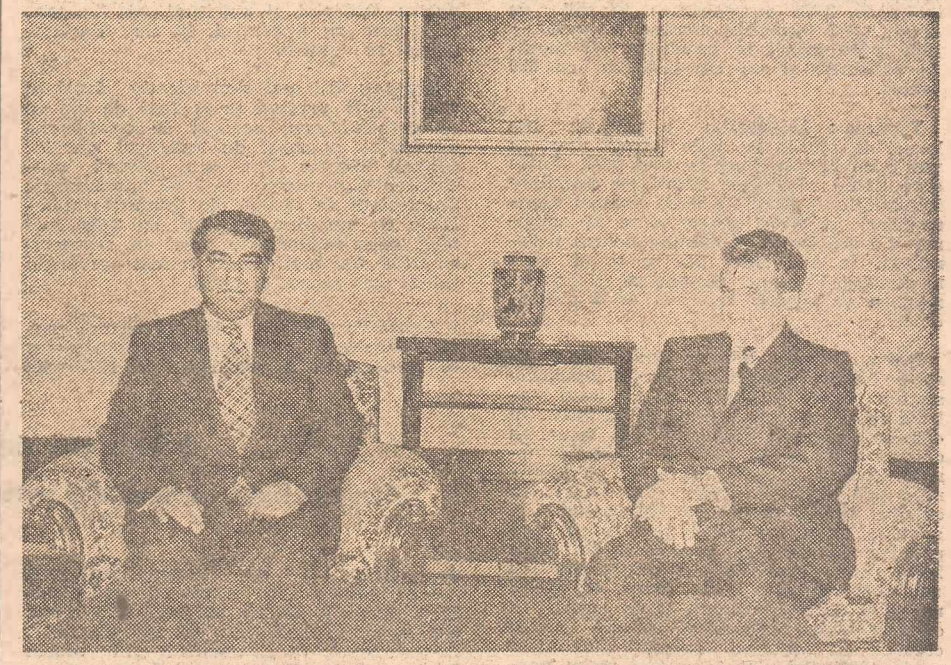

Tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, a primit, în ziua de 21 decembrie, pe președintele Consiliului de Miniștri al Republicii Arabe Siriene, tovarășul Abdel Rahman Khleifawi, care face o vizită oficială de prietenie în țara noastră.

Tovarășul Nicolae Ceaușescu, președintele Republicii Socialiste România, a fost distins cu medalia jubiliară „Quaid-I-Azam", conferită cu prilejul împlinirii a 100 de ani de la nașterea lui Mohammad Ali Jinnah, întemeietorul statului pakistanez.

Scopul intregii noastre activităţi economico-sociale, ţelul suprem al politicii partidului nostru, esenţa misiunii sale istorice de transformare revoluţionară a societăţii şi de făurire a noii orinduiri este ridicarea nivelului de trai material şi spiritual al intregului popor, în concordanţă cu necesităţile fiziologice ştiinţific determinate şi cu cerinţele spirituale generate de progresul neintrerupt al cunoaşterii umane.

NICOLAE CEAUŞESCU

Judeţele ţării răspund la intrebarea „Care este faptul fundamental şi reprezentativ al grijii faţă de om în 1977?"

Covasna : Printre altele, construirea a 2 602 apartamente, 240 locuri în creşe şi grădiniţe, 40 săli de clasă, 70 locuri în ateliere şcolare, 1 laborator şcoală, 2 săli de gimnastică, 1 bazin de înot în şcoală, 120 locuri în internate, 320 locuri în cămine de nefamilişti, 1 cantină cu 1 000 locuri, 1 dispensar de întreprindere.

Brăila : Construirea în staţiunea Lacul Sărat a unui complex sanatorial de către O.J.T. şi U.J.C.A.P., un spital cu 700 paturi cuplat cu policlinică, aflat deja în lucru, secţie de obstetrică şi ginecologie şi nou-născuţi cu 500 de paturi, construirea supermagazinului „Dunărea" aflat în fază înaintată, 3 336 apartamente, 97 săli de clasă, 1 357 locuri în cămine de nefamilişti, 2 304 locuri în internate, 840 locuri în grădiniţe şi un cinematograf cu 650 locuri.

Vrancea : Asigurarea a 4000 de noi locuri de muncă în noile întreprinderi ce vor intra în funcţiune în anul 1977, dintre care unele constituie adevărate premiere industriale pentru judeţul nostru. Construirea a 2 580 apartamente şi asigurarea a 965 locuri în cămine pentru nefamilişti. În anul 1977 pentru prima dată în judeţul Vrancea volumul desfacerii de mărfuri va depăşi valoarea de 2 miliarde lei.

Iaşi : „În anul 1977 se vor da în folosinţă 7 500 apartamente noi din fondurile statului şi ale populaţiei cu sprijinul statului în credite şi execuţie, 2 280 locuri în cămine pentru nefamilişti, 1 448 locuri în cămine studenţeşti, 1 852 locuri în internate, 93 săli de clasă, 360 locuri în grădiniţe, 200 locuri în creşe, 230 locuri în cămine pentru pensionari, 500 paturi în spitale, 1 200 mp policlinici, patru dispensare medicale în mediul rural". Cifrele se cer comentate şi comparate cu realizările de pînă acum. Spre exemplu, numărul de apartamente şi de locuri în cămine pentru nefamilişti se află într-o creştere de aproape două ori mai mare ca în 1976. Calculat la numai patru persoane în medie, ocuparea unui apartament, cum prevăd proiectele, înseamnă că în 1977 se va asigura spaţiul locativ pentru 30 000 de cetăţeni. Adăugind la aceştia şi pe nefamilişti, pe bătrîni, pe studenţi, elevi şi copii, cifra celor cărora li se va asigura o mai bună locuire în case noi se ridică la aproape 40 000 persoane. Asta înseamnă mai mult de jumătate din cît s-a asigurat spaţiu locativ în întregul cincinal trecut.

Botoşani : Faptul care va defini în primul rînd judeţul Botoşani în 1977 îl constituie puternica ascensiune a industriei sale, precum şi a numărului de angajaţi din sectoarele producţiei materiale. Pentru aceasta urmează a se construi 3 064 apartamente, cu peste 1 300 mai mult decît în 1976, cămine de nefamilişti cu 1 500 de locuri şi pentru anumite categorii de muncitori locuinţe de serviciu situate în vecinătatea întreprinderilor. În noile ansambluri de locuit se vor mai da în folosinţă 860 locuri în creşe şi grădiniţe, un spital cu 700 de locuri cuplat cu policlinică.

Argeş : În 1977 în judeţ vor fi construite încă 3 535 apartamente şi se va dezvolta reţeaua comercială cu 9 261 m², numărul locurilor în cămine, internate, creşe şi grădiniţe va creşte cu 3000, va fi în mod categoric mult îmbunătăţită reţeaua serviciilor publice şi a aprovizionării populaţiei. Dar dincolo de statistici, pornind de la adevărul că omul se exprimă prin muncă şi că munca îl exprimă pe om, ne preocupă în mod deosebit realizarea în fiecare colectiv a unui climat de muncă sănătos, responsabil, de încredere, de stimă, respect, a unui climat în care ţelul creator al omului să se împlinească nestingherit şi să aducă satisfacţii meritate, a unui climat în care omul să se simtă mai om.

Maramureş : Importante sarcini pe linia urbanizării şi afirmării oraşelor ca unităţi administrativ teritoriale complexe, capabile să ofere tuturor locuitorilor condiţii optime de muncă, învăţămîntului, culturii, ocrotirii sănătăţii, de aprovizionare, de participare efectivă la conducerea treburilor publice. O zestre a judeţului se va îmbogăţi printre altele cu circa 6 000 locuri de muncă, 3 734 apartamente aproape, 11 000 m² spaţii comerciale, peste 1000 locuri în grădiniţe, creşe, internate, precum şi cu un spital cu policlinică. la Borşa, o policlinică şi o secţie de obstetrică şi ginecologie la Sighetu Marmaţiei.

Vilcea : În anul 1977 în judeţul Vilcea se vor construi două hoteluri cu capacitate de 850 de locuri la Căciulata, cu bază modernă de tratament proprie, piscine şi bază de agrement pentru petrecerea timpului liber. În afară de aceste două hoteluri se mai construiesc în judeţ 2 470 de apartamente, dintre care 2 050 din fondurile statului, diferenţa provenind din contribuţia oamenilor şi cu ajutorul statului.

Gorj : Fundamental şi semnificativ ni se pare faptul că oamenii vor creşte, că tot mai mult vor înţelege menirea lor socială, nevoia de a fi simultan obiect şi subiect al propriei acţiuni, de a lucra unul ca toţi şi toţi ca unul, pentru prosperitatea generală, pentru propăşirea judeţului şi a ţării. Credem cu tărie că, valorificînd cadrul organizatoric prielnic şi climatul social politic reconfortant, solida bază teoretică şi practică de care dispunem, dăm viaţă vigurosului program al partidului, că vom avea oameni cu egală rivnă şi conduită la locul de muncă, în societate şi familie, cetăţeni care ştiu să păstreze ce este valoros în patrimoniul nostru material şi spiritual, să fie contemporani cu prezentul, să fie contemporani cu viitorul.

Braşov : Cel mai semnificativ fapt al anului 1977 privind grija faţă de om ni se pare ajutorul acordat de conducerea partidului, personal de tovarăşul secretar general Nicolae Ceauşescu, privind construirea unui număr de 7 402 apartamente proprietate de stat şi din fondurile populaţiei cu sprijinul statului, cu 2 700 mai mult decît realizăm în acest an, respectiv cu 2 500 mai mult decît au fost prevăzute iniţial prin planul cincinal.

Arad: Va fi dat în folosinţă un nou magazin universal. Numărul apartamentelor ce urmează a fi construite în 1977 este de aproape 3 000. Baza materială a învăţămîntului va fi sporită prin darea în folosinţă a 300 de noi locuri în creşe, 480 locuri în grădiniţe, 40 săli de clasă. De asemenea va fi construit în oraşul Ineu un internat şi o cantină cu o capacitate de 216 locuri. Baza materială a sănătăţii se va îmbogăţi cu o nouă staţie de salvare, un centru de recoltat şi conservat sînge, un centru stomatologic şi un dispensar urban în zona Aurel Vlaicu. În anul 1977 se va construi şi un spital cu 700 de paturi, cuplat cu o policlinică care va fi dată în folosinţă la începutul anului 1978.

Timiş : Considerăm că din ansamblul înfăptuirilor ce vor marca şi în anul viitor dezvoltarea impetuoasă a tuturor sectoarelor vieţii noastre economico-sociale, se detaşează ritmul înalt al construcţiilor de locuinţe, care va permite altor 6 772 de familii din municipiu, din oraşele şi viitoarele centre urbane ale judeţului să se mute în apartamente noi, să se bucure de condiţiile de confort ale civilizaţiei socialiste. Este cel mai mare val de construcţii de locuinţe realizat în Timiş, întrecînd de pildă de 5,5 ori pe cel realizat în 1968, anul înfiinţării judeţului.

Harghita : Darea în folosinţă a 2 164 apartamente ; locuri în grădiniţe 480 ; săli de clasă 74 ; locuri în internate 885 ; locuri în cămine de nefamilişti 1 418 ; locuri în creşe 220 ; cantine — 5 200 locuri în trei serii ; hoteluri în oraşul Tuşnad pentru cazarea oamenilor muncii cu 275 de locuri şi cu spaţii de alimentaţie publică pentru 325 de persoane.

Caraş Severin : Anul 1977 însumează, sub aspectul grijii faţă de om, o dezvoltare economico-socială deosebit de pregnantă şi totodată cea mai importantă creştere a nivelului de trai material şi spiritual al oamenilor muncii din întreaga istorie a judeţului. Acestea vor fi reflectate de faptul că vor fi date în folosinţă 3 400 de apartamente nou construite, cu 1 300 mai mult decît în 1976, peste 3 400 locuri în cămine pentru tineret, săli de clasă, două grupuri şcolare profesionale (în oraşul Bocşa, Caransebeş), un liceu industrial la Reşiţa şi două licee sportive (Caransebeş - şi Reşiţa), 2 500 locuri în creşe, grădiniţe, noi unităţi spitaliceşti, cabinete şi dispensare medicale pentru ocrotirea şi refacerea sănătăţii. Volumul total al desfacerii de mărfuri cu amănuntul pentru comerţul socialist va fi în 1977 cu 300 000 000 lei mai mare decît în 1976, reţeaua urmînd să se îmbogăţească mai mult însumînd o arie comercială de aproape 3000 m². Pentru agrement şi timpul liber al oamenilor muncii, baza materială a turismului se va dezvolta considerabil, dindu-se în folosinţă noi obiective cu un număr de 1 275 locuri de cazare şi peste 1 100 locuri în unităţile de alimentaţie publică.

Suceava : Faptul fundamental, ilustrativ pentru grija faţă de om, îl vom regăsi — mai exact spus, îl vor regăsi sucevenii, virtualii beneficiari ai noilor împliniri — în tot ceea ce se va zidi, în tot ceea ce se va edifica pentru muncă, viaţa şi viitorul lor. Fundamental înseamnă de fapt toată perpetua devenire a locurilor şi a oamenilor într-o nouă etapă de efort creator. Dacă ar fi să particularizăm, să concentrăm „o fişă" din proiectele celui de-al doilea an al cincinalului, am menţiona de exemplu că în judeţul nostru ritmul pe care îl vor înregistra construcţiile montaj în industrie şi domeniul social-cultural va fi cu aproape 40% mai mare decît cel din 1976, că vor fi oferite oamenilor muncii mai mult de 3 330 apartamente echivalent cu numărul apartamentelor construite în primii trei ani din cincinalul 1966—1970.

Dîmboviţa : În 1977, potrivit unui amplu plan de măsuri, capitala judeţului şi celelalte oraşe ale sale se întregesc cu noi ansambluri de locuinţe. În total se vor construi 4 110 apartamente cu 2—3—4—5 camere în blocuri şi în ansambluri de vile organic integrate în arhitectura tradiţională. Acestora li se vor alătura un cinemascop cu 670 locuri, grădiniţe pentru copii cu aproape 500 de locuri, trei cămine pentru nefamilişti cu 712 locuri, internate şcolare în care pot servi masa aproape 1 200 elevi, patru săli de gimnastică, precum şi 93 de săli de clasă.

Alba : Pentru Alba, anul 1977 va marca o cotă de vîrf în plină ascensiune către coordonatele anului 1980, cînd vom face bilanţul eforturilor actualului cincinal. În cursul anului viitor industria Albei va atinge cotele celor 10 miliarde lei producţie globală, sarcină de mare răspundere patriotică stabilită după cum se ştie de Congresul al XI-lea al P.C.R. Acest fapt se aşază firesc temelie solidară şi fidelă pentru înfăptuiri social-politice prestigioase. Pentru o industrie puternică în plină dezvoltare creştem cadre de care avem nevoie, construim cartiere şi mii de apartamente anual, şcoli, creşe şi grădiniţe, hoteluri, spitale. De aceea grija fundamentală faţă de om înseamnă pentru noi industrie modernă.

Prahova : Pe baza creşterii volumului producţiei globale industriale cu 10,5 la sută în 1977 faţă de 1976, judeţul Prahova va continua să se dezvolte într-un ritm în care permite să se aloce sume importante pentru ridicarea nivelului de trai al oamenilor muncii, expresia cea mai concentrată a grijii faţă de om. Astfel în anul 1977 vor fi date în folosinţă 6 664 apartamente, 810 locuri în grădiniţe, 30 săli de clasă, 820 locuri în internate, 3 săli de gimnastică, 120 locuri în ateliere-şcoală şi vom începe construirea spitalului materno-infantil de 860 locuri în municipiul Ploieşti.

Constanţa : Dezvoltarea economico-socială a judeţului Constanţa în anul 1977 va determina o îmbunătăţire substanţială a condiţiilor materiale şi spirituale ale oamenilor muncii, ce se vor concretiza prin 21 000 noi locuri de muncă, vor fi date în folosinţă 8 700 apartamente din fondul statului şi al populaţiei la care se pot adăuga cele peste 2 100 locuri în cămine muncitoreşti. Pentru deservirea populaţiei se va mări suprafaţa comercială cu peste 12 000 m² iar desfacerile de mărfuri vor creşte cu 8,5 la sută faţă de 1975. De asemenea se vor construi 144 săli de clasă, 3 săli de gimnastică pentru elevi şi studenţi şi 1 200 locuri în grădiniţe şi creşe. Se vor intensifica acţiunile politico-ideologice şi cultural-educative iar în cadrul Festivalului naţional „Cîntarea României" vor participa peste 1 800 formaţii artistice de amatori, din care 600 nou create, peste 400 cercuri tehnico-aplicative cuprinzînd aproape 70 000 artişti amatori.

Ialomiţa : În anul 1977 se trece la reducerea programului de muncă în unele ramuri ale industriei judeţului. Se va asigura o bună aprovizionare a populaţiei, care va determina o creştere a desfacerii produselor agroalimentare şi industriale prin reţeaua comercială.

Numărul mare de construcţii social-culturale care vor fi date în folosinţă constă în 240 de locuri în grădiniţe, 200 locuri în creşe şi alte 200 în leagănele de copii, 54 săli de clasă, 216 locuri în internate şi 100 în atelierele-şcoală.

Se va construi un spital modern la Călăraşi cu 430 locuri şi se vor extinde spitalele existente cu încă 470 de locuri. Peste 3 400 familii se vor muta în apartamente noi şi se vor da în folosinţă 15 000 locuri în căminele de nefamilişti.

Neamţ : Anul viitor va aduce noi şi substanţiale îmbunătăţiri ale vieţii materiale şi spirituale a oamenilor muncii din această parte a ţării. În acest sens, definitoriu şi semnificativ este faptul că se vor realiza 4 000 de noi apartamente, din fondurile şi cu sprijinul statului, rezolvîndu-se astfel problema locuinţelor pentru o populaţie de circa 15 000 de oameni, cît numără în prezent un întreg oraş de mărimea Tîrgului Neamţ. La această zestre edilitară se vor adăuga numeroase săli de clasă, locuri în cămine, creşe şi grădiniţe, spaţii destinate activităţii cultural-educative etc. Între faptele fundamentale, semnificative pentru grija faţă de om în 1977 se va înscrie şi înfăptuirea prevederilor programului de producţie şi desfacere către populaţia din judeţ a bunurilor de larg consum şi diversificarea prestărilor de servicii în perioada actualului cincinal, program dezbătut şi adoptat recent de Comitetul judeţean de partid. Pe baza acestui program, aprovizionarea populaţiei din judeţ va cunoaşte noi îmbunătăţiri în anul următor cînd desfacerile de mărfuri vor creşte cu 10 la sută, iar prestările de servicii cu 12 la sută comparativ cu 1976.

Buzău : Fundamental şi semnificativ pentru anul celui de-al doilea cincinal al revoluţiei tehnico-ştiinţifice este ritmul în care se dezvoltă economia judeţului Buzău, care va atinge una dintre cotele cele mai mari — 29 la sută.

Acest ritm înseamnă mărirea capacităţii industriale, construirea şi predarea la cheie a 3 000 de apartamente, darea în folosinţă a două cinematografe, unul la Buzău şi altul la Rîmnicu Sărat.

Şi mai înseamnă un pas spre urbanizarea celor cinci localităţi înscrise în planul pentru continuarea acţiunii de alimentare cu apă şi altor dotări edilitar-gospodăreşti.

Pe plan spiritual, scenele amfiteatrelor naturale ale minunatelor plaiuri ale Buzăului vor sta la dispoziţia zecilor de mii de artişti amatori pentru a evoca istoria milenară a acestor plaiuri, bogate manifestări cultural-educative în cadrul marelui festival „Cîntarea României", iar poienile rotate de la Măgura se vor îmbogăţi cu încă 16 opere de artă.

Sălaj : În anul 1977 vor începe în judeţul Sălaj lucrările de construcţie a unor importante obiective industriale care vor introduce pentru prima oară în economia Sălajului două noi ramuri industriale, unde în final vor lucra peste 7 000 de sălăjeni. În anul viitor, în oraşul Zalău se va da în folosinţă modernul spital cu 700 paturi, cuplat cu policlinică.

Vaslui : În 1977, una din coordonatele fundamentale ale dezvoltării judeţului este grija faţă de om, exprimată prin numărul mare de construcţii de locuinţe. În 1977 vor fi construite 2 580 apartamente, mai mult cu 500 decît în primul an al cincinalului, respectiv 1976. De reţinut faptul că noile apartamente se construiesc atît în oraşe (Vaslui, Bîrlad, Huşi, Negreşti), în viitoare centre urbane (Codăeşti şi Murgeni), precum şi într-un număr de 6 comune : Arsura, Suletea, Tăcuta, Dăneşti, Gherghesti, Vutcani.

Bacău : Vor intra în funcţiune 34 noi capacităţi şi se vor dezvolta unele dintre cele existente, ceea ce va duce la realizarea a peste 10 000 noi locuri de muncă. Populaţia judeţului va beneficia de noi construcţii social-culturale, baze de agrement şi sportive. Se vor construi peste 4 000 de apartamente, din care 1 683 apartamente din fondurile statului, 660 locuri în grădiniţe, 304 locuri în internate, 322 săli de clasă şi ateliere şcolare, un spital cu policlinică, dispensare urbane, cinematografe ş.a.m.d.

Dezvoltarea urbanistică a localităţilor va fi însoţită de extinderea reţelelor de alimentare cu apă, a reţelelor de canalizare, creşterea numărului de mijloace de transport în comun şi alte dotări edilitar-gospodăreşti.

Olt : Anul 1977 va fi marcat în judeţul Olt de noi şi însemnate dovezi ale grijii faţă de om. Deosebit de sugestivă este însăşi cifra investiţiilor cu destinaţie social-culturală. Acestea se vor concretiza în darea în folosinţă a 3 175 apartamente şi garsoniere, 1 400 locuri în cămine de nefamilişti, în punerea la dispoziţia elevilor a 100 săli de clasă, 160 locuri în ateliere şcolare, 1 136 locuri în internate, două săli de cinematograf, în construirea unui spital orăşenesc cu 480 paturi şi a unei policlinici la Caracal, precum şi a cinci dispensare umane, în punerea la dispoziţia sătenilor a 12 băi comunale şi 6 cămine culturale. Demnă de menţionat este şi crearea în 1977 a încă 5 567 noi locuri de muncă.

Ilfov : Totul, dar absolut tot ceea ce facem, gîndim şi proiectăm, şi nu numai în cîntec şi vers, se circumscrie şi se finalizează prin şi pentru om. De la casă de naşteri, şcoală, mari unităţi economice, la cheltuieli social-culturale, din buget, totul se subsumează aceleiaşi noţiuni: Omul. El, cel aflat pe redutele luptei pentru independenţă şi suveranitate cu 100 de ani în urmă, cel ce muşcase ţă-

rina udată de sîngele răscoalei din 1907, el obține acum, în 1976, producția agricolă record din care numai partea ce i se cuvine în natură pentru munca depusă este mai mare decît rezultase într-un an, de pe aceeași suprafață agricolă, în condițiile vechi ale proprietății individuale. Este fundamental și semnificativ ? Da, pentru că socialismul a dat o dimensiune nouă relațiilor de producție și omului însuși.

Teleorman : În anul 1977, cel de-al doilea an al cincinalului revoluției tehnico-științifice, zestrea economică a județului Teleorman a fost îmbogățită cu încă 21 obiective economice care vor contribui la dezvoltarea economico-socială a județului, la propășirea și înflorirea vieții oamenilor muncii de pe aceste meleaguri. În același scop se vor construi și da în folosință peste 2 300 apartamente, un cinematograf cu 500 locuri, peste 1 000 locuri în creșe și grădinițe și aproape 4 000 noi locuri de muncă.

Bistrița-Năsăud. Dacă ar fi să desprindem faptul fundamental și semnificativ al grijii față de om, atunci trebuie să vorbim în primul rînd despre începerea sau continuarea lucrărilor de construcție la cele 24 de obiective economice. Prin punerea în funcțiune a acestora, și a celorlalte obiective prevăzute a se construi în anul următor, se creează posibilitatea ca pînă în 1980 să crească numărul angajaților față de 1975 cu circa 33 000. Iată cum fiii bistrițenilor și năsăudenilor, pînă nu demult nevoiți să plece în alte județe ale țării pentru a lucra în unități industriale, de cercetare etc., vor putea lucra pe meleagurile natale și practica meserii începînd cu cea de forestieri — tradițională — și pînă la cea de operator chimist, textilist, miner, oțelar etc., în modernele unități de pe platformele industriale ale Bistriței, Năsăudului, Becleanului ori la Rodna sau Prundul Bîrgăului.

Mehedinți : Și în Mehedinți grija față de om se va exprima în 1977 prin noi și importante înfăptuiri. Semnificativ este numărul mare al noilor obiective social-culturale din care enumerăm : construirea și darea în folosință a 295 apartamente și a peste 300 locuri în cămine de nefamiliști, a unui centru metodologic-stomatologic cu 10 puncte de lucru, a unei noi stații județene de salvare, a unui cămin-spital pentru adulți și a două dispensare umane, a unui cinematograf cu 500 de locuri, a unei săli de gimnastică și a 26 săli de clasă, a noi ateliere școală și grădinițe, a peste 12 000 m² spații comerciale, la care se adaugă o modernă casă a științei și tehnicii pentru tineret.

Toate pentru binele și fericirea oamenilor muncii.

Sibiu : 3 844 de apartamente, 1 000 locuri în creșe și grădinițe, 54 de săli de clasă, 900 locuri în internate, coroborate cu programele pe care le-am aprobat privind buna aprovizionare a populației și prestărilor de servicii ni se par a fi semnificative. Nu putem să nu amintim faptul că 18 000 de oameni ai muncii vor beneficia de bilete de odihnă prin sindicat și că se vor cheltui peste 55 milioane lei pentru protecția și igiena muncii.

Bihor : Prin planul de investiții s-au alocat importante sume care se vor materializa în darea în funcțiune a noi obiective industriale, dezvoltarea celor existente, precum și în construirea a 4 886 apartamente, cu 1 000 mai multe decît în 1976. Se vor realiza noi cămine pentru nefamiliști, cu 1 585 de locuri. Vor spori locurile în grădinițe și creșe cu 480, respectiv, 208 locuri, locurile în internate vor crește cu încă 1 585. Se va dezvolta baza materială a sportului. Va crește volumul de desfacere a bunurilor de consum cu 4,9 la sută față de anul 1976. Se vor extinde spațiile comerciale cu 28 121 metri pătrați. Se va dezvolta și diversifica activitatea de prestări de servicii către populație cu încă 59 unități. Se va dezvolta baza de odihnă și tratament la Băile Felix cu încă 744 locuri. Toate acestea vor duce la îmbunătățirea condițiilor de muncă, de viață, de locuit, la ridicarea standardului de viață al oamenilor muncii — români, maghiari și de alte naționalități — de pe aceste străvechi plaiuri românești, care înfrățiți în muncă și idealuri dau viață programului partidului nostru.

Mureș : Intrarea în al doilea an al cincinalului revoluției tehnico-științifice cu un program cuprinzător consacrat omului și creșterii bunăstării lui, ridicării gradului de civilizație și culturii care urmărește în mod deosebit punerea la dispoziția județului Mureș a unui volum de mărfuri cu 3% mai mare decît în 1976, sporirea fondului locativ cu aproape 4 000 de apartamente fizice, darea în folosință a unei săli polivalente, începerea construcției unui cinematograf într-un nou cartier de locuințe, a unui patinoar artificial la Tg. Mureș, a unei case de cultură la Sighișoara, precum și realizarea altor obiective social-culturale și edilitar gospodărești în județul nostru.

Membrii unei echipe de control obștesc pot fi chiar și cumpărători

Într-una din zile, la măcelăria 56 din Piața Amzei, în fața stației autobuzului 36, mi-a fost dat să asist la o scenă la care am participat ca martor și ziarist. Un anume cetățean, inginerul Florea Nițulescu, atras ca și alți cumpărători de sortimentele de carne expuse într-o extrem de îmbietoare vitrină, s-a decis să cumpere o pulpă întreagă de porc. Intenționa să se așeze la rînd, dar a socotit necesar să întrebe dacă poate cumpăra o pulpă asemănătoare. I s-a răspuns că trebuie neapărat să cumpere și o cantitate egală de carne cu slănină de trei degete. Poate că nu m-aș fi amestecat dacă vînzătorul Marin Stoian nu i-ar fi adresat gingașele cuvinte : „Dar cum crezi, bă muncitorule, că se vinde carnea ? !“, frază la care celălalt vînzător, Ion Sîrbu, a ținut să adauge: „Ce, crezi că ăsta e comerțul meu sau al lui tata ? !“ L-am rugat pe inginerul Nițulescu să mă însoțească la discuția pe care aveam de gînd să o port cu responsabilul centrului, Mircea Rădulescu. Deși responsabilul se afla în timpul celebrelor replici chiar în spatele vînzătorilor, n-a vrut nicicum să cadă de acord că a auzit ceea ce auzise. Cît despre pulpa de porc, ne-a spus că pulpa se vinde numai cu garf, adică respectiva carne grasă. După cîte știam eu, nici un sortiment de carne nu se vinde condiționat de cumpărarea altui sortiment, excepție făcînd, desigur, o anume proporție de os, dar osul nu este carne și nu despre os era vorba. Pînă la urmă, respectiva pulpă a fost cumpărată de maistrul Ștefan Pîrvulescu, boiangiu la I.C.T.-București, care a cumpărat și o cantitate egală de garf. În clipa aceea nu mi-am pus cu exactitate întrebarea din titlul acestui reportaj, dar trebuie să mărturisesc că mi-a trecut prin minte ceva asemănător. Ei bine, chiar dacă printre cumpărători s-ar fi aflat un membru al unei comisii de control obștesc pentru a lua atitudine și pentru a lămuri lucrurile, trebuia ca el să fi fost însoțit de cel puțin încă doi colegi dintr-o echipă nominalizată și mai trebuia ca pe legitimația sa, eliberată de către organele F.U.S. ale sectorului, să fi fost specificată unitatea respectivă. Asupra acestui punct voi reveni.

O altă secvență, mai scurtă, aveam să o surprind în piața complexului comercial de pe Bulevardul Păcii, lîngă stația numită Dezrobirii. Se vindea pește, crap fitofag, adus din Tulcea în urmă cu trei zile, după cum avea să-mi spună vînzătorul Constantin Nemoiu. Respectivul crap, de peste 2 kilograme, se vindea cu 13 lei kilogramul. Pensionarul Ion Oprițescu, strada Valea Lungă, susținea sus și tare că el nu cumpără pește viu, că peștele nu e viu, și de ce are acest preț pe care numai peștele viu îl are, că el știe bine acest lucru, că așa s-a spus într-o emisiune a Reflectorului, „Da, e adevărat, acesta e prețul peștelui viu, dar dacă peștele trece de 2 kilograme, are același preț !“ Cum Ion Alecu, responsabilul pieței, lipsea în clipa aceea, spusele vînzătorului Nemoiu, susținut cu ardoare de către colegul său mai tînăr Ionel Șerban, care-și ținea ecusonul în buzunarul de la spate al pantalonului, erau, aparent, imbatabile.

Dincolo de aceste două secvențe care, în cazul că la fața locului s-ar fi aflat și un organ de control, chiar și o comisie de control obștesc, ar fi fost, desigur, penalizate conform legii, să trecem în revistă notele consemnate într-un scurt raid prin cîteva unități comerciale, raid, care a urmărit în special frecvența controalelor efectuate de către comisiile de control obștesc.

În 23 noiembrie, anul curent, comisia formată din Victoria Ciocîrlan, Ion Birtinescu și Elena Iorga a constatat că la magazinul 25 din Piața Amzei, gestionar Brihac Trache, toate cîntarele vindeau cu 10 grame mai puțin, motiv pentru care a doua zi cîntarele, care erau foarte vechi, au fost înlocuite cu altele noi-nouțe. S-a mai dispus scoaterea din vînzare a unui stoc de margarină care se afla în ultima zi de garanție, precum și faptul că o anume angajată semnase condica de prezență pe ziua următoare, adică pe 24 noiembrie. Foarte activă și, după cum se vede, eficientă, comisia a trimis către analiză la Inspectoratul sanitar veterinar un sortiment de pateu bănuit a fi alterat. Comisia s-a înșelat, dar mai bine așa, decît altfel. În data de 2 decembrie, magazinul a fost iar controlat de către Traian Truică, însoțit de comisie, s-a stat de vorbă cu cumpărătorii care, cu acest prilej, s-au declarat mulțumiți. Este o formă de control care merită să fie extinsă. Peste numai opt zile, adică în data de 10 decembrie, unitatea a fost supusă unui nou control efectuat de către Gheorghe Tase, inspector comercial, cu care prilej s-a constatat că lipsesc conservele de legume (bame, dovlecei, piure de spanac, gemuri), halva, amidon, că mezelurile nu existau decît în 10 sortimente, iar preparatele tip Gospodina sînt prezente cu numai 5 sortimente, iar pe unele dintre acestea nu se aflau prețurile. Vînzătoarea Paraschiva Negraia a fost amendată cu 150 de lei pentru că avea spre vînzare o cutie de bomboane cu termen de garanție depășit, Vasile Smătră a fost amendat cu 125 lei pentru că nu făcuse comenzi de produse Gospodina pentru acea zi, iar Ion Gheorghiță cu 50 de lei pentru că nu avea ecuson.

Dacă magazinul 25 a fost „fericit“ de atîtea controale, Unitatea de tapițerie numărul 25, aflată la numai doi pași, lîngă celebrul restaurant „Mignon“, n-a avut parte, după registre, de nici un control al comisiei obștești, deși nu s-ar putea spune că probleme nu sînt, dovadă nemulțumirile clienților care au scris în condica de sugestii și reclamații. La restaurantul cu autoservire „Caraiman“, un control din data de 27 noiembrie, efectuat de către M. Bădac, I. Simon și I. Genade, constată că localul este curat (nu aceeași părere o au și clienții care au consemnat prezența gîndacilor mult prea numeroși, fapt recunoscut chiar și de către conducerea restaurantului), plus amănunte ca : în local nu se servesc produse gospodina, grătare și mici. În spatele acestor amănunte se poate citi superficialitatea controlului efectuat, întrucît restaurantul nu servește nicicum numitele produse. În contrast cu acest mod de control, precedentul, care a avut loc în urmă cu aproape trei luni (controalele sînt obligatorii cel puțin o dată pe lună !), echipa compusă din Aurel Ionescu, Florica Eșanu și Nicolae Dinulescu a răscolit tot restaurantul și a constatat deficiențe în urma cărora cei doi responsabili au fost amendați cu cîte 500 de lei fiecare. Desigur, nu facem un monument pentru cei care dictează amenzi, comisiile nu trebuie să fie niște sperietori pe capul lucrătorilor din comerț, dar unde sînt nereguli, nu mai poate fi vorba de îngăduință. Iată, de exemplu, cum și ce scrie în foaia de control echipa formată din Grigore Costache, Ion Costache și Petre Cojocaru, care controlează activitatea Cooperativei „Artă și precizie“ numărul 13 din strada Beloiannis, numărul 3, nu 7, cum au consemnat dînșii în prețioasele lor concluzii. „Toți lucrătorii au ecusoane, condica de prezență este semnată, toate ceasurile au bon și sa făcut sondaj“. Un control bun poate fi realizat și fără temeinice cunoștințe gramaticale, dar fără competență, la repezeală și cu aceleași constatări că totul e în ordine (în condica de sugestii și reclamații sînt destule puncte de vedere pe care le exprimă clienții) nu se prea poate, chiar dacă lună de lună controlul este, conform documentelor, efectuat.

Revenind, cum am spus, asupra unui punct de vedere exprimat, într-un dialog avut cu Florea Cambera, coleg de echipă de control cu Ion Comănoiu, Cornel Bădescu, Valeria Săvulescu și Ana Radu, am notat că dînsul nu poate efectua un control decît împreună cu cel puțin doi din colegii săi, că ar fi bine să controleze nu numai cele trei unități din afara zonei în care locuiește, ci mai ales pe acelea în care intră în calitate de client zilnic, că aportul echipei ar fi mai substanțial la rezolvarea anumitor deficiențe, dacă ar putea instiui un control imediat în prezența și cu concursul cumpărătorilor luați ad-hoc din unități. Altfel spus, dînsul militează pentru prezența oportună a controlorilor care să aibă principala calitate de clienți permanenți, caz în care vor fi buni cunoscători ai tuturor neregulilor ce se ivesc și se cer combătute cu intransigență.

VICTOR NIȚA ■

Anul care vine

Să fie cu bine...

(Urmare din pag. 1)

asista la proiecția unui film făcut de alții.

„El se sculase atunci pe la 3 și jumătate din noapte, nici n-apucase să aștipească și credea că cineva i-a turnat plumb fierbinte pe pleoape și dădea cu apă rece în neștire și arsura creștea și mai rău, și atunci sunase și telefonul iar el ridicase receptorul cu ochii închiși și cu apa șiroind pe obraji și strigase : — Alo ! — mai mult ca să se audă el decît cel de la celălalt capăt al firului“. — Trebuie s-o luăm de la început, strigase cineva în receptor, complet de la început, așa că veniți pînă se luminează, fiindcă dacă dă lumina, oamenii nu mai rezistă, îi orbește lumina și cad din picioare.

Și el se rezemase cu umărul de perete și vrusese să zică **bine**, adică a înțeles, asta se și pregătea să facă, să o ia de la început, însă nu mai avea putere să zică nici bine și începuse să șteargă apăsat pe fața arsă de nesomn cu peșchirul țărănesc înflorat“.

— „Anul care vine, să fie cu bine“ — zicea el cînd ne-am despărțit și el iar se pregătea să o ia de la început „fiindcă așa e viața, zîmbise el, sîntem datori, avem copii, avem părinți, avem o țară !“

Mai bine, așadar, pentru mine, ca scriitor, ar fi să am curajul să iau viața în piept și să mă bucur de ea la rînd cu cei care o împlinesc și care cred că nimic nu e mai omenesc decît să fii dator cu viața, pentru o viață mai bună, și mai frumoasă, și mai demnă, și mai adevărată.

Adevărată ca adevărul vieții, care nu e ușor, dar care e singurul în stare să ne dea și nouă, scriitorilor, încrederea că meseria noastră e viața, la rînd cu cei care o împlinesc.

Așadar,

Anul care vine, să fie cu bine !

SĂ ÎNTÎMPINĂM AL 30-LEA AN DE REPUBLICĂ DUPĂ DATINĂ, CU PÎINE, CU SARE, CU HĂRNICIE ŞI OMENIE

(Urmare din pag. 1)

Marii Adunări Naţionale au votat Constituţia Republicii Populare Române ; cînd — la 11 iunie — acelaşi for, votînd Legea privind naţionalizarea principalelor întreprinderi industriale, miniere, bancare, de asigurări şi de transport, a desfiinţat puterea economică a marii burghezii industriale şi bancare, creînd sectorul socialist de stat în economia naţională ; cînd — la 1 iulie — s-a înfiinţat Comisiunea de Stat a Planificării ; cînd apare primul roman al unei noi literaturi — „Desculţ" de Zaharia Stancu — şi cînd s-au înfiinţat staţiunile de maşini şi tractoare. M-am oprit la acest 1948 mai mult şi totuşi nu suficient, **pentru că el demonstrează cîte fapte de răscruce au putut încăpea în chiar primul an de republică.**

Dar să ne amintim şi de ceilalţi ani. Să ne amintim — firește, niciodată nu se poate exhaustiv — de oricare altul dintre evenimentele noastre, indiferent de domeniul căruia aparţine şi indiferent de ponderea lui istorică, pur şi simplu pentru că ele toate sînt rodul muncii, luptei şi îndirjirii noastre.

Dar, mai presus de toate să ne amintim de acel 1965, an al Congresului al IX-lea, an al Constituţiei, care a proclamat Republica Socialistă România, an al păşirii ţării noastre pe drumul desăvîrşirii construcţiei socialiste. Iar apoi, trecînd prin anii răstimpului fierbinte de atunci şi pînă azi, dens în fapte de muncă şi în fapte politice — culminate de anul 1967 al Conferinţei Naţionale din decembrie, de anul 1969 al Congresului al X-lea, de anul 1972 al Conferinţei din iulie, de anul 1974 al Congresului al XI-lea, de anul 1976 al Congresului educaţiei politice şi al culturii socialiste — fapte care ne-au ridicat patria şi naţiunea pe o cu totul altă treaptă de dezvoltare şi prestigiu, să încercăm să vedem, firește, în esenţă, ce au însemnat pentru România 29 de ani de republică, în condiţiile edificării socialismului şi comunismului în ţara noastră.

A fost lichidată exploatarea omului de către om, crearea proprietăţii socialiste stînd la temelia revoluţionării tuturor relaţiilor dintre oamenii ţării ; forţele de producţie, potenţialul economic naţional au cunoscut o amplă dezvoltare ; industria a devenit ramura conducătoare a economiei ; transformarea socialistă a scos la iveală adevăratele posibilităţi ale agriculturii noastre ; relaţiile socialiste s-au consolidat în întreaga economie ; condiţiile de viaţă materială ale poporului s-au îmbunătăţit ; de asemenea, cultura a ajuns la îndemîna maselor ; o politică naţională marxist-leninistă a asigurat egalitatea deplină în drepturi a oamenilor muncii de toate naţionalităţile, a asigurat dezvoltarea unor relaţii frăţeşti în cadrul naţiunii ; s-au dezvoltat intens relaţiile democratice — omul muncii de la noi este, se simte şi se poartă ca producător

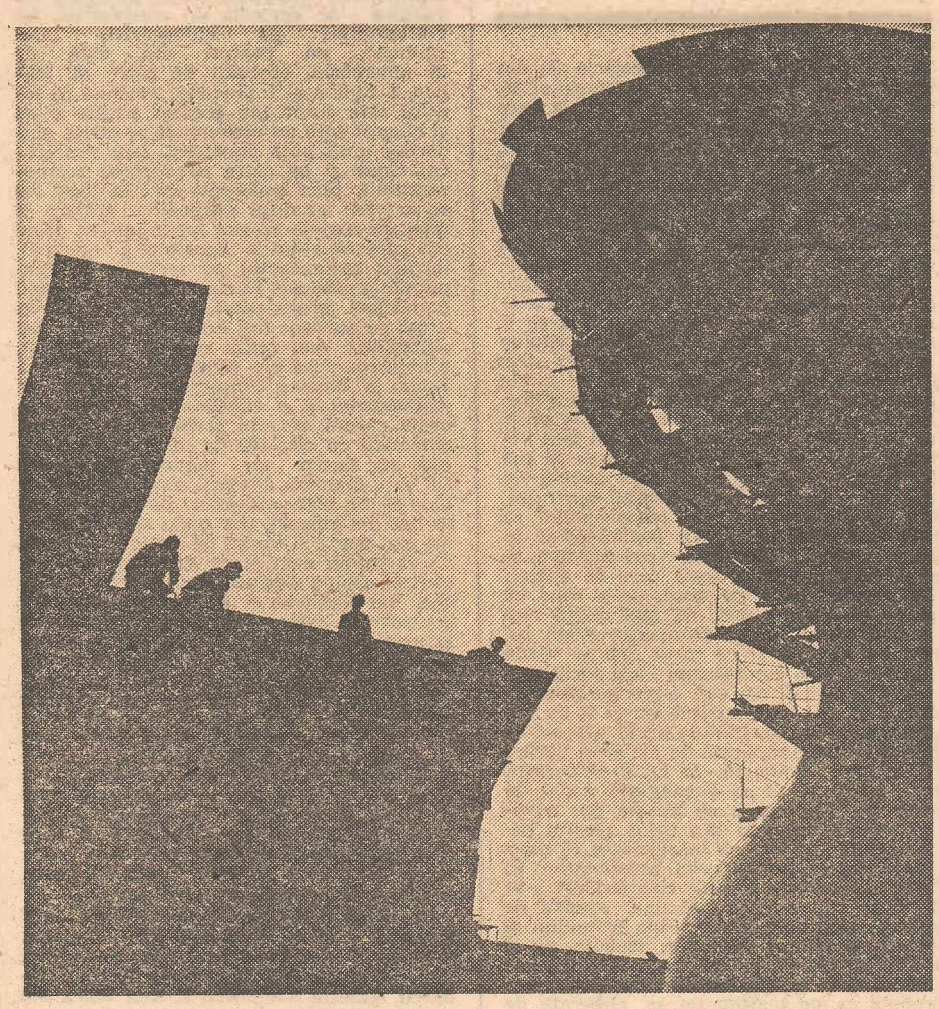

dar şi ca proprietar : munceşte dar şi decide, conduce ; ne-am propus şi am şi trecut la fapte pentru a perfecţiona „produsul cel mai înalt al naturii — omul, creatorul a tot ce există în societate" ; continua perfecţionare a relaţiilor din societatea noastră şi continua creştere şi dezvoltare economică împreună cu politica noastră externă — stabilă — ne-au atras respectul şi simpatia celorlalte state, pentru noi, pentru munca şi politica noastră, pentru înţelepciunea conducătorului nostru, Partidul Comunist Român.

Dar, trecînd de la constatări generale, să vedem ce spun — cu privire la realizările noastre din acest răstimp istoric — şi cîţiva indicatori deosebit de concreţi, de precişi :

● Producţia globală a industriei naţionale a crescut de peste 31 de ori, ritmurile cele mai înalte de dezvoltare înregistrîndu-se mai ales în ultimul deceniu.

● 1976 a fost anul record al producţiei noastre agricole.

● În şcolile primare, gimnaziale şi liceale învaţă peste 4 000 000 de elevi, iar în învăţămîntul superior peste 160 000 de studenţi.

● În cadrul cercetării ştiinţifice lucrează peste 140 000 persoane.

● În 1975 producţia de carte a însumat aproape 3 900 de titluri, într-un tiraj de 65 000 000 exemplare.

● Producţia de energie electrică a crescut în 1975 de circa 26 de ori, iar puterea instalată în centrale de peste 16 ori ; numai sporul producţiei de energie electrică — în 1975 faţă de 1974 — a fost de peste 2 ori mai mare decît întreaga producţie de energie electrică realizată în 1950 şi de 4 ori mai mare decît cea din 1938. Sînt ritmuri de creştere rar întîlnite pe plan mondial.

● De la începutul anului 1976 şi pînă la sfîrşitul lunii noiembrie 1976 s-au mutat în casă nouă circa 80 000 de familii. În acest cincinal volumul construcţiilor va ajunge la aproape 1 000 000 de locuinţe noi, de diferite mărimi, aproape de 2 ori mai multe decît în cincinalul precedent. Numărul apartamentelor ce urmează a fi construite în 1977 se ridică la 192 000, aproape cît în întreg cincinalul 1961—1965.

● Durata medie a vieţii a crescut de la 42,01 ani, în anul 1932, la 63,17 ani în 1956, ajungînd la 69,58 ani în perioada 1973 — 1975 ; este aceasta cea mai convingătoare expresie a permanentei preocupări a partidului şi statului nostru pentru asigurarea sănătăţii, a vitalităţii poporului nostru.

Dovedesc palpabil toate acestea şi multe-multe altele, că politica partidului nostru este — şi gnoseologic şi conceptual — o politică ştiinţifică, o politică revoluţionar creatoare ; că în politica partidului nostru cuvîntul este faptă ; că politica partidului comuniştilor este înţeleasă, primită şi urmată de întregul popor român ; că făurirea societăţii socialiste multilateral dezvoltate pe pămîntul republicii noastre este programul Partidului Comunist Român şi al întregii suflări româneşti.

Intrăm în cel de-al 30-lea an de republică cu rezultate deosebite în toate domeniile, cu iniţiative şi recorduri în muncă. Dar, tot pentru înflorirea republicii, şi cu ambiţioase însă şi lucide gînduri pentru viitor. Este locul să ne reamintim cuvintele prin care a sintetizat visurile întregii noastre naţiuni secretarul general al Partidului Comunist Român, preşedintele Republicii Socialiste România, tovarăşul Nicolae Ceauşescu :

„Se poate spune că înfăptuirea cu succes a prevederilor cincinalului 1976—1980 va asigura ridicarea substanţială a potenţialului economic al României, sporirea într-o măsură însemnată a avuţiei naţionale, creşterea venitului naţional cu peste 11 la sută anual, marcînd transformarea României într-o ţară industrial-agrară, în care industria va avea rolul precumpănitor, apropierea ei de nivelul ţărilor dezvoltate din punct de vedere economic.

Dezvoltarea forţei economice a ţării va asigura creşterea veniturilor totale reale ale oamenilor muncii, pînă în 1980, cu circa 37 la sută şi sporirea cu peste 50 la sută a cheltuielilor statului destinate satisfacerii nevoilor social-culturale ale populaţiei, care vor ajunge în 1980, pe o familie, la circa 11 000 lei, faţă de 7 400 lei în 1975."

„Se va îmbunătăţi — arăta de asemenea tovarăşul Nicolae Ceauşescu — asistenţa sanitară şi organizarea odihnei oamenilor muncii, se va trece la săptămîna de lucru de 44 de ore. Se vor diversifica şi spori simţitor producţia bunurilor de consum şi de uz gospodăresc, precum şi serviciile pentru populaţie. Vom face totul ca ceea ce realizăm în dezvoltarea bazei materiale să se reflecte din plin în ridicarea bunăstării materiale şi spirituale a întregului nostru popor — ţelul suprem al politicii partidului, esenţa societăţii socialiste multilateral dezvoltate pe care o edificăm în România".

Decisivă este acum — ca şi pînă acum — munca pentru transformarea programului pe care ni l-am stabilit, în cea mai autentică realitate. Ne-am planificat un viitor corespunzător dezvoltării civilizaţiei pămîntene contemporane, însă îl vom trăi, vom beneficia de el numai în măsura în care, activînd fiecare la locul unde societatea are cea mai mare nevoie de el, ne vom dărui absolut.

Însă pînă atunci, pînă cînd vom intra în cotidianul curent şi activ al lui 1977, acum, la cumpăna timpului, să-i lăsăm pe străbuni, cu tot, cu obiceiurile lor să cuvinte în noi. Să ne înveşmîntăm de sărbătoare trupurile, casele, şi mai ales cugetele. Să ne pregătim ştergarul şi tipsia, pîinea şi sarea, hărnicia şi omenia, ca să ne întîmpinăm Viitorul cum se cuvine, după datină ! Un viitor pe care noi îl dorim — dumneavoastră şi celor pe care-i socotiţi tot parte din dumneavoastră — să vă fie cuprinzător de ani cît mai mulţi şi cît mai binecuvîntaţi. Un viitor bun pentru fiecare în parte şi pentru noi toţi — Cei din Marea Obşte a Republicii — la un loc.

Colindul Daco-României

Sus mai sus la nouă jmeri
Hoi leroi florile dalbe
Ardu-mi nouă luminări
Hoi leroi florile dalbe
Că nu-s nouă luminări
Şi mi-s nouă de feciori
De din neamul Dacilor
Florile dalbe de măr
Dar pe umere îmi poartă
Scumpă raclă de cleştar
În colţuri cu chihlimbar
Hoi leron-dai leron-dar
Şi în raclă cine-mi şade
Inimile de le arde ?
Şade-mi craiul Decebal
Sieşi fulger de pumnal
Florile dalbe, flori bune
El că şi-o d-avut pe lume
Un căluţ cam alb de spume.
Iată măre l-împresoară
Mare oaste către seară
Cetioară, cetioară
Dar în frunte cu Troianul,
Împăratul-năzdrăvanul,
Fratele de singe-albastru
Călare pe-un cal măiastru
Cetioară, cetioară
Iată măre se luptară
Zi de vară pînă-n seară
Florile dalbe de măr,
Savai craiul Dacilor,
Dacilor-Eroilor,
Te-ai făcut un fulgere
Şi-ncepui a singere
Ţara de te-a plîngere
Hoi leron-dai leron-dit
Maica Dacia s-a primenit,
România s-a numit,
Ne-a născut şi ne-a-ngrijit
Şi frumos că ne-a ursit !
Florile dalbe de măr
Doamnă bună a caselor
Şi stăpîne-al curţilor
Bună-i vremea-n casă,
Florile-n fereastră
România la mulţi ani trăiască !

ADRIAN BUCURESCU ■

Nopţile lui Decembrie

Nopţile lui Decembrie arpegiază pe coarde
În pădurile ţării cu milioane de joarde ;
Şopotul riului sub bocnele gerului,
Înalt înstelat clopotul cerului.

În odihna pămîntului stau vii rădăcinile,
Pe boltă rotesc fără grabă luminile
Şi sevele-n ramuri şi-n trunchiuri pulsează,
Maree secretă şi inimă trează.

Prin brazi trece vîntul cu pasul domol de
Sălbăticiune coborînd către holde
Şi-n crengile ninse în somn aplecate
Sclipirea de cvarţ a stelelor bate.

În toate-avem zestrea păstrată cu lacrimă
În slova din marmori şi-n graiul din datină,
Peste plaiuri şi plaiuri împreună legate
De-a muntelui şiră sub cetini carpate :

Odihnite aşteaptă, sub steaua păstorilor
Trompeta de raze, ştafetele zorilor
Să sune pe munţi, pe cîmpii şi-n ferestre,
Pe Someş, pe Prut, pe trufaşele creste

Şi ziua ce vine prin geruri să suie
Din solstiţiu pornind, ca un piept de statuie,
Spre crugul ce lasă în urmă zăpezile
Şi-n horbotă nouă îmbracă livezile.

VLAICU BÎRNA ■

Pentru prima dată un reporter intră în lumea negrului de fum din Pitești

Ion Anghel, secretarul Comitetului de partid al Combinatului petrochimic, și Ion Chiorescu, directorul comercial al Combinatului, aveau să-mi spună că, după cîte știu dînșii, parafrazîndu-l puțin și oarecum pe Mark Twain, mînă de reporter n-a pus încă piciorul în secția negru de fum. Altfel zis, mă aflam în fața unei invitații făcute prin ocolire.

Mult mai direct și mai explicit, Constantin Militaru, contabilul-șef al combinatului, omul care, avînd marca cu numărul 2, se consideră a fi cel mai vechi angajat al platformei (marca cu numărul 2 a deținut-o pînă mai deunăzi fostul director al întreprinderii, inginerul Costache Sava), m-a asigurat că în afara unei băi mai îndelungate, ba chiar și repetate, pentru îndepărtarea perfidului praf numit negru de fum, cu care, desigur, am să vin într-un contact cît se poate de direct, n-am să regret nimic altceva și n-am să uit niciodată că am avut curajul să-i cunosc la ei acasă, pe teren propriu, pe negriștii piteșteni, pionierii chimiei argeșene. „De ce pionieri ? ! Pentru că, în urmă cu exact 12 ani, prin noiembrie 1964, cînd pămînturile orjenilor, țăranii comunei Oarja, abia se despovăraseră de ultima lor recoltă, atunci, deci, și aici, unde nu se vedea decît pămînt și pămînt, adică ogoare, s-a bătut în pămîntul acela moale de noiembrie primul țăruș prin care începeau investițiile fabricii de împachetat fum, cum îi spuneam noi în glumă. Cui să-i fi trecut prin minte că făbricuța aceea avea să fie prima secție a unui gigantic combinat petrochimic ? ! Au trecut numai 2 ani și în seara zilei de 26 noiembrie 1966 negriștii dădeau primele tone de negru de fum. De-atunci, timp de 10 ani, negriștii se spală în fiecare zi de cel puțin două ori, o dată aici, la terminarea schimbului, și-a doua oară acasă, înainte de a intra în așternuturi. Au consumat tone întregi de săpun și șute de kilometri pătrați de prosoape. Negriștii, de la șeful de secție și pînă la operatorul din stația de granulare, sînt puternic și vizibil marcați de acest praf extrem de penetrant și lipicios, praf care, odată intrat în piele, adică în pori, nu iese cu una cu două, oricîte ape l-ar spăla. Voiam să spun în cîteva cuvinte, poate nu tocmai cele mai potrivite, că meseria asta a lor, aceeași în toată lumea, nu este nici pe departe ușoară, dar mai ales faptul că, lună de lună și an de an, dincolo de toate vitregiile, negriștii și-au îndeplinit exemplar planul de producție, au realizat substanțiale economii și reduceri ale prețului de cost. În concluzie, cu două-trei cuvinte, aș încheia așa : negriștii sînt niște oameni minunați !

Să zicem că am trecut în revistă argumentele care, dincolo de o ambiție reportericească, m-au îndemnat să intru în lumea negrului de fum. Mai adaug, desigur, și faptul că, la finele acestui prim an al actualului cincinal, negriștii au înregistrat substanțiale succese în muncă, adică, altfel spus, rampa de lansare a anului care vine țintește tot mai sus. Pînă să ajung în biroul inginerului Badea Geantă, șeful secției, secretara dînsului, înștiințată de temerara mea intenție, pusese tuciul la încălzit, tuciul, o expresie petrochimică piteșteană, fiind un ibric pentru cafea, un țess tare și negru ca păcura. Mă îmbrac cu pantaloni de salopetă, cizme de cauciuc, bluză albastră, un halat verde, aproape nou, proprietatea tehnicianului Constanț Cristoloveanu, secretarul de partid al tehnologilor, iar inginerului Geantă îi mulțumesc pentru că mi-a împrumutat chiar casca sa, grație căreia, spunea dînsul, am să mă impun în fața oamenilor. Apreciez gestul ca atare și-ntreb dacă nu cumva au pus în cafea și ceva negru de fum, că prea era-neagră. Despre inginerul Geantă notez pe scurt că a terminat facultatea la Iași, că a lucrat la Rîșnov și Borzești și că la 1 martie 1965, deci la numai cîteva luni de la începerea lucrărilor de investiție, s-a „repatriat", adică s-a reîntors pe meleagurile natale, dînsul fiind, de loc, din satul Silișteni, comuna Lunca Cerbului, la numai 18 kilometri de Pitești. Omul cu care s-a împrietenit încă din prima clipă se numește Liviu Crișan, inginer, fost șef de secție, în perspectiva de a lua comanda unei alte secții. Îl întreb în continuare, fără să mă jenez de nepriceperea mea într-ale chimiei industriale, care este principala întrebuințare a negrului de fum. Aflu că negrul de fum, denumit în limbaj internațional HAF și ISAF, intră în proporție de 30 la sută în compoziția cauciucului sintetic. HAF și ISAF nu vrea să însemne că există negru de fum blond și invers. HAF-ul piteștean, exportat în majoritatea țărilor socialiste este un negru de fum de înaltă rezistență la abraziune, adică la frecarea cu corpuri dure, aspre. Partea exterioară a anvelopelor, cea care vine în contact direct cu asfaltul șoselelor, conține HAF. Partea interioară, în care este introdusă armătura de sîrmă, oțelită, conține ISAF. Mă mulțumesc numai cu aceste explicații și-l întreb pe inginerul Badea Geantă care a fost momentul cel mai dificil al negrului de fum piteștean.

— În data de 24 noiembrie 1966, conform previziunilor noastre și ale specialiștilor francezi care au asigurat asistența tehnică a montării instalațiilor, trebuia să producem primele tone. Ei bine, totul mergea, totul era în ordine, dar la stația de granulare nu se lega. În loc de un praf mărunt, aveam un fel de pastă. Am verificat toate utilajele, tot procesul tehnologic, am mai adus cîteva modificări, neesențiale, dar am trimis un camion la Copșa Mică să aducă niște germen de granulare. Mașina s-a întors peste două zile și s-a dovedit că pasta trebuia amorsată cu acel germen de granulare. Un alt moment dificil l-au constituit pierderile importante care au început să apară la electrofiltre, unde, la separarea gazelor era prevăzută o importantă recuperare de negru de fum. Ne-am lămurit că sacii care se montau la filtre nu făceau o închidere etanșă. Într-o linie, sau etapă, sînt cîteva mii de saci. Dacă doi-trei saci nu sînt bine prinși, procesul tehnologic este afectat. Trebuia să demontăm toți sacii și să-i prindem din nou, ca să țină cel puțin doi ani. Era o chestiune de conștiinciozitate. O astfel de treabă durează cam 12 zile de muncă încordată și într-un praf că nu vezi la un metru în fața ta. Atunci, în august-septembrie 1967, au apărut cîțiva operatori de tablou care și-au format echipe de 6—7 oameni și s-au specializat în execuția acestei importante lucrări. I-aș putea aminti, dintre ei, pe Ion Gheorghe, Aurel Chiriță, Constantin Burcea, Marin Pîrlan, Valeriu Stelian. M-ați întrebat de un om cu care, sufletește, m-am împrietenit. L-am amintit pe inginerul Crișan. Țin neapărat să-l amintesc și pe maistrul Gheorghe Popescu, poreclit și maistrul Șurub, care, ca și mine, s-a „repatriat", prezent aici încă de la primul țăruș. A venit din Orașul Dr. Petru Groza. Este secretarul celei de-a doua organizații de partid, că noi avem două, și este, totodată, șeful secției mecanice.

Pe inginerul Geantă l-am întrebat, desigur, și care a fost momentul cel mai plăcut din istoria de 10 ani a negrului de fum și iată ce mi-a răspuns: „N-aș putea decupa un anume moment. Aș zice că atît eu cît și toți ceilalți ne-am bucurat și ne bucurăm că de la începutul începutului am fost un colectiv unit, atent la toate dolcanțele omului. La noi există o vorbă, mai întîi oamenii și pe urmă celelalte chestiuni. Să ne ocupăm mai întîi de oameni și mai apoi de fiare, adică de utilaje, că utilajele nu merg singure, fără oameni. Poate să te cheme și Gheorghe Dracul și tot nu faci nimic cu utilajele dacă oamenii nu ți-s aproape cu toate ale lor, bucurii și necazuri. Am făcut noi ce-am făcut și, iată, putem spune că e tare plăcut să lucrezi cu oameni mulțumiți, oameni care nu numai că-și iau retribuțiile întregi, dar, aplicînd încă din 1973 munca în acord global, ajung să cîștige, în medie, chiar și două retribuții în plus de-a lungul unui an. În fiecare lună oamenii noștri cîștigă cu 300 de lei mai mult decît încadrarea lor de bază, asta pe lîngă toate celelalte sporuri datorate locului de muncă. La ora actuală sîntem în măsură să spunem că la începutul anului 1977 jumătate din capacitatea secției va înlocui granularea uscată cu cea umedă, fapt care va permite să se lucreze chiar și cu cravată, iar într-un timp nu prea îndepărtat, granularea umedă se va generaliza total. Acesta va fi momentul cel mai plăcut al negrului de fum".

Însoțit de maistrul Gheorghe Popescu, numit și Șurub la care, mai întîi și-ntîi remarc că poartă cămașă albă și cravată, dar nu-l întreb nimic, nu cumva să se simtă omul în dificultate, intru în hala mare a secției mecanice, unde, sus, pe podurile rulante, ciripesc vreo 10 vrăbii, sosite la ora gustării de dimineață. Alte păsări nu vin, mi se spune, numai vrăbiuțele astea care s-au obișnuit să ciugulească firimiturile de pîine lăsate de oameni intenționat pe bancul de strung, sau pe mesele de lucru.

— Ca să-i cunoașteți pe toți cei 38 de oameni care au fost prezenți aici încă de la baterea primului țăruș, ar trebui să veniți și după-amiază, în schimbul celălalt, sau chiar și în schimbul de noapte. Toți cei 38 de oameni au primit numele de decani, că de curînd s-a sărbătorit într-un cadru foarte frumos prima producție de negru de fum.

Un astfel de înger întunecat este strungarul Florea Voicu care își aduce aminte cum la prima șarjă de fum se mînjiseră toți și rideau unii de alții. „Eu rideam de Nicolae Stoica, de Ion Marcu, de maistrul Șurub, iar ei rideau de mine. Rideam chiar și de Geantă și Crișan, inginerii, vopsiți și ei, că nu-i mai cunoșteam. Aici, pe platformă, am o fată, chimistă, la Rafinărie 1, iar băiatul, că am doi copii, e la școala profesională de operatori chimiști în prelucrarea cauciucului".

Lăcătușul mecanic Nicolae Stoica, a cărui fată este și ea negristă, lucrează la tabloul de comandă, îmi spune, în glumă, bineînțeles, că are cu sotia sa, încadrată la fabrica de bere, următoarea convenție : „Tu îmi aduci bere, iar eu îți aduc rimel, să-ți faci ochii".

Ion Marcu, cel mai mic dintre cei trei frați Marcu, denumiți și băieții lui Linguriță, poate pentru că sînt scunzi, dar denumiți și trio Marcu-trapeziștii, că se cațără ca adevărați acrobați pe instalații, a venit primul la fabrica de împachetat fum. A venit de la o schelă de petrol. Au venit apoi și frații săi, tot de la schelă. Își aduce aminte cum, la pornire, a remediat o vană și a trebuit să lucreze două zile și două nopți pînă i-a dat de capăt.

Un alt „decan" este și electricianul Vasile Toma, foarte supărat, și pe bună dreptate, credem noi, că la festivitățile de sărbătorire a celor 10 ani, dînșii, electricienii, deși permanent în cadrul secției negru de fum, au fost considerați doar de formă negriști, cînd ei sînt cu adevărat negriști. „Facem parte din aceeași organizație de partid, din aceeași organizație de sindicat, la 1 Mai defilăm împreună, la 23 August la fel, sîntem tot timpul cu ei, cu negriștii, dar nu sîntem negriști. Cum așa ?!".

Chiar dacă are numai 27 de ani, tot „decan" se zice că e și subinginera Maria Drăgan. Maistrul Popescu îmi spune că prin 1966, cînd prin secție veneau în vizită mulți elevi, a văzut o fetiță cu codițe care se-nvîrtea prin secție. A întrebat-o cum de s-a rătăcit de copiii care plecaseră. Avea să afle atunci că Maria Drăgan era absolventă a școlii profesionale, era de-a lor, negristă. Între timp, fata a făcut liceul la seral, apoi a terminat Institutul de subingineri. Singura corecție pe care Maria Drăgan ține neapărat să o facă este aceea că nici pe vremea de-atunci nu purta codițe, că avea batic și cască, așa cum se cere de la protecția muncii.

De fel din comuna Oarja, calificat la Hunedoara ca lăcătuș, Ion Gheorghe, cînd a auzit că pe pămînturile pe care, cînd era el copil mergea cu vitele la păscut, se ridică o fabrică de negru de fum, chiar dacă nu văzuse în viața lui respectivul produs, s-a hotărît pe loc, a venit acasă și s-a recalificat. Este acum operator chimist. „L-am tras după mine și pe Valeriu Stelian, cu care lucram la Hunedoara. Și el e tot din comuna Oarja. În meciul meu cu el conduc cu 2—1. Mie îmi plăcea de o fată, o orjeancă, iar el, ca să zic așa, m-a aranjat. M-a căsătorit cu fata aceea. Dar fata avea o soră și am făcut ce-am făcut de mi-a ajuns cumnat. Egalasem. Apoi, l-am adus aici, la negru de fum. Asta înseamnă că eu conduc cu 2—1".

După cum lesne se poate vedea, lumea negrului de fum este o lume a muncii, cu întîmplări de viață ca oriunde în altă parte, spațiul nu ne permite să transcriem toate amănuntele și discuțiile avute cu laborantele Maria Ciinaru, Ioana Nae și Elisabeta Blejan, ori cu șeful ameciștilor, maistrul Ionel Antohi, cu Gheorghe Marinescu, șef de tură, operator, sau cu bătrînul Ion Puscoci, ori tînărul Dumitru Șerban, amîndoi operatori la tabloul de comandă din stația de granulare. Sînt oameni în lumea cărora prietenii intră cu multă ușurință, e vorba doar de puțin curaj, pentru că, la urma urmelor, negrul lor de fum nu poate nicicum murdări, negrul lor de fum fiind o pecete cu care ei se mîndresc, un semn al muncii și vieții lor.

VICTOR NIȚĂ ■

Întreprinderea de anvelope Danubiana. Mai mult înseamnă, de fapt, mai bine și mai ieftin

Există cîteva produse ale vieții și industriei moderne în privința cărora cetățeanul — îndesat de regulă cu felurite știri și informații — arată o ignoranță totală. Despre anvelope, de exemplu, multă lume zice că „se toarnă". Iei, prin urmare, cauciucul, iar după o preparație oarecare, îi dai drumul într-o formă și, gata anvelopa. Faceți o anchetă între automobiliști și veți vedea că ei știu atît de puține lucruri despre anvelope încît această știință poate să se cheme foarte bine naivitate. În realitate, industria anvelopelor este una din cele mai pretențioase industrii ale timpului nostru, în fapt, avem de-a face cu o mescrie atît de specială, de dramatică, de misterioasă, chiar, încît merită s-o cunoaștem și s-o apreciem cum se cuvine. Ca să înțelegeți clar care e problema în cazul unei mari întreprinderi de anvelope, trebuie să vă spun că piețele lumii cunosc un fel de luptă permanentă, în care principala armă e noutatea. Iar noutate poate să însemne un preț scăzut, un potențial de rulaj sporit, un desen al suprafeței de rulaj capabil să asigure răcirea rapidă și eficientă a anvelopei, precum și alte cîteva lucruri. Și toate astea cuprinse în obiectul atît de simplu în aparență, atît de lesne de produs la prima vedere. Cine are curiozitatea să secționeze însă o anvelopă și, mai cu seamă, cine poate să vadă cum se gîndește și se muncește într-o industrie mare producătoare de anvelope înțelege cîteva din chestiunile zilei în branșă, precum și foloasele ce le avem cu toții cînd munca și gîndirea merg bine aici. „Danubiana", fiindcă despre „Danubiana" e vorba, e o firmă cu vechime și cu anume renume, dacă socotim că vinde anvelope în peste 60 de țări. În profesiunea aceasta, cei șaisprezece ani trecuți de la înființarea întreprinderii înseamnă realmente vechime și experiență. Mai ales experiență. Este momentul să precizez că deși producerea unei anvelope implică o tehnologie înaltă și o chimie foarte avansată, ceea ce contează, în primul rînd, este priceperea și starea conștiinței muncitorului. Este adevărat, este incredibil de adevărat că la noi, ca peste tot în lumea producătorilor de anvelope, mîna muncitorului e sfîntă. Nu știu cum să vă fac să credeți că, dincolo de lucrul mașinii, dincolo de cea mai nouă noutate tehnologică, o anvelopă tot cu mîna se face. Pînă la un punct, cel puțin, promptitudinea, inteligența, răbdarea și dexteritatea omului sînt elemente esențiale în procesul de elaborare al produsului.

Inginerul-șef Petre Oprea și chimistul Cecilius Bălașa îmi spun următoarele : un student la Chimie ori un student în Construcția de mașini învață o mulțime de lucruri în legătură cu felul muncii într-o întreprindere ca „Danubiana". În anii de stagiatură, ei reușesc să se integreze și să fie utili procesului de producție. Dar poți să te numești specialist în industria de anvelope abia în șapte ani. Cam tot atît îi trebuie și unui muncitor ca să se numească om de bază. Asta deoarece aici atît inginerul, cît și muncitorul învață o meserie cu totul specială. Că lucrurile stau astfel, o dovedește și situația unor noi industrii europene de anvelope, care în ciuda dotării de ultimă oră dau produse de calitate inferioară. Secretul este următorul : fiecare întreprindere își elaborează, practic, niște rețete proprii de fabricație. Știința ce-o afli în reviste, cărți și manuale e o frumoasă iluzie. De acolo ajungi să cunoști doar niște lucruri în general. În fapt, elaborarea unei rețete noi, a unei tehnologii noi, aplicarea unei invenții sînt probleme care merg în cel mai mare secret și secretul este cu atît mai bine apărat cu cît el intră în mîna unor oameni cu multă experiență în domeniu. Cecilius Bălașa îmi povestește legenda unui muncitor la pensie care încerca între dinți o bucată de cauciuc abia eloborată și era în stare să spună dacă vulcanizarea a fost făcută corect și, în general, ce-i lipsea materialului ca să fie competitiv pentru tipul de produs ce urma să intre în fabricație. Petre Oprea îmi arată pe o secțiune de anvelopă cele cinci părți ale construcției unei anvelope: banda de rulare, breker-ul (care este rețeaua de cord gumat de sub bandă), carcasa propriu-zisă (armată, de asemenea cu cord gumat), taloanele din sîrmă de oțel și fișiile de termare. Dacă în ce privește ultimele trei elemente treburile sînt oarecum bine puse la punct, cel puțin atîta timp cît lumea va mai fabrica anvelope în felul în care o face astăzi, cu banda de rulare și cu breker-ul problemele sînt dificile și cauza unui efort continuu de innoire și de ofensivă pe piața mare a anvelopelor.

Întreprinderea este mare, chiar foarte mare, miroase, bineînțeles, a cauciuc, negrul de fum, care este un component de bază, e negru și se așază peste tot, pe mașini, pe aer, pe fețele oamenilor, presele în care are loc ultima operațiune — turnarea benzii de rulaj și vulcanizarea — răspîndesc putere și fierbințeală, totul face impresia muncii în forță, munca e o luptă, benzile de cord cauciucat sporesc senzația de mișcare, de agitație, de relație frenetică între om și obiectul și uneltele muncii. Cît despre oameni... Chestiune de obișnuință, după cuvîntul unuia dintre ei. Minus praful de negru de fum, lucrul e ca pretutindeni în industrie. Plus priceperea pe care fiecare trebuie să o dovedească în faza de formare a anvelopei, lucrul este, totuși, altfel. Dacă un muncitor potrivește neatent fișiile de cord cauciucat, care asigură armarea anvelopei, la viteze mari roata autovehiculului dă o anume bătaie. Descentrarea aceasta, încă fină, înseamnă cîteva mii de kilometri de rulaj mai puțin. „Toate eforturile noastre, spune Petre Oprea, urmăresc creșterea potențialului de rulaj. Am pus la punct procedee noi de optimizare a proceselor de vulcanizare la anvelopele de turism și de camion mediu și sîntem în curs de optimizare la anvelopele de tractor-spate și camioane grele. E o chestiune cheie, fiindcă dacă unul din elementele componente vulcanizează mai devreme întregul suferă sensibil. Vom introduce un procent sporit de negru de fum NAF și ISAF în compozițiile pentru anvelope de camion de tonaj mediu. Ridicînd procentul de negru de fum la banda de rulaj are o mai mare abrazivitate și facem economii la cauciuc. În același timp, scade timpul optim de vulcanizare. Cinci sau șapte minute mai puțin pentru fiecare anvelopă — la un total de treizeci sau patruzeci de minute, cît este în general un timp de vulcanizare — înseamnă un spor de productivitate substanțial. Pe aceeași presă se fac mai multe anvelope, degajăm secția de vulcanizare — care uneori este „sector îngust" — obținem o scădere a prețului de fabricație. Cum se vede, orice îmbunătățire în procesul de producție aduce mai multe avantaje. Alte noutăți pentru anul 1976 și mai departe : reverificarea unor compoziții de cauciuc, în vederea tipizării lor. De aici deșeuri mai puține la returnări, de aici productivitate iarăși sporită pe agregatele de amestec, la calandrare și la profilarea benzii de rulare. În vederea reducerii importurilor de materii prime am introdus la anvelopele de camion mediu un procent ridicat la cauciuc sintetic românesc CAROM. De asemenea, mărim procentul de cord poliamidic — nailon, cum se mai spune — și obținem o rezistență superioară a elementelor de cord. Folosirea nailonului adaugă un procent de 20% la potențialul de rulaj, iar kilometrul de drum parcurs revine astfel mai ieftin. Tot pentru reducerea importurilor, am asimilat mai multe tipuri de anvelope și am realizat o seamă de profile longitudinale care asigură o răcire rapidă a anvelopelor la camioane grele și, prin urmare, posibilitatea unei viteze pe șosea mai mare. Toate acestea înseamnă, pînă la urmă, productivitate și un cost de fabricație mai mic. Toate acestea și încă alte măsuri pe care le-am luat înseamnă menținerea noastră în competiția internațională pînă ce vom trece la fabricarea anvelopelor radiale, tip în care Întreprinderea „Victoria" din Florești și-a căpătat o bună faimă".

TUDOR OCTAVIAN ■

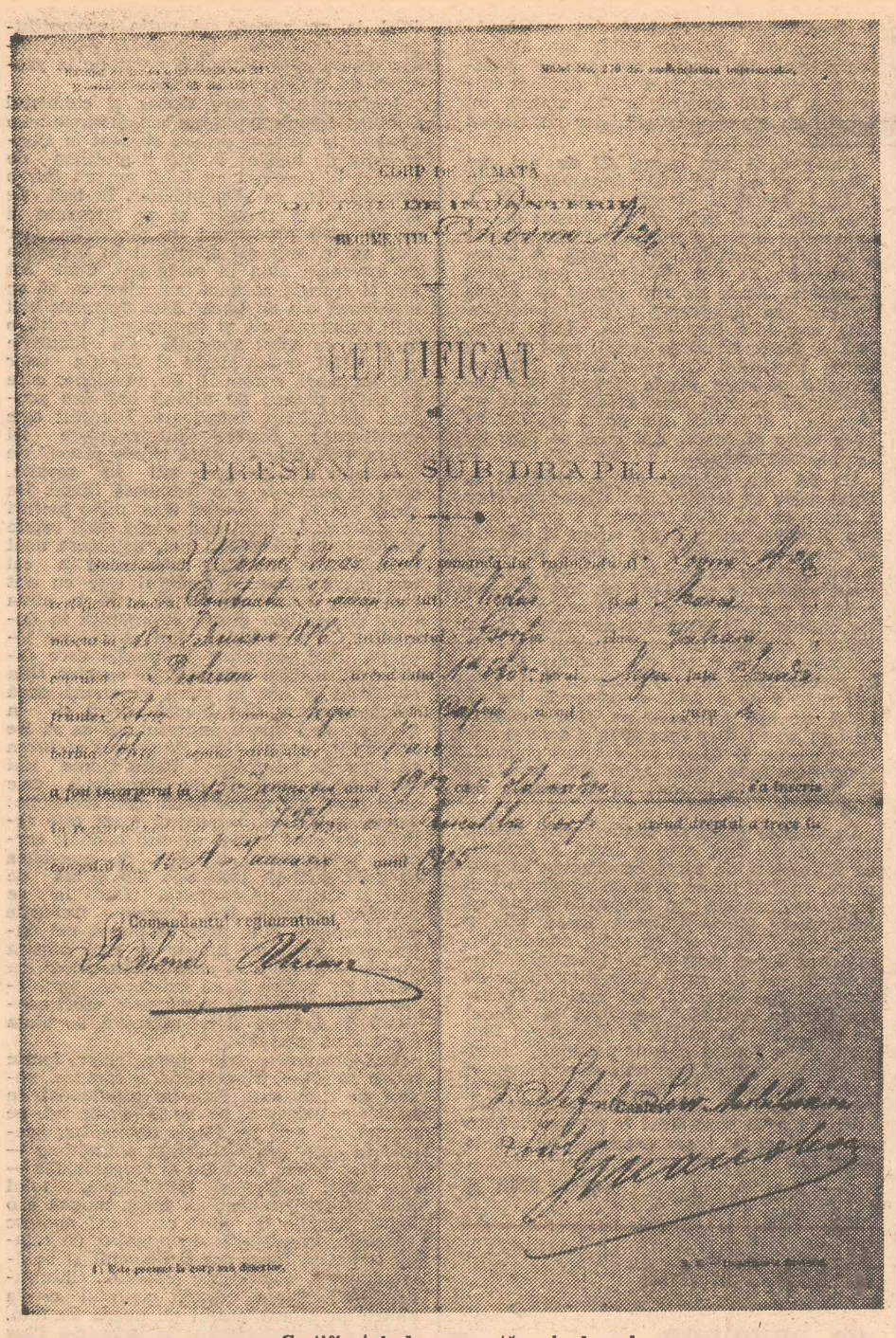

CERTIFICAT

DE

PREZENȚĂ SUB DRAPEL.

Certificatul de prezență sub drapel

Documente inedite despre Brâncuși

Într-o ladă de zestre, un șervețel legat cu cele patru colțuri ascundea acte vechi și zdrențuite

Una dintre cele mai importante cărți care i s-au dedicat celebrului sculptor Constantin Brâncuși, în semn de dragoste și prețuire a marelui artist, aparține lui **V. G. Paleolog.** Ea se numește **Tinerețea lui Brâncuși** și la pagina 102 afirmă că : „nu s-a putut da de urme scrise și păstrate în arhive militare", iar în altă parte, aceeași idee reluată arată că : „Anul de militărie al lui Brâncuși rămîne de conspectat, el lipsind biografiei lui", biografie care pentru un om, pentru un artist, deci și pentru Brâncuși, nu este de neluat în seamă, Brâncuși însuși apreciind undeva că ea „luminează toate operele și ideile și oricare creație".

De asemenea, un volum de amintiri și exegeze datorat lui **Petre Pandrea** precizează că „n-au fost deloc clar descifrate și interpretate o serie de acte juridice descoperite de cercetări pe teren, printre care și actul de vînzare-cumpărare între cei doi frați Constantin și Grigore Brâncuși, datat 10 octombrie 1898".

Grație învățătorului **Dumitru Brâncuși**, strănepot de frate al marelui artist, care ne-a pus cu multă bunăvoință la dispoziție două documente inedite descoperite recent, sîntem în măsură să pătrundem mai adînc în elucidarea celor două împrejurări referitoare la satisfacerea stagiului militar și la vînzarea proprietății ce-i revenea tînărului Brâncuși, ca moștenitor al părinților săi. Învățătorul Dumitru Brâncuși ne-a dat încuviințarea să reproducem fotografii după documentele aflate în posesia sa, cu rugămintea de-a le semnala și comenta în revistă. Avem certitudinea că documentele cu pricina spun ceva despre greul drum prin viață al celui care a fost Constantin Brâncuși. Al doilea document scris chiar de mîna tînărului de 22 de ani este o mărturie prețioasă despre momentul marii hotăriri a desprinderii de pămîntul față de care, spunea artistul de mai tîrziu, „nu vom fi niciodată îndeajuns de recunoscători pentru că el ne-a dat totul".

De origine țăran moșnean, adică fiu de țăran cu oarecare avere sau „curea" de pămînt cum i se mai spunea în Gorj, Constantin era al șaselea copil al lui Nicolae-Radu C. Brâncuși. Tatăl său, Radu Brâncuși, a avut trei copii dintr-o primă căsătorie : Ion, poreclit Chijnea, Gheorghe și Vasile, și patru din a doua căsătorie : Grigore, Constantin (sculptorul), Dumitru și Eufrosina. La țară oamenii n-au avut totdeauna documente care să vorbească despre cele întîmplate cu ani în urmă. Ei purtau nume și porecle, uneori aveau chiar hrisoave ce consfințeau o naștere, un deces, o vînzare-cumpărare sau alte evenimente din viața lor. Și hrisoavele erau păstrate cu sfințenie o vreme, apoi locul lor ajungea neștiut, ele mai ieșind la iveală peste ani, sau se afundau pentru totdeauna. Documentele de care ne ocupăm aici au fost descoperite firesc și amuzant, păstrate într-o ladă de zestre, printre cămăși, ii, căciuliță, șuvițe de la tăiatul moțului, cărți și tăbliță cu condei, într-un șervet legat cu cele patru colțuri în care se ascundeau acte vechi și zdrențuite (dintr-o scrisoare a Mariei Brâncuși, soția învățătorului). Memoria oamenilor nu păstrează decît rareori cu fidelitate cele trăite, anii care trec fac să varieze amintirile și nu de puține ori din dorința de a îmbogăți ori preciza unele date biografice se strecoară afirmații greșite. **Petru Comarnescu** a descoperit un act de vînzare-cumpărare pe care-l semnalează în **Gazeta literară** din 6 august 1964, pagina a șasea. După ce face probabil o nouă descindere în teren, discută cu foarte mulți informatori și, străduindu-se să reconstituie fapte ale trecutului, ajunge la concluzia că „lui Grigore Brâncuși i-a vîndut în 1898, Constantin Brâncuși, pe atunci student la Școala Națională de Arte Frumoase din București, partea din „moștenirea părintească", rămasă de pe urma decesului mamei", concluzie exprimată în **Porțile vieții lui Brâncuși, Iașul literar,** XVI, 4 aprilie 1965. Moștenirea de care este vorba provine totuși de la tată, care a decedat cam odată cu nașterea Eufrosinei, lăsîndu-i pe cei șapte copii orfani de tată, copilul Brâncuși avînd pe atunci frageda vîrstă de un an și cîteva luni. Averea tatălui n-a putut fi împărțită imediat deoarece Constantin a devenit major abia în 1897, iar sora sa Eufrosina în octombrie 1898. După obiceiurile împămîntenite, vînzarea se făcea către rudele apropiate și preferențial, în cazul de față către fratele mai mare după mamă. În act sînt descrise mai multe porțiuni de pămînt (două livezi cu lemne în locuri diferite, pămîntul arător) cu vecinătăți precizate și diferite de cele care apar în actul descoperit recent, scris de mîna lui Constantin Brâncuși, semnat și datat, act al cărui text îl transcriem în întregime. „Act Provizoriu. Subsemnatul vînz fratelui meu Dumitru N. C. Brâncuși, următoarele : I un loc arător și livadie în poiana mare lung din gârlă spre apus pînă în Valea Neagră se limită la nord cu N. Deaconescu. II tot un loc arători în silișteă lung din lotul șapte spre răsărit pînă 'n Bistrița, lat de 3 stânjeni se limită la nord cu lotul 7 și la sud cu lotul 5 (observăm că fiind al șaselea copil, deținea lotul 6). III un rezoar vie cu pimiță în dealul arsurilor lat de 10 stânjeni și lung din gardul din dosul pimiței spre răsărit pînă în celălant gard, IV un rezoar vie cu o brață la Toharcă din Culme spre răsărit pănă'n Valea mică se limită la sud cu Moștenitorul lu Gr. Brâncuși și la nord cu M.D. Blendea. V un Butoi de 20 de vedre uzat. VI partea ce mi se cuvine în cazan.

Aceste toate leam tocmit cu suma de lei patru sute, 400 pe care leam primit pe deplin.

Scris de mine astăzi 1899 Decembrie 30 Hobița Constantin Brâncuși". Este limpede că n-a vîndut pentru procopseală, ci pentru a-și putea termina studiile începute în 1898, în timpul cărora s-a descurcat foarte greu, neprimind comenzi de nicăieri. Înstrăinarea locului arător din silișteă care era destinată ridicării de locuințe însemna ruperea cu satul a cărui dezaprobare și-a atras-o. N. Marcu, unul dintre veteranii satului Hobița, crede și acum că Brâncuși a făcut rău, el nu numai că „n-a construit o casă, cum fac toți pe la noi, dar a și vîndut tot ce-a avut". Într-o mărturie din 1939 pe care o menționează Petre Pandrea, maestrul spunea că : „Pentru a învăța în Capitală, mi-am vîndut partea de moștenire de la părinți. Radu Brâncuși cred că s-ar fi zvîrcolit în mormînt de rușine și indignare. Dacă s-ar fi putut preface în strigoi m-ar fi strîns de gît, că le-am făcut neamul de rîs prin vînzarea părții mele. Am plecat la München unde am ajuns cu un pol".

Primul partaj, în urma căruia a avut loc vînzarea către fratele Grigore, era așteptat de către toți frații, mai ales de către cei din prima căsătorie, iar cel mare, Ion, poreclit Chijnea, ca mic negustor cu prăvălie era mai arțăgos și nerăbdător, a forțat împărțirea moștenirii de la tată. Dintre frați, se pare că în relații foarte bune era numai cu Dumitru, străbunicul învățătorului, căruia îi este adresată o scrisoare datată 27 octombrie 1922, scrisoare pe care o păstrează tot învățătorul Dumitru Brâncuși. Ruptura cu bruma de moștenire ne arată un om hotărît să ia viața în piept, un om care s-a condus și după zicala ce-o amintea mereu : „Oricum — însă înainte !..." Dar tot sculptorul amintește de banii proveniți din vînzări, aceștia i-au fost de mare folos și conchide: „N-am pierdut legătura și nu mi-am scos rădăcinile pentru a umbla năuc pe glob".

Dorul său de ducă nu se putea împlini întrucît legislația în vigoare permitea eliberarea de pașapoarte numai după satisfacerea serviciului militar, aminat ani la rînd de studiile sale făcute cam tîrziu. În 1901 el avea 25 de ani. Documentul militar pe care-l semnalăm este singurul de acest fel, el fiind un CERTIFICAT DE PREZENȚĂ SUB DRAPEL, eliberat de I-iul Corp de armată al Diviziei a doua de infanterie, Regimentul Rovine Nr. 26, din care citățm : „Subsemnatul Lt. Colonel Urian Vasile, comandantul regimentului Rovine Nr. 26, certific că tenerul Constantin Brâncuși, fiul lui Nicolae și al Maria, născut la 18 februarie 1876, în districtul Gorjiu, plasa Vulcani, comuna Peștișani, avend talia 1m 63 cm, părul Negru, fața Smadă, frunte potrivită, sprîncenile Negre, ochii Căprui, nasul..., gura și bărbia Potrivite, semne particulare N-are, a fost încorporat la 15 ianuarie anul 1902 ca Soldat cadru; s'a înscris în registrul matricol la No. 728/902 și este Present la Corp, avend dreptul a trece în concediu la 15 Ianuarie 1905". Semnează descifrabil comandantul regimentului, lt. colonel Vasile Urian, și șeful Serviciului mobilizări lt. colonel I. Manolescu, peste semnătura comandantului se distinge și sigiliul regimentului.

Documentul este important atît pentru unicitatea lui, cît și pentru lămuririle pe care le aduce. Astfel, se considera pînă acum că Brâncuși a terminat Școala de Arte Frumoase din București în 1902, lucru care după cum vom vedea se dovedește a fi inexact. Chiar Diploma de absolvire spune că a urmat cursul complet între anii 1898—1901, dar data eliberării ei i-a indus în eroare pe biografi. Și documentul militar spune că Brâncuși era prezent la corp ca soldat cadru, condiții în care ar fi fost nevoit să rămînă 3 ani sub drapel. Or, cum diploma de absolvire a Școlii de Arte Frumoase este eliberată abia pe 24 septembrie 1902, este ușor de înțeles că numai după prezentarea ei studiile sale au fost luate în seamă de birocrații armatei, iar soldatul cadru era asimilat avantajaților, adică „teteriștilor" care trebuiau să împlinească doar un an de armată. După 15 ianuarie se pare că data plecării sale spre Paris n-a întîrziat prea mult. Documentul de față se adaugă la mărturiile existente despre anul de serviciu militar „teterist", an de mizerie, titlul de soldat cu termen redus neîngăduind încazarmarea, situație în care Brâncuși trebuia să-și rezolve dificilele probleme care erau hrana, adăpostul și uniforma. Tot documentul de față mai oferă numărul registrului matricol în care a fost înscrisă prezența sa sub drapel, indicînd încă o sursă potențială de date referitoare la milităria lui Brâncuși, militărie despre care nu vorbea pînă acum nici o urmă scrisă. Așa cum remarca Petru Comarnescu citindu-l pe înțeleptul Goethe „Porțile pe care pătrunde omul în viață nu sînt deloc neinsemnate și într-adevăr adesea ele aduc înțelegeri pentru drumurile străbătute mai tîrziu".

Prezentarea acestor documente se vrea tocmai o încercare de a desluși o frîntură din drumul vieții marelui Brâncuși.

ION PREDOȘANU ■

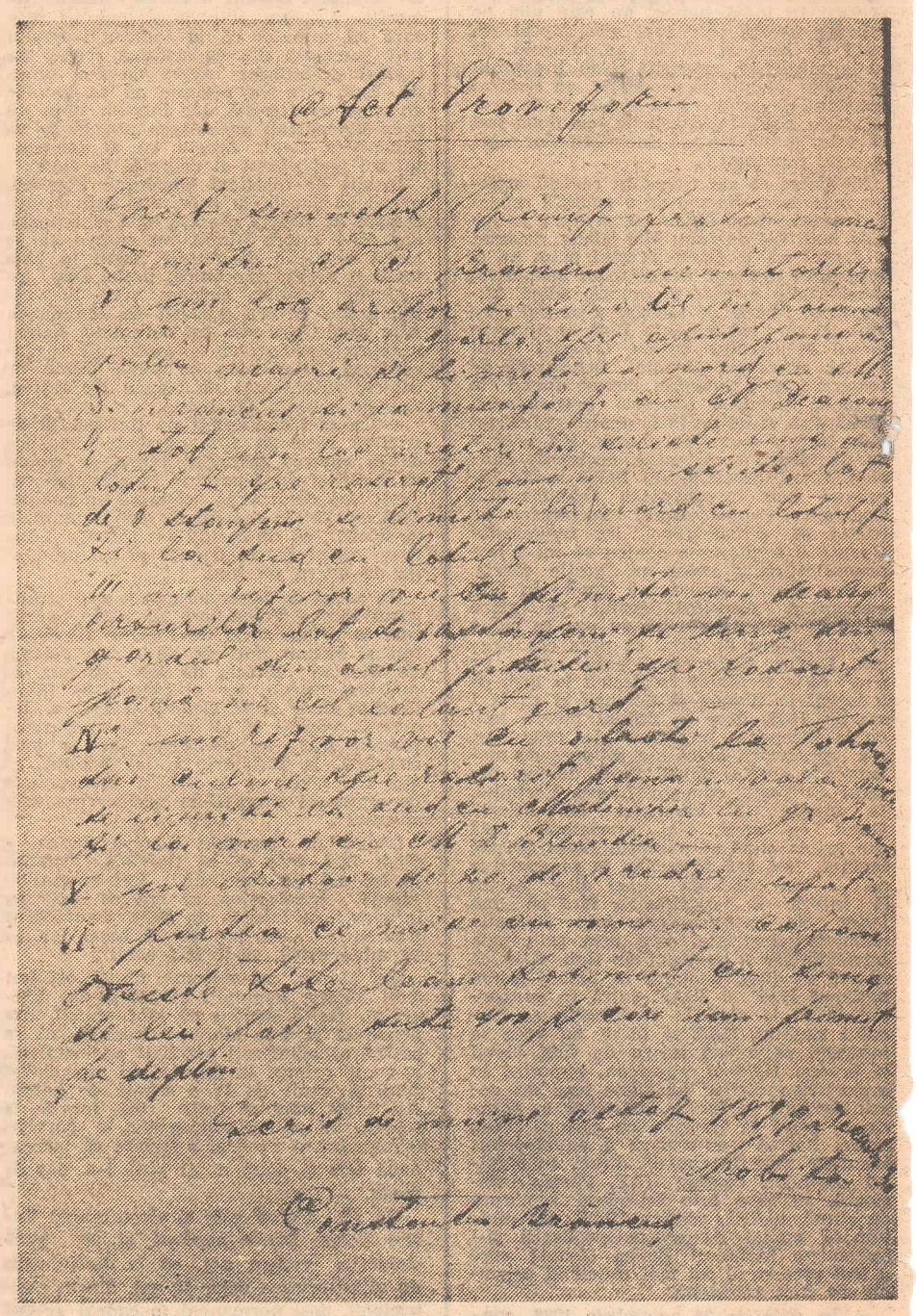

Facsimilul actului original, scris și semnat de C. Brâncuși

Lecturi confruntate

Viola Vancea a avut ideea fecundă să alcătuiască pentru „Biblioteca critică" a Editurii Eminescu o antologie de texte critice pe marginea unei opere ilustre, aparținînd Hortensiei Papadat-Bengescu. Criticul și istoriograful literar Viola Vancea face apel la exegeze contemporane, dar reproduce, mai ales, cu grijă și discernămînt, pagini ale unor critici contemporani cu Hortensia Papadat-Bengescu : **G. Călinescu, Eugen Lovinescu, Garabet Ibrăileanu, Nicolae Iorga, Mihai Ralea, Pergessicius, Pompiliu Constantinescu, Felix Aderca, Anton Holban, Mihail Sebastian,** și n-am epuizat lista numelor de o respectabilă rezonanță.

Lectura paginilor lor, confruntată cu opera aceleia care a scris **Logodnicul**, e amețitoare, fiindcă arată cît de esențial și de definitiv au putut greși atîtea autorități critice prestigioase. Erorile sînt de naturi opozite : fie că exaltă opera respectivă în totalitatea ei, fie că o neagă, cu înverșunare. Citirea alăturată a celor scrise, în polemică, de Eugen Lovinescu și Ion Minulescu pe marginea piesei **Bătrînul**, în care cel ce se înșela era autorul dramatic Minulescu, devine o lectură pasionantă. Dar Viola Vancea a mai avut o inspirație fericită : lîngă marii exegeți literari evocați, reproduce texte ale prozatoarei, extrase din scrisorile ei sau din diferite interviuri date la vremea respectivă. Lectura acestor extrase este instructivă, fiindcă arată cît de esențial și de definitiv s-a înșelat autoarea **Fecioarelor despletite,** fie din perspectiva analizei pe care o încearcă în perimetrul propriei sale opere, fie în tentativele ei de teoretizare estetică; în care s-a aventurat, cu imprudență. În fața unui asemenea cumul de erori, aparținînd unor spirite critice competente și subtile, sentimentul pe care îl trăiește un scriitor contemporan este unul dintre cele mai tonice, fiindcă îl face să-și întîmpine criticii de azi cu mult mai mare înțelepciune și seninătate. Dar dacă atîta lume se poate înșela esențial și definitiv, cine nu greșește ? Și se impune un singur răspuns : **TIMPUL** cu balanța lui nevăzută, dar infailibilă.

AUREL BARANGA ■

Distanța unui zbor

Decembrie nu vrea să mai ningă cu fulgi de lumină, nici cu degetare de vată. Ninge în schimb cu nostalgii. Decembrie îmi deschide o fereastră spre meditație !

În aceste zile de iarnă fără zăpadă, mi s-a ivit posibilitatea, cum ar spune un prieten, să prind un gînd de ureche : mă aflam nu demult la Brăila, orașul cu miros de pește fript și salcîmi de ciocolată. În grădina publică, unde Panait Istrati nu-și mai întoarce privirea de la casa Țuringer, și unde Dumitru Dobrițoiu și-a identificat viața cu a florilor și a gătit prispa orașului cu petale de „trandafir de Brăila" (l-a obținut prin multe încrucișări, într-o viață), în grădina cu fața spre icoana Dunării, se adunaseră mulți copii. Îi chemase acolo o minune : cîțiva oameni, nu știu de pe unde veniți, își instalaseră, pe un dîmb cu moțuri de iarbă, o tabără cu jucării uriașe, un fel de carusel, compus dintr-o ciudată și complicată încrengătură metalică, acționată hidraulic, și care purta prin aer, pe un drum vălurat, niște vehicule, cărora copiii, singurii lor pasageri, le spuneau farfurii zburătoare.

Și chiar dacă am început să ne obișnuim cu mitul OZN-urilor, am stat totuși locului și mi-am ascultat o amintire : bătea în scoarță ca un pui de puf în coaja de calciu a timpului. Mi-a reapărut în minte leagănul nostru din copilărie, meșterit de tata la sărbători, din liane sau funii, prinse cu un capăt de grindă și un altul de un talger de lemn. Era bucuria noastră de copii nu prea avuți, la care se mai adăugau micile, dar atît de mult așteptatele daruri — un creion, o gumă, un caiet —, pe care le culegeam din încălțările umede și reci, unde ni le ascundea un Moș Gerilă închipuit, într-o dimineață în care ne sculam cu toată noaptea în cap. Toate sînt amintiri dintr-o lume nu demult trecută în istorie. Privind arborele metalic al acestui carusel, rezultat al unui joc deopotrivă real, deopotrivă fantezist, mi s-a înfățișat distanța zborului — vis de totdeauna al omului — parcurs de aripile noastre în acest răstimp, evoluție și civilizație marcate pînă și de lumea de basm a celor mici.

Copiii noștri călătoresc astăzi în farfurii zburătoare. Deocamdată, într-un joc vălurat și închipuit. Mîine poate...

N. GRIGORE MARAȘANU ■

Doctorul Ion Vlăduțiu — autor al unei „lucrări fundamentale": „Etnografia românească"

Ion Vlăduțiu s-a născut la 30 ianuarie 1929 în comuna Bogata din județul Mureș ; student al Facultății de istorie-geografie din cadrul Universității din București, a încheiat studiile de etnografie la Moscova în 1954, avînd ca maestru pe renumitul profesor S. A. Tokarev, autorul cărții de notorietate mondială „Religia în istoria popoarelor lumii" ; a devenit doctor în etnografie în 1959, susținînd, în cadrul Universității Lomonosov din Moscova, teza „Păstoritul transhumant în Țara Birsei din secolul XIX — începutul secolului XX" ; a lucrat, pe rînd, ca șef al sectorului de etnografie din cadrul Muzeului național de antichități, ca director adjunct al Direcției generale de arte plastice și muzee, ca cercetător științific principal la Institutul de istoria artei, ca director al Direcției așezămintelor culturale, ca director adjunct științific al Institutului de etnografie și folclor și, în prezent, ca cercetător principal la Institutul de cercetări etnografice și dialectologice din București ; cărți publicate : „Polinezienii", Editura Tineretului, 1957, „Ingeniozitatea omului. Mărturii din viața și cultura popoarelor", Editura Științifică, 1968, „Etnografia românească. Istoric. Cultura materială. Obiceiuri", Editura Științifică, 1973, volum distins cu premiul „Timotei Cipariu" al Academiei R.S.R. în anul 1975, „Turism cu manualul de etnografie", Editura Sport-Turism, 1976 ; are sub tipar cartea „Creatori populari contemporani în România" ; membru al P.C.R. din anul 1958 ; membru în Comisia de antropologie și etnografie a Academiei R.S.R., al Societății internaționale de oceanistică din Paris, al Comisiei permanente de organizare a Atlasului etnologic al Europei și regiunilor învecinate, al Comitetului de redacție al revistei „Ethnologia Slavica" editată de Universitatea din Bratislava ; între anii 1954—1957 a activat în învățămîntul superior, ca asistent și apoi ca lector la Facultatea de istorie a Universității din București.

După cum se poate vedea din rezumatul de alături, Ion Vlăduțiu a ajuns la entografie nu chiar întîmplător, dar apropierea sa de disciplina pomenită s-a realizat aproape de modul ideal, etnografia găsind în fostul student în istorie un elev și mai apoi un dascăl talentat și perseverent, ambițios și neobosit, iar Ion Vlăduțiu găsind în meseria sa cîmpul cel mai fertil al unei trainice afirmări științifice, afirmare încununată de laude și superlative nu doar în perimetrul etnografiei românești, între liderii căreia se poate enumera fără nici o temere de exagerare, ci și într-un cadru mai larg, depășind granițele țării. Cărțile amintite, prezențele la nenumăratele congrese internaționale de specialitate, cele peste 100 de studii și note dintre cele mai diverse, abordînd probleme de etnografie românească, de etnografie generală, de muzeografie etnografică, invitațiile sosite din toate colțurile lumii, toate acestea vin să se constituie în tot atîtea argumente în favoarea celor de mai sus, demonstrînd — fără putință de tăgadă — că ne aflăm în fața unei remarcabile personalități. Astăzi, cînd a ajuns să fie cunoscut și recunoscut în sobra lume a etnografiei, primind semne de apreciere și admirație de pretutindeni, unele venite tocmai din îndepărtata Nouă Zeelandă, de la profesorul Norman Simms („sînt adînc mișcat de lucrarea dumneavoastră") de la Universitatea Walkato din Hamilton, doctorul Vlăduțiu nu încetează să descrie meseria sa ca pe una dintre cele mai grele și mai migăloase, solicitînd lungi și repetate deplasări în teren, în colțurile cele mai tainice ale țării și ale lumii. Ca unul care a bătut România în lung și-n lat, colindînd satele fără osteneală, ea unul care a bătut cu pasul multe țări ale lumii și care a efectuat studii amănunțite în Africa, insistînd asupra Saharei, recunoaște că a petrecut întotdeauna mare parte din an departe de casă. Cînd era mai tînăr, lipsea din București 4—5 luni, astăzi lipsește numai 3—4, fiind convins că pentru un etnograf munca din teren reprezintă sursa adevăratei științe.

Ca român, s-a preocupat, firește, mai întîi de problemele etnografiei autohtone, luminînd multe din sectoarele ei și oferind — după 10 ani de muncă asiduă — primul îndreptar de etnografie aplicată din cultura noastră, monografia „Etnografia românească", distinsă cu unul dintre premiile Academiei R.S.R. în 1975. La vremea apariției, cartea pomenită a făcut mare vîlvă, prin revelațiile ei și prin sinteza oferită. Academicianul Șerban Cioculescu a numit-o, într-o analiză tipărită în „România literară" din 27 decembrie 1973, „lucrare fundamentală", iar alți recenzenți i-au subliniat marile virtuți, constînd în abundența informației, în probitatea științifică fără cusur, în încercarea autorului — prima de acest gen și cu atît mai dificilă — de a aduce și situa în contemporaneitate toate procesele și fenomenele etnografice tradiționale, venite din cele mai vechi timpuri. Înfățișînd frumusețea și caracterul de unicat al unora dintre formele culturii noastre populare, doctorul Vlăduțiu a subliniat, în volumul în discuție, permanența și continuitatea unor manifestări stilistice în arta populară de pe teritoriul ocupat, din cele mai vechi timpuri, de strămoșii noștri, permanență care coboară în timp — cu dovezi tulburătoare de cultură materială — pînă la comuna primitivă.

Recent, chiar anul acesta, Ion Vlăduțiu a susținut, prin cartea „Turism cu manualul de etnografie", o subtilă dar fermă pledoarie pentru un turism științific, în ideea ca publicul să cunoască, să înțeleagă și să descifreze aspectele reprezentative ale culturii populare românești și istoriei neamului, să înțeleagă spiritualitatea și rădăcinile adînci, multimilenare, ale civilizației noastre. Accesibilă publicului larg, pledoaria este făcută de pe poziția scrupulosului om de știință, inventariind și catalogînd multe, prezentînd hărți și trasee de importanță nu doar turistică, ci și culturală, formula propusă fiind aceea a unui turism scăpat de sub imperiul întîmplării, ridicat la rangul de acumulare a unor informații și impresii calitative. Se propune, pe lungimea a 360 de pagini, o selecție riguroasă a ceea ce merită și trebuie văzut în cele 39 de județe ale țării, a ceea ce merită și trebuie reținut, nu numai din punct de vedere al îmbogățirii cunoștințelor etnografice, ci și din punctul de vedere al atitudinii cetățenești. Cu cartea în față, ne-a oferit o pildă. Ne-a întrebat dacă știm ceva despre localitatea Herăști, situată la vreo 40 de kilometri de Capitală. Nu știam mare lucru. Ați fost vreodată acolo ?, a continuat să ne iscodească. Am fost. Ne-a mai întrebat dacă n-am reținut nimic deosebit și am recunoscut că nu. Ne-a deschis atunci volumul către mijlocul lui și ne-a demonstrat — cu planșe și desene — că la Herăști, la o aruncătură de băț de București, se află un muzeu de cuprindere republicană, fostul conac al familiei lui Udriște Năsturel găzduind o expoziție permanentă (!!) de artă populară, de mobilier și feronerie de pe întreg cuprinsul țării, cu piese de o inestimabilă valoare, lăzi de zestre, cuiere, dulăpașe și așa mai departe, unicate de extraordinară importanță. Lecția de etnografie ținută nouă de doctorul Vlăduțiu n-a reprezentat numai atît, ci ea a purtat semnificații mai adînci, izvorîte din cunoașterea amănunțită a artei populare românești și din iubirea de țară a unui adevărat român.

Cum spuneam, adesea Ion Vlăduțiu a intrat pe teritoriul labil al etnografiei generale. L-au ajutat pentru aceasta nenumăratele ceasuri petrecute în biblioteci, cele 8 limbi străine pe care le vorbește și le scrie mai mult sau mai puțin bine (rusa, germana, engleza, franceza, polona, slovaca, maghiara, italiana), călătoriile de studii în străinătate, în U.R.S.S., Polonia, Cehoslovacia, Algeria, Danemarca, R.F. Germania etc., specializarea efectuată în 1967 la Paris, în reputatul Laborator de antropologie socială de la Collège de France, condus de profesorul Claude Lévi-Strauss, a cărui carte de mare circulație, „Tropice triste", a avut — cum zice — onoarea s-o însoțească mai tîrziu de o amplă prefață. Ca atare, doctorul Vlăduțiu a scris o sumedenie de note și a elaborat o mulțime de prefețe și tălmăciri la cărți venite din regiunile globului pe care le-a cunoscut, bătîndu-le cu piciorul, dar s-a încumetat să scrie, după lungi și obositoare documentări de bibliotecă, despre oameni și locuri nevăzute, oferind în acest sens cartea „Polinezienii", tradusă rapid în limba rusă, pentru care a primit, cum aminteam, felicitări tocmai din Noua Zeelandă. Fiind convins că rolul omului de știință nu e numai acela de a întocmi lucrări științifice menite să fie înfățișate unui auditoriu de elită, cercetătorul bucureștean a depus, în toți acești ani, o muncă susținută de răspîndire a cunoștințelor etnografice în rîndul maselor, scriind — de exemplu — despre Mikluho Maklai și despre Muzeul de istorie din Phenian, despre drumeții lumii și despre vikingii de la soare-răsare, găsind întotdeauna timp și dispoziție pentru cursanții Universității cultural-științifice, în fața cărora a predat adesea lecții despre datinile și obiceiurile mai puțin cunoscute ale popoarelor, de la eschimoși și pînă la populația onghe din insulele Andaman !

Astăzi, la un ceas la care meritele sale științifice sînt recunoscute și răsplătite cum se cuvine, prin grija statului și a societății, doctorul Vlăduțiu regretă puține lucruri din cele ce au fost. E convins că dacă i s-ar oferi șansa ipotetică să ia totul de la capăt, ar merge pe același drum. Poate doar și-ar cumpăra mai multe cărți, ca și cînd cele peste 10 000 de volume, îngrămădite pînă și în pivniță, nu i-ar fi deajuns ! Poate ar fi acordat mai multă vreme familiei, fiului său de 8 ani pe nume Ionuț, dar — oricum — s-ar fi ocupat tot de etnografie, disciplina aceasta pe care a înnobilat-o prin strădania sa și pe care a îmbogățit-o prin cercetările sale, știință despre care spune — și crede — că este cea mai frumoasă de pe lume.

O patimă fără egal, o muncă pe măsură, o perseverență și un orizont științific dintre cele mai largi vin să se alăture astăzi numelui doctorului în etnografie Ion Vlăduțiu, personalitate de erudiție și profunzime a culturii românești contemporane. Recunoașterile interne și internaționale nu mai apar în cazul concret decît ca o consecință firească, impunînd respect și stimă.

OVIDIU IOANIȚOAIA ■

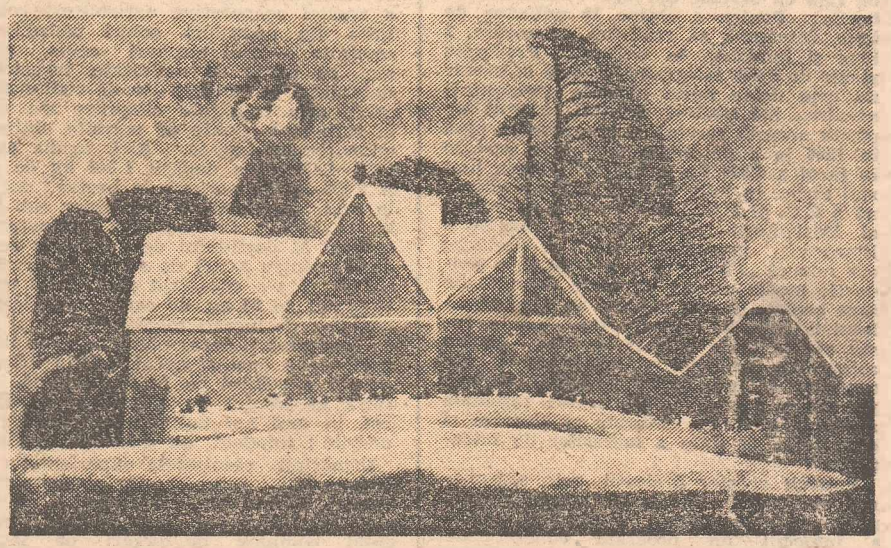

Ilustrăm acest număr cu cîteva lucrări din expoziția pictorului Ștefan Calția. Reproducerile aparțin fotoreporterului nostru Vasile Mânecan.

Interviul nostru cu tovarășul ANGELO MIÇULESCU,
viceprim-ministru al guvernului, ministrul agriculturii și industriei alimentare

După recoltele record din 1976, agricultura României la confluența primilor doi ani ai cincinalului

Ramură de bază a economiei naționale, agricultura a înregistrat în anul ce se încheie peste cîteva zile succese de seamă care merită o atenție deosebită, mai ales sub raportul cauzelor lor și al repetării producerii acestor cauze în vederea realizării unor efecte asemănătoare și chiar — de ce nu ? — superioare celor înregistrate anul acesta. In acest sens, l-am rugat pe tovarășul Angelo Miculescu, viceprim-ministru al guvernului, ministrul agriculturii și industriei alimentare, să ne răspundă la cîteva întrebări.

— Cum explicați, stimate tovarășe ministru, recoltele record — pe întreaga istorie a României — pe care le-a obținut agricultura noastră în 1976 ? Care au fost factorii noi, metodele noi, care au fost, cu alte cuvinte, cauzele noi care au determinat binecunoscutele efecte noi în producția agricolă românească ?

— Este un prilej deosebit pentru noi să reamintim cele spuse la Plenara C.C. al P.C.R. din 2—3 noiembrie 1976 de tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretarul general al partidului, președintele Republicii Socialiste România, că în acest an ritmul de creștere al producției agricole, de aproape 16 la sută, este superior celui de peste 11 la sută înregistrat de producția industrială. De asemenea că prin nivelul ei, de 19—20 milioane de tone, producția de cereale este cea mai mare din istoria țării. Să ne amintim că acest lucru s-a afirmat și în 1972 și în 1974 ; spre deosebire însă de anii aceia, în 1976 nivelul producțiilor mari caracterizează cele mai multe culturi — grîu, porumb, sfeclă de zahăr, cartofi, legume, tutun — și numai datorită condițiilor climatice mai puțin favorabile și unor deficiențe ce le mai avem în cultivarea florii-soarelui și soiei nu s-a ajuns la nivelul la care au fost evaluate inițial și aceste culturi.

Mulți sînt înclinați să atribuie nivelul producțiilor din acest an unor condiții climatice deosebit de favorabile. Dar n-a fost așa. În prima perioadă a anului, caracterizată, după cum se știe, prin secetă, în special în partea de sud-est a țării, culturile — îndeosebi porumbul, floarea-soarelui și soia — au stagnat, iar cînd au pornit ploile a început un nou val de creștere la toate plantele, ceea ce a întîrziat vegetația și a dus la o recoltare mai tîrzie și cu probleme de calitate în unele unități.

Care au fost, atunci, factorii, metodele, cu alte cuvinte cauzele care au determinat binecunoscutele efecte noi în producția agricolă românească ? Sintetizîndu-le, în cuvîntarea rostită la Slatina, cu prilejul „Zilei recoltei", tovarășul Nicolae Ceaușescu a arătat că **„...realizările pe care le-au dobîndit țărănimea cooperatistă și oamenii muncii din agricultură în întreaga țară demonstrează cu putere superioritatea agriculturii noastre cooperatiste și de stat, a agriculturii socialiste, care creează condițiile cele mai bune pentru a putea folosi cu rezultate bune mijloacele de mecanizare, chimice, semințele și știința agricolă, pentru a obține o creștere rapidă a producției agricole".**

Înainte de a detalia cîteva din factorii enunțați, consider necesar să scot în relief indicațiile de inestimabilă valoare primite din partea tovarășului Nicolae Ceaușescu în toate problemele-cheie ale sporirii producției agricole. Congresul al XI-lea, după cum se știe, a înscris pentru agricultură obiective de seamă, între care și acela de a se obține în medie cel puțin o tonă de cereale pe locuitor. La Consfătuirea activului de partid și de stat din agricultură din februarie 1975, secretarul general al partidului a subliniat că această cerință nu este prea mare **„dacă avem în vedere că noi însămînțăm în momentul de față cu cereale aproape 6 milioane de hectare. Pentru a obține 20 milioane de tone, înseamnă să realizăm, în medie, 3 tone și jumătate la hectar... Producția medie de 3 500 kilograme cereale la hectar nu este deloc peste puterile agriculturii noastre... Mă gîndesc, dealtfel, chiar să depășim această sarcină și să ajungem pînă în 1980 la o producție medie de cereale în jurul a 4 000 kg la hectar".** Cîteva luni mai tîrziu, în iulie 1975, la Plenara comună a C.C. al P.C.R. și Consiliului Suprem al Dezvoltării Economice și Sociale a României, președintele țării a subliniat din nou că **„Pentru a se ajunge la o producție medie anuală de peste 21 milioane tone cereale, iar în ultimul an al cincinalului la circa 23 milioane tone, este necesar să fie luate măsuri hotărîte pentru asigurarea soiurilor și hibrizilor cu potențialul de producție cel mai ridicat, precum și pentru administrarea rațională a îngrășămintelor naturale și chimice și executarea la timp a lucrărilor de întreținere".**

Potrivit acestor indicații, prin antrenarea unui larg colectiv de specialiști din producție și cercetare, ministerul nostru a întocmit un program concret de măsuri de întreprins pentru dezvoltarea producției agricole vegetale în noul cincinal, care prevede, între altele, obținerea, încă din primul său an, a unei producții de cereale pentru boabe de 18 milioane tone, și care să crească apoi cu o rată anuală de două milioane tone. Pe baza acestui program, în septembrie-octombrie 1975 s-a schițat, dacă-mi permiteți să mă exprim plastic, un „plan de bătaie" pentru realizarea sarcinilor ce revin producției vegetale și anume : s-a calculat baza materială necesară, constînd în dotarea cu utilaje pentru asigurarea unei mecanizări cît mai complete și complexe a lucrărilor ; ne-am stabilit măsurile pentru însămînțarea întregii suprafețe arabile prevăzute ; ne-am făcut socotelile cu privire la asigurarea suprafețelor irigate ; de asemenea, am stabilit volumul necesar de lucrări pentru scarificare și afînare adîncă a tuturor terenurilor grele, cu exces de umiditate și, corelat cu acesta, programul de fertilizare cu îngrășăminte naturale și amendamente, astfel ca acțiunea de scarificare să fie completă ; totodată, am făcut calculul necesarului de îngrășăminte chimice și, concomitent, am întocmit prioritățile lor de aplicare pe culturi, dîndu-se prioritate celor din sistem irigat.

Un alt factor asupra căruia aș vrea să mă opresc puțin a fost introducerea și extinderea în cultură a soiurilor și hibrizilor de mare productivitate care, în condițiile tehnologice corespunzătoare, pot să asigure obținerea unor randamente ridicate. La cultura grîului, de exemplu, în 1976 s-au introdus soiuri noi, ca Potaisa, Silvana și Montana, acolo unde au lipsit, adică în Transilvania și, în general, în zonele colinare, iar în zonele din sudul și vestul țării, soiuri ca Sava, Zlatna, Dolina, Partizanca, Sadovo și Libelula. De asemenea, s-au extins soiurile autohtone Dacia, Iulia, Ileana, Lovrin 231 ș.a.; concomitent, s-au scos din producție soiurile tardive, sensibile la boli, care nu au dat rezultate corespunzătoare în producție.

La fel și la porumb. Între hibrizii noi, timpurii, amintim : HD-95, HD-96, HD-115 și HS-105, iar ca hibrizi semitardivi și tardivi HS-335 Opaque, bogat în lizină și triptofan ; de asemenea, s-au extins HS-400 și HS-415. Doresc să mai menționez și alte exemple : la orzul de toamnă, soiul Miraj, foarte productiv și precoce, s-a extins pe aproape 50 la sută din suprafața cultivată ; între soiurile noi de floarea-soarelui, amintim HS-90, un soi precoce, HS-301, pentru condiții de irigare, și Sorem, soi rezistent la mană, iar la sfecla-de-zahăr am extins sămînța monogermă genetic Monorom.

Înainte de începerea noului cincinal, unitățile Academiei de științe agricole și silvice ne-au prezentat — ca urmare a îndeplinirii programului de cercetare pe perioada 1971—1975, întocmit pe baza contractelor încheiate cu ministerul nostru — noile tehnologii de cultură, care au fost multiplicate și difuzate tuturor specialiștilor din producție. Aceste acțiuni de introducere a tehnologiilor noi pentru toate plantele de cultură, ca și preocuparea lucrătorilor din agricultură de a le cunoaște și aplica, au reprezentat una din cauzele obținerii unor recolte la un nivel mai ridicat în anul acesta. Desigur, sînt și alți factori care au condus la acest lucru, dar este dificil, într-un spațiu restrîns, să-i amintim pe toți.

— Totuși, v-am ruga să ne prezentați cîteva exemple ilustrînd marele adevăr subliniat de tovarășul Nicolae Ceaușescu la Slatina, cu prilejul „Zilei recoltei", cînd secretarul general al partidului a spus că în agricultură factorul decisiv au ajuns să-l reprezinte oamenii, nu calitatea pămîntului, că ei sînt aceia ce-i pot învinge sărăcia, smulgîndu-i recolte nemaivăzute la noi.

— Concludent consider că este exemplul Scorniceștilor din Olt. Întreaga suprafață a acestei cooperative agricole este constituită din podzoluri, soluri podzolite și smolnițe — deci terenuri acide, grele, reci, cu exces de umiditate, însușiri ce determină ca puterea lor de rodire să fie mică, deși condițiile climatice ale zonei în care sînt situate ar permite obținerea unor recolte bogate. Aici, media anilor 1966—1970 nu a depășit 1 340 kg de grîu și 2 455 kg de porumb la hectar ; doi ani la rînd, producția a fost chiar sub 1 000 kg la hectar. La indicația secretarului general al partidului de a se găsi remediu și pentru astfel de soluri, în urmă cu cîțiva ani s-a organizat aici un lot experimental de 20 ha, pe care s-a aplicat un complex de lucrări menite în primul rînd să sporească puterea pămîntului de înmagazinare a apei și aerului. Prin afînarea adîncă a solului cu MAS-60, toată apa intră în pămînt pe adîncimea de 55—60 cm, în unii ani putîndu-se înlocui chiar udările ; totodată, au dispărut bălțile.

Urmărind rezultatele experiențelor îndeaproape, președintele cooperativei, Vasile Bărbulescu, a devenit un vajnic susținător al generalizării întregului complex de lucrări pe întreaga suprafață a unității. Pentru că, trebuie spus, afînarea adîncă a fost însoțită de aplicarea de amendamente, fertilizarea cu gunoi de grajd și îngrășăminte chimice pe măsura lipsei lor din sol, ca urmare a cartărilor agrochimice, erbicidare etc. Asupra sporirii producției au influențat, apoi, asolamentul de mai lungă durată, rotația culturilor în care s-a introdus trifoiul ca plantă amelioratoare, folosirea soiurilor și hibrizilor cei mai potriviți, asigurarea densității optime, aplicarea la timp a lucrărilor de îngrijire a culturilor, recoltarea în faza corespunzătoare. Toate acestea au determinat ca producțiile să crească vertiginos ; în 1974, pentru producțiile mari de grîu și porumb, cooperativei i se decernează titlul de „Erou al Muncii Socialiste" și medalia „Secera și Ciocanul", în 1975, tot pentru grîu și porumb, obține alte două steluțe de aur ; în 1976, recoltele medii se ridică la 6 254 kg grîu și 20 000 kg porumb știuleți la hectar.

Exemple de dăruire, de pasiune, de învingere a greutăților sînt numeroase. La C.A.P. Biled — Timiș, unde inundațiile dijmuiau în urmă cu numai cîțiva ani recoltele, prin construirea sistemului de hidroameliorații Viriga-Biled-Beregsău, ca și prin aplicarea tehnologiilor moderne de cultură, cooperatorii au obținut în acest an, în medie la hectar, 5 tone grîu, 6 tone porumb și 30 tone de cartofi. Tot în județul Timiș, I.A.S. Variaș a obținut 6 733 kg grîu la hectar pe întreaga suprafață de o mie de hectare, iar C.A.P. Lenauheim 6 375 kg grîu la ha pe 1 058 ha; în județul Ialomița, C.A.P. „23 Februarie" Borcea a scos la porumbul irigat, pe 545 ha, 10 500 kg boabe în medie la hectar, iar C.A.P. Grindu, la porumbul neirigat, 7 500 kg boabe la hectar pe 1 473 ha. Pînă nu demult, cooperativa din Gîrbovi scotea în jur de 1 000 kg grîu, 2 000 kg porumb și sub o mie kg floarea-soarelui la hectar ; îndrumați de I.C.C.P.T.-Fundulea și conduși cu pricepere de președintele Marcel Dobra, Erou al Muncii Socialiste, cooperatorii de aici au ridicat, anul acesta, ștacheta la 6 021 kg grîu, 8 200 kg porumb și 2 715 kg floarea-soarelui la hectar. Merită amintite, de asemenea, recoltele de floarea-soarelui, de 3 316 kg/ha și 3 323 kg/ha, obținute de C.A.P. Gheorghe Lazăr și, respectiv, Milosești, din județul Ialomița ca și cea de 80 000 kg/ha la sfecla-de-zahăr - realizată la C.A.P. „Viață Nouă" din Poiana Mare-Dolj, de 36 200 kg legume de cîmp la hectar la C.A.P. Gherăseni, județul Buzău etc.

Dar, așa cum a spus tovarășul Nicolae Ceaușescu la Slatina, cu prilejul „Zilei recoltei", avem **sute de cooperative care au depășit 10 000 kg porumb la hectar, sînt sute de cooperative cu realizări de peste 5 000 kg grîu la hectar. Astfel de recolte mari s-au obținut în toate județele și în toate zonele cu categorii de fertilitate foarte diferite. Deci nu categoria de fertilitate a influențat nivelul recoltei, ci felul cum au muncit oamenii. „Ei sînt aceia** — sublinia secretarul general al partidului — **care pot și trebuie să obțină pe acest pămînt, pe care străbunii noștri l-au lucrat de două milenii, recolte de peste 20 000 kg porumb la hectar ! Și putem obține acest lucru în întreaga țară".**

Este vorba, desigur, de cerința sporirii producției atît la cereale, cît și la toate celelalte culturi agricole, fiecare avînd importanța sa în cadrul economiei naționale.

— Ce învățăminte se desprind din experiența de pînă acum? Ce își propune ministerul să întreprindă în 1977 pentru a face din al doilea an al acestui cincinal un an al unor recolte și mai bogate ?

— 1976 reprezintă, într-adevăr, o experiență ce se va amplifica în anul ce vine. Din Legea pentru adoptarea planului național unic de dezvoltare economico-socială a țării pe anul 1977, adoptată de Marea Adunare Națională, în noiembrie, în cea de-a IV-a sesiune a celei de-a VII-a legislaturi, oamenii muncii din agricultură cunosc atît nivelurile producțiilor ce trebuie obținute, cît și măsurile ce trebuie întreprinse în acest scop. Așa cum am arătat mai înainte, pentru fiecare cultură avem întocmite programe concrete. În plus, am inițiat unele fișe cuprinzînd principalele acțiuni urmărite de ministerul nostru pentru realizarea producțiilor planificate în 1977 la toate culturile, fișe ce cuprind — în funcție de suprafață, producție medie și totală — următoarele elemente :

— amplasarea culturii, cu respectarea unei rotații corespunzătoare, stabilită cu județele înaintea începerii pregătirii terenului, astfel ca, de exemplu, porumbul să nu se cultive după el însuși mai mult de 2-3 ani, la floarea-soarelui rotația să fie obligatorie la 5—6 ani, sfecla-de-zahăr să revină pe același loc după cel puțin 4 ani etc. ; — respectarea structurii soiurilor, hibrizilor și zonării culturilor ; — asigurarea semințelor în structura de soiuri și hibrizi stabilită și în cantitățile necesare ; — asigurarea unei densități optime de plante la hectar, specifică fiecărei culturi, soi sau hibrid și în funcție de zona ecologică sau sistemul de cultură (irigat sau neirigat) ; — producerea de semințe din soiurile și hibrizii cei mai buni, în structurile prevăzute în programul pe 1977 ; — asigurarea îngrășămintelor chimice în cantitățile prevăzute și într-un raport echilibrat între elementele fertilizante ; — asigurarea insectofungicidelor necesare tratării întregii cantități de semințe și combaterii dăunătorilor ; — erbicidarea unor suprafețe cît mai mari ; — aplicarea udărilor pe suprafețele cultivate în acest scop conform indicațiilor stațiilor de avertizare din fiecare sistem de irigații ; — asigurarea mijloacelor mecanice de recoltare, transport, condiționare și păstrare a produselor.

Rezultă deci o mai mare preocupare pentru folosirea mai bună a pămîntului și a celorlalte mijloace de producție din agricultură, pentru perfecționarea organizării întregii activități, în vederea respectării tuturor verigilor componente ale tehnologiilor moderne de cultură la fiecare plantă în parte.

— Dar în domeniul zootehniei, ce rezultate s-au obținut și ce se preconizează pentru amplificarea lor ?

— Și zootehnia se înscrie între sectoarele agricole cu cele mai înalte ritmuri de creștere a producției de la un an la altul. N-a făcut excepție, în acest sens, nici 1976, an în care unitățile agricole socialiste — de stat și cooperatiste — au realizat cu 2,4 milioane hl lapte, 143 mii tone carne și 418 milioane ouă mai mult ca în 1975. Apropiatul recensămînt al animalelor va arăta, de asemenea, sporirea efectivelor la toate speciile. Odată cu aceasta, trebuie arătat că s-a îmbunătățit și structura de rasă, avînd în prezent efective-matcă valoroase, ceea ce constituie baza materială a unor noi sporuri de producție și în 1977.

Este demn de subliniat, de asemenea, că, în condițiile realizării unor importante economii, ca urmare a reducerii investiției specifice, complexele zootehnice și-au sporit, în 1976, capacitățile cu circa 155 000 locuri pentru bovine, 86 000 locuri pentru porcine și 8 500 000 locuri pentru păsări. Aceste realizări, la care mai trebuie să adăugăm și efectele generalizării în producție a noilor tehnologii privind utilizarea mai eficientă a capacităților construite și a celor în execuție, conjugate cu sporirea potențialului de producție al animalelor și cu asigurarea unei baze furajere mult îmbunătățite sub aspectul cantitativ și calitativ, au determinat creșterea considerabilă a producției realizate pe unitatea de suprafață construită. Dezvoltarea în ritm intens, în ultimii ani, a bazei materiale a zootehniei permite ca în prezent să se obțină în unități de tip industrial întreaga producție avicolă, peste 80 la sută din carnea de porc și mai mult de jumătate din carnea de ovine. Concomitent, s-a modernizat și o parte a capacităților de producție de tip gospodăresc prin introducerea elementelor tehnologice noi de exploatare — acțiune ce se va generaliza în următorii doi-trei ani. Prin continuarea acțiunii de concentrare și specializare a producției pe baze tehnice, urmărim ca în 1980 toate capacitățile să aibă caracter industrial.

Ca și în producția vegetală, și pentru zootehnie nivelurile efectivelor de animale și ale producțiilor sînt înscrise în Legea planului național unic pe 1977, unde sînt trecute și principalele măsuri ce trebuie luate în acest sector. Ceea ce vreau să subliniez în plus este necesitatea de a se acorda mai multă atenție aspectelor calitative ale planului, îndeosebi adîncirii proceselor de ameliorare conform programelor stabilite pentru fiecare specie, astfel încît acest lucru să se răsfrîngă în primul rînd în creșterea indicelui de natalitate și a producției medii obținute de la fiecare animal în parte ; totodată, se impun o mai eficientă producere și utilizare a tuturor categoriilor de furaje, creșterea în continuare a eficienței investițiilor prin obținerea unor cantități cît mai mari de produse animale pe unitatea de suprafață construită.

— Care a fost aportul industriei în realizarea producției agricole a anului 1976 ? Cum priviți procesul continuu al transformării și creșterii oamenilor care lucrează în agricultură ?

— Din tot ce v-am expus mai înainte, cred că s-a desprins cu claritate că tot ce s-a realizat în agricultura noastră socialistă în 1976 — și nu numai în acest an — n-ar fi fost posibil fără sprijinul neprecupețit al industriei — ramură conducătoare în economie — pentru dezvoltarea și modernizarea bazei tehnico-materiale a agriculturii. El se concretizează în zecile de mii de tractoare, mașini agricole și instalații de puteri și structuri diferite, în cantitățile uriașe de îngrășăminte chimice și alte substanțe minerale, în volumul imens al materialelor de construcții necesare.

(Continuare în pag. 30)

MARIUS POPESCU

Ce trebuie să aştepte cetăţeanul în 1977 de la centrala, direcţia sau întreprinderea pe care o conduceţi?

Dotări şi linii noi la I.T.B.

— Tovarăşe director general Dumitru Stoian, iată că după interviul realizat relativ recent, a venit vremea să vă întreb ce vă doriţi pentru 1977 ?

— Mai interesant ar fi să mă întrebaţi ce nu-mi doresc !

— Ce nu vă doriţi în 1977 ?

— Nu-mi doresc să mai sune telefonul din minut în minut şi să mi se ceară sau impună fel de fel de intervenţii, cum că să nu-l mut pe cutare de la taxiuri că e bolnav, deşi el e mai sănătos ca mine, cum că să-l trec pe cutare imediat pe lista cursanţilor şcolii de şoferi amatori întrucît e rudă cu X sau stă pe aceeaşi stradă cu Y. Nu mai doresc ca pe 1977 să aprob parcări la Intercontinental, nici să intervin pentru reparaţii la Ciclop, nici să nu-i mai aud pe alţi directori cum se plîng de greutăţile lor cînd ei au de onorat contracte cu I.T.B.-ul care, nu-i aşa, nu e proprietatea mea.

— Dar de dorit, ce vă doriţi ?

— Locuinţe pentru şoferi, jumătate din ei fiind flotanţi, mai mult ajutor din partea organelor de circulaţie, ca şi maşinile transportului în comun să aibă, cum ni se pare firesc şi normal, prioritate pe banda a treia în orele de vîrf, şi altele.

— Tovarăşe director general, la ce trebuie să ne aşteptăm noi, călătorii, din partea I.T.B.-ului în 1977 ?

— La dotări noi. Vom scoate pe trasee, în 1977, 250 de autobuze noi, din care 50 de mare capacitate, 65 de troleibuze, 200 de taximetre şi 50 de tramvaie V 3 A, realizate în atelierele noastre. Faţă de publicul din Drumul Taberei avem, socotim, cele mai mari obligaţii, de aceea intenţionăm să realizăm pentru el o legătură directă cu Casa Scinteii, eventual prin scurtarea liniei lui 105 la Podul Grant, unde se petrec dese şi prelungi strangulări ale circulaţiei. Viitoarea linie rapidă va ocoli acest punct nevralgic. De asemenea, vom realiza o legătură directă Chitila, din punctul Mezeş, actualul capăt al liniilor 3 şi 64, Piaţa Romană. Prelungirea liniei de troleibuze pe strada Reşiţei din Berceni e un fapt ca şi hotărît, la aplicarea căruia vom trece în '77. Ne-am mai propus şi vom realiza introducerea a 4 kilometri de şină silenţioasă, asimilată la Reşiţa, a 20 de trenuri de tramvai, tip „Electroputere", pe boghiuri silenţioase, reducerea cheltuielilor şi a consumului de metal la repararea taxametrelor, prin folosirea poliesterilor armaţi cu fibră de sticlă. Desigur şi altele.

— Anul 1977 va fi un an mai bun din punct de vedere al raporturilor călători-mijloace de transport în comun ?

— Cu siguranţă că da. La şcoala noastră de şoferi profesionişti vom introduce cursurile de conducere defensivă pe bază de programe O.N.U. şi prin folosirea video-casetofoanelor, baza materială e în creştere simţitoare, mai avem de lucrat cu oamenii, şi nu puţin. Ne confruntăm cu multe probleme dificile în ceea ce priveşte sistematizarea circulaţiei, reducerea acesteia pe arterele înguste pentru că — aşa cum foarte exact ne atrăgea atenţia tovarăşul Nicolae Ceauşescu — tramvaiul, autobuzul sau troleibuzul nu trebuie să treacă prin faţa casei fiecărui cetăţean.

— Tovarăşe director general, care e problema care vă preocupă acum, în acest moment, cel mai mult ?

— Să găsim soluţii pentru descongestionarea zonei centrale. Un prim pas îl vom face, la începutul anului 1977, prin fracţionarea liniei 74.

— Altceva ?

— Socotind că tramvaiul este nepoluant şi eficient, vom revitaliza utilizarea acestui mijloc de transport, urmînd să dăm în folosinţă, în următorii 2 ani, peste 30 de kilometri de linii.

Platouri şi ceşti rezistente la foc

Dialog cu inginerul Silviu Sîrbu, director general adjunct în Centrala industriei sticlei şi ceramicii fine.

— Tovarăşe director general, ce vor găsi cetăţenii noştri în magazine în 1977 la standurile cu articole de sticlărie ?

— Am îmbunătăţit tehnologia fabricării sticlei de menaj rezistentă la foc, de tip Jena, urmînd să scoatem pe piaţă, prin Casa de comenzi „Stirex C.I.S.C.F.", peste 100 000 de produse de acest gen. Platouri, ceainice, ceşti şi aşa mai departe. Ele se vor fabrica la Turda.

— Alte noutăţi ?

— În urma studiilor şi asimilărilor de la Institutul de cercetări de specialitate din Cluj-Napoca, vom perfecţiona producţia de porţelan fosfatic şi colorat, cu grad superior de alb. Servicii de masă, de ceai, de cafea, bibelouri etc., cu toate 100 000 de produse, de variate sortimente.

— În materie de cristal, marfă foarte cerută de cumpărători, ce ne puteţi spune?

— Vom expune în magazine şi vom vinde varietăţi stilistice şi sortimente foarte variate, făcute cu mai mult gust şi concepute cu mai multă imaginaţie, de cristal alb de Mediaş şi de cristal colorat de Avrig. Cristal verde, galben şi mov, cu producţia respectivă venind în întîmpinarea cererii clienţilor.

Starea sănătăţii publice în anul care vine

— Tovarăşe doctor Radu Ozun, ca director al Direcţiei asistenţei medicale din Ministerul Sănătăţii, vă rog să ne informaţi asupra principalelor direcţii de dezvoltare a bazei materiale în ocrotirea sănătăţii pe anul 1977.

— În anul care vine reţeaua de ocrotire a sănătăţii va cunoaşte o substanţială creştere a bazei materiale şi de cadre. Astfel, se vor da în folosinţă încă 9 000 de paturi, pe lîngă cele 180 000 existente, dotate şi utilate modern. Mai mult de o treime din totalul paturilor de spital vor fi amplasate în construcţii noi, în spitale cu o capacitate între 750 şi 1 200 de paturi, prevăzute cu aparatură modernă, capabile să rezolve integral problemele de sănătate.

— Ce ne puteţi spune în ceea ce priveşte creşterea numărului de cadre ?

— Pînă la sfîrşitul anului viitor, vom avea cu aproximativ 2 000 mai mulţi medici şi cu aproape 5 000 mai multe cadre medii sanitare. Vom ajunge astfel să avem cam un medic la 790 de locuitori şi un cadru mediu la 200.

— Ce alte acţiuni mai importante are în vedere Ministerul Sănătăţii pentru 1977 ?

— Exigenţele crescute care se pun astăzi în fiecare sector de activitate vor trebui să conducă şi activitatea celor care lucrează în domeniul ocrotirii sănătăţii, impunînd răspunderi maxime pentru fiecare cadru medico-sanitar. În 1977, vom desfăşura activităţi sistematice şi minuţios pregătite pentru a elimina deficienţele existente care, din păcate, se mai întîlnesc în unele unităţi sanitare, dar şi pentru o mai bună organizare a muncii, pentru utilizarea deplină a bazei materiale şi a cadrelor, toate acestea în interesul bolnavilor, pentru apărarea sănătăţii poporului.

— Concret, tovarăşe director ?

— Vom urmări îmbunătăţirea asistenţei medicale şi a ocrotirii sănătăţii mamei, copilului şi tineretului, prevenirea activă şi combaterea hotărîtă a bolilor transmisibile, cu accent pe hepatita virală, pe febra tifoidă, dezinterie şi difterie, a tuberculozei, a maladiilor cardiovasculare, în sectorul ultim fiind prevăzute înfiinţarea de noi secţii de specialitate în 8 spitale judeţene. De asemenea, ne va preocupa în mod deosebit profilaxia bolii canceroase, prevenirea şi înlăturarea maladiilor profesionale şi a morbidităţii cu incapacitate temporară de muncă, sector în care se mai semnalează deficienţe, după cum ne vom concentra asupra apărării sănătăţii mintale a populaţiei, prin aplicarea unui complex de măsuri menit să prevină îmbolnăvirile şi să recupereze pe cei bolnavi. Aplicînd cu fermitate în viaţă indicaţiile conducerii superioare de partid şi de stat, preţioasele indicaţii ale secretarului general al partidului, tovarăşul Nicolae Ceauşescu, Ministerul Sănătăţii, întregul personal medico-sanitar ne vom afla angajaţi într-o luptă permanentă pentru supravegherea activă a condiţiilor de mediu (apă, aer, sol), de igienă a alimentaţiei, de igienă colectivă şi personală, de salubrizare a localităţilor, a zonelor de agrement şi turistice.

— În ceea ce priveşte cercetarea medicală, mult rămasă în urmă faţă de condiţiile avute la dispoziţie, ce va aduce nou anul 1977 ?

— Ea va fi orientată pe problemele prioritare ale sănătăţii publice, va urmări reducerea decalajului faţă de nivelul cercetării pe plan mondial. Preocuparea noastră permanentă va fi valorificarea superioară, în practică, a rezultatelor cercetării ştiinţifice medicale, antrenarea în mai mare măsură în această activitate a Academiei de ştiinţe medicale, a institutelor de cercetare, a forţelor mari de care dispun centrele medicale din învăţămîntul superior.

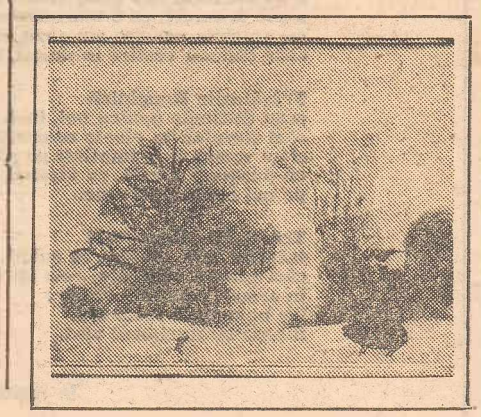

— Vor fi oare, în 1977, mai puţine critici la adresa personalului medical ?

— Cu siguranţă că da. Conducerea Ministerului Sănătăţii, noi, toţi cei care lucrăm în acest for, vom milita cu toate forţele pentru întărirea ordinii şi disciplinei în unităţile sanitare, fără excepţie, vom căuta să activizăm Colegiile judeţene ale medicilor şi farmaciştilor, vom dezvolta spiritul critic şi autocritic în întreaga noastră activitate.

— Altceva, tovarăşe director ?

— În 1977 vom intensifica acţiunile pentru valorificarea superioară a factorilor naturali de cură — o mare bogăţie a ţării noastre —, vom introduce criterii ştiinţifice în alimentaţia raţională a omului sănătos în primul rînd, vom acţiona ferm pentru respectarea eticii şi echităţii socialiste, a deontologiei medicale în rîndul tuturor cadrelor medico-sanitare.

Doresc sănătate deplină ziariştilor, şi tot mai multă obiectivitate în oglindirea şi a faptelor pline de eroism, de dăruire uneori dramatice, pe care le trăiesc zi şi noapte cadrele medico-sanitare.

Alte 1400 de locuri în hotelurile Capitalei

— Tovarăşe director general Gheorghe Popa, ce noutăţi anunţă Întreprinderea de turism, hoteluri şi restaurante pentru anul care vine ?

— Încă 1 400 de locuri în hoteluri, sporind astfel zestrea Capitalei şi apropiindu-ne de cele 11 000 de locuri preconizate la capătul unei acţiuni de mare importanţă socială, în care am fost sprijiniţi de toate forurile şi în care am avut şansa să primim şi să aplicăm indicaţiile date personal de secretarul general al partidului, tovarăşul Nicolae Ceauşescu.

— E vorba de deschiderea unor noi unităţi hoteliere ?

— Exact. În 1976, am dat circuitului turistic al Bucureştiului 450 de locuri, prin intrarea în folosinţă a unităţilor „Continental", „Capitol" şi „Minerva", hoteluri plasate în clădiri mai vechi pe care lucrătorii noştri le-au recondiţionat şi modernizat în spiritul arhitecturii tradiţionale româneşti. În anul care vine, vom inaugura alte 4 hoteluri, „Naţional", „Splendid", „Bulevard" şi „Flora", ultimul plasat lîngă hotelul „Parc", în apropierea Casei Scînteii, urmînd să aibă 300 de locuri şi un profil special, pe bază de Gerovital şi Pell-Amar. Toate hotelurile ce se vor deschide, însumînd — cum spuneam — 1 400 de locuri, vor fi dotate cu restaurante, snack-baruri, frizerii şi aşa mai departe.

— Aşadar, cine va veni la Bucureşti, va găsi cu siguranţă locuri la hotel. Dispeceratul de repartizare va mai funcţiona ?

— Tot timpul anului şi tot timpul celor 24 de ore, pe 3 schimburi. Totodată, vreau să spun că anual sîntem pregătiţi pentru primirea a 3 milioane şi jumătate de turişti, după cum întreprinderea, prin profilul ei de turism, îşi propune să asigure în 1977 serviciile la 700 000 de bucureşteni, cu 200 000 mai mulţi decît în anul care se încheie. Excursii şi concedii la mare, la munte, în staţiunile balneoclimaterice.

— Tovarăşe director general, cîte reclamaţii a avut întreprinderea în 1976 ?

— Numai 200, marea lor majoritate referindu-se la calitatea serviciilor, de aceea sperăm ca anul 1977 să însemne pentru noi un salt calitativ în problema omogenizării cadrelor. Nu ne mai putem plînge de lipsa bazei materiale şi nici de cea a personalului, sperăm să nu ne mai putem plînge, la sfîrşitul anului viitor, nici de calitatea prestaţiilor. Un oarecare progres am făcut, ponderea preparatelor culinare vîndute în unităţile noastre a crescut de la 40 la sută din totalul vînzărilor la peste 60, dar mai avem de perseverat pe calea muncii susţinute, a seriozităţii şi politeţii.

Încă 40 000 de posturi telefonice

— Tovarăşe inginer Dumitru Aldea, sînteţi director tehnic adjunct al Direcţiei de telecomunicaţii a municipiului Bucureşti cu alte cuvinte sînteţi în măsură să ne spuneţi ce va aduce anul 1977 în materie de telefoane. Ce va aduce ?

— Pînă la sfîrşitul anului viitor, se vor instala încă 40 000 de noi posturi telefonice, ceea ce vrea să însemne că vom avea tot atîţia abonaţi noi. În mare parte, cu instalările în discuţie vom satisface cererile existente.

— Aveţi în vedere anumite cartiere, în care se vor da în folosinţă, bănuim, centrale noi ?

— În general, operaţiunea de instalare a posturilor telefonice din 1977 va acoperi întregul teritoriu al oraşului, înţelegînd prin asta, firesc, şi cartierele noi.

— 40 000 de abonaţi noi sînt, nu-i aşa ?, o cifră respectabilă. Cum va afla marele public numerele lor ? Sunînd la 031 ?

— Sunînd la 031 sau consultînd cartea de telefoane pe care o vom edita în al doilea trimestru al anului viitor. Ultima carte de acest fel, tipărită în 1973, nu mai corespunde integral. Ne vom conforma cererilor publicului, scoţînd o ediţie nouă, îmbunătăţită şi adusă la zi.

Se anunţă o primăvară şi o vară mai răcoroase decît în ultima vreme

La Institutul de meteorologie şi hidrologie din Bucureşti am avut ocazia să stăm de vorbă cu Dumitru Bacinschi, director adjunct ştiinţific, convorbire purtată, firesc, pe problemele timpului probabil.

— Tovarăşe Bacinschi, ne-a mai rămas în faţă încă o bucată bună de iarnă. Cum va fi ea ?

— Lunile ianuarie şi februarie ale anului viitor se anunţă normale ca temperatură şi precipitaţii. Crişana şi Banatul apar ca zone să zic aşa privilegiate, cu o iarnă mai blîndă decît în restul ţării. În general, friguri mai mari se prevăd în intervalele 9—12 ianuarie, 24—26 ianuarie, 10—13 şi 20—22 februarie.

— După aceea ?

— Din datele pe care le deţinem, primăvara şi vara lui 1977 vor fi obişnuite din punct de vedere al precipitaţiilor, dar mai răcoroase decît în ultimii ani.

— După aceea ?

— După aceea, ca să vă imit, e mai greu de spus ! Se anticipează un an cu fluctuaţii climatice, ceea ce ne face să apreciem că orice prognoză pe durată mai lungă ar căpăta caracter de întîmplare. Prima jumătate a anului viitor, asupra căreia ne putem pronunţa cu mai multă fermitate, va fi normală ca precipitaţii, cu o iarnă mai caldă şi o primăvară mai răcoroasă. Vara, de asemenea.

— Tovarăşe director, cît de exacte sînt aceste prognoze ?

— Ca întotdeauna, anunţăm timpul probabil.

Anul viitor, cu 50 la sută mai multă mobilă decît în 1976

Interlocutor : inginerul Aurel Rizea, director general adjunct al Centralei de prelucrare a lemnului din M.E.F.M.C.

— Tovarăşe director general, ce-a însemnat pentru centrala pe care o conduceţi anul 1976 ?

— A fost un an de muncă şi satisfacţii, dar şi un an de neîmpliniri şi lipsuri, aspru şi drept criticate de secretarul general al partidului, tovarăşul Nicolae Ceauşescu care, recent, ne-a dat preţioase indicaţii cu privire la activitatea noastră de viitor.

— Un an bun din ce punct de vedere ?

— Am realizat planul la principalii indicatori şi, urmînd directivele documentelor de partid şi de stat, am izbutit să diminuăm considerabil consumul de masă lemnoasă, cu peste 240 000 de metri cubi, contribuind astfel la cruţarea fondului forestier al ţării.

— Rău din ce punct de vedere ?

— Funcţionalitatea şi dimensiunile mobilei produse de unităţile centralei n-au corespuns totdeauna necesităţilor miilor de apartamente noi, din Bucureşti şi din întreaga ţară. Dealtfel, pentru 1977, vom gîndi tipurile de mobilă mai aproape de cerinţele locuinţelor şi vom reproiecta o mare parte din mobila contractată, în ideea ca ea să devină mai funcţională, mai utilă, mai plăcută.

— Aţi ajuns la capitolul anticipări. Ce trebuie să mai aşteptăm de la Centrala de prelucrare a lemnului în 1977?

— Mobilă de calitate superioară, mai utilă şi mai variată. Vom scoate pe piaţă în 1977 circa 80 de sortimente noi, garnituri de tot felul, dormitoare, camere de zi, bucătării şi aşa mai departe. Faţă de anul care s-a încheiat, în 1977 vom produce cu 50 la sută mai multă mobilă, dar cantitatea nu va fi hotărîtoare. Ne vom preocupa mai serios de calitatea produselor noastre şi vom reuşi — sperăm — să satisfacem pe deplin cerinţele cumpărătorilor.

Pagină realizată de
OVIDIU IOANIŢOAIA

Un recensămînt al visurilor noastre
Pentru cine, pentru ce veţi închina paharul la ora 12?

„...Pentru apartamente mai frumoase şi de calitate mai bună... Pentru fata visurilor mele, trandafirul tinereţii... Pentru razele care vor modela metalul ca brînza... Pentru timp prielnic pentru semănături, că aşa sîntem noi, ţăranii...“
TOŢI LUPTĂM SĂ RĂMÎNEM TINERI CHIAR CÎND ÎMBĂTRÎNIM, — MAREA CĂLĂTORIE ÎN ŢARA DE SUS, — PENTRU ROMANIA !

În momentul solemn în care ne vom plasa pe orbita noului an, noaptea la ora 12, pentru cine, pentru ce veţi ridica paharul ? Pentru a afla răspuns la această întrebare există o cale simplă : sînt întrebaţi cei aproximativ 20 000 000 români pe care ora H îi surprinde în acompaniament de bătăi de gong cu paharul în mînă — pahar cu şampanie, vin, pepsi, sifon, zeamă de roşii, după vîrstă, posibilităţi şi temperament — apoi se notează tot ce declară ei, înainte de începerea dansului. Am scris „20 000 000“ fiindcă i-am exceptat de la anchetă pe sugari, care, în clipa respectivă, este de presupus că vor avea alte preocupări.

O altă cale, mai lesnicioasă, ar consta în introducerea întrebării cu pricina în chestionarele recensămîntului din ianuarie 1977, însă ideea ne-a venit după ce formularele erau de acum gata tipărite, aşa că sugestia noastră era prea tardivă pentru a mai fi luată în considerare. Păcat. Ar fi fost primul recensămînt din lume în care ar fi figurat şi o asemenea rubrică privind visuri şi năzuinţe de Anul nou, care însă şi ele reprezintă o faţetă, nu din cele mai lipsite de importanţă, a realităţii, şi ca atare constituie obiect legitim de recensămînt.

În articolul de faţă ambiţia reporterului este infinit mai modestă, aşa cum se cuvine unui recensămînt efectuat de unul singur. Reporterul a intrat într-o mare întreprindere industrială, într-un institut de proiectări, într-un centru studenţesc, a oprit trecători pe stradă. Hazardul a stat la baza selecţiei şi poate tocmai acest fapt, lipsa de idei preconcepute, absenţa oricărei intenţii de a pune de acord viaţa cu vreo teză de demonstrat, fie chiar şi cu acest prilej de zile mari, poate conferi o brumă de valoare documentară microanchetei noastre. O singură constatare cu caracter general, foarte îmbucurătoare dealtfel, se desprinde de la bun început şi am dori s-o subliniem : marea majoritate a răspunsurilor poartă pecetea angajării sociale. Nu la modul festivist, ci la scara cea mai umană şi mai simplă cu putinţă, aceea a sincerităţii. Oamenii se simt legaţi de obşte, de interesele ei arzătoare, şi în zi de duminică, şi în zi de luni ; ei nu se consideră „scoşi din priză“ în funcţie de literele roşii din calendar, după cum nici viaţa însăşi n-o poţi scoate din priză.

Pentru a respecta regulile jocului autoimpus vom reda răspunsurile strict în ordinea consemnării lor, orice seriere — dată fiind aria necesarmente extrem de limitată a sondajului — fiind nejustificată.

Nicolae Gheorghe, de la Întreprinderea de construcţii montaj 5, Bucureşti : „Voi ridica paharul pentru familia mea. Apoi — n-o să mă credeţi, dar de ce v-aş înşira vorbe frumoase, neadevărate ? — voi ridica paharul şi pentru apartamente mai frumoase şi de calitate mai bună. Eu viaţa mi-o petrec pe şantier. Ştiţi cum se lucrează în construcţii, de dimineaţa pînă seara. Nu mă plîng, aşa e meseria, eu mi-am ales-o, deşi cunoşteam că e grea. Sînt mîndru de blocurile la a căror ridicare am pus şi eu mîna, dar mă întristează faptul că unele din ele nu sînt de calitate mai bună, că apar pereţi fisuraţi, grinzi strîmbe, tîmplărie care nu se îmbină cum trebuie. Locatarii nu se plîng la noi, vin la birou, s-ar părea deci că nu ne afectează direct. Dar eu, în calitate de constructor, mă simt responsabil, vreau să-i privesc pe oameni în ochi. Citeodată lucrăm prea în grabă. V-am explicat, cred, de ce, în noaptea de Anul nou, voi ridica paharul şi pentru apartamente de calitate mai bună. Personal aş mai dori ceva : îmbrăcăminte de protecţie mai rezistentă. Priviţi cizmele noastre de cauciuc şi o să vă lămuriţi. Scrieţi şi despre cizme, că noi ne vom gîndi la ele şi de Anul nou. La urma urmei, viaţa în ele ne-o petrecem.“

Ionel Niţu, zidar, tot la I.C.M. 5 : „Voi ridica paharul pentru conducătorul ţării, tovarăşul Nicolae Ceauşescu. Noi, muncitorii din brigadă, discutăm între noi despre marea energie a secretarului general. Lucrează neobosit, veghează, se interesează de bunul mers al treburilor ţării : cînd se întoarce dintr-o călătorie peste hotare, de la mii de kilometri, a doua zi, se află în mijlocul muncitorilor, îndrumîndu-i în munca lor. Să trăiască tovarăşul Nicolae Ceauşescu! Apoi voi închina pentru părinţii mei, cooperatori din satul Raşi, comuna Sălcioara, Ialomiţa. Ei m-au ajutat de m-au făcut om şi eu îi ajut pe ei la bătrîneţe. Daruri ne schimbăm de Anul nou, dar ce mi-au dat ei niciodată nu le voi putea înapoia. Doar să le mulţumesc, atîta pot, aşa e viaţa. La oră 12 voi închina pentru Sconache Ion şi Safta Ion din Raşi, părinţii mei. Şi pentru fetiţa mea“ „Cîţi ani are ?“ „Încă nu s-a născut, e pe drum“. „De unde ştiţi că va fi fată ?“ „Pînă acum numai fete am avut“.

La Întreprinderea de pompe, una din marile unităţi industriale ale Capitalei, intru într-o secţie la întîmplare şi opresc pe primul muncitor întîlnit. Se pare că există o fatalitate a ziariştilor : omul era Erou al Muncii Socialiste, dealtfel singurul din uzină.

Ioniţă T. Marin, şef de brigadă la secţia 2 strunguri, Erou al Muncii Socialiste : „Voi ridica paharul pentru pace, înţelegere, sănătate. Dacă e pace şi înţelegere cu toate popoarele, aşa cum e linia partidului, putem avea bucurie de pe urma muncii noastre, iar dacă voi fi sănătos şi în 1977 voi putea munci cu spor. Eu şi băieţii mei. Asta e viziunea mea, ăsta-i rostul meu. Voi ridica paharul pentru cei doi băieţi, care sînt aproape fete. Spun asta nu fiindcă nu ar fi bărbaţi în toată puterea cuvîntului, ci fiindcă i-am învăţat să fie ascultători, i-am deprins de mici cu disciplina muncitorească. Asta-i viaţa, cu jumătăţi de măsură nu se poate. Cel mare, cît a urmat liceul industrial mecanic, nu a lipsit nici o oră de la şcoală în cinci ani. Eu l-am învăţat aşa. Acum amîndoi sînt studenţi, unul la Electronică, altul la Tehnologia construcţiilor de maşini. Cînd voi bea în sănătatea lor îmi voi ura şi mie să apuc ziua în care voi lucra alături de ei. Avem în secţie maşini ultraperfecţionate, strunguri cu comandă program, dar nu şi specialişti care să le repare. Poate că fiul meu mai mic, electronistul...“

Petre Bunea, şef de brigadă, strungărie 2 : „O să ridic paharul ca şi în anul ce vine să cîştigăm la fel de bine ca în 1976. A fost la noi în brigadă o mai bună organizare, tinerii — avem 13, aproape copii — au înţeles că este în interesul lor să nu lipsească de la lucru, le-am explicat şi noi, vîrstnicii, am fost şi mai bine aprovizionaţi. Am cîştigat bani frumoşi în 1976, cinstit, prin muncă. Aşa să fie şi la anul !“

Gheorghe Oanţă, lăcătuş de întreţinere: „La mine e tare simplu, de fiecare revelion la ora 12, îi urez soţiei mele, Doina, **la mulţi ani.** Doina s-a născut într-o noapte de Anul nou, la ora 12 şi cinci minute. Pe chestia asta am cîştigat odată, la un revelion, trei sticle de vin. Anul acesta voi mai bea şi pentru casa cea nouă în care, sper, mă voi muta. Primesc locuinţă de la stat, mi-a venit şi mie rîndul. Şi voi mai bea pentru fetiţa noastră. De fiecare dată cînd o văd pe Roxana mă simt ca un nou-născut, parcă mă eliberez. Să trăiască Roxana !“

Gheorghe Stoica din brigada de strungari a lui Marin Dragomir : „Voi ridica paharul pentru viitoarea soţie, fata visurilor mele. Vreau să mă căsătoresc cît mai degrabă, să întemeiez un cămin, soţia să fie gospodină, dar să ştie să-mi dea şi sfaturi, să se intereseze de lucrul meu. Pentru mine munca este o problemă de viaţă, doresc ca în 1977 să cunosc mai mult în tehnică, să inventez ceva. Lucrez la strungurile mijlocii, dar tind spre cele cu comandă-program. Adevărat, ele merg după program, dar omul este cel care le programează, el rămîne factorul principal. Poate voi descoperi un nou program, un nou tip de cuţit. Am 24 de ani şi vreau să arăt ce pot. Soţia mea trebuie să mă înţeleagă, nu numai să stea la cratiţă. La 12 noaptea pentru ea cea dintîi voi ridica paharul, ea este trandafirul tinereţii.“ „Sînteţi îndrăgostit, vă invidiez. Şi cum o cheamă ?“ „Nu ştiu N-am întîlnit-o încă. Dar în 1977 o voi întîlni.“

Ion Banu, strungar : „Serbez revelionul cu finul meu. E drept, sînt un naş foarte tînăr, dar finul m-a ales de o vîrstă cu el, ca să poată discuta cu mine ca de la om la om, să nu-l privesc de sus. Vom bea pentru prietenia noastră. Şi pentru toţi comuniştii din ţară, pentru viaţa bună pe care o trăim. Eu am 28 de ani, nu duc lipsă de nimic. De nimic esenţial, vreau să spun. Ştiu că sînt încă nevoi în ţară şi probleme nerezolvate. Eu însă sînt mulţumit cu ce am. Aceasta nu înseamnă că în 1977 nu ar fi loc de mai bine. Voi bea, deci, pentru progres.“

Ion Niţă, secţia strungărie 2 : „Voi ridica paharul în primul rînd pentru copii, prima grijă a părinţilor. Apoi, pentru mobila nouă pe care o aşteaptă apartamentul nostru de trei camere. De fapt, nici nu ştiu : se cade să bei pentru mobilă ?“

Iordan Bordei, şef de brigadă, secţia 2 montaj : „Pentru cine voi ridica paharul ? Pentru mine, se înţelege. Să fiu eu sănătos, că eu duc familia. Apoi pentru cei doi copii, pentru reuşita lor în viaţă. Vreau să realizeze mai mult ca mine. Nu că nu mi-aş cinsti munca sau că nu mi-ar plăcea, dimpotrivă ; vreau însă ca ei, copiii, să mi-o ia înainte, consider că este normal aşa. În fine, voi închina pentru politica partidului nostru, pentru înţelegerea între popoare, susţinută cu atîta tărie de secretarul general al partidului, tovarăşul Nicolae Ceauşescu. În noaptea de revelion voi bea şi pentru noua noastră linie tehnologică, pe care aş dori s-o văd intrată în funcţiune în 1977. Presimt că mă voi gîndi la fiare şi în noaptea de Anul nou, fiindcă linia este menită să ne uşureze munca : în loc să prindem şuruburile cu mîna, vor fi fixate automat, pneumatic. Pentru noi va fi o uriaşă schimbare în bine. La linia nouă reflectez zi şi noapte, o văd şi în vis, cred că nu mă va părăsi nici de revelion. Aşa că, între picături, voi murmura doar pentru mine : „Pentru noua linie !“.

Nicolae Socolov, lăcătuş construcţii metalice : „Voi ridica paharul ca să se împlinească visurile băiatului meu Adrian. A dat admiterea în toamnă şi a reuşit printre primii, la fizică, la Măgurele. Vrea să inventeze nişte raze care să modeleze metalul „ca brînza“, cum zice el, pe jumătate în glumă, pe jumătate în serios. Cît timp metalul s-ar afla sub acţiunea lor ar fi maleabil, după deconectare ar deveni din nou rigid. Nu e atît de absurd cît pare. De ani de zile băiatul studiază cu pasiune fizica şi ştie că asemenea „modelări“ se şi realizează, cu tunurile de electroni şi cu laseri. El caută însă căi noi, poate va reuşi, nu azi, nu mîine, peste cîţiva ani, cine ştie. Oricum, eu pentru Adrian şi visurile lui voi ridica primul pahar. Şi o să beau şi pentru băiatul cel mic, dar în alt sens, adică o să-i urez lui şi o să-mi urez şi mie ca să se îndrepte. Deşi e abia în clasa a doua, este nervos nevoie mare, la matematică 10, la dictare 2. E prea zburdalnic, nu-şi vede de carte cum trebuie, poate fiindcă are nişte chimicale în sînge, nici eu nu ştiu de ce.“

Maria Ţane din Vărăşti, lîngă Olteniţa: „Pentru cine voi ridica paharul ? Care pahar, maică, la vîrsta mea ? Nu beau de cînd sînt copil pe pămînt. De Anul nou mă voi gîndi însă la viitor, adică la copii şi la copiii copiilor mei, ăsta este viitorul meu. Fetei mele Elena, ţesătoare, eu i-am crescut băietii. Măcar cu atîta lucru s-o ajut.“

Ecaterina Dinu din Tîrgovişte : „În noaptea de Anul nou la ora 12 nu mă voi gîndi la nimic. Nu stau eu trează pînă la 12.“

Gherghina Ungureanu, C.A.P. Dobreni, Ilfov : „Voi bea pentru timp prielnic la semănături, că aşa sîntem noi, ţăranii, ne gîndim la vreme, să nu mai bată piatra ca anul ăsta, să nu se mai mănece ardeiul şi nici să nu mai plouă atîta la porumb.“

Constantin M. Ioniţă din Puchenii Mari, Prahova : „În noaptea de Anul nou cînd va suna 12 mă voi gîndi la fericirea neamului meu. Sînt român. Să se bucure toţi ai mei de noul an, căci pentru aceasta am luptat, am suferit, ne-am dat şi sîngele. Eu sînt de acum bătrîn, olar de meserie din tată în fiu şi am mulţumirea că pe copiii mei i-am făcut domni, vreau să spun cu învăţătură. Şi pentru ei voi bea. Un fiu e inginer mecanic, l-a repartizat lîngă Slobozia, altul învaţă la Academia de studii economice, fata, în anul IV la Institutul de educaţie fizică şi sport. Vor fi lîngă mine de Anul nou. La noi, la Puchenii Mari, toţi şi-au făcut copiii domni, au de toate, strică şi casele şi fac vile în loc. Eu n-am vilă, dar sînt mulţumit. Pentru toate aceste mulţumiri voi bea de Anul nou.“

Eugen Cîmpeanu, maistru şef de atelier foraje Dunărea : „Eu de fiecare an nou fac un bilanţ al anului care a trecut. Nevasta e contabil, se pricepe la bilanţuri, iar eu particip cu viaţa la lucrările din anul care s-a scurs. Mă pasionează meseria mea : cutreier ţara în lung şi în lat, cu echipele care deschid drumul constructorilor de hidrocentrale. Noi forăm pentru geologi, sîntem pionierii pionierilor. În noaptea de Anul nou voi ridica paharul pentru noua mea muncă. Am participat la studiile de teren pentru amplasamentul hidrocentralei de la Măcin pe Dunăre, acum ne mutăm la Cernavodă-Ecluză“.

Inginerul **Ştefan Ionescu**, şeful colectivului Baraje I, Institutul de studii şi proiectări hidroenergetice : „Poate voi aduce o notă discordantă în grupajul dv. Aşteptaţi de la mine un răspuns vesel, o glumă, de Anul nou ne descreţim frunţile, petrecem. Nu-mi veţi da crezare dacă vă voi asigura că şi la a 12-a bătaie a gongului mă voi gîndi la teza mea de doctorat, îmi voi ura să fie acceptată în anul ce vine. Mă apropii de 40 de ani, mă simt în plină forţă creatoare — desigur la nivelul şi posibilităţile mele. În această teză am investit cinci ani de muncă şi de zbucium, am adus, cred, o contribuţie originală în abordarea problemei siguranţei barajelor pe baze probabilistice. Propun şi noi metode, mai eficiente, cred eu, pentru calculul deformaţiilor. Ce legătură au toate acestea cu noaptea de Anul nou ? Nu de tehnică e vorbă, ci de calitatea umană, de visurile mele. Eu îi deplîng sincer pe cei care spun : una e activitatea profesională, alta viaţa de acasă. Oamenii aceştia duc două vieţi paralele, nu o trăiesc cum se cuvine nici pe una, nici pe cealaltă. Să dai măsura capacităţii tale creatoare, a energiei şi elanului de care te simţi însufleţit reprezintă pentru mine suprema satisfacţie. Toţi luptăm să rămînem tineri chiar cînd îmbătrînim. Aceasta este felul meu de a lupta.“

Inginerul **Valentin Zvincu**, şef de colectiv Centrale subterane, Institutul de studii şi proiectări hidroenergetice : „În noaptea de Anul nou voi ciocni pentru ai mei şi pentru Mărăşelu. Nu e o rudă, e centrala de pe Someş. Patru ani m-a preocupat, aproape doi ani am muncit efectiv la proiectare. Contează foarte mult, după părerea mea, angajarea morală. Pe lume nu sînt mai mult de 400 centrale subterane. Nu există specialişti ieşiţi din facultăţi cu acest profil, căci nu rentează crearea unor institute speciale. În cursurile de la Politehnică nu există decît cîteva zeci de pagini închinate acestei probleme. Pentru noi însă centralele subterane reprezintă însăşi ţesătura vieţii noastre. Ne-am specializat în mers. În noaptea de Anul nou — poate nu chiar la 12 fix ! — mă voi gîndi cu siguranţă la Mărăşelu. Pare foarte arid, ceva cu totul dezlipit de veselirea de Anul nou. Nu însă dacă eşti angajat total. Vrem să lăsăm ceva în urma noastră. Şi poate tocmai Anul nou oferă cel mai nimerit prilej de a te întreba dacă ţi-ai satisfăcut această menire, această datorie patriotică“.

Doru Mărculescu, student anul III, Facultatea de matematică : „Voi bea ca să mi se îndeplinească visul cel mare : un magnetofon stereo. Alte dorinţe importante pentru 1977 nu am“.

Livia Neacşu, studentă anul IV, Institutul de arhitectură „Ion Mincu“ : „Voi ridica paharul pentru viitorul meu soţ, pentru o căsnicie fericită. Mulţi din tovarăşii mei de studenţie se căsătoresc prea repede. Eu am procedat altfel. Vreau să întemeiez o familie solidă şi cred că am găsit omul care îmi trebuie. Îl voi duce de mînă în familie, să-l prezint şi bunicilor şi străbunicii mele, astfel ca toţi să fie mulţumiţi, nu numai eu, nunta să fie prilej de bucurie pentru toată lumea! Voi bea deci pentru nunta mea. Mai am o dorinţă şi voi ridica paharul ca să se îndeplinească. Pare un lucru foarte simplu, dar eu nu-l privesc astfel. Doresc să colind, pe jos, satele din nordul Moldovei şi din Maramureş, sat cu sat, cîte voi putea, să trăiesc viaţa oamenilor, să asist la nunţi, la botezuri, să cunosc de aproape dorinţele şi aspiraţiile lor. Pînă acum arhitecţii au propus celor de la ţară cum să trăiască, dar nu totdeauna aceste propuneri au izvorît din cunoaşterea intimă a nevoilor şi dorinţelor ţăranilor. Poate vorbesc cu păcat şi arăt nedreaptă faţă de unii colegi vîrstnici, poate că sînt doar focul, pasiunea tinereţii care vorbesc, dar eu aşa cred. Eu doresc să fiu arhitect sociolog. A privi profesiunea prin prisma sociologiei, a nevoilor omului şi nu a maşinii, reprezintă o cerinţă a vremii. Ar trebui să existe medici sociologi, arhitecţi sociologi, ingineri sociologi. De toate acestea leg marea călătorie în Ţara de Sus şi în Maramureş. Sper să se împlinească în anul ce vine“.

LIONEL NITESCU ■

Republica

Trăsăturile Republicii
s-au conturat sub ochii noştri pe văile marilor riuri
peste drumuri, ca o mărturisire a bolţii despre sine însăşi ;
cu urechile noastre am auzit răsunînd glasuri
care dădeau vestire în munţi, în cîmpii, în oraşe.

Trăsăturile Republicii
erau distincte pentru noi, încă din naştere,
căci circulau în vinele noastre,
şi ce vremi s-au împlinit pe pămîntul acesta
cu duşmani fugari, cu victorii rămase aici
pe noi continuîndu-ne.

Trăsăturile Republicii
trăsături ale noastre, în culori, în muzici reînvie
căci geneza viitorului este un fenomen cotidian aici
în atmosfera dimineţilor ;
iar pe unde trecem noi,
începe strălucitorul vînt.

MÁRKI ZOLTÁN ■
În româneşte de GELU PĂTEANU ■

La scrisoarea elevului **Jalbă Costachi** de la Grupul școlar metalurgic **Hunedoara** prin care se plîngea că școala de specializare postliceală de organizare și normarea muncii prevăzută a avea o durată de un an și jumătate s-a prelungit (nejustificat — după părerea sa) la aproape doi ani, primim răspunsul de mai jos al **Inspectoratului școlar al județului Hunedoara:**

Este adevărat că la începerea cursurilor în anul I (respectiv septembrie 1975) li s-a spus elevilor seraliști de la școala postliceală de organizare și normare a muncii din cadrul grupului școlar că vor face un an și jumătate, însă pe parcursul anului, odată cu primirea planurilor de învățămînt, au survenit unele modificări. Astfel, conform planului de învățămînt pentru școala postliceală, specialitatea organizarea și normarea muncii în metalurgie, aprobat cu Ord. **M.E.I. nr. 80595/1974**, durata anului școlar pentru anul I seral este de 34 de săptămîni, iar pentru anul II — de 26 de săptămîni. Aceasta înseamnă că la anul II la care trimestrul I are 14 săptămîni, iar trimestrul II — 12 săptămîni, cursurile se termină la data de 5 aprilie, după care începe pregătirea pentru examenul de absolvire... (Semnează **inspector** școlar general, prof. **Stoica Cornel**).

„Mersul autobuzelor pentru județele Alba și Hunedoara", lucrare editată de Centrala transporturilor auto din Ministerul Transporturilor și Telecomunicațiilor cuprinde, la pagina 19, un tabel cu stațiunile balneo-climaterice și punctele turistice deservite de cursele I.T.A. Alba și Hunedoara, indicîndu-se totodată și cursele respective care le deservesc. Tabelul este foarte bine venit, însă din păcate, el este departe de a fi complet. Astfel, o serie întreagă de puncte turistice din județul Hunedoara nu sînt amintite, deși ele sînt într-adevăr deservite de curse I.T.A. — așa este cazul cu Grădiștea Muncelului, Sarmizegetusa, Rezervația de zimbri, Cabana Gura Zlata, Monumentul din comuna Strei și altele multe. Sperăm că la ediția viitoare aceste omisiuni vor fi înlăturate (**Nicu Sbuchea** — Hațeg).

Lucrez la Direcția comercială a județului Dolj în funcția de executor propriu. Printre debitorii pe care-i urmăresc există două persoane care, cu toate străduințele noastre, și ale altor organe, nu au putut fi depistate, deși au trecut aproape opt ani de cînd sînt căutate. În speranța că prin rubrica „Flacăra la dispoziția dumneavoastră" voi putea să dau de urma lor, vă pun la dispoziție următoarele date : 1. **Drăgoi Vasile**, născut la 24.II.1939, în comuna Predești, sat Pleșoi, județul Dolj ,din părinții **Dumitru** și **Ana**, posedînd buletin de identitate Nr. 640674 seria E, eliberat de Miliția Agnita (pînă în prezent neschimbat deși a expirat). La data de 2.VII. 1968, pe cînd era retribuit al Filarmonicii de stat din Craiova în funcția de organizator de spectacole, încheie contractul Nr. 9063 cu O.C.L. Metalo-chimice din Craiova pentru cumpărarea a două garnituri de mobilă. După o lună de la încheierea contractului, părăsește serviciul și orașul, rămînînd îun de plată pentru suma de 6 327 lei la care se adaugă penalizări de întîrziere. După informațiile pe care le avem, ar lucra la București ca ospătar. 2. **Băluță Stan**, născut la data de 19.X.1932 în comuna Popînzălești — Dolj din părinții Gheorghe și Ioana, posedînd buletinul de identitate seria J Nr. 399376. eliberat de Miliția Craiova. La data de 29.VIII.1969, pe cînd era angajat al întreprinderii de construcții proiectări Craiova, încheie contractul Nr. 7740 cu O.C.L. Metalochimice Craiova pentru cumpărarea unui televizor „Mira]". După prima lună părăsește serviciul și orașul și nu mai achită ratele, rămînînd de plată 3 682 lei la care se adaugă penalizări... Din informații ar lucra în județul Timiș pe la diferite șantiere. În cazul în care vreun binevoitor ar putea da relații despre cei doi debitori răi platnici, îi rugăm să se adreseze la Direcția comercială județeană Olt — Craiova, str. Romain Rolland Nr. 4A — Biroul executori (Semnează **Ion Negrea** — Craiova).

În ziua de 14 noiembrie 1976 s-a organizat un concurs „Crosul pionierilor" la care a participat,cu grupa mare, și Grădinița de copii nr. 17 a sectorului VI din București Concursul s-a desfășurat la intrarea dinspre magistrală a Parcului Tineretului. Fiind în grupa mare la această grădiniță, a participat la concurs și băiețelul meu, Paul Eugen Polihroniade, care la concursul „bicicletele băieți" s-a clasat pe locul al II-lea. La împărțirea premiilor celor care s-au clasat pe locul II, iar în anul viitor vor merge la școală, în afară de diplomă li s-a oferit și cîte un stilou „Pionier". Cînd a fost strigat băiețelul meu, i s-a dat o cutie de plastilină în loc de stilou, deși pe masa juriului mai erau cîteva asemenea stilouri. Nu valoarea obiectului contează, acesta fiind mai mult un simbol, dar copilul a rămas descumpănit iar eu de-a dreptul indignat de gestul acesta din partea unor oameni care și-au asumat sarcina de dascăl. Mi-a fost foarte neplăcut ca la prima lui manifestare importantă (pentru el !) să simtă atît de pregnant gustul nedreptății. Concursul fiind dirijat de doi—trei învățători care formau și comisia, am dedus că stilourile rămase le păstrau pentru elevii concurenți, ieșiți pe locul III, considerînd că, elevi fiind, ar avea mai multă nevoie de stilou. Sînt de acord, dar de ce să fie copilul meu pus în asemenea situație de a gusta prea de timpuriu nedreptatea amară ; preferam — dacă mi se spunea din timp — să cumpăr eu atîtea stilouri de cîte era nevoie numai pentru a nu da loc la această lipsă de tact pedagogic (**Eugen Polihroniade** — București).

Cetățenii din satul Vrăniuț, județul Caraș-Severin, de diferite profesii, au propus — într-una din ședințele ținute încă în anul 1971 — construirea unui magazin alimentar pentru populația de 900 de suflete a satului nostru. Propunerea a fost luată în considerare de către conducerea comunală a cooperației, cît și de conducerea județeană, stabilindu-se că se va lua în plan construirea acestui magazin. În primăvara anului 1972 s-a trecut la transportul materialelor și începerea construcției. În 20 de zile s-a săpat și turnat fundația. În luna aprilie 1973 s-au adus bolțari și var, iar lucrările au continuat pînă la terminarea zidurilor. Spre dezamăgirea noastră însă, lucrările s-au oprit aici. Iată ce ne-a scris la începutul anului 1976 I.J. Coop. Caraș-Severin : „Vă rugăm să aduceți la cunoștința membrilor C.A.P. și celorlalți locuitori ai satului Vrăniuț... hotărîrea Biroului executiv al U.J.C.C., că la 1 decembrie magazinul nou construit și dotat cu mobilier modern și bine aprovizionat cu întregul sortiment solicitat de mărfuri va fi pus în funcțiune. Locuitorii satului Vrăniuț vor avea, în plus, satisfacția de a fi contribuit din plin, prin muncă patriotică, la realizarea acestui obiectiv". Noi ne angajăm într-adevăr să contribuim prin muncă patriotică, dar, iată, s-a încheiat și anul 1976 iar promisiunile au rămas promisiuni... (Semnează **40 de cetățeni** ai satului Vrăniuț)

La clubul Y, vine-un Z
cu mapă grea vorbind de zor :
— Dom'Preș, nu-s furnizor de cai
ca în Coșbuc, — ci mai dihai :
ți-aduc un nou PELE !

Și „procuristul" face semn
de „vinoncoa" și intră, demn
„Gheață-de Aur", — un flăcău
cu pasul leneș, de soi-rău
și-așteaptă ca de lemn.

Stă președintele pe gînd :
— „Mde... să, vedem. S-o luăm pe rînd...
Are viteză ? Dribling ? Șut ?
La meciuri nu vine băut ?
La faulturi e oare-a blînd ?"

Omul-de-bine sare, fript :
— Se poate nene ? E-un artist :
unspe pe sută. Stoper e
fundaș a fost, golgeter, deh'...
și-n plus e și... „stîngist" !

E drept că este cam... comod
dar asta, cum să zic, e-un mod
de conservare-a formei... deh'
ce, Cruyff nu doarme și el bre ?
Căutăm în papuri nod ?

Și care dintre noi e sfînt ?
Care nu-njură de mormînt ?
Cine nu ține de tricou ?
Ce... fotbalul e în birou ?
Se joacă pe pămînt !

Și „delegatul" a tăcut.
O liniște s-a așternut
pe cînd „vedeta" cu talent
făcea colaci din fum de Kent
privind în sus, pierdut.

— Treizecidemii ! E bun ? — Glumești
dom'președinte.. Azi nu ești
așa de darnic ca anțărț
(și cum sînt alți-n alte părți)
chiar ne batjocorești.

Alunecat în jilț, pitic,
e președintele-un nimic.
Samsarul prinde iarăși glas :
— Hai la cincizecidemii ! De-un ceas
să vă conving, vă zic."

— „Nu pot să dau atît ! gemu"
dom,președinte și căzu
în scaunul lui. Dar cînd cei doi
vrură să plece, înapoi
îi strigă, zicînd : — Nu !

Hai să sfîrșim ! Așa. L-am luat !...
Și actele s-au și semnat.
(Și F.R.F. a consimțit ;
tot cel cu mapa-a „sforărit")
Cum ? Nimeni n-a aflat.

Fostul elev al lui OZON
zburda ca mînzul pe gazon
venea „la-ntîl" după salar
că-n locul lui (fără habar)
muncea unul.... ION !

Vedeta, ca ALI-BABA
trăia un vis ca-n HALIMA
făcea scandaluri la local
soărgea pocal după pocal
și mereu divorța...

Povestea mea, cu cai arabi
cu presedinți de club, nababi
Are-o MORALĂ : că ulciorul
se sparge, cînd le este dorul
mai tare... — celor slabi....

În urbea X la clubul Z
echipa lor nu mai e-n „B"
și cu toți banii azvîrliți
pe ..cai de curse" scump plătiți
a promovat... în „C" !

(D.C. HAN — București)

Sînt **Gheorghe Zapciu**, din comuna Sălcile, județul Prahova, și vă scriu în numele a sute de oameni, amintind astfel forurilor în drept să se țină de cuvînt, respectînd adresa Nr. D 92/5372 a Ministerului Transporturilor și Telecomunicațiilor — Direcția drumurilor, care ne face cunoscut că repară drumul impracticabil dintre Adîncata și Sălcile dintre care 2 km sînt asfaltați și 5 km neasfaltați (aceștia aparțin de județul Ilfov). Ne-am adresat cu memorii la toate forurile administrative, memorii semnate de circa 180 de persoane, dar nu am primit decît promisiuni. Intervenția noastră este determinată de faptul că drumul fiind impracticabil, I.T.A. refuză (pe bună dreptate !) să pună la dispoziție mașini și sute de oameni, pe vreme rea de iarnă, fac naveta pe jos, cu toate că au abonamente la I.T.A. — Ploiești. Să nu mai fie puși pe drumuri sute de oameni care lucrează în special la calea ferată.

De la Miliția municipiului București — Direcția circulație, primim :

În revista Flacăra Nr. 45/11 XI.1976 la rubrica „Flacăra la dispoziția dumneavoastră" a apărut un articol care se referă la amenajarea unei treceri pentru pietoni pe str. Dristor, în dreptul stației I.T.B. „Levănțica". Din verificările noastre rezultă că cetățenii au dreptate și am propus Direcției domeniului public din C.P.M.B. semnalizarea cu indicatoare „trecere pentru pietoni" și „atenție copii" pe str. Dristor în zona stației de autobuze și troleibuze „Levănțica"

Mă numesc **Mălinaș Vasile**, sînt lăcătuș la I.R.A. Cluj-Napoca și student în drept fără frecvență domiciliat în cartierul Mănăștur, str. Paring 21, Bl. H 12, ap. 60, iar soția mea se numește Mălinaș Ana și e de profesie asistentă medicală. Prin ordinul de repartizare Nr. 5444, soția mea a fost trimisă să lucreze — după absolvirea școlii sanitare postliceale din Cluj-Napoca — la Spitalul orășenesc Moldova Nouă, județul Caraș-Severin. Nimic deosebit, dacă ea nu ar fi trebuit să se despartă astfel de copilul nou născut (11 luni la data prezentării la locul de muncă, adică la 1 VIII 1976), lăsîndu-l în grija soțului. Dar dincolo de acest necaz a apărut și un inconvenient material : pentru achitarea apartamentului construit la Cluj-Napoca cu ajutorul statului, ne-am angajat să achităm lunar rate de 1408 lei (restituirea avansului plus ratele pe termen lung). Această sumă încarcă retribuția lunară a soțului. În această situație ar fi strictă nevoie de întregirea veniturilor familiei cu retribuția soției (1620 lei lunar). Dar compensarea este imposibilă atîta timp cît soția se află departe de căminul ei, fiind obligată să se întrețină singură (să plătească o gazdă etc.) Rezolvarea problemei ar putea fi simplă și grabnică : soția mea a căutat și a găsit un post la Cluj-Napoca, și anume la Clinica chirurgicală II, a cărei conducere este dispusă s-o angajeze imediat — cu condiția să obțină o negație la repartizarea inițială. Un transfer prin care s-ar întregi o familie tînără, rezolvîndu-se astfel și dificultățile ei materiale.

Un răspuns al Centralei de prelucrarea și colectarea deșeurilor metalice și refractare :

Urmare articolului apărut în revista dv. Nr. 46 (1119) din 18 XI 1976 prin care tov. **Macovei Vasile** din orașul Bălan, județul Harghita, sesiza faptul că în urma unui anunț apărut în ziarul „România liberă" privind recrutarea de către unitatea Berceni a CPCDM — București de candidați pentru școala de mecanici și conducători auto cu durata de un an, a fost pus în situația de a se deplasa din orașul Bălan la București, cu doi copii, ca în final să nu fie primit, pe motiv că nu sînt locuri și nu recrutează din alte județe decît din județul Ilfov și municipiul București, verificînd situația s-a constatat că cele relatate în articol sînt juste. Față de cele de mai sus, conducerea centralei a luat măsuri de sancționare a tovarășului Slăvoacă Nicolae — responsabilul cu probleme de învățămînt din cadrul unității Berceni — pentru superficialitate în îndeplinirea atribuțiilor de serviciu, cu retragerea a două gradații pe timp de 3 luni, conform art. 100 litera „C" din Codul Muncii (semnează, director general ing. **Mihai Boțești eanu**) .

„Școli cu nume, școli cu număr"... Iată un titlu cu o problemă care a stîrnit un viu interes printre cititorii revistei Flacăra, problemă care a fost ridicată și de semnatarul acestor rînduri încă acum vreo doi ani în ziarul „Flămura". Din păcate, sugestia de a da un nume atîtor licee din Reșița a rămas doar o sugestie, liceele respective păstrînd în continuare cifre pentru a putea fi identificate. Liceul Nr. 1, Liceul Nr. 2 și așa mai departe, ca niște unități alimentare... Cuvîntul reprezentanților Liceului „Gheorghe Lazăr" din București despre tradiții pierdute și tradiții păstrate este îmbucurător, căci tradiții înseamnă credințe, datini care s-au transmis din generație în generație. Aici, la acest liceu, s-au ținut multe concursuri literare pe țară, unde s-au adunat cei mai buni elevi din țară, și dacă este așa, care ar fi motivul pentru care școala să nu se mai numească Liceul „Gheorghe Lazăr", ci Centrul școlar 2—10—12 ? Și cuvîntul reprezentanților Liceului Nr. 11 (fost 33 ! ? ! ?) este interesant, și ei vor — deși școala lor este nouă — să creeze și să păstreze o tradiție. Dar nu despre asta este vorba, ci despre numele acestui liceu, dacă el ar trebui să se numească „Mihail Eminescu" sau „George Enescu". Articolul din revistă redă și opinia a doi elevi — Ștefania Papadiuc și Mihai Gheorghiu — și. după părerea mea, este regretabilă mărturisirea lor că... nu au nevoie de tradiții. Desigur, este bine să ai o opinie și să ți-o susții, dar ea trebuie să fie fundamentată ; a spune „nu-i necesară o tradiție", pentru ca — în continuare — să afirmi că „...atelierele noastre sînt atît de bine organizate, încît. practic, ni s-au creat condiții excepționale de studii..." nu este oare recunoașterea unui început de tradiții pentru generațiile următoare ? Și elevul Mihai Gheorghiu are o idee deformată despre tradiții cînd afirmă „...unele școli și-au format prestigiul și pentru că erau puține școli în țară..." — ca și cînd prestigiul s-ar forma numai din numărul mai mic sau mai mare de școli și nu din emulația profesorilor, din munca și conștiinciozitatea elevilor, cu continuitate în timp. Și pentru că veni vorba de uniforme la anumite școli ceea ce, după opinia elevului Mihai Gheorghiu, ar fi „aberantă", ar fi bine daca el s-ar gîndi puțin la cum arătau lucrurile în perioada de timp cînd nu existau nu numai uniforme în școală dar nici măcar numere matricole. Încheiem susținînd că liceele noastre ar trebui să poarte nume ilustre de oameni care au onorat această țară prin munca și abnegația lor, pentru a cinsti aceste nume care să reprezinte și un îndemn pentru noi, cei de azi, că le vom urma exemplul (**Petru Lațcu**, avocat — Reșița).

Mă simt obligat ca om, ca director al Centrului de îndrumare a creației populare și a mișcării artistice de masă a județului Mureș, să răspund, în virtutea dreptului la replică, la gravele insinuări cuprinse în articolul **Artiștii de la Combinatul „Azomureș"**, publicat în **Flacăra** din 30 septembrie 1976 sub semnătura lui Barabas Istvan. Se imputa subsemnatului și instituției, Centrului de îndrumare a creației populare și a mișcării artistice de masă, că cercul de artă plastică de la „Azomureș" precum și artistul amator Tamas Pall nu sînt îndrumați cu competență, că sînt lăsați să se descurce cum știu și cum pot. De ce a uitat autorul articolului (dacă nu s-a informat numai de la Tamas Pall) să întrebe și conducerea cercului, măcar atît, cum a luat naștere cercul și ce activitate are ? Uită să amintească tov. Barabas Istvan pînă și „neglijabilul" amănunt că subsemnatul am fost ales, alături de tovarășul director general al Combinatului chimic, Dorel Popa, ca președinte de onoare al acestui cerc, înființat prin Centrul de îndrumare cu ajutorul Comitetului de partid, al Comitetului sindical din întreprindere, cu aprobarea Comitetului județean de cultură și educație socialistă. Iar pentru a persevera în greșeală, autorul mai omite să amintească faptul că de la 20 mai 1976, data înființării cercului, Centrul de îndrumare, împreună cu conducerea cercului, a organizat și vizionat o expoziție în holul clubului muncitoresc „Prodcomplex", în sala clubului studențesc „Apollo", că o bună parte dintre artiștii amatori au expus la expoziția județeană de la Sighișoara cele mai bune lucrări fiind trimise apoi la București, pentru a participa la expoziția republicană. Ne miră și tendențioasa afirmație că Tamas Pall a devenit, după opinia autorului respectivului articol, ținta „persecuțiilor" noastre. Ne miră cu atît mai mult, cu cît artistul Tamas Pall a fost prezent cu lucrări la expozițiile amintite, organizate prin Centrul de îndrumare. Barabas Istvan reia fără să verifice afirmația lui Tamas Pall că unele lucrări valoroase ar fi dispărut din birourile centrului. Nu cred că autorul articolului ar putea să arate măcar un singur caz de dispariție al unei lucrări începînd cu 16 ianuarie 1971 de cînd conduc această instituție. Sînt un colecționar de artă populară veche, iar amănuntul verificabil că nu am nici măcar o lucrare din genul celor despre care sînt acuzat că mi le-aș fi însușit poate spune totul de la sine. Insinuării aduse de către Barabas Istvan, cum că nu s-ar fi dat curs cererii lui Tamas Pall pentru organizarea, în ultima vreme, a unei expoziții personale, îi răspundem tot cu dovezi. În județul nostru, într-un an doar, au fost organizate, la cerere, expoziții personale unui număr de zece artiști amatori. Ne simțim datori să mai subliniem amănuntul că Centrul de îndrumare a organizat, în 1975, tabere de creație pentru artiștii plastici amatori și îndrumă puternice cercuri sătești de artă populară din localitățile Aluniș, Fintînele, Valea Largă, Logig, Sebeni, Hodac. Nu sînt acestea dovezi că arta tinerilor artiști este promovată și încurajată ? Barabas Istvan mai susține că Tamas Pall a fost unul din inițiatorii cercului de artă plastică. Noi nu cunoaștem ca el să fi fost inițiator, nici să fi fost ales în conducere. Cînd treceți prin Tîrgu Mureș, tovarășe Barabas Istvan, vă invităm și la Centrul de îndrumare care se ocupă cu artiștii amatori. Va fi, cu siguranță, un cîștig pentru dumneavoastră, oferindu-vă astfel prilejul de a vă edifica la fața locului, cinstit și corect, nu numai din auzite. O cer în numele adevărului și cumpănitei judecăți, pe care gazetarul comunist are datoria să le promoveze cu consecvență și răspunderea pe care și le asumă în fața cititorului. (**Valeriu Vaida** — Tg. Mureș)

Primim de la Comitetul de cultură și educație socialistă al județului Vîlcea :

La adresa dv vă comunicăm că, într-adevăr ,tov. Istocescu Gh Nicolae angajat al Întreprinderii miniere Rm. Vîlcea, secția Bistrița, domiciliat în satul Pietreni, comuna Costești, Vîlcea, are aptitudini și preocupări în domeniul picturii Lucrările sale. abordînd într-un spirit realist o tematică legată de locul său de munca, se remarcă prin simplitate, printr-o cromatică fireascâ, fiind apreciate de colegii de muncă și de cetățenii din comună. Este vorba, totuși, de un artist amator, aflat încă în procesul de cristalizare a personalității artistice, necesitînd o îndrumare de specialitate. motiv pentru care profesoara Crișan Maria de la Școala populară de artă din Rm. Vîlcea i-a recomandat să urmeze cursurile acestei instituții. Din mărturisirea personală a tov. Istocescu N. reiese că nu i s-a refuzat deschiderea unei expoziții. Dimpotrivă, în cadrul etapei de masă a Festivalului național „Cîntarea României" căminul cultural din comună i-a organizat o expoziție personală, urmînd ca cele mai reprezentative lucrări ale sale să participe la etapele următoare ale expozițiilor în cadrul festivalului.

Forurile județene de specialitate îl au în evidență pe tov. Istocescu Nicolae în calitate de artist plastic amator și vor asigura îndrumarea sa, integrîndu-l în circuitul expozițional al județului. În măsura în care această îndrumare se va îmbina și cu efortul creator propriu, artistul amator va cunoaște o evoluție pozitivă care va fi stimulată adecvat. (Semnează președinte **prof. V. Roman**)

La Poșta redacției răspunde redactorul nostru MARGA NEDELEA.

Maria Comănescu — București, și alții. Pentru concursul de admitere din anul 1977 la specializarea Medicină veterinară sînt aceleași condiții de admitere și aceleași obiective de concurs din anul precedent. Pentru concursul de admitere în învățămîntul superior agronomic din anul 1977, Ministerul Educației și Învățămîntului ne-a informat că s-au făcut propuneri privind introducerea prin probe scrise la disciplina chimie organică în locul actualei probe orale de la disciplina de specialitate. În broșura „Admiterea în învățămîntul superior pe 1977", broșură ce va apărea la începutul anului, vor fi publicate detaliile pentru toate specializările. **Ana Brătulescu** — Otopeni. În situația copilului dumneavoastră (în baza diagnosticului stabilit) este necesar ca pentru școlarizare adaptată să vă adresați Direcției pentru probleme de muncă și ocrotiri sociale a municipiului București. **GRUP de angajați la Inspectoratul de stat pentru protecția muncii** — județul Bihor. Sesizarea dumneavoastră despre activitatea și profilul moral al unor inspectori nu poate fi luată în seamă pentru că ne-ați trimis o copie ilizibilă și nesemnată. **Gelu Ilie Matei** — București Pentru cumpărarea de manuale școlare obțineți informații la Centrul de librării București. strada Lipscani nr. 26. Privitor la remedierile care condiționează recepția definitivă a blocului și lichidarea financiară, Consiliul popular al sectorului 4 ne-a informat că a atenționat I.C.V.L. București pentru urgentarea executării remedierilor necesare la blocul V.10 din Bulevardul Ion Șulea nr. 77. **Constantin Drăghici** — comuna B.azi, sat Bătești. Prahova. Cererea dumneavoastră este luată în evidența Consiliului popular comunal și va fi discutată în anul 1977. cînd se va acorda o nouă repartiție de butelii Consiliului popular. **Colectivul de elevi al clasei a VIII-a A, Școala generală nr. 1 — Telega.** Ne-au emoționat rîndurile despre profesorul dumneavoastră pe care ni le-ați trimis și le reproducem întocmai. „Vă mulțumim pentru frumoasele cuvinte adresate stimatului și iubitului nostru profesor, tovarășul Cornel Naumescu". **Eugeniu Cojea** — Brașov. Doctorului Mihai Iubu îi puteți scrie pe adresa Spitalul orășenesc Turda, județul Cluj.

«FLACĂRA» nu ia in considerare scrisorile anonime. Scrieți-ne cît mai concis. Și nu uitați să vă iscăliți.

Răvaşe, glume, imposibilităţi amuzante

Anul literar 1976, în scurte ştiri

Cornel Regman a rămas în continuare cel mai amabil critic literar pe care îl avem ● Criticul literar Mircea Martin s-a întrecut pe sine însuşi publicînd un număr record de articole şi de cărţi ● Cu mult entuziasm şi înţelegere au comentat acad. Şerban Cioculescu şi profesorul Alexandru Piru volumele tinerilor poeţi ● Cel mai popular poet al anului a fost o poetă, Mara Nicoară ● Cezar Ivănescu a publicat cu asiduitate în **Săptămîna** ● Profesorul Ov. S. Crohmălniceanu a învăţat să bată la maşina de scris ● În eclipsă de formă, Nicolae Balotă n-a publicat tot anul decît un singur articol ● Volumul lui H. Zalis — **Tensiuni lirice contemporane** — s-a bucurat de un frumos succes la critică şi public ● A. Marino a semnat o pledoarie emoţionantă pentru cronica literară ● Premiul pentru combativitate îi revine pe drept revistei **Cronica** din Iaşi ● Nicolae Dragoş a primit de curînd în dar un volum de La Fontaine. Va mai primi şi un volum de Krîlov ● Adrian Păunescu a publicat volumul **Pămîntul.** Deocamdată ● Ana Blandiana şi-a continuat cu o sîrguinţă cartografă munca la **Atlas** ● Ion Gheorghe a devenit autorul unor mici poeme de o suavitate remarcabilă ● Nicolae Velea a terminat încă un roman-fluviu ● Cu **Descintoteca** Marin Sorescu a fost primit membru de onoare printre ghicitoare ● Romulus Vulpescu a înapoiat toate cărţile pe care le-a luat, mai puţin pe cele care nu le-a înapoiat ● Dinu Săraru şi-a reparat singur pendula contra cost ● Nichita Stănescu a venit la toate întîlnirile pe care le-a fixat.

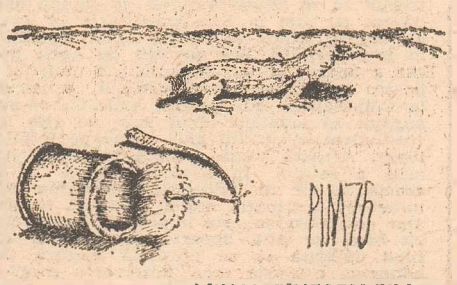

MIHAI PÎNZARU-PIM ■

Răspundem cititorilor

Ion Policarp: Ne-aţi pus în încurcătură. Nu ştim dacă numărul volumelor din literatura noastră contemporană în titlul cărora apare cuvîntul „umbră" este mai mare decît cel al volumelor în titlul cărora apare cuvîntul „iarbă". Vă prezentăm rezultatul unei rapide consultări a volumelor dintr-o bibliotecă, fără a avea pretenţia că oferim date precise : **Ceasul umbrei** — Nicolae Motoc, **Tehnica umbrei** — Darie Novăceanu, **Umbra faptei** — Doina Sălăjan, **Umbra femeii** — Radu Cîrneci, **Umbra paradisului** — Horia Zilieru, **Înaltă umbră** — Dimitrie Stelaru, **Lumini şi umbre** — Lucian Rădan, **Umbra punţilor** — Adi Cusin, **Tîrziu cu umbre** — Ion Tudor, **La umbra cărţilor în floare** — Cornel Ungureanu, faţă de **Am lăsat iarbă să crească** — Emil Bunea, **Iarba** — Petre Popa, **Vine iarba** — Ion Gheorghe, **Gloria ierbii** — Gheorghe Tomozei, **Firul de iarbă** — Petru Anghel, **Orgă de iarbă şi Iarba verde, acasă** — Radu Cîrneci, **Iarba stelelor** — George Moroşanu, **Altare de iarbă** — Petre Ghelmez. Deci, un raport de 10 la 9 în favoarea „umbrei". Bravo, Umbra! ● Marin Stămboacă : Nichita Stănescu nu este un personaj din ciclul **Cireşarii** de Constantin Chiriţă ● Mioara Adelante : Podul Mogoşoaiei, nefiind propriu-zis un pod, n-a fost niciodată în proprietatea lui Mircea Dinescu ● Cristina Leuştean : Sinceri să fim, nu ştim dacă după **Micropoeme** Aurel Rău va publica **Macropoeme.** Normal aşa ar fi ● Mirel Erim : Confundaţi. **Labirint** este scris de Nicolae Balotă şi **Labirintul** de Francisc Păcurariu, şi nu invers, cum susţineţi dumneavoastră. ● Elisabeta Noian : 1) Şt. Aug. Doinaş n-a scris niciodată despre **Cercul de la Sibiu.** 2) **Engrame** de Ion Negoiţescu se scrie chiar **Engrame** şi nu **N grame.** 3) Lui Valeriu Cristea îi puteţi scrie pe adresa lui Cornel Regman, iar lui Fănuş Neagu pe adresa clubului U.T.A. Arad. 4) Titlul exact al volumului **Punct căzut** de Romulus Cojocaru este chiar **Punct căzut** ● Maria Magdalena Porumb : Vă răspundem sub numele dumneavoastră real şi nu sub pseudonimul Cucuruz. Am transmis Anei Blandiana rugămintea dumneavoastră ca următorul ei volum să se intituleze **Noi scriem, voi scrieţi, ei, ele scriu.** ● Costăchel Elefterie : Ion Gheorghe a socotit pietricica pe care i-aţi trimis-o (de fapt o piatră în toată firea, un bolovan sadea) lipsită de vreo semnificaţie. Mai trimiteţi. ● Mihai Maximilian : **Între Corn de vînătoare** al lui Alexandru Ivasiuc şi **Corn de vînătoare** al lui Ştefan Stătescu este diferenţă de un ton.

Scriitorii din redacţia revistei **Flacăra** vă recomandă să citiţi :

Adrian Păunescu :	**Eu, Claudiu împărat** (Robert Greaves) **Şcoala dictatorilor** (Erich Kastner)
Eugen Secelcanu :	**Prietenul nostru comun** (Charles Dickens) **Nici o tangentă la inimă** (Grişa Gherghei) **Pompierul şi opera** (Ion Băieşu)
Ilie Purcaru :	**Viţelul de aur** (Ilf şi Petrov) **Parâlele** (Corneliu Ştefanache) **Satele tale** (Cesare Pavese)
Horia Pătraşcu :	**Omul apei** (Arthur van Schendel)
N. Grigore-Mărăşanu :	**Epopeea navelor** (Al. Retinschi) **Insula cu elice** (Jules Verne)
Iulian Neacşu :	**Pătimirile şi Măreţia maeştrilor** (Th. Mann) **Ţara huzurului** (H. Mann)
Tudor Octavian :	**Ţiinea la loc fix** (Teodor Mazilu) **Ascensiunea lui Arturo Ui poate fi oprită** (Bertolt Brecht)

Din cronica lui Eugen Barbu la romanul DELIRUL de Marin Preda apărută în revista SĂPTĂMÎNA

„...Paul Ştefan este un personaj fascinant. El reuşeşte să cucerească în scurt timp pe oamenii importanţi din viaţa Capitalei şi totodată să aibă mari succese pe linie sentimentală. Totul, datorită farmecului său nespus, sugerat cu o înaltă măiestrie de autor. Dealtfel, după cum cred că a reieşit limpede din demonstraţia mea, **Delirul** este un roman excepţional, cel mai bun dintre cele consacrate epocii respective, roman care nu va trece, cu siguranţă, incognito, prin conştiinţa generaţiilor de azi şi de mîine".

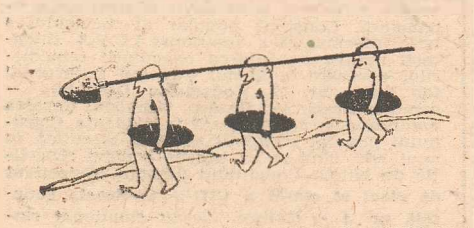

SORIN POSTOLACHE ■

CONSTANTIN MARINESCU ■

Pentru o mai bună pregătire în activitatea dumneavoastră vă recomandăm următoarele cărţi :

Pentru grăniceri : **Literatura de frontieră** de Silvian Iosifescu
Pentru pădurari : **Alegerea lemnului** de Al. Miran
Pentru astronomi : **Eclipsa de soare** de Ion Lăncrănjan
Pentru medicii veterinari: **Animale bolnave** de Nicolae Breban
Pentru cantonieri : **Bariera** de Teodor Mazilu
Pentru dogari : **Nevoia de cercuri** de Geo Dumitrescu
Pentru speologi : **Ordinea peşterii** de Paul Tutungiu

Joi, ora 18, la radio, pe programul I, în ciclul Mari prietenii literare, va fi evocată prietenia dintre Nicolae Manolescu şi Mihai Ungheanu. Fiecare critic va citi apoi din cronicile celuilalt.

Cîţiva bibliotecari, neştiind cum să aşeze în rafturi cărţile de literatură română contemporană, astfel încît ordinea să aibă un sens, ne-au solicitat sprijinul. Iată o posibilă variantă de ordonare a volumelor :

Cum să vă spun. Nu se poate preciza.

Ţara bătrînului fotograf. Ţara migrenelor. După 1900, pe la amiază, în absenţa stăpînilor, Duios Anastasie trecea Al doilea pasaj înapoi la Savina. Drumul spinos al întoarcerii. Imposibila întoarcere. Anotimpul posibil. Anotimpul discret. Zodia măslinului. Aproape noiembrie. Noiembrie viteză. Duminica muţilor. De chemat bărbatul pe stele În dulcele stil clasic O singură noapte eternă. „Goana după fericire, A treia şi a zecea natură, Sîngele, Legile pămîntului, Fructul oprit, Culorile începutului, Poziţia aştrilor, Patima — Cine mă apără La lumina zăpezii ? Am rechemat iubirea, Suflete, bun la toate". „Umbra femeii, înaltă umbră. Îngerul de ghips, Îngerul a strigat Pe înaltele reliefuri : „Absolvo te ! Închide Ochii şi vei vedea oraşul, Bărbaţii acestui pămînt, Frumoşii nebuni ai marilor oraşe. Pasărea vine la noapte. Pasărea medievală !"

Aşteptarea aproapelui Pînă la asfinţit. Aproapele nostru, aproape. Seara întîlnirilor. Noaptea, Coborînd Incognito Drumul spre Dickson, Coborînd spre nord-vest, Pînă la Iov Omul cu compasul, Inginerul de gramofoane, Călător pe două continente (Continentele ascunse). Întîlnirea din pămînturi. Cunoaştere de noapte. „Poetizaţi, poetizaţi ?..." Carte de vizită. Biografii comune. „Să visăm..." Propunere pentru o fîntînă. Fîntîna somnambulă. „Pribegi, noi visam Grădina în formă de vis, Unde fugim de-acasă, Trecerea pragurilor. Visuri în vuietul vremii. Vina nu e a mea. Tocmai ieşeam din arenă (Sentimentul de vîrstă). Ce mult te-am iubit ! Ultrasentimente."

Orfeu îndrăgostit. Orfeu trece punţile. Ingeniosul bine temperat. O plimbare cu barca Fără vîsle, Deruta, Antologia inocenţei, Acceptarea iniţială, Jocul lui Adam, Heraldica mişcării, Delirul... Martori oculari — Norii.

Interval.

Primăvară tîrzie. Singuri, Aceşti îngeri trişti Sufereau împreună Patimile după Bacovia. Drumul egal al fiecărei zile. Un şir de zile. Alţi doi ani pe un bloc de gheaţă. Umbra faptei. Rod. Rod III. Născut '02. Un leagăn pe cer. Insul, Trîntorul, Ascultînd nopţile Corn de vînătoare (Vînătoare regală) Fuga din hazard Pentru a iubi, Între foc şi cenuşă, Fata morgana, Himera nisipurilor. Omul modern... Lumea ca lume Suav anapoda. Nunta călătoare, Sub semnul întrebării, Inel cu enigmă. Steaua singurătăţii. Mai mult ca plînsul. Crini pentru domnişoara mireasă Tabu. Jurămîntul de castitate, sărăcie şi supunere. „Tatăl meu, obosit". Cel pierdut, Proiect de cîine. Epistole. Pronostic : Reîntoarcerea posibilă. Adevărata întoarcere.

Astfel, La capăt, Repetabila povară.

Monolog în Babilon, Confesiune patetică : Şah orb — Cîntec în casa nimănui.

Aşezare de lucruri. Ziua uitării. Reconstituirea. Căpitanul Apostolescu anchetează. „Ce se numeşte toamnă ?" Anchetatorul apatic. Eu scriu, tu scrii, el, ea scrie.

Din versurile unui medic de ţară. Versuri de spus cu chitara, Texte pentru Phoenix :

Iarna, cînd e soare
Ninge la izvoare

Sărbători fericite !

Cititul în oglindă

Cititul în oglindă e-un procedeu străvechi.
Strămoşii noştri vajnici au constatat cu groază
Că orice hîrtiuţă, citită, se uzează
Îşi pierde din valoare, la fel cu banii vechi.

Sub presiunea stranie de ochi exercitată
Se şterge litera măruntă, de mînă sau tipar.
Nici litera mai mare de moarte nu-i cruţată
Nici virgula, nici punctul cel mai modest măcar.
„Să facem cărţi din fontă".
„Să învăţăm «par coeur»
Orice volum terestru ce-a apărut vreodată".
Rosteau vag învăţaţii sorbind cîte-un lichior
Prin baruri citadine cu firmă lumefiată.

S-au întîlnit odată şi-ntr-un oraş anume
Şi-ntr-o clădire vastă ei au rostit ce cred
Dar s-au bătut amarnic şi toţi au rîs în lume
Văzînd pe cîte unul, rănit, purtat pe pled.

Pînă-ntr-o zi o voce rosti de sub o grindă :
„Cred c-am găsit ideea sublimă, salvatoare,
Între ochi şi pagini o placă protectoare
Să punem. Şi, de-atuncea, citim toţi în oglindă".

Nicolae Manolescu : Ar fi o soluţie şi cititul ăsta în oglindă.
Mihai Ungheanu : Aş !
Mircea Martin : Eu nu cred în oglinzi. Deformează. E un joc secund, care îmi scapă.
Eugen Simion : De necrezut cît de mult s-a dezvoltat tehnica. Auzi, domnule, am ajuns să citim în oglindă ! Fericiţi cei care şi-au cumpărat oglinzi din vreme !
Alexandru George : Eu nu mă mai mir de nimic. V-am spus eu că aşa o să se întîmple pînă la urmă.
Ov. S. Crohmălniceanu : Stimaţi confraţi ! Oare acest mod de a citi este autentic inspirat din realităţile autohtone ? Nu cumva e o formulă hibridă, născută pe alte meleaguri ? Să nu ne pripim, să analizăm bine fenomenul. Ia să fim mai atenţi !

Erată

Dintr-o eroare, una din poeziile volumului Elegie pentru puterea oraşului **de Mircea Florin Şandru a fost publicată drept sumarul cărţii. Facem cuvenita rectificare.**

Puterea oraşului

Numele oraşelor. Să te bucuri
Uite-n oraşul acesta.
Puterea oraşului — somnul oraşului.
Se numeşte sentiment. Casa, vîrstă,
Dor. Oraşul frescă. Into
Întoarcere zic.
Freamăt, pastel, tablou.
Balade despre ceasuri. Tren.
Acum voi pleca. Călătorie uneori.
Glasul patriei. Zbor,
Am să mă tem, chinuitor este.
Simţi în somn
O stranie minune. Bate tîrziu.
Cădere. Fiecare aduce,
Nu încerca, mai lasă, ai auzit ?
Labirint, peisaj, cuvinte, interior.
Veghea cuvîntului Lovitura.
Frig. Femeia care cădea
Ce mai înseamnă ? Cîntec
Cînd vine şi te strigă o pasăre.
Locul voi auzi. Alcor aş vrea
Căutînd. Ştiu. Şi nu te teme.

MIRCEA FLORIN ŞANDRU ■

La Editura „Cartea românească" a apărut de curînd volumul al doilea al romanului **Incognito** de Eugen Barbu. Cu acest prilej, la librăria editurii va fi organizată o întîlnire a autorului cu cititorii. Cartea va fi prezentată publicului de către directorul editurii, scriitorul Marin Preda.

Răvaşe, glume, imposibilităţi amuzante

Parodii de George Arion care în graba redactării a încurcat autorii. Ajutaţi-l să restabilească ordinea firească a semnăturilor.

Vocale şi consoane

În fiecare dimineaţă, de la o vreme
În loc de gimnastica de înviorare
Mă joc cu sunetele
Limbii române, cu ele, minunatele
Şi într-aripatele.
Mai întîi separ vocalele de consoane,
Cuvintele de necuvinte,
Strig oho ! şi mă bucur
De măreţia lor,
De reuşita acţiunilor mele
Scontată de altfel.
Mă cuprinde totuşi melancolia :
Prea sînt mai multe consoanele,
Prea sînt mai multe necuvintele.
Amestec din nou sunetele
Şi fluier a pagubă.

IOAN ALEXANDRU ■

Herăstrău

Oh, Herăstrău-i mult mai mare
Decît au crezut străbunii,
Nici pînă azi nu i-am dat de capăt
Deşi generaţii de navigatori
Au pornit pe apele acestui lac
În căutare de mirodenii.
Oh, ciţi n-au dorit
Să ajungă pe malul celălalt
De unde vine miros sublim de mititei
Şi se aude cum gîlgîie turnată în pahare
Berea Pilsen (6 lei sticla).
Ne trebuie poate
O pregătire mai temeinică,
Încă din şcoală,
Încă de la grădiniţă chiar
Am curajul s-o spun — chiar din leagăn
Astfel încît nautica
Să ne intre în sînge
Şi să ajungem odată şi-odată
Să plutim atît de eficace
Încît să putem arunca
Măcar o privire
Pe celălalt mal.

ADRIAN PĂUNESCU ■

Basca

Contemporanii mei, să stăm aproape
Şi să scrutăm din nou sărmanul veac.
De ce mai este oare nedreptate ?
De ce abuzuri oare se mai fac ?

Am vrut să-mi iau de sărbători o bască
Nu prea luxoasă, de 30 de lei.
Dar cînd să intru-n magazin, deodată
Simţii că brusc eu intru la idei.

De ce să-mi cumpăr singur acea bască
Şi nu mi-o face cineva cadou ?
De ce adică nimeni nu-şi dă seama,
Dorinţa mea nu are vreun ecou ?

Pricepeţi dar, contemporanii mei
Că mai avem cîte ceva de zis
În ce priveşte dreptul şi nedreptul.
De-aceea strofele de sus le-am scris.

NICHITA STĂNESCU ■

Ar trebui

Ar trebui să avem la noi
Totdeauna cît mai mult mărunţiş.
Nu să-l ţinem ascuns
În puşculiţe sau chiar în puşti
Ci să-l lăsăm să circule
Că doar nu numai leul trebuie să umble
Dar şi banul, rotundul.
Atunci s-ar vedea avantajul
De a scoate la orice solicitare
(Fie ea şi glumeaţă, făcută în dorul lelii)
Suma cerută, exact, pînă la centimă
Fără să mai aştepţi umilit restul.
Ah, ce sentiment plenar
Să poţi cotrobăi prin buzunare
Şi să extragi de acolo cu o mînă sigură
Monede de 25, de 15,
De 10, ba chiar şi de 5 bani...

MARIN SORESCU ■

Testament

Nu-ţi voi lăsa drept bunuri după moarte
Decît una pereche pijama de noapte
În seara friguroasă care vine
Ca să te culci în ea gîndind la mine.
Prin paturi tari sau moi
În timp ce ăi bătrîni adormeau goi
Fiul meu drag, gîndeşte cu mintea ta deşteaptă
Că, îmbrăcat într-însa sui o treaptă.

Tu pune-o cu atenţie în cui
Nu povesti de dînsa nimănui
Nici măcar colegilor de şcoală
Ţi-o fură şi rămîi în pielea goală.
Ca să schimbăm azi pentru-ntîia oară
Cămaşa noastră-atîta de murdară,
Strămoşii au avut de asudat.
De-aceea vezi cît jeg s-a adunat.

Din lîna lor luată de la vite
Eu am cusut izmene potrivite
Şi cioarecî celor care după mine vin
Căci moşul ştie ca să ţeasă fin.

Dar nu te vreau întins pe canapea
Ci ia şi tu mai bine o andrea
Şi fă o-mpletitură adecvată
Nu mai mîza pe faptul că-ţi sînt tată.

ANA BLANDIANA ■

Pas cu pas

Înainte de a scrie trebuia să pricep
Că stiloul meu, luat de ocazie
Nu are cerneală simpatică, atrăgătoare
Care să mă atîţe la scris.
Odinioară,
Cunoşteau toate satele eroismul meu.
O moaşă comunală mi-a şi spus :
eşti un brav cavaler,
Fortuna ţi-a surîs, băiete,
(E adevărat : acum de la acest magazin mă aprovizionez).
Cloceau pe vremea aceea găinile ouă pe degeaba,
Eu mă prefăceam indiferent
Şi aruncam cu şomoioage aprinse
În broaştele care fredonau şăgalnic
Joviale marşuri de luptă.
Aşa am dovedit incestul,
În zona reşedinţei mele.
De-atunci au trecut ani şi blestemul
Lor iată mă urmăreşte
Pas cu pas
Ca o şoaptă.

TUDOR ARGHEZI ■

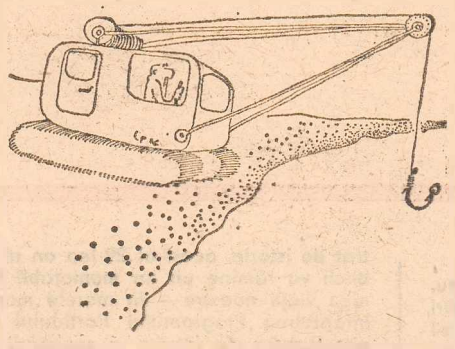

PETRE LUCA ■

Dumitru Micu vă prezintă un nou poet:

La strung, la raboteză, la morteză,
La carusel, la şeping şau la freză
Cu voioşie eu lucrez de zor
Să fiu mereu în centrul tuturor

Atenţiilor. Fiindcă ştiu că munca
Aşa cum deseori mi-a spus mămuca
Te-nnobilează, te înaripează
Şi-negreşit în slujbă te-avansează.

Cu conştiinţa clară şi curată
Prefer să nu mă întîlnesc c-o fată
Dar să rămîn chiar şi după program
În meserie să mai cresc c-un gram.

Iar nopţile, cînd alţii sînt în pat
Prin baruri trec trimis de sindicat
Pe tinerii cu plete pin' la umeri
Cu-alese vorbe să-i transform în nuferi.

ION VOLBURĂ

Ion Volbură (pseudonimul lui Mario Luis Octeanu), din creaţiile căruia prezentăm astăzi o singură poezie, este deja un poet matur, stăpîn pe variate mijloace de expresie moderne, din care nu face totuşi un cult, ci doar un mod de a exprima idei generoase, în consens cu cerinţele epocii moderne. Deşi funcţionar la o arhivă, el cunoaşte excelent viaţa uzinei şi se identifică din toată inima cu cele mai nobile aspiraţii ale ei. Poezia pe care o prezentăm — şi ale cărei versuri sînt atît de frumoase încît îmi vine s-o citez integral — este nu numai un superb elogiu adus muncii cinstite, „care te înnobilează", cum minunat spune poetul, dar exprimă şi legătura adîncă cu tradiţia („mămuca"). Totodată, scriind „şeping" şi nu „shaping". el spune un nu hotărît cosmopolitismului. De la simpla enumerare („La strung. la raboteză etc."), făcută cu bucuria izvorîtă dintr-o muncă rodnică pînă la tonul vehement din final, se desfăşoară magistral o succesiune de stări lirice exprimate cu o mare putere de emoţionare.

Fără îndoială, de Ion Volbură vom mai auzi.

Gajuri

Jucînd gajuri şi pierzînd, iată ce pedepse au primit următorii scriitori :

Virgil Mazilescu : Să despartă în silabe **Cordovanii** şi apoi să compună cuvintele la loc. Să repete ambele operaţii pînă rezultă acelaşi roman.

Constantin Ţoiu : În cărţile pe care le-a scris să sublinieze cu o linie subiectele şi cu două linii predicatele, fără a fi ajutat de cineva.

Sorin Titel : Să semneze de-acum înainte Titel Sorin.

Nicolae Dragoş : Să nu publice timp de o lună nici o poetă în **Luceafărul.**

Radu Cosaşu : Să asiste la o partidă de belotă fără să joace în timp ce se uită la Telecinematecă.

Darie Novăceanu : Să traducă în limba spaniolă capitolul pe care i l-a consacrat Al. Piru în **Poezia românească contemporană** şi să-l semnaleze lumii hispanice.

Romulus Vulpescu : Să aleagă între Scyla şi Caribda în mai puţin de 10 secunde.

Geo Dumitrescu : Să se strice jocurile mecanice de la casa de creaţie „Cumpătul".

Ion Horea : Să mărturisească dacă îi spune ceva numele Ion Pillat.

Ion Negoiţescu : Să scrie un volum de 300 de pagini despre viaţa şi opera lui Dumitru Dinulescu.

Dinu Săraru : Să spună în ce an a început secolul XX.

Al. Andriţoiu : Să nu se mai folosească de ultimele două silabe ale numelui său.

Caricaturile din acest număr au fost selectate din Salonul umorului, ediţia a III-a, Suceava, 1976.

Serialul nostru de Vicu Mîndra

Şoarecii şi mizeria lor morală

Episodul I

Era cu doi ani înainte de apariţia omului pe Pămînt.

Episodul II

Pe vremea aceea şoarecii duceau o viaţă lipsită de griji. Neştiind cum să-şi omoare timpul, unor şoareci dintr-un oraş-şel de provincie le-a dat prin cap să înveţe limba pisicilor.

Episodul III

Zis şi făcut.

Episodul IV

Au împînzit ţinutul cu capcane pentru a prinde un motan care să le fie profesor. În fiecare zi se întrebau cu speranţă, unii pe alţii :

Episodul V

— Ei, s-a prins ceva ?

Episodul VI

— Nimic, răspundeau cei interpelaţi.

Episodul VII

Pînă cînd, într-o zi, într-una din capcane căzu un motan apatic, între două vîrste, celibatar convins, poliglot şi erudit. Cotoiul fu purtat în triumf într-o cuşcă pe străzile oraşelului. Mai-marii oraşelului îi cerură pe un ton cuviincios să predea limba lui maternă şoriceilor. În schimb, primea leafă, mîncare şi cazare (cuşca).

Episodul VIII

Motanul acceptă să ţină lecţiile.

Episodul IX

Dar mai întîi fură editate manuale.

Episodul X

Deschiderea cursurilor fu o zi memorabilă. Într-un vast amfiteatru, umplut pînă la refuz, cotoiul ţinu prima sa prelegere în limba şoarecilor, care emoţionă pînă la lacrimi asistenţa. Noaptea fu organizat un bal în cinstea evenimentului.

Episodul XI

Motanul se apucă serios de treabă. Însă curînd constată cu groază că elevii săi sînt grei de cap, că nu reţin nimic.

Episodul XII

Trecură cîteva luni şi şoriceii nu ajunseseră decît la sunetul „I" din cuvîntul „MIAU". Atît elevi cît şi profesor erau extenuaţi.

Episodul XIII

Se înregistrară numeroase îmbolnăviri din pricina surmenajului. Cataloagele erau pline de absenţe. Carnetele de note, la rubrica LIMBA PISICEASCĂ nu conţineau decît note proaste. Acasă, elevii erau bătuţi zilnic la diferite ore, însă fără nici un succes.

Episodul XIV

„Să se suspende cursurile", gîndeau cei mai mulţi.

Episodul XV

Au mai trecut cîteva luni. Nervii tuturor erau întinşi la maximum.

Episodul XVI

Într-o noapte...

Episodul XVII

Cineva deschise cuşca motanului. Cotoiul o zbughi la ai săi fără nici o remuşcare şi fără să ţină cont că mai erau două zile pînă la leafă. Îşi lăsă însă adresa pentru a i se trimite banii prin poştă.

Episodul XVIII

A doua zi, aflînd vestea, şoarecii se prefăcură întristaţi, dar în sinea lor exultau.

Episodul XIX

Cît despre motan, ajuns acasă, se constată că datorită oboselii pricinuite de cariera sa didactică, înnebunise. Fu internat în ospiciu.

Episodul XX

Era un nebun blînd. Toată ziua scria cu creta pe o tablă şi rostea cu glas scăzut :

— A mare de tipar, a mic de tipar.

Calendar

În 1977 se vor împlini :

— 45 de ani de cînd satul Gogoşari (Ilfov) este locul de naştere a poetului Petre Ghelmez.

— 38 de ani de cînd G. Ivaşcu a terminat liceul.

— 27 de ani de cînd Francisc Munteanu a debutat cu povestirea **Pompa.**

— 25 de ani de cînd a fost premiată poezia lui Ion Băieşu, **Şefa de brigadă.**

— 27 de ani de cînd Alexandru Căprariu a primit o menţiune pentru poemul **Cîntecul firelor de telegraf.**

— 22 de ani de cînd criticul literar Marian Popa a părăsit o şcoală medie tehnică mecanică pentru a se încadra în producţie ca manipulant de materiale şi macaragiu la o fabrică de gheaţă, apoi ca frezor şi rabotor la secţia sculărie a Uzinelor Autobuzul.

— 20 de ani de cînd Gheorghe Tomozei a avut 21 de ani.

— 19 ani de cînd Iordan Chimet s-a dedicat literaturii pentru copii.

— 17 ani de cînd poeta Rodica Iulian a devenit cercetător la Institutul oncologic din Bucureşti.

— 15 ani de cînd Petre Ghelmez a publicat broşura **Fiecare gospodărie colectivă — o unitate puternică şi înfloritoare.**

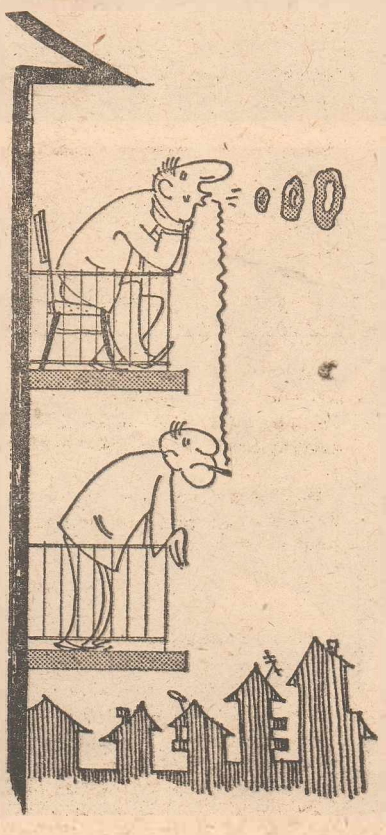

M. OPROIU ■

ROMÂNIA

(Urmare din pag. 1)

Bilanțurile românești de decembrie au, toate, pe fundalul sărbătoresc de arginturi scumpe, acest accent încordat pe care-l imprimă oamenii. Sărbătoarea acestui bilanț e intensă, dar scurtă. Cît să ne tragem răsuflul, ca să luăm, din nou, aerul cel mai de sus al piscurilor spre care tindem. Cît să ne descleștăm o clipă mîinile din efortul zidirii, cît să ne stringem mîinile, înainte de a relua zidirea. Cît să ne destindem o clipă fruntea, între încordarea anului care a fost și a celui și celor care vor fi.

A fost, ca toți anii noștri din urmă, un an frumos, dar un an încordat, eroic. A fost un an de eforturi mari, adesea excepționale, făcute de un popor care a devenit o singură ființă cu munca și cu creația sa, care știe că asemenea eforturi sînt necesare, vital necesare pentru prezentul și viitorul nostru, care știe că înaintrul lor, al acestor eforturi adesea excepționale, se află cheia acelor succese durabile grație cărora excepționalul n-o să devină o permanență, grație cărora ne asigurăm, an de an, zi de zi, ceas de ceas, un ritm continuu, constant și impetuos de înaintare pe toate planurile. A fost un an de eforturi multiple, adesea eroice, adesea excepționale, făcute de toți oamenii acestei țări, indiferent de profesie, de vîrstă, de naționalitate, ce, strîns uniți în jurul Partidului Comunist Român, constituindu-se în marele bloc de granit care este națiunea noastră socialistă, și-au făcut steag, și-au făcut crez suprem de muncă și viață din viitorul demn și fericit al României, din înfăptuirea nepregetată și exemplară a istoricelor hotăriri ale Congresului al XI-lea al partidului. A fost, ca toți anii noștri din urmă, dar cu un plus de vigoare și cu un plus impresionant de succese, un an de eforturi deosebite, făcute de niște oameni deosebiți, mîndri și conștienți de marea operă în care s-au angajat, mîndri și conștienți de faptul că — angajați într-o asemenea operă, de o unică avengură în istoria noastră — ei nu mai răspund, prin existența și munca lor, reperelor obișnuite, comune.

Dens în evenimente, adevărat concentrat de istorie, acest al 29-lea an al Republicii va rămîne un an memorabil în cronica vieții noastre — în marele marș spre înfăptuirea Programului Partidului Comunist Român de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintare a României spre comunism — prin multiplele solicitări la care am răspuns, prin confruntarea cu sarcinile, comandamentele și exigențele unei etape superioare, prin accelerarea cursei pentru realizarea marilor noastre proiecte de dezvoltare, prin tot ceea ce se cheamă, în semnificație românească, efort, efort ridicat la o scară de o amploare și o intensitate fără precedent în trecut. A fost cel dintîi an al cincinalului revoluției tehnico-științifice, an ce ne-a implicat, de la început, în ideea sau exigența de **performanță** pe toate planurile, în muncă și în gîndire, în economie și în cultură, în tehnică și în știință, în valorificarea tuturor capacităților și energiilor naționale, în dezvoltarea societății și a civilizației noastre socialiste în ansamblul lor. A fost un an de sarcini mari pe care le-am înfăptuit cu succes. Ceea ce ne-a ajutat să izbîndim a fost certitudinea. Certitudinea victoriei în această cursă a hărniciei am avut-o de la început. Certitudinea aceasta ne-o oferă însăși condiția noastră fizică, însăși condiția fizică a pămîntului românesc, care a intrat în acești ultimi ani în era performanțelor. Certitudinea aceasta ne-au oferit-o toate succesele acestor ani — anii Congreselor al IX-lea, al X-lea și al XI-lea ale P.C.R., culmea cea mai înaltă din panorama istoriei și a civilizației noastre socialiste — văzînd, deopotrivă, realismul planurilor, rodnicia orientărilor sale, ca și marea forță mobilizatoare a acestor planuri, capacitatea lor de a-și racorda plenar și ardent toate conștiințele, inimile, eforturile.

Ce ne spun bilanțurile acestui an, ce ne spun cifrele acestor planuri transpuse în faptă ? Cifrele acestea le știm cu toții, ni le revelează zilnic ziarele, le știm, de fapt, fiecare, fiindcă fiecare ținem un creion în mînă și toți știm să facem socoteli. Le face toată țara. Fiindcă cine muncește trebuie să știe și pentru ce muncește, ce cîștigă, pe ce se bizuie în efortul său viitor. Aceste cifre ne spun, de pildă, că obiectivul economic fundamental al actualei etape — continuarea în ritm intens și la indici calitativi superiori a dezvoltării și modernizării bazei tehnico-materiale a societății, avînd ca element motor dezvoltarea industriei, care capătă un tot mai accentuat caracter intensiv — s-a realizat, la nivelul acestui an de debut al cincinalului, într-un mod care, depășind prevederile inițiale, creează, prin dinamismul și cuprinderea sa, premisele accelerării întregii curse a cincinalului. Producția industrială a crescut, în acest an, într-un ritm de 11,5 la sută, superior prevederilor cincinalului, obținîndu-se o producție suplimentară de peste 10 miliarde lei. Acest ritm, aceste succese s-au dobîndit în condițiile trăsăturilor noi, revoluționare, pe care și le-a apropiat industria, ca și întreaga noastră economie, în etapa pe care-am inaugurat-o, în condițiile unui amplu efort pentru modernizarea și diversificarea producției, pentru sporirea productivității, pentru eficiență și calitate, în condițiile unei veritabile revoluții pe planul tehnologiei, prin fructificarea, la scara întregii economii a țării, a celor mai noi cuceriri ale științei și tehnicii veacului, în condițiile ridicării de noi și moderne uzine, combinate și fabrici, parte din cele 2 700 de unități productive ce se înscriu, pe harta actualului cincinal, ca tot atîția piloni ai urcușului nostru, ai progresului națiunii noastre. Acest ritm, aceste succese, aceste noi și monumentale construcții sînt temelia pe care-o zidește României clasa muncitoare, această harnică, înverșunată, întrepridă, eroică, miraculoasă clasă muncitoare, a cărei muncă și a cărei conștiință ne așază în rîndul forțelor mari, al umanității mari, pe care te poți bizui. Cifrele acestui an ne spun, mai departe, că, în ciuda unor accidente neprevăzute, a unor surprize ținînd de legile oarbe ale naturii, vrednica vatră țărănească a românilor a rodit din plin, lucrată și apărată de cei care, din veac, sînt talpa acestei țări, iar astăzi, alături de muncitori, fruntea ei de lumină și hărnicie. Aceste cifre ne spun că, în anul 1976 s-a dobîndit cea mai mare producție de cereale din istoria României, producție care, alături de alte impunătoare succese în materializarea marilor programe naționale privitoare la agricultură (irigații și îmbunătățiri funciare, dezvoltarea zootehniei etc.), concepute și urmărite atent de partid, împlinite mereu prin noi și eficiente măsuri, zidesc temelia bunăstării poporului, a aprovizionării tot mai bogate a populației, a ridicării continue a nivelului nostru de trai. Aceste cifre ne spun, mai departe, că, în anul 1976, s-au construit din fondurile statului aproape 140 000 de apartamente, cifră ce, comparată cu aceea a anului precedent, reliefează un „spor de apartamente“ echivalînd el însuși cu un veritabil oraș, capabil să găzduiască mai multe populație cît cea a Urzicenilor sau Gheorghienilor. Aceleași cifre ne vorbesc, mai departe, de noi și importante edificii social-culturale, școli, magazine, spitale, lăcașuri de știință și artă, multe din ele fiind amplasate — ca și multe din noile blocuri — în satele patriei, în cele 120 de comune care vor deveni în acest cincinal orașe.

Ele, aceste cifre, ne spun deci că tot ceea ce se face astăzi în România poartă adresa omului. Se confirmă din nou, prin toate aceste cifre, prin toate eforturile pe care ele le concentrează, revelîndu-ni-l atît de tulburător, de emoționant, principiul guvernator al activității partidului strălucit formulat, în esența sa socialistă și națională, de tovarășul Nicolae Ceaușescu, la tribuna Congresului al XI-lea al P.C.R. : „Scopul întregii noastre activități economico-sociale, țelul suprem al politicii partidului nostru, esența misiunii sale istorice de transformare revoluționară a societății și de făurire a noii orînduiri este ridicarea nivelului de trai material și spiritual al întregului popor, în concordanță cu necesitățile fiziologice științific determinate și cu necesitățile spirituale generate de progresul neîntrerupt al culturii noasterii umane“.

Anul pe care l-am încheiat a fost, ca toți anii noștri din urmă, dar cu un plus de

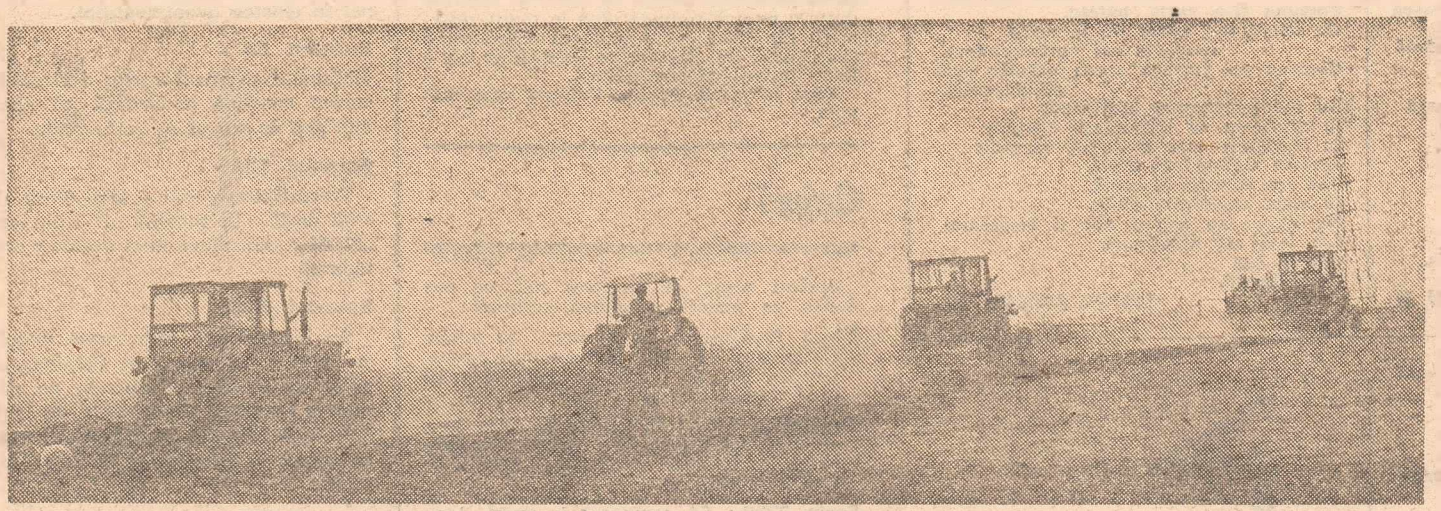

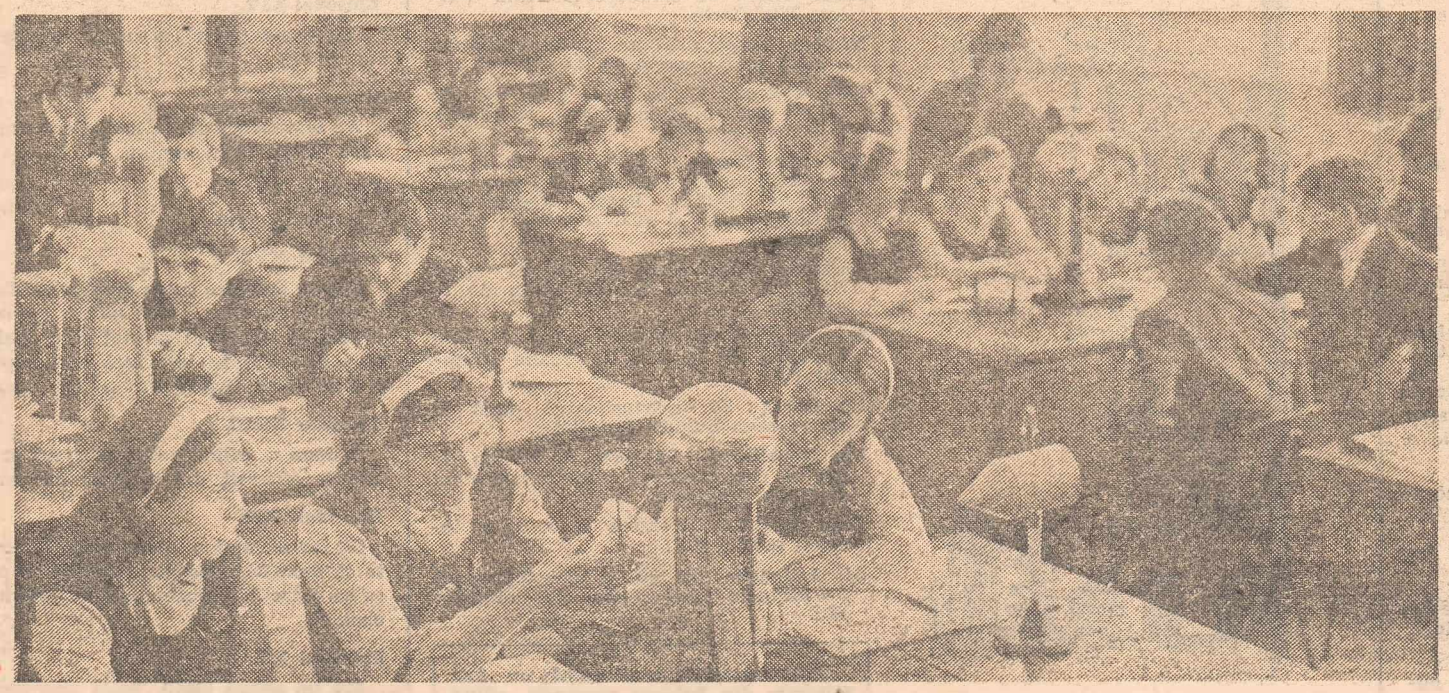

Dacă și azi

Dacă și azi se mai întîmplă lucruri
Care ne fac să ne-nfuriem ades,
Înseamnă că mai sînt și din aceia
Care se pierd în propriul interes
Că nu-nțeleg sau nu vor să-nțeleagă
Ce drum își are-n timp acest popor
Ei ar sfida pînă și mersul vremii
Cînd nu încape-n calculele lor.
Ori travestiți în negustori de soi
Îmbogățiți din surse ilicite,
Ei, micii negustori de drumul mare
Preocupați mereu ca să profite.

Dacă și azi se mai întîmplă lucruri
Care ne indignează și ne dor,
Muncim cuminți unde ni-i locul nostru
Și ne gîndim mai mult la viitor.
Răsplata-i măsurată-n prețul muncii
Și-n creșterea nivelului de trai,
Chiar dacă se mai află cîte unul
Ce știe doar că trebuie să-i dai.
Acestei țări îi datorăm o viață
Trăită-n ritmul marilor idei,
Și dacă știi să dai cît se cuvine
Poți învăța cît trebuie să iei.

VASILE GOGONI

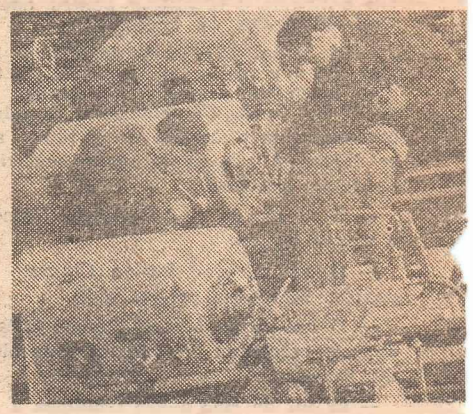

ÎN 1976

...ouste**ț**e, de adevăr, de temeinicie și fru...seț**e**, un an al omului, al mai binelui ...ului. Acest plus a redus sensibil distanța ...tre efort și răsplata lui, a făcut să ...im mai bine, mai îndestulat, mai civili...t, mai demn, mai frumos, deși fără ...zur, acest plus a făcut ca tot ceea ce ...a cucerit pentru om, prin grija partidu..., de la Congresul al XI-lea încoace, să se ...zvolte cantitativ, să se reflecte deopotrivă ... calitatea nouă a vieții noastre. Acest ...ot se vădește în întregul nostru nivel de ...ță, material și spiritual, în avantajele ...estui timp deschis, prielnic omului, priel...c democrației reale, prielnic afirmă... libere a valorilor, prielnic parti...oării sporite a tuturor oamenilor ...estei țări la procesul de decizie, de con...cere, prielnic hărniciei și cinstei, prielnic ...irmării legalității, a eticii și a echității ...cialiste, a disciplinei muncitorești cu ira...ere egală pentru toți membrii societății, ...diferent de funcții, a promovării criticii ... autocriticii, prin dezvăluirea fermă și ...ncționarea promptă și eficace a lipsuri...r și a erorilor. Acest fapt se vădește, în ...timă instanță, în înflorirea personalității ...ului, în grandiosul proces de **edificare** ...nană care face ținta și fala acestui ...np, ale acestei epoci. Evenimentul politic ...l mai de seamă al anului — Congresul ...lucației politice și al culturii socialiste — ... dezbătut, în lumina Codului etic al co...uniștilor, tocmai acest proces, modali...ățile de a-l stimula, de a-i lărgi mereu ...izonturile. „Noi, comuniștii — sublinia la ...ongres secretarul general al partidului — ne propunem, de fapt, să venim — dacă ... poate spune astfel — în sprijinul naturii, ...re a sintetizat în om forma superioară ... organizare a materiei, acționînd prin ...ate mijloacele pentru stimularea însu...ilor celor mai nobile ale acestuia, pen...u dezvoltarea sensibilității sale, a dorin...ș și voinței de autodepășire, pentru am...ficarea continuă a cunoașterii sale, ...ntru împlinirea viselor sale celor mai cu...zătoare de progres, dreptate și fericire". ...ntru aceasta, pentru înflorirea deplină ... personalității sale, i se oferă omului din ...mânia și răsplata materială generoasă ... dreaptă a efortului său („nici muncă fără pîine, nici pîine fără muncă!"), și răsplata generoasă și dreaptă a spiritului, a odihnei, a orizontului larg de cunoaștere, a cărții, a bucuriei, a cîntecului. Am luat cunoștință cu toții, în lunile ce-au urmat Congresului, de ampla, emulativa desfășurare a Festivalului național „Cîntarea României", manifestare a muncii și a creației libere a poporului nostru, ce și-a propus educarea prin artă a tuturor oamenilor acestei țări, a românilor, a maghiarilor, a germanilor, a tuturor naționalităților, stimularea atît a creației de excepție cît și a marilor disponibilități artistice ale maselor, racordarea întregii suflări românești la un fenomen cultural perpetuu, a cărui trăsătură relevantă, definitorie, e iubirea față de patrie, față de trecutul, prezentul și viitorul ei.

Prin toate acestea, prin succesele sale pe planul edificării economiei, al noii sale civilizații materiale, ca și pe cel al edificării omului, prin dinamismul vieții sale interne, prin politica sa externă, prin afirmarea ei independentă și creatoare sub cerul acestei lumi, prin contribuția sa la echilibrul acestei lumi, la securitatea și pacea acestei lumi, România și-a cucerit un prestigiu al său, un loc al său. A fost mai vie ca oricînd, pentru toți, în anul pe care l-am străbătut, frecvența cu care în imaginea lumii contemporane apar motivele românești, apar chipul și glasul patriei noastre. Nu o intenție deliberată de a ne ilustra, dar nici hazardul, ci însăși logica obiectivă a faptelor, a istoriei, dovedește cît de adînc sîntem implicați în această lume, al cărei ritm trece prin noi, a cărei respirație o propulsăm adesea, Este încă una din mîndriile noastre, din strălucirile de pe fruntea țării. Cînd constați că ideile tale, ideile ce dau sens existenței tale, independența, suveranitatea, colaborarea bazată pe respect reciproc, deplina egalitate în drepturi între toate popoarele, lupta pentru o ordine economică și politică nouă, își croiesc drum în lume și biruie — biruie nu fiindcă sînt proclamate de noi, ci fiindcă sînt raționale și drepte, fiindcă sînt curajos răspicate și urmate de noi în primul rînd — nu putem fi decît mîndri, nu și înfatuați. România militează pentru aceste idei în virtutea convingerilor sale politice, comuniste și umaniste, ca membră a marii familii a comunității socialiste, cu ale cărei popoare, strîns înfrățită, acționează într-un dinamic consens și cu o amplă desfășurare de forțe pentru instaurarea păcii, a libertății și a dreptății, a progresului național și social pe planeta noastră. Militäm pentru aceste idei deopotrivă ca români, ca oameni care, de cînd ne știm, am iubit libertatea, neatîrnarea, dreptatea, pacea, înțelegerea, am fost punte între neamuri și lumi, neocoliți de istorie ci, dimpotrivă, creînd-o, prin darul nostru sau prin sacrificiul nostru, prin gestul nostru milenar de edili ai ei. Cu modestie deci, cu simplitatea rituală cu care frîngem pîinea după ce am trudit-o, adăugăm zecimala efortului nostru efortului general al lumii, ce ne împinge, împreună cu lumea, dincolo de această zi, spre un timp generos, deschis, spre un orizont al înfrățirii tuturor oamenilor sub semnul marilor idealuri ale civilizației și progresului.

Răspunderea acestei meniri, a acestui destin al nostru în lume ca și acasă, o poartă omul al cărui nume, în ochii noștri și în ochii lumii, se confundă cu România, se confundă cu poporul român. O poartă omul al cărui cabinet de lucru e țara, a cărui grijă de zi și noapte sînt țara, poporul, oamenii. O poartă omul al cărui aport la construcția unei lumi mai bune, mai drepte, îl desemnează ca pe o mare conștiință, ca pe o personalitate de primul rang a vieții politice a umanității ; omul care, în dialogurile lui cu șefi de state și de partide, cu reprezentanți de frunte ai opiniei publice mondiale — dialoguri care, în anul pe care îl încheiem, au reflectat încă o dată și au ridicat în major figura omului și a țării pe care o reprezintă — aduce mesajul nostru, al poporului de la Dunăre și Carpați, un mesaj de prietenie și demnitate la care lumea e tot mai sensibilă și asupra căruia timpul se rostește tot mai deplin. Numele secretarului general al Partidului Comunist Român, al președintelui Republicii Socialiste România, numele tovarășului Nicolae Ceaușescu, e sinonim, în conștiința noastră și în conștiința lumii contemporane, cu clarviziunea politică, cu neoboseala, intransigența și fermitatea în promovarea și aplicarea celor mai generoase și mai înalte idei ale acestui veac.

Cu pilda muncii și a vieții sale în față, pășim mai departe, spre anul XXX al Republicii, spre anul II al cincinalului, spre noile trepte, cote, visuri, eforturi. Eforturi care vor face ca, în acest cincinal, România să fie de 30 de ori mai puternică, printr-o producție industrială de 30 de ori mai mare față de perioada de vîrf a trecutului, eforturi care vor face ca România să fie, de fapt, de sute, de mii de ori mai puternică, mai frumoasă, mai nobilă, prin calitatea oamenilor și a vieții lor. Depinde de noi, de cît de ofensiv și de radical va fi marșul nostru spre culmile viitorului, pentru ca astfel de culmi să fie escaladate mai repede. Depinde de noi, de cum vom ști să socotim, ca în orice gospodărie cinstită, ce lipsuri încă mai avem, ce resurse neexplorate ne-așteaptă încă, ce victorii au fost cucerite prea greu, prin disproporționat de costisitoare eforturi, astfel încît să tragem toate învățămintele și să muncim mai bine. Anul 1976, după cum se sublinia la recenta Plenară a C.C. al P.C.R. din 2—3 noiembrie, lasă încă probleme care-și așteaptă soluția în ceea ce privește afirmarea tot mai accentuată a revoluției tehnico-științifice în industrie, în agricultură, în transporturi, în ceea ce privește îmbunătățirea activității de proiectare, de investiții, de cercetare și inginerie tehnologică, în sporirea eficienței muncii, a întregii noastre economii, pentru creșterea tot mai rapidă a venitului național, pentru rosturile tot mai robuste — materiale, spirituale — ale vieții noastre de azi și de mîine.

Ni se cer deci, mai departe, muncă neobosită, energie și gîndire creatoare, eroism.

Iar răspunsul nostru la aceste înalte comandamente ale partidului — comandamentele patriei, ale viitorului nostru și al copiilor noștri — va fi, ca și în anul pe care îl încheiem, pe măsura unui popor eroic.

ILIE PURCARU ■

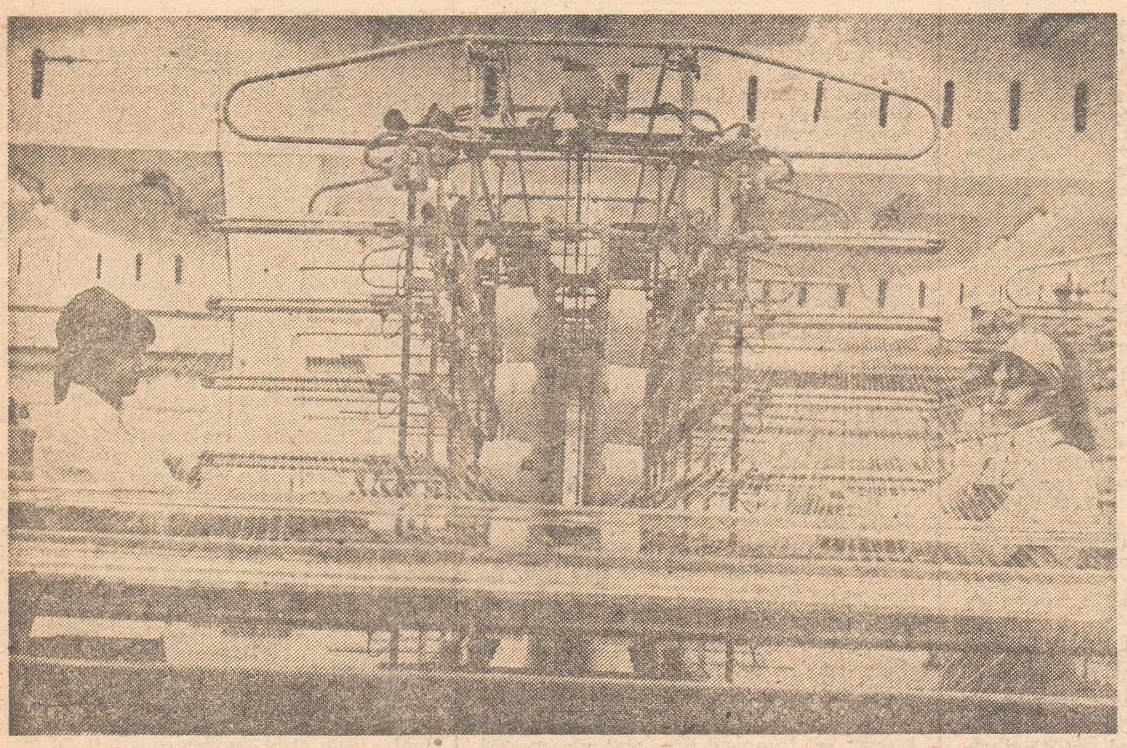

Obiceiuri

(Urmare din pag. 1)

ne apar grupați, în acest caz, sub formă de comunități sociale, iar nu de colectivități. Comunitățile constituie un sistem de valori spirituale propriu, grupări sociale stabile, dispunînd de anumite experiențe istorice proprii, dispunînd de anumite forme de comunicare proprii. În virtutea unei atari realități, obiceiul ne apare ca un fel de lege nescrisă, ca o obligație, statornicită, pe parcursul unei îndelungi experiențe istorice, pentru toți membrii unei comunități umane, în vederea întîmpinării diferitelor momente importante ale anului, în vederea întîmpinării diferitelor evenimente importante din viața individului. Obiceiul, înțeles astfel, se referă la aspecte ieșite din sfera cotidianului, ale comportamentului de grup. Totul capătă o simbolică aparte — îmbrăcămintea, hrana, gesturile. Pentru a se marca detașarea de cotidian și integrarea în timpul de sărbătoare al obiceiului intervine, în unele cazuri, potrivit funcției ce o deține în cadrul grupului fiecare, în condițiile timpului de sărbătoare fixat prin dată, sistemul de norme interne al obiceiului — **masca**. Pentru obiceiurile străvechi, cum sînt cele specifice sărbătorilor laice de iarnă, în majoritatea țărilor europene masca apare ca un element prin care purtătorul se detașează de poziția veche pe care o ocupă la dimensiunile timpului cotidian în cadrul grupului, asumîndu-și una nouă, numai pentru perioada cît durează evenimentul consacrat prin obiceiul respectiv.

Ea se definește, în atari condiții, ca un ansamblu de elemente grotești, asamblate astfel încît să permită ușor o anumită aluzie, pe care și le aplică pe figură cineva pentru a deveni de nerecunoscut și a-și putea exercita rolul ce-i revine în cadrul manifestărilor legate de un anumit obicei. Apare evident faptul că, în funcție de gradul de dezvoltare istorică a diferitelor comunități, rolul măștii în cadrul diverselor obiceiuri diferă. La anumite timpuri, persoana mascată devine dotată cu putere magică. Interesant este fenomenul conservării rolului măștii astăzi, în cadrul manifestărilor specifice obiceiurilor la care lumea se supune fără a mai crede cîtuși de puțin în puterea magică a măștii și a mascatului.

Cum se explică totuși că ne supunem obiceiurilor, chiar atunci cînd simțim nevoia să le modificăm încărcătura semantică inițială ? Este vorba oare de simple obișnuințe ale comunităților din care facem parte sau este vorba de nevoia de a trăi timpul de sărbătoare în comun și la acele dimensiuni care să eclipseze orice ecouri ale cotidianului ? Aceasta ar explica, poate, nevoia copiilor, dar și a adulților, alături de ei, de a-l vedea pe vînzătorul de jucării în luna decembrie îmbrăcat în Moș Gerilă, aceasta ar explica plăcerea copiilor, dar și a adulților, alături de ei, pentru a redescoperi în ajun de An nou zgomotul harapnicului și al tobei. Aceasta ar explica, poate, atîtea fenomene legate de existența unor obiceiuri la care ne supunem, fără să ne gîndim prea mult de ce. În orice caz, antropologii și etnografii ne sînt datori cu răspunsul la foarte multe întrebări pe care le aduc în discuție obiceiurile străvechi active și acum, cu implicații directe în viața a milioane și milioane de oameni. E păcat că, fiind una dintre puținele țări, în care sînt atît de vii încă străvechile obiceiuri laice de iarnă, nu avem încă un studiu sistematic asupra lor, care să permită și alte concluzii decît cele referitoare la existența unui tip de mască într-o zonă, și a altui tip în altă zonă.

● În noaptea de 31 decembrie 1975 spre 1 ianuarie 1976, la ora 0 și 15 minute, la cuptorul 6 de la oțelăria Martin nr. 2 din Hunedoara a început să curgă oțelul primei șarje a cincinalului ● 974 continuă să fie prefixul telefonic al municipiului Rîmnicu Sărat ● Cunoscuta firmă ieșeană Tehnoton a lansat un nou produs : o variantă a receptorului de radio Milcov ● Zoe Stanca-Anghel, din București, a găsit o bucată de sîrmă în paharul cu frișcă cumpărat de la cofetăria Scala, un ac de cusut într-un pachet de vată și într-un borcan cu magiun produs la Oltenița, o bucată de sticlă ● De la cariera Ovidiu a fost extrasă la începutul acestui an cea de-a 9 158 590-a tonă de piatră, utilizată ca și precedentele la lucrările portuare din Constanța și Mangalia ● Aurel Georgescu, fost șef-contabil la Asociația crescătorilor de păsări și animale mici, a delapidat suma de 37 000 de lei, încercînd să convingă lumea că, de fapt, tot ce zboară se mănîncă ● Fericitul cuplu de scriitori Angel (Grigoriu) și Romeo (Iorgulescu) ne întreabă : „Ce-ar face luna fără raze, / Fără cunună de lumină... ? / (...) Ce-ar face luna fără raze? / Ce-ar face luna ?“ Răspuns : luna ? Nimic ● Odată cu revelionul 1976, Maria Costea, cea mai vîrstnică femeie din satul Mătișești (Munții Apuseni), și-a sărbătorit și cel de-al 120-lea an de existență ● Valoarea producției agricole obținute de elevii liceului din Cobadin de pe suprafața microcooperativei școlii, aproximativ 100 de hectare, se ridică la peste 300 000 de lei ● În primele zile ale anului 1976 au început să producă un număr de 14 noi capacități industriale ● Elena Nițu, din comuna Piatra Olt, vrînd să facă o bucurie celor din casă, le-a preparat ceva dulce, folosind din greșeală în loc de esență de rom o soluție foarte toxică. Au murit șase persoane, iar alte două sînt în stare gravă ● Pe șantierul Centralei termoelectrice Mintia—Deva a început montajul turboagregatului nr. 5. Astfel, producția anuală a termocentralei va crește cu peste un miliard kWh energie electrică ● Ioan M. Dușa din comuna Teiș (Dîmbovița), în vîrstă de 30 de ani, a colecționat pînă acum aproape 200 de ani de închisoare (mai exact 198 de ani și două luni) ● Un fost gestionar, Dumitru Iancu, avea în casă 500 000 de lei, multe-multe bijuterii iar timp de vreo șapte ani și-a schimbat mașina de fiecare revelion. În plus, nababul căpătase și obiceiul să-și soarbă vinul din pahare ținute pe rachete de tenis, stîrnind invidia breslei pentru imaginația și bunul său gust ● Circumscripția financiară a municipiului Turda îl someză din trei în trei săptămîni pe Vasile Grosu, decedat în 1972, să achite suma de 30 de lei. Atîta rea voință n-au mai întîlnit funcționarii circumscripției. ● A fost pusă sub tensiune linia de 110 kV Tulcea—Sarinasuf ● Vasile Voinea, renumit constructor de case din Craiova, a primit după 18 ani de muncă pe șantierele din cetatea Băniei a optsprezecea stea de fruntaș în întrecerea socialistă ● Silvicultorul sucevean I. Tudoreanu este considerat de specialiști ca unul dintre cei mai buni recepționeri de arbori de rezonanță ● La Sita Buzăului (Covasna) există 30 de familii care au peste 10 copii. Cea mai numeroasă este a lui Emilian Dîrstar : 18 copii ● „Roșu și negru“ în versiune lătrată și adăugită. „Pierdut ciine pechinez negru și hăinuță roșie. Cu alb“ ● Dacă s-au defectat automatele de scară telefonați la cooperativa „Metalocasnica“, telefon 15 64 50 sau 15 51 10, și comanda, zic ei, va fi onorată în 24 de ore. Dar dacă nu s-au defectat ? ● După patru decenii la volan, timp în care a parcurs 1 200 000 de kilometri, șoferul Ion Preda din Vaslui a ieșit la pensie ● Săpături arheologice în locurile Valea Vremenii și Dealul Gîlmei (Covasna) au scos la iveală urme care atestă pînă azi prezența omului pe aceste locuri în urmă cu 20 000-25 000 de ani ● Cantina I.J.C.M.-Arad are un nou cuptor electric. Îl are de trei ani și nu a copt nimic ● Cu ocazia unor cercetări și săpături arheologice care s-au făcut la Strei Sîngeorgiu (Hunedoara), sub îndrumarea conf. dr. Radu Popa, a fost descoperită o interesantă ctitorie voievodală ● Un cumpărător și-a pierdut în incinta magazinului alimentar din Piața Cibin, din Sibiu, verigheta. Nevasta era acasă ● În vitrina magazinului alimentar cu autoservire de pe strada Pavlov nr. 30 din Craiova își face zilnic siesta o pisică albă. Recomandăm pentru schimb de experiență, magazinul de piine de pe Splaiul Independenței (vizavi de Tribunal) din București unde în fiecare seară își face siesta un șoarece de un splendid gri-șobolan ● În județul Vîlcea, în acest cincinal se vor moderniza 210 kilometri de drumuri județene și comunale ● În Asociația județeană de vînătoare și pescuit sportiv din Constanța sînt înscriși peste 6 500 de pescari amatori. Se pare că știrea n-a micșorat cu nimic optimismul peștilor care, probabil, vor învăța și bancuri noi ● Cetățeanul Ion Serdaru din București întreabă dacă pe linia rapidă 31 barat s-au pus și autobuzele respective ● Pentru angajații nefamiliști de la I.T.B. sînt în curs de construcție cinci cămine : unul pe Splaiul Unirii și patru în Giulești ● Pentru cîteva mii de lei, Terezia Weisz din Petrila îți punea în față tot viitorul. Și ca un supliment, te vindeca cu apă sfințită și usturoi (usturoiul tău) și de unele boli ● La Timișoara, pe strada Mihai Eminescu, unde se află vestitul copac al meșteșugarilor de odinioară, plin de jos pînă sus de cuie țintuite de meșteri, calfe și ucenici, s-a deschis magazinul „Pomul breslelor“ ● Anul 1976 a rămas pînă la sfîrșit un an bisect ● Comuna Șișești este singura comună maramureșeană care a reușit să asigure în toate cele șapte sate ale ei apă potabilă la robinet ● Blocul Z 29 din Drumul Taberei beneficiază de niște splendite balcoane fără uși ● Filatelistul bucureștean Maximilian Pădurariu deține două timbre deosebit de valoroase ● Brașoveanul Gheorghe Păuna a fost mecanic de locomotivă, parcurgînd cu trenurile de persoane peste două milioane de kilometri. Pensionat, fostul mecanic de locomotivă s-a dedicat creșterii păsărilor exotice care i-au adus 11 medalii de aur, zece diplome de onoare și o medalie de argint ● Școala din Riciu (Mureș), satul în care s-a născut Gheorghe Șincai, a împlinit 225 de ani de la înființare ● Au căzut cîțiva cărbuni aprinși. A luat foc un preș, apoi lucrurile din jur și în cîteva minute fumul i-a asfixiat pe cei trei copii ai unui cetățean din comuna Oșești (Vaslui) ● Emilian Șerban din București, strada Sirenelor 27, și-a chemat vecinul în judecată de 30 de ori la judecătorie, de 24 de ori la comisia de judecată, la care se adaugă tot atîtea reclamații la diferite foruri. Cel mai bun an al său a fost 1974 : 18 procese ● M. Mitrache din Sibiu plecase cu familia la o înmormîntare. Întors acasă constată că vecinul a împărțit holul comun, ridicînd fără autorizație un zid. I.J.G.C.L.-ul aplică vecinului o amendă de două mii de lei, dar zidul rămîne. M. Mitrache, suferind de inimă, încearcă să-i convingă pe cei de la întreprinderea județeană : „Dacă mor, prin holul acesta nici sicriul nu încape !“ După cîteva zile, un inginer al amintitei întreprinderi apare în poarta omului cu un sicriu, pentru probă. Nu încăpea ● O cură de ceai de soc și iarbă de cimbrișor este indicată pentru calmarea sistemului nervos și a durerilor reumatice ● Pionierii din Boldești-Grădiștea (Prahova) își iubesc bătrînii din sat ca să n-ajungă într-o zi să și-i cumpere. Astfel, puștii au luat în grijă șase bătrîni care au trecut de 80 de ani și zilnic îi aprovizionează, le taie lemne, le fac focul, curățenie, și îi trec strada ● 300 de lei corigența și 1 500 bacalaureatul. Ultimul tarif al profesoarei de matematică Roxandra Vîlsan de la Liceul nr. 2 din Galați. Tot adunînd banii pentru corigente învățau băieții o matematică ! ● Ca să fie sigur că nu pierde trenul, Viorel Gh. Bănescu din Azuga s-a culcat între linii în stația C.F.R. Cîmpina ● La Tg. Mureș, pe strada Eminescu, se va da în folosință o grădiniță specială pentru copiii cu deficiențe fizice și de vorbire ● În comuna Poiana Sibiului, la căminul cultural, există un foarte frumos muzeu pastoral deschis în timpul liber al femeii de serviciu ● Cu ocazia unui control în localitățile județului Timiș au fost identificați sub influența băuturilor alcoolice 31 de șoferi, 64 de bicicliști și 25 de căruțași. Ceilalți n-au fost identificați ● În comuna Ostra s-a deschis primul șantier județean al tineretului din acest an ● Familiile Petru S. și Mihai A. din Arad se judecă de un an și jumătate pentru cîinele Nero. Cazul a ajuns la Procuratura generală, unde s-a făcut recurs extraordinar. La ecarisaj nu s-a gîndit nimeni ● Sub genericul „Să lăsăm generațiilor viitoare cît mai mulți iepuri“, vînătorii din județul Vaslui au inițiat o acțiune care constă în prinderea a 131 de iepuri. Pentru repopulări în județul Timiș ● În Capitală, numărul telefoanelor publice în cabine a crescut de la începutul acestui an cu peste 100. Numărul cabinelor rămase, tot anul acesta, fără telefoane sau cu telefoane defecte e mai mare ● La noua turnătorie de oțel a Întreprinderii de utilaj greu „Progresul“ din Brăila a fost elaborată în cursul lunii martie cea de-a 1 000-a șarjă de oțel ● Ioan Stanciu și Silvia Mihora au transformat grădina lui Arion Ciolea din Ohabu Ponor (Hunedoara) în exploatare forestieră. Adică i-au tăiat toți pomii fructiferi în valoare de 46 510 lei, fără ca A.C. să fie de acord ● Cățeii caniche, pierduți, beneficiază de aceeași recompensă în tot timpul anului. Adică bună ● La Tușnad a fost dată în folosință o modernă bază de tratament (3 000 de proceduri de tratament balnear complex) ● Timișoara a găzduit o expoziție de ciini cu participare internațională. Se lătra în esperanto ● Patru muncitoare din Calafat, Alexandra Lazăr, Maria Durlan, Ana Vasile și Elena Zavelescu, au început să lucreze la cîte zece războaie de țesut. Și n-au terminat ● La Turceni, pe șantierul celei mai mari centrale termoelectrice din țară, constructorii au atins cota finală la primul coș de fum : 280 de metri, cea mai înaltă construcție industrială din țară ● Petru Vesescu, căruțaș la cooperativa agricolă Șiria, jud. Arad, l-a bătut pînă l-a omorît pe îngrijitorul Petru Ardeleanu, bănuindu-l că i-a tăiat coada calului său. La proces s-a dovedit că l-a omorît degeaba, nu îngrijitorul fusese vinovat ● La cel de-al 8-lea Festival internațional de filme tehnice de la Sofia, filmul românesc „Locuințe din prefabricate spațiale“ a obținut premiul trei și trofeul „Globul de bronz“ ● În orașul Brad sînt aproape 350 donatori onorifici de sînge ● La Brăila abonații primesc cîte 3—4 numere de ziar odată și scrisorile loco ajung după 3—4 zile la destinație. Numai funcționarii de la poștă primesc cu regularitate lefurile ● Vasile Vultur a prins la un concurs de pescuit pe lacul Cinciș, de lîngă Hunedoara, 600 de pești, cîștigînd concursul și stabilind și un record de viteză : 3 pești pe minut ● După succesul Nadiei Comăneci la Olimpiadă, un ziar din Atena scria : „Nadia Comăneci a transformat Olimpiada într-un zîmbet de copil“ ● „Pierdut în cartierul Drumul Taberei cățel Seidenpinci, mărime mijlocie, păr lung, alb, mătăsos, avînd pe ochiul și urechea dreaptă păr negru, fără coadă, dar avînd un smoc de păr negru“ ● Pe șoseaua Rîmnicu Vîlcea—Pitești, șoferul Tudor Chircalan, care conducea autoduba Magazinului universal București, a adormit la volan, tamponînd un autoturism care venea din sens opus. Au murit ambii șoferi, iar autoduba a luat foc ● Braconieri inconștienți au încercat să secе lacul Geamănul de Sus (Căldarea Leaota), situat la altitudinea de 2 230 de metri, pentru a prinde mai ușor păstrăvii, făcînd un șanț de scurgere. Nivelul apei a început să scadă. Dr. Rodica Coporan, Ioana Orlea și o familie de alpiniști, Heda și Emilian Cristea, care-și instalaseră corturile în apropiere, și-au aminat plecarea, astupînd cu mîinile canalul de scurgere. Adică au executat trei baraje, de 5 metri lungime, cărînd pămînt și pietre, salvînd astfel existența lacului glaciar și desigur și viața peștilor ● La Spitalul județean din Baia Mare a fost adus un miner care suferise un accident. S-au oferit pentru a dona sînge 80 de mineri, asistente medicale, precum și un grup de bolnavi din saloanele 7 și 9 ale secției interne III ● În stațiunea Lacul Roșu întîlnești următoarea firmă : „Biroul de cazare.Recepție“. Chirița a făcut prozeliți ● La Botoșani s-au descoperit 5 steguțe tricolor din anul 1877, confecționate de populația locală pentru a-i întîmpina pe eroii întorși din Războiul pentru independență ● Al. Barbu a traversat cu tractorul, printr-un loc nepermis, calea ferată Tîndărei — Gura Ialomiței și i s-a înțepenit plugul între șine. A sărit I. Costea să-l ajute însă l-a călcat un marfar ● Negreștiul este cel mai tînăr oraș (8 000 de locuitori) al județului Vaslui ● Citim în vitrina magazinului „Pizza“ de pe strada Viitor din București următoarea amenințare : „Stimați consumatori, vă rugăm insistent să ne vorbiți cu calm, liniștit, fără controverse. În caz contrar, ne vom pierde obișnuita noastră amabilitate. Vă cerem scuze anticipat“ ● Casa în care a trăit Costache Conachi, „precursor al poeziei moderne românești“, o frumoasă vilă din Țigănești de lîngă Tecuci, a fost transformată, firește, în depozit ● La intrarea în comuna Vlad Tepeș (Ialomița), în fața autoturismului condus de Marin Alexe a apărut un iepure. Punîndu-și în minte să-l vîneze, M.A. a apăsat pe accelerator și a călcat doi cetățeni ● Într-una din zilele acestui început de decembrie, la intrarea în comuna Jilava pe șosea erau multe bancnote. După ce s-au frecat la ochi, șoferul C. Iliau și plutonierul A. Fică au început să adune banii împrăștiați pe șosea. A trecut însă mai bine de o săptămînă și n-a reclamat nimeni ● Se împlinesc 12 ani de cînd Toma Davidescu din Buzău se ceartă cu vecinul său, tot din Buzău, Constantin Branișteanu. La început, din cauza unui salcîm, prin '69 din cauza unui gard, iar din '72 pentru niște oi ● Un cioban din Arpașul de Jos (Sibiu), plecat la stîna din pădurea Golbav, a luat să crească pe lîngă turmă și o scroafă. După cîtva timp scroafa a născut 12 purcei dintre care 7 sînt mistreți ● La Cooperativa agricolă Cazasu (Brăila) s-a început o campanie de lichidare a ciorilor, acțiune în urma căreia au murit mai mulți porumbei. Campania începuse în timpul nopții ● Pentru a cîștiga un concurs, un canar trebuie să cînte cam așa : să nu deschidă ciocul prea tare, să nu-și înghită limba de emoție, să fie calm, să scoată triluri fine și prelungi și, în sfîrșit, să mulțumească asistenței. Adică exact cum s-au prezentat doi dintre canarii lui Arpad Varadi la prima expoziție de păsări de la Tg. Mureș ● 432 de zile tot a pedalat fostul furnalist din Reșița, pensionarul Ignatie Tecu, în Europa. Și s-a întors cu fanioane și amintiri ● Prima navă lansată la apă în acest an de constructorii gălățeni se numește Făurei și este un cargou de 7 500 tdw ● Marin Preda din Bobicești (Olt) a tăiat un salcîm și a murit. În salcîm era o bombă rămasă din timpul războiului ● La începutul acestui an aparatele din cabina de comandă a Hidrocentralei de la Porțile de Fier au înregistrat cifra de 25 miliarde kilowați/oră, cantitate de energie electrică ce depășește de 23 de ori întreaga producție de energie electrică a României anului 1938 ● Din reclamația Elenei Rădulescu și a lui Nicolae Berca din Tg. Jiu : „Acest Stoica Miron ne-a mințit și ne-a indus în eroare că o să facă o fabrică de lumînări pe bază de o invenție, care fabrică ar da un randament de 1 000 kg lumînări pe zi. Noi, oameni de bună-credință, am contribuit fiecare ca asociați cu 15 000 lei fiecare“. Firește, după ce a luat banii, Stoica Miron a dispărut cu invenție cu tot ● Coșul de fum al Termocentralei Brăila, al doilea pe țară (după cel de la Turceni), avînd o înălțime de 250 metri, este al 51-lea coș construit de maistrul Matei Stadler, unul dintre conducătorii tehnici ai lucrării ● Trustul de construcții industriale Timișoara, ca să-l sperie puțin pe angajatul său Ioan Ene, pentru că acesta întîrziase cu inventarul, l-a dat în judecată învinuindu-l că a furat o... schelă ● 898 de kilograme de carne au scos noaptea, pe poarta Întreprinderii de industrializare a cărnii din Brașov, gestionarul Iosif Caracsony, șoferii Ioan Popa și Vasile Moldovean, ajutați de paznicul Petru Drăghici ● Media de vîrstă a constructorilor de nave de la Șantierul naval Brăila era în 1974 de 25 de ani și jumătate; anul acesta a scăzut la 20 de ani și opt luni ● Multe au fost inițiativele și acțiunile înfăptuite pînă acum de cetățenii județului Vaslui, concretizate pînă acum în numeroase lucrări, dar înșiși locuitorii județului recunosc că mai au multe de făcut ● Răspundem unui grup de cititori,

locuitori ai zonei Șoseaua Giurgiului : tramvaiul 7 mai există ● Gh. Constantin a ajuns beat acasă și n-a mai avut răbdare să i se deschidă ușa. S-a urcat pe bloc, încercînd să sară pe balcon. Nu l-a nimerit ● Răspundem lui Barbu L. (Caracal). Este adevărat, Bucureștiul s-a schimbat foarte mult, pe alocuri este de nerecunoscut, dar baltă la gară în fața magazinului „Sora" tot se face ● În ciuda numeroaselor intervenții ale presei din ultimii ani, numărul iepurilor din județul Covasna a scăzut ● Cooperativa „Tehnica" din Bacău asigură întreținerea și repararea sobelor de gătit și încălzit pe bază de combustibil lichid care ar trebui să se vîndă în comerț ● În prezent, la Complexul de vaci Radomirești (Bacău), pentru fiecare vacă sînt deja asigurate cîte 2 000 de kg de fîn de bună calitate și importante cantități de suculente ● O veste bună pentru bucureșteni : nici la Arad canalele n-au capace Dar arădenii o dau pe proverbe : „ce-ar fi, zic ei, de s-ar adeveri proverbul cu cine sapă groapa altuia..." Din experiență le spunem să nu-și facă iluzii, nu cade cine trebuie ● Elena Kihaia din comuna Vlădeni (Dîmbovița), care și-a pierdut vederea într-un accident, a fost plimbată pe drumuri de funcționarii de la ocrotiri sociale aproape un an de zile, pentru a i se întocmi dosarul de pensie ● Se păstrează și azi mistria și ciocanul folosite în 1896 la punerea pietrei fundamentale a portului Constanța ● Numărul vînătorilor din județul Vrancea a crescut de la 400 la 1 000; numărul fazanilor din pădurea Tiuga a crescut în mod corespunzător ● Roata cu făcae, străbunica turbinei moderne de apă, de la Muzeul tehnic din București, adusă mai demult de la Strîmba (Gorj), poate fi oricînd pusă în funcțiune, chiar dacă sora ei, o moară asemănătoare, a ajuns mai departe, la Muzeul tehnic din München ● O carte a supraviețuit vremurilor : „Aldus" de Pauli Marutij. Apărută pe malul stîng al Senei, la Paris, în 1525, cu îngăduința regelui (cum este menționat pe copertă), cartea se află azi după mai bine de patru secole pe malurile Dîmboviței : în galantarul anticariatului din Piața Sf. Gheorghe din București ● Pe aleile din Olănești poți auzi și povești care încep așa : „Deunăzi, m-a chemat președintele C.A.P.-ului și mi-a zis, ce-ar fi să lași oleacă zootehnia și să pleci la Olănești, să te ocupi de sănătate"... Și astfel cele 100 de locuri ale pavilionului destinat țăranilor cooperatori sînt toată vremea ocupate ● La bufetul din comuna Crivina se găsesc de regulă, marfă în valoare de 28 000 de lei și ambalaje în valoare de 38 000 de lei ● A fost terminat și dat în folosință blocul P-1 din Crihala. Imediat subsolurile s-au umplut cu apă, multe țevi sînt sparte sau lipsesc, iar instalația termică nu dă căldură. Ne întrebăm deci, ce rost mai are expresia „a fost dat în folosință" ● Important : și în acest an Cooperativa de consum Cujmir achiziționează la prețuri convenabile cai și plante medicinale ● Într-o simbătă după-amiază un cetățean necunoscut a vorbit ireverențios șoferului de pe autobuzul 31, avînd numărul 30 652 (e vorba de numărul șoferului). Furios la culme, șoferul s-a apropiat de individ și l-a apucat de nas, ținîndu-l strîns cîteva secunde ● Starea șahului la Carei continuă să ridice serioase semne de întrebare. De pildă, selecționata orașului a fost învinsă de șahiștii din Valea lui Mihai ● A avut loc și s-a bucurat de succes, expunerea profesorului universitar doctor docent Ion Zămfirescu cu tema „Literatura și eternul feminin" ● De mult timp tinerele filatoare din Cîmpulung Moldovenesc sînt angrenate în competiție pentru cucerirea „brățării de aur", preocuparea pentru ridicarea calității producției situîndu-se pe primul plan ● Singurul fluture din lume cu aripile din dreapta cafenii și cele din stînga albastre se găsește la Dorohoi în colecția Ioanei Andreescu ● În chiar interiorul său, Aradul crește un oraș mai mic. E vorba de noul cartier de 2 000 de apartamente, pe nume „Aurel Vlaicu", dotat complex, de la tinerețe pînă la bătrînețe, de la grădiniță, adică, pînă la cinematograf, policlinică și, bineînțeles, restaurant ● Piatra Neamț avea în 1945, 8 medici. Azi are 240 ● Multe dintre gurile de canal din zona cartierului Șos. Giurgiului, în special pe Drumul Găzarului, sînt descoperite, în schimb, e adevărat, noaptea nu se văd pentru că nu arde lumina ● Tînărul N. Găină, din Filipeștii de Pădure, împreună cu alți tineri, a încercat să fure o găină împreună cu alte găini, fapt menționat cu multă claritate chiar și de gazeta de perete a comunei ● Ca de obicei, ploaie de anunțuri de genul : „Profesor, experiență îndelungată, meditez matematici orice nivel. Garantez reușita". A sosit timpul, credem, să se precizeze de a cui reușită este vorba. A elevului sau a profesorului ? ● Două fapte de seamă în viața comunei Turț : captarea izvorului Mihăiuț și darea în folosință a primelor blocuri de locuințe ca la oraș ● Secția de saci de la Integrata Negrești — Oaș continuă să obțină remarcabile rezultate în producție ● În 1970, în comuna Celaru erau 11 televizoare. Azi sînt 76. Din această cauză strada principală, căruia în 1970 i se spunea „ulița antenelor", a primit o altă denumire : „magistrala antenelor" ● Fără îndoială că unul dintre oamenii fericiți este inginerul Valer Florea de la „Emailul roșu" din Mediaș. Din cele 7 invenții ale sale, 6 se aplică în producție, eficiența lor economică fiind de 7 milioane lei ● S-au împlinit 25 de ani de la înființarea căminului cultural din Vestem ● Peste foarte puțin timp și locuitorii din satul Pripileți vor asculta emisiunile stației de radioamplificare din comuna Bozovici. Poate ei vor reuși să înlăture cele două carențe din activitatea stației : absența criticii și tratarea superficială a problemei diversității. ● La întrebarea unui reporter „Cè elemente noi vor interveni în rețeaua prestațiilor de servicii ?", vicepreședintele Uniunii județene a cooperației meșteșugărești Brăila răspunde foarte precis și mai ales concret „Vom acorda și în continuare o atenție sporită promptitudinii și calității serviciilor pe care cooperația meșteșugărească le efectuează. În plus...". ● Cum devii ospătar bun, chiar și fără bacșiș ? Dar o vînzătoare voioasă și un bun cofetar ? Iată cîteva dintre temele concursului intitulat „Buna servire" (peste 3 500 de concurenți) organizat la Ploiești și în județul Prahova. ● Capitala are o nouă autogară, construită la una dintre importantele ieșiri ale orașului : Chitila. De aici pleacă zilnic 40 de curse și sosesc tot 40. ● Ultima noutate de la Uzina „Timpuri Noi" : un motor diesel de 120 cai putere folosit prima oară la noi la punerea în mișcare a navelor. ● Gheorghe Rațiu din Podeni a furat un autobuz pentru a-și vizita un văr din altă comună. Cum n-a reușit să fure și șoseaua, completul de judecată l-a condamnat doar la 7 luni. ● Mielu F. din Brașov și-a obligat soția să înghită un cordon electric. Motivul : gelozia. Apelînd la organele de ordine, soția a reușit să salveze cordonul. ● În magaziile și depozitele cunoscutei întreprinderi din Sighișoara, stocarea mărfurilor se face pe verticală. ● Țăranul Ilie Ciortuz din Gîrbovat (Caraș-Severin), a plantat pe ulițele satului său peste 20 de specii de trandafiri. ● Pentru tinerele muncitoare, comisia de Cruce Roșie din cadrul combinatului de fibre și fire sintetice-Iași a organizat două importante cursuri : „Sfaturi pentru tinerele mame" și „Ce trebuie să știe o mamă la primul copil". Următorul curs va fi, probabil, „Ce trebuie să știe o mamă la al doilea copil". ● Constructorii complexului zootehnic din Trușești au reușit fără să-și dea seama, să construiască un turn înclinat cu 60 de centimetri față de axul de bază. Bravii constructori au fost conduși de Ilie Adomniței. ● În Otopeni, la centrul de piine, un anunț : „Nu dăm piine la copii decît cu banii potriviți, dar și numărați". ● În apropierea comunei Vintileasa, județul Vrancea, au fost descoperite primele exemplare de Drosena, una din cele patru specii de plante carnivore din flora României. ● Asociația crescătorilor de albine din R.S.R., filiala județeană Arad continuă să organizeze cursuri de inițiere în apicultură. ● Fiind cumnată cu paznicul de cimp Sever Boată, cooperatoarea Veronica Boată a sustras 223 de știuleți de porumb. ● Întreprinderea minieră Dobrești a împlinit un deceniu de existență. În această perioadă rentabilitatea s-a triplat. iar productivitatea fizică a crescut de două ori. Un lucru semnificativ : s-a pornit cu 20 de membri de partid și în prezent numărul lor a ajuns la 600. ● Vacile se îmbolnăvesc de meteorizație ! Chestia asta de nuanță cosmică au pățit-o 50 de vaci din C.A.P.-Zvoriștea, care au ieșit la păsunat prea de dimineață, pe rouă. ● În Brăila, orașul liniștii, orașul primelor tramvaie din țară, circulă azi, conform promisiunilor, tramvaie noi și desigur, silențioase. ● Șerban Gheorghiu, de profesie navigator, a strîns timp de 18 ani o colecție de 18 000 de ilustrate din toată lumea. ● Record absolut : 10 000 de kilometri a parcurs Năstase Cioclu din Găești, cu motocicleta sa personală, pînă cînd a frînat. Recordul constă în faptul că N. Cioclu n-avea permis de conducere. ● Gogoșile ce se vînd pe peronul gării Simeria sînt la fel. Adică proaste. În pungile pe care scrie „Fursecuri — lei 2,85", renumita întreprindere din Ploiești „Vulturul" a pus niște cornulețe fără zahăr înghesuite de un bilețel care menționează ilizibil un preț între 5 și 6 lei. ● Recent, președintele C.A.P.-ului din Ostroveni-Dolj a fost întrebat : „E grea munca pe care o desfășurați ?" - A răspuns : „Nu e ușoară". Apoi a zîmbit. ● Pungile-cadou pe care le vînd librăriile din Brașov, pungi în care de obicei se pune o carte foarte căutată și una care nu se vinde, conțin cărți defecte, cu pagini albe, rupte sau lipsă. ● Aristide Florea de la magazinul Central din Vaslui a depus banii într-un coș de gunoi în loc să-i depună la casieria centrală. Ce nu depusese sau nu predase își însușise : vreo jumătate de milion de lei. ● Ion Mancaș din Horodniceni și Ion Florea din Fintinele și-au pierdut de cîte cinci ori buletinul de identitate. ● „Ospătarii sînt obligați să aștepte umplerea halbelor", iată un apel la respectarea gramajului. Afișul domină activitatea personalului braseriei de pe faleza din Constanța în sensul că unii stau degeaba. ● Pierderi : „Persoana care în ziua de 15 august a fost ajutată în stația Bălcescu să-și strîngă lucrurile căzute din poșetă este rugată să telefoneze la 1 22 57, deoarece printre lucrurile strînse se găsea și ceasul persoanei care a ajutat-o. ● 850 de cutii de chibrituri a adunat într-o viață de om inginerul I. Lucian din București. ● La fermele zootehnice ale cooperativelor agricole din Daia și Saschiz s-a descoperit apă. În bidoanele cu lapte. ● La fabrica de mobilă din Odorheiul Secuiesc au fost pregătite să intre în producție, anul viitor, zece noi tipuri de mobilă. ● Nu există față urită — este concluzia la care au ajuns participantele la una dintre dezbaterile organizate de clubul „Tinerele fete" din Focșani. ● Serviciul de circulație al miliției județului Mehedinți a efectuat la ora prînzului un sondaj pentru a vedea cum circulau mașinile statului. Rezultatul: nu circulau. Stăteau la locuințele șoferilor. ● Volumul de mărfuri desfăcut populației din județul Dolj în primele 11 luni ale acestui an a fost mai mare cu 12 la sută față de perioada similară a anului trecut. ● Petrică Moraru din Oradea posedă una dintre cele mai bogate colecții de porumbei din Europa și chiar din țară. De remarcat că absolut toți porumbeii sînt vii. ● Nou: curele de dezalcoolizare se plătesc de către beneficiari. ● La centrul de recoltare a sîngelui din Galați a fost înregistrat cel de-al 16 000-lea donator onorific. ● La Brașov a fost sărbătorită împlinirea a 100 de ani de activitate a corului din Făgăraș. A urmat un simpozion, firește, pe aceeași temă. ● Într-o singură zi, Vasile Gudea a furat la Cluj-Napoca: la ora 9, două jersee; la 9,30 o cămașă; la ora 13 o jachetă și o haină de piele. Începînd cu această oră magazinele au intrat în pauza de prînz. ● Numai într-o singură zi Farmacia nr. 63 din București eliberează gratuit pentru copii medicamente în valoare de 5 000 de lei. ● Trenului accelerat 226, Arad—București, i se atașează la Sibiu, la ora trei noaptea, trei vagoane frigorifice, dintre care unul de dormit. ● Fabrica de cămăși „Aeroclub". O firmă mare cu un asemenea conținut acoperă o parte din fațada unei vechi clădiri din Capitală (Calea Griviței 99), azi magazie de materiale. Firma respectivă are o vechime de peste 40 de ani și credem că a sosit momentul să fie înlocuită cu alta de genul G.D.R.P.V.S.C. ● În județul Vrancea este în curs de desfășurare acțiunea de recoltare a corzilor necesare altoirii. Vinul de Timboiești e deci pe mîini bune. ● Strada Sforii din Brașov continuă să se numească așa. ● În urma publicării în ziarul „Steaua roșie" a articolului „Cu căciula și devizul în mînă în căutarea unui constructor", la Măgheran au început lucrările pentru repararea și amenajarea clădirii noului internat. Cînd va fi gata vom citi probabil articolul „Cu căciula și maculatorul în mînă la noul internat". ● Printr-o organizare temeinică a muncii, mecanizatorii, plini de conștiinciozitate și pasiune, care servesc cooperativa agricolă Movila Banului (Buzău) au arat pînă joi 930 hectare din cele 1 000 posibile. ● Gh. Purcaru din comuna Păușești (Vîlcea), fără ocupație, s-a certat cu Floarea Bobîlcă, care nu-i mai răspunde la provocări de atunci. Ca s-o pedepsească, Purcaru i-a luat nepotul în scopul de a-l închide în casă și de a-i trimite bilețele de amenințare lui Floarea B. Purcaru acum e arestat. ● Toate căprioarele din lume sînt roșcate. Așa se credea. De curînd s-a găsit însă și una numai pe jumătate roșcată. Cealaltă este albă și a fost descoperită lîngă Ștefănești, județul Botoșani. ● Maria Lupescu din Sibiu a împlinit 100 de ani și are 11 copii. ● Pe șantierul combinatului chimic din Arad 14 instalatori au lucrat o noapte întreagă pe frig și ploaie ca să înlocuiască un tronson de conductă sub presiune. Dacă se oprea instalația, remedierea dura cel puțin trei zile. ● Panciu e legat de șoseaua națională București—Suceava prin satul Tișița, unde e o barieră C.F.R. care e mai mult lăsată. În aceste condiții Panciu este, de fapt, izolat de șoseaua națională. ● Zilele acestea s-au împlinit patru ani de cînd Piața Pieptănari s-a umplut cu splendide și inutile semafoare pentru decor, sistematizarea pieței ridicînd în continuare grele probleme de logică pentru edilii sectorului. ● La cantina IPROMET din Capitală se mănîncă atît de bine încît vine lume și din Floreasca și din Militari (și ultimii folosesc autobuzul 74). ● Sortatul cartofilor la C.A.P. Hărman se desfășoară rapid datorită unei bune mobilizări. A oamenilor, firește. ● S-a aflat, în fine, și care-i cea mai bătrînă casă din Buzău. Casa Mănăilă. Mănăilă, fiul lui Stoian, căpitan de Buzău, mare clucer și om de încredere al lui Constantin Brîncoveanu. ● la Verbița, județul Dolj, a fost dat în folosință noul sediu al Consiliului popular comunal. Personalul a rămas același. ● Ștefan Pică, șofer la autobaza 2 Craiova, a fost oprit în timp ce transporta cu camionul cantitatea de 750 kg. de știuleți de porumb. A fost oprit nu pentru că erau puțini, ci pentru că îi furase. ● În ziua de 20 decembrie a.c., oamenii muncii din industria județului Alba — români, maghiari, germani — au raportat îndeplinirea planului anual la producția marfă industrială. Astfel, pînă la sfîrșitul anului, vor fi livrate suplimentar 900 tone mașini și utilaje, 1 300 tone sodă caustică, 6 350 mc prefabricate din beton și altele. ● La cimitirul Eternitatea din Tulcea, C. Alexandru a fugit dintr-un mormînt. Nu din al lui. Din altul, pe care tocmai îl scotocea. A fost condamnat la doi ani. ● La casa de cultură a sindicatelor din Tg. Jiu, ing. Mircea Culcer susține un ciclu de 8 simpozioane de hata-yoga, exerciții pe care le practică de 20 de ani. ● În comuna Botoșești Paia (Dolj) a fost dată în folosință o brutărie care va produce zilnic două tone de piine, pentru început, fierbinte. ● Mai multe restaurante își au înscris pe firmă și „local familial". Meniul rămînînd cel vechi sau același, cum se mai spune, titulatura apare destul de ciudată.

Pagini realizate de RĂZVAN BĂRBULESCU din rubricile de specialitate ale presei centrale.

Cronica pretențiilor

Lupta dintre Nou și Prea-Nou (II)

Dar, fiindcă un conflict între Vechi și Nou se rezolvă, de bine, de rău, mai lesne, iar un conflict între Vechi și Prea-Nou nu se înregistrează în fiecare săptămînă, conflictul cel mai la modă azi, în lumea perfecționărilor uluitoare, mi se pare a fi cel dintre Nou și Prea-Nou. De rezolvarea acestei „inamiciții" depind multe, foarte multe lucruri din viitorul nostru apropiat ori mai îndepărtat. Aici factorul de decizie are un rol covîrșitor. Uneori, **profesioniștii temporizării** par a avea dreptate, cel puțin judecînd după legile bunului-simț. Iată o discuție : „Cum, tovarășe, de-abia am realizat mașina foarte modernă KL și dumneata vii să-mi spui c-ar fi timpul să trecem la KXL 100, care face de-o sută de ori mai repede și mai bine toate operațiile ? Și ce-i cu asta, în fond ? Pentru noi, KL este mai mult decît satisfăcătoare : este mașina ideală". Bunul-simț de toată ziua ne-ar putea spune că omul are dreptate. Dar poate cineva stabili care este „mașina ideală" ? Și-apoi, mai are bunul-simț vreo putere în această constelație, în care, în fiecare zi se poate aduce o schimbare radicală a unei realități ?

Și pentru că nimic nu este mai potrivit decît un exemplu, pun și eu o întrebare, anunțînd, de la bun început, că nu fac pe naivul, ci chiar nu am „toate datele problemei". Atît deci, o întrebare : Ce se mai aude cu mașina românească de sudat fibre textile cu ultrasunete — sau mai pe înțelesul tuturor — ce se mai aude cu mașina românească de cusut cu ultrasunete, prezentată cîndva într-o emisiune a televiziunii ? Nu cumva s-a speriat cineva că e „Prea-Nouă", fiindcă în loc de ață și ac, coase (adică sudează) cu ultrasunete ? Nu cumva se ridică și problema că „nu e pe înțelesul tuturora" ? Dacă acestea ar fi „problemele", aș mai pune o întrebare, două : În fond, toată lumea care vorbește zilnic la telefon înțelege miracolul comunicării „pe fir" ? Ori toți cei care dau drumul, de zece ori pe zi, la robinet înțeleg cum se face de urcă apa pînă la etajul 10 ori 110 ? Dacă s-ar promova Prea-Noul, abia după ce ar fi înțeles „de toată lumea", după ce ar fi popularizat prin milioane de broșurici, completări la filme, nu ne-am trezi oare, aplicîndu-l, că am rămas de mult de căruță ? Și-apoi, problema înțelesului de către **toată lumea, deodată** a Noului sau Prea-Noului ține de o tristă prejudecată. În fapt, există oameni care nu înțeleg ei prea bine nici măcar Vechiul. S-ar mai cuveni aici o întrebare : Ce ne-am face dacă am aștepta ca neapărat toată lumea să înțeleagă utilitatea unei măsuri de maximă utilitate și urgență pe care o ia conducerea de stat și de partid a țării ? Pentru că sînt, evident, și oameni, nu puțini, care nu înțeleg, de la bun început, importanța fiecărei măsuri, hotărîri luate de forurile de decizie. Asta nu înseamnă că cineva poate să aștepte cu rezolvarea unei situații pînă la o tîrzie dar unanimă înțelegere a situației. Este nu doar necesară, ci absolut vitală o încredere reciprocă între cei care gîndesc cu un ceas înainte și cei care pun în practică cele astfel gîndite, visate, desenori, dar întotdeauna în folosul colectivității. Și asta în orice domeniu.

Pentru a nu ne trezi depășiți nu de Nou ori Prea-Nou, ci de Vechi... este necesară abolirea stupidei democrații a accesibilității cu orice preț. Sînt situații — din ce în ce mai numeroase în lumea de azi — cînd trebuie să-i faci bine omului aproape „împotriva" înțelegerii lui. Nu sînt de invidiat acei oameni care-și asumă astfel de răspunderi. Fie că sînt oameni de stat ori doctori, creatori de artă ori oameni ai științei și tehnicii. Și mă gîndesc, nu de puține ori, la un fragment dintr-un elogiu adus ateismului în urmă cu mai bine de două secole : „...și totuși, e nevoie de o oarecare forță pentru a săvîrși binele fără motiv, fără speranță și fără interes". De ce să fie la fel de greu, atunci cînd ai și un motiv, și-o speranță, iar singurul tău „interes" este acela de-a nu fi trecut prin lume în dorul lelii ?

Și mă mai gîndesc că, „Lupta dintre Nou și Prea-Nou" ar putea fi o rubrică, excelentă, scrisă de cititorii revistei „Flacăra", o pledoarie deschisă și intransigentă în favoarea „Drumului liber" ce trebuie dat totdeauna inteligenței creatoare, pledoarie susținută tocmai de cei care nu se mulțumesc a fi doar constructorii prezentului românesc, ci viscează și la un viitor strălucit al României.

DORIN TUDORAN ■

Intre clasic și baroc (IX)

Bruegel
Prăbușirea lui Icar

2.

Vîntul care spulberă afară frunzele uscate îmi reamintește că Unamuno imagina din dragoste pentru Don Quijote o cruciadă a cavalerilor himerei care să-i descopere mormîntul. Pe steagul acestor cruciați deviza universității din Uppsala n-ar fi decît o amară ironie.

Căzînd în mare, Icar nu are însă un mormînt. După cîteva clipe, cînd învinsul din tabloul lui Bruegel se va îneca, apa va străluci din nou, caldă și fără nici o pată de sînge. Nimeni n-a auzit țipătul zburătorului. Și drama lui n-a știrbit nimic din frumusețea unei lumi care nu ne devine străină decît prin nepăsarea ei. Fiecare din cei trei martori de pe țărm pare să aibă ceva din absența stranie în care Carol Quintul și-a petrecut ultimul an de viață încercînd în zadar să facă patruzeci de pendule să meargă la fel. Bruegel, care altădată ni-l evocă pe Hesiod, ni l-ar putea evoca acum pe Sofocle. Și iată că tocmai un tablou plin de soare mă face să mă gîndesc că, la fel ca și Dante, el a parcurs de la un capăt la altul și paradisul și infernul. A creat acest peisaj însorit și calm pentru a înălța în el, neinduplecată, indiferența. Singurătatea din jurul lui Icar e completă. Însuși soarele și păsările participă la ea ; și, de asemenea, marea și pămîntul.

Dar de ce ar mai fi fost nevoie de această legendă, dacă rezultatul ei e o singurătate fără speranță ? La ce bun am mai vorbi despre zbor într-o natură căreia nu-i pasă de aripi ? Ce sens mai are ca Icar să ia cu asalt cerul, cîtă vreme visul său nu emoționează pe nimeni ? Nu, menirea luminii nu poate fi aceea de a ne izola de frumusețea lumii și de a amuți țipătul lui Icar, iar menirea mării nu poate fi aceea de a înghiți un trup și de a șterge imediat orice urmă. Căci niciodată zborul spre soare al lui Icar n-ar fi fost mai inutil decît într-o lume unde visul ar fi la fel de zadarnic ca și deznădejdea ; într-o lume străină de riscuri și de idealuri, disprețuitoare față de cei care nu ezită să trăiască periculos dacă viața le-o cere.

Iată singurul lucru pe care ni-l poate spune indiferența acestei priveliști : să căutăm în ea ceea ce o salvează de absurd.

Păstorul continuă să privească rana de pe cer ; și, treptat, această privire ne întoarce la începutul raționamentelor noastre. De ce ar privi păstorul cu atîta intensitate cerul dacă prăbușirea lui Icar l-ar fi lăsat gol ?

Poate că martorii acestei drame sînt cu spatele la mare nu pentru că nu-i interesează Icar, ci pentru că nu confundă trupul celui înfrînt cu idealul său. Și poate că adevărata tensiune a tabloului lui Bruegel se dezvăluie în contrastul dintre păstor și omul care ară ; unul nu-și deslipește ochii de pe cer ; urmărește ceea ce se întîmplă sus, așa cum ar privi partea superioară a unui templu ; în schimb, pentru celălalt nu există alt eveniment mai important în univers decît pămîntul.

Bruegel, acest pictor al țăranilor, cum a fost numit, știe desigur ce valoare are pămîntul în care se sapă mormintele și din care crește grîul. Dar el știe în același timp că, fără un vis, ființa nu mai are aceeași măreție. El știe, mai ales, să pună liniștea și țipătul împreună, fructul și cenușa, ceea ce rodește și ceea ce ucide, dezamăgirea și revolta împotriva ei. Căci în sufletul său foamea de bucurii terestre și setea de infinit se luminează reciproc. Lîngă păstorul care privește încordat cerul, echilibrul e refăcut de un om sub trăsăturile căruia ar trebui să recunoaștem (de ce nu ?) chipul lui Anteu. Prăbușindu-se, Icar i-a luminat mai bine trupul înclinat spre pămînt. Și iată-l. E un Anteu robust, așa cum trebuie să fie un om care iubește pămîntul. El înaintează tăcut după plug, dar, ca și pictura lui Bruegel, tocmai prin tăcere devine mai elocvent. În el se pot regăsi toți cei care simt mormintele înflorind în arbori. Și toți cei care știu că pămîntul nu are nevoie de alte consolări, în afară de cele firești, ale fructelor pe care le hrănește și le parfumează cu mirosul ierbii amestecat în lumină.

Cel care l-a pictat este, poate, cel mai dionisiac dintre toți pictorii lumii ; și avînd în sine toate contradicțiile lui Dionysos, inclusiv cruzimea. De aceea, am putea, neîndoielnic, gîndi și altfel în numele lui Anteu. Pe cei care iubesc pămîntul n-are de ce să-i intereseze ce se întîmplă în cer. Dacă Icar a vrut să se apropie de soare, să suporte consecințele nebuniei lui. În ce-l privește, Anteu va ara mai departe pămîntul ; n-are motive să se lase tulburat de aurora tragică aprinsă pe cer. Pămîntul așteaptă semințele care vor rodi și el n-are vreme de compasiuni.

În felul acesta, însă, Anteu ar deveni altceva decît forma în care iubim pămîntul. Atenție, deci, la cumpăna pe care Bruegel o menține cu grijă. Ca și păsările artistului flamand, Icar ne atrage luarea aminte asupra a ceea ce se întîmplă jos. De la cerul pătat de sînge, pictorul își întoarce ochii spre ceea ce ne oferă pămîntul.

Cineva cît de cît atent ar trebui să sesizeze aici că prăbușirea lui Icar nu face decît să lumineze mai bine trupul lui Anteu ; și că înfrîngerea aripei întărește în Anteu convingerea pe care el o opune cerului. Într-un peisaj unde se părea că nu există decît o victimă, a soarelui și a iluziei sale, vom sfîrși prin a descoperi și un biruitor ; Anteu capătă acum o pasiune sporită pentru certitudini. Și astfel, omul lui Bruegel se opune destinului tot prin mijloacele sale. El nu acceptă înfrîngerea păsărilor, înfrîngerea lui Icar și de aceea nu-i acceptă sensul. Vrea ca lumina care-i înălbește ogorul să fie a soarelui, nu a unui zburător ucis. Omul care ară se încăpățînează să privească numai pămîntul și nu vrea să vadă trupul prăbușit în mare. Dar el întoarce spatele dramei lui Icar nu pentru a o ignora, ci pentru a o nega. Și de abia astfel Anteu ni se înfățișează în toată măreția sa. E clipa cînd, iubind mormintele și țărîna care hrănește fructele, el iubește și aripa. Și cînd în loc să asistăm la o tragedie ni se înfățișează un imn.

Lucrul cel mai frumos care se poate spune despre culoarea unui cer este ceea ce s-a spus în cazul lui Giotto : „Giotto a făcut ca albastrul cerului să se înalțe de pe pămînt". Cu tot atîta dreptate am putea afirma că Bruegel a făcut din **Prăbușirea lui Icar** un triumf al lui Anteu. Dar un triumf care îi ajută pe zburători să-și continue visul. Dovadă că păstorul privește în continuare soarele. Bruegel nu ne-a spus încă totul.

OCTAVIAN PALER ■

Cronica spectacolelor

Cadou de Anul nou

Cînd, în acest **1976 al vieții noastre** pe care, iată, l-am și consumat, categoria filozofică numită întîmplare m-a planificat să scriu una dintre cronicile spectacolelor de teatru, mi-a destrămat, mi-a luat, implicit și imperativ, o mare bucurie : aceea de a fi spectator liber să zburde fără griji de-a lungul și de-a latul plaiului fără responsabilități ale subiectivismului său.

De aceea, despre **Dicționarul actorilor Teatrului Național „Vasile Alecsandri" din Iași**, dicționar scris de **N. Barbu** și apărut sub egida **Editurii Junimea**, în condiții de album omagial bogat foto-ilustrat — n-am să spun numai că e un fapt de cronică, de cultură și de dreptate față de o muncă actoricească cu o vechime de 160 de ani ; n-am să spun nici numai că, dacă aș fi în locul bine-inspiraților editori Mircea Radu Iacoban, Corneliu Sturzu și Doina Florea-Ciornei, aș depune toate diligențele ca să-l conving pe N. Barbu să semneze un contract pentru reeditarea acestui dicționar la proporțiile pe care le merită subiecții dicționarului și dicționarul însuși ; ci am să spun, sfruntat subiectiv, că de Anul nou mi-a fost făcut un intelectual dar.

Și, tot de aceea, despre **Răfuiala**, piesa lui, **Philip Massinger** și spectacolul **Teatrului tineretului din Piatra Neamț**, n-am să spun numai că îl stimez pe Massinger pentru că, așa om preaîmpovărat de datorii cum a fost, a reușit să scrie comedii de un haz persistent chiar după vreo trei veacuri și jumătate ; n-am să spun nici numai că regizorul-student (cu bună știință n-am scris studentul-regizor) cu nume și prenume de domnitori, **Alexandru Dabija**, a dovedit atîta fantezie (ceea ce-i firesc pentru vîrsta sa) și atîta profesionalism (ceea ce-i excepțional pentru vîrsta sa) încît, bineînțeles gîndindu-ne și la alți colegi de-ai săi de generație, putem spera că penuria de voievozi în ale regiei are șanse să fie surmontată ; n-am să spun nici numai că e de laudă și de exemplu consecvența și durata spiritului bătăios-artistic de la Teatrul tineretului din Piatra Neamț, nici numai că e de laudă și exemplu faptul că, la acest teatru, mai toți actorii se bucură, pe rînd, de roluri principale, deci de șansa concretă de a se afirma ; n-am să spun nici numai că **Traian Pârlog** (rafinat și superdezinvolt într-un rol de om căzut din rangul său social dar nu și din rangul său de om), **Valentin Uritescu** (grosolan și ultrachinuit într-un rol de parvenit), **Rozina Cambos** (cuceritoare și cu haz într-un rol pentru care, ce-i drept, n-a avut de trecut bariere naturale) și toți actorii acestui „Tete" pietrean se poartă, fie că joacă pe scena lor, fie pe aceea a unei sucursale bucureștene, se poartă — acolo, pe scenă — teribil, cuceritor de teribil, de „acasă" ; ci am să spun, tot sfruntat subiectiv, că de Anul nou mi-au făcut un neprețuit dar : acela de a mă obliga să rîd spontan și-n hohote, atunci cînd mi-a venit.

O carte și un spectacol m-au făcut să mă regăsesc ca spectator. Nu jude (onest față de el, însă și păgubitor față de el) obsedat de gîndiri care se vor cît mai obiective dar rămîn, bietele, tot subiective, ci spectator, simplu și pur. Spectator tandru. De aceea — și cu declarată dorință de înțelegere și împăcare — dedic această cronică de sfîrșit de an actorilor teatrului din Constanța, pe care, din pricina lucidității, i-am criticat. Așa, dar din dar, poate se face rai și-n teatru.

NELU IONESCU ■

Interviu de **Ecaterina Oproiu** pe scena Teatrului german de stat din Timișoara

Cronica filmului

Roșcovanul

Văzut în matineu la cinematograful „central" **Capitol**, în condiții infernale (întreruperi de proiecție din cauză de lipsă de curent, ducînd — de ce oare ? ! — la răcnete și fluierături asurzitoare ale unei săli arhipline, formate în marea majoritate din adolescenți), ultimul film al lui Francisc Munteanu provoacă strîngeri de inimă și întrebări chinuitoare: oare cît ne putem permite atunci cînd, adresîndu-ne **tocmai** acestor adolescenți, încercăm să le oferim niște modele de comportament ? Cît ne putem permite, atunci cînd — ascunzîndu-ne sub un pretext politic — încercăm să-i captivăm oferindu-le povești relativ captivante, dar cam suspecte din punct de vedere educativ ?

Filmul „Roșcovanul" stîrnește, cum am mai spus, interesul unor „juni" ducîndu-i pînă la aplauze la scenă deschisă; este și firesc: pelicula este lucrată cu nerv, imaginea lui Nicolae Girardi frumoasă, muzica lui Temistocle Popa, antrenantă. Dar mai ales, ceea ce place îndeosebi — interpretarea: Sebastian Papaiani și Jean Constantin (în rolul a doi escroci, hoți de buzunare, proxeneți etc. — dar, atenție ! — „băieți simpatici"), Constantin Rauțchi (acest mare actor, aici în rolul unui instructor de școală de corecție bețiv, cretin, violent și corupt !) și, eventual, Zephi Alșec, în rolul unui polițai, de asemenea corupt, dar căruia, din motive care ne scapă, i s-a dat masca exactă a locotenentului Kojac... ! Aceștia sînt, ca să zicem așa „eroii" de bază ai filmului, cei care „umplu" ecranul cu poante, care fac demonstrații pe cît de amănunțite, pe atît de naive asupra felului cum se poate fura un portofel și care, în definitiv, se pierd, dispar pe parcurs, fără a se da nici o explicație. Mai există, firește, interpretul rolului principal, foarte tînărul și de bun simț copilul Costel Băloiu, avînd o mutrișoară nostimă, fără a străluci, cel puțin deocamdată, printr-un talent ieșit din comun. În rest ? Corina Chiriac, Florin Piersic, Sergiu Nicolaescu și dacă vreți chiar și Mihai Dumbravă (netrecut pe generic, poate pentru a fi surpriza filmului ?!) — în roluri de pură figurație.

Și toate acestea, de ce ? Pentru a afla, în final, că tînărul orfan din război, amestecat fără voia lui într-o lume de borfași, ajuns chiar, tot fără voia lui, într-o școală de corecție, aproape mort, împușcat, dar înviat în ultimul cadru al filmului, în rîndurile simpatizanților tineretului comunist al anilor 1944—1945 !

Țin să **subliniez** încă o dată că aceste rînduri sînt născute nu atît din tarele **artistice** ale filmului — am subliniat unele calități, sînt momente veritabile de film sau de comic incitător — mă întreb însă (și asta mai ales văzînd reacția sălii, adică faptul că se rîde sau se aplaudă **exact** reușitele derbedeilor și inabilitatea celor puși să-i constrîngă !), și cred că acesta poate fi un subiect de discuție mai largă, dacă ne putem permite să facem din istorie un simplu pretext pentru a da drumul pe ecrane unor pelicule al căror sens educativ este cel puțin îndoielnic ?

HORIA PĂTRAȘCU ■

Expoziții

Ștefan Câlția — pictură și desen

De la Ștefan Câlția vom avea o pictură din ce în ce mai bună, fiindcă artistul, peste talentul sigur și ambițios, deschis înțelesului magic al celor mai modeste înfățișări ale realității, are încă un dar mare. Acest dar se cheamă răbdare. Darul răbdării, în cazul unui creator excelent dotat, înseamnă, în fapt, stoicismul de a începe ziua de lucru la șevalet în același fel, de a trudi, precum savantul, în adîncurile unei teme unice. Ținem minte expoziția lui Ștefan Câlția din 1972, de la fosta sală Apollo, și regăsim, aici, în selecția de pictură și desen de la Galeriile de artă ale municipiului București, atît tematica — sensibilizată de uhele laitmotive ale poeziei contemporane — cît și soluțiile plastice. Numai că azi gîndirea e mai gravă, prețul dat învățăturii unor meșteri de odinioară e mai bine chibzuit, iar pictura propriu-zisă e mai fină. Peisajele lui Ștefan Câlția contează pe un montaj personal al unor elemente binecunoscute picturii „după natură". Cînd prezintă un deal și niște case înălțate pe acest deal, pictorul procedează astfel : din latura de jos a cadrului iese, crește, urcă pe un cer gol, infinit, imaterial botul greoi și foarte material al ridicăturii de pămînt și de aici, mai departe, spre mai sus și mai clar cată două-trei gospodării stinghere, ce simbolizează, desigur, ca și pămîntul acela suit atît de sus, dorul de infinit. Pe cerul cast al unor astfel de peisaje trec uneori pești lincezi și oameni-pești, cu un ce barbar în ființa lor. Ceea ce vrea Ștefan Câlția să spună în compozițiile sale nu e greu de priceput. Frumos, emoționant e cum o spune ca pictor, cu mijloacele picturii. Neliniștitoare, adică, nu este narațiunea, ci picturalitatea dulce-amară a suprafeței ; solitudinea marilor bolți este, de asemenea, misterioasă. Probabil că rezultatele cele mai pline le obține Câlția tot în naturile statice. Se află în expoziție cîteva naturi moarte cu vase, glaje și obiecte banale de un farmec nespus, amintind puterea sentimentului în pictura lui Andreescu. Secțiunea de desen dă, uneori, mult mai exact doza de miraculos ce-o caută în realitate Ștefan Câlția. Desene de format mic, cu o expresie sagace și concentrată, cu un umor gros, uneori, dar întotdeauna superior.

TUDOR OCTAVIAN ■

„Eu cînt pentru cei ce iubesc adevărul"

— Cum ai început să cînți, Valeriu Penișoară ? Cine te-a îndemnat ?

— Mi-a plăcut să-i ascult pe oameni cîntînd. Pe oamenii de la țară care cîntă atît de sincer și frumos. Noi nu avem săli de concerte, teatre, discoteci, avem în schimb în fiecare duminică nunți de la care nu lipsesc fanfarele. Cînd eram mic am cîntat la fluier neîndemnat de nimeni ; la 12—13 ani cîntam la clarinet pe la serbări. Mai tîrziu am cîntat muzică populară „și di atunci pînă astizi" tot nu mi-am pierdut graiul „moldovinesc". Prima scenă pe care am cîntat a fost scena căminului cultural din sat. Acum am ajuns să cînt pe cea mai mare scenă a țării, eu, învățător din Duda, județul Vaslui.

— De ce cînți ? Te-ai gîndit vreodată să-ți faci o profesiune din cîntat ?

— Nu e greu să răspund, dar ar trebui mai întîi să veniți în satul meu unde o să vedeți și o să auziți că atunci cînd plouă, țîraiele cîntă, atunci cînd bate vîntul, copacii cîntă, iar în diminețile de vară totul cîntă, de la firul de iarbă pînă în înaltul cerului unde ciocîrlia farmecă universul cu cîntecul său, totul e numai muzică. De aceea cînt și eu fără a-mi face o profesiune din asta.

— Cui te adresezi în cîntecele tale ?

— Pentru mine muzica este mijlocul cel mai adecvat prin care poți să comunici cu oamenii. Această limbă pe care o cunoaștem toți ne ajută să fim mai buni, mai frumoși, mai curați, mai drepți.

Tot ce cînt eu este atît de simplu încît esențialul poate fi reținut de oricine. Mi-e greu să mai spun ceva acum cînd mă gîndesc la piesele mele care sînt, în marea lor majoritate, de inspirație istorică. Prin cîntecele mele vreau să readuc în mintea celor care mă ascultă evenimentele cele mai de seamă din istoria neamului românesc. Eu cînt pentru cei ce iubesc adevărul.

— Cine scrie versurile cîntecelor tale ? Ce poeți preferi ?

— Conducătorul cenaclului nostru sătesc „Nicolae Labiș" este profesorul Ioan Gh. Pricop, cel care îmi scrie cea mai mare parte din versurile pe care le cînt. Și el este tînăr, chiar dacă a trecut de 30 de ani.

Și sîntem foarte buni prieteni, amîndoi fii ai satului stabiliți aici poate pentru totdeauna.

Niciodată nu a căutat cuvintele. Întotdeauna le-a așternut pe hîrtie așa cum i-au venit. Între versurile scrise de el și muzica scrisă de mine, nu știu dacă există vreo diferență. Parcă unul din noi ar scrie și muzica, și versurile. De fapt, nu ne ridicăm de la masa de lucru pînă nu terminăm totul.

Am citit și citesc poezie contemporană. Am compus cîteva cîntece pe versurile poetului Adrian Păunescu, cîntece la care țin foarte mult tocmai pentru faptul că Adrian Păunescu este unul din poeții care nu se complac în a scrie o poezie dulceagă, falsă, care să denatureze adevărul.

Așa cum spunea tovarășul Nicolae Ceaușescu la Congresul educației politice și al culturii socialiste : „nu avem nevoie de dulcegării, ci de o artă cu adevărat revoluționară care să redea în mod veridic și obiectiv realitatea". Și să nu creadă cineva că membrii Cenaclului Flacăra al Tineretului Revoluționar cîntă sau recită pe versurile acestui poet pentru că el este conducătorul cenaclului. Tineretul revoluționar cîntă și recită din poeți adevărați, sinceri, drepți, precum Ioan Alexandru, Ion Gheorghe, Ion Nicolescu, A. Păunescu și alții.

Rîdem de noi înșine dacă mai acceptăm să cîntăm astăzi cu atîta ușurință „O portocală", „Iubesc prezentul", „Toată ziua bună ziua". Desigur că lista rămîne deschisă. Am dat aceste exemple pentru că după niște versuri proaste nu poți scrie decît muzică proastă, or, eu consider că versurile și muzica trebuie să alcătuiască un tot inseparabil.

— Ce părere ai despre publicul care te ascultă ?

— Marea majoritate a celor care ne ascultă la cenaclu sînt tineri, dar nu mică ne-a fost mirarea cînd la Alba Iulia și în alte localități jumătate din sală erau tineri, iar jumătate oameni mai în vîrstă. Desigur că ceea ce se prezintă în aceste „întîmplări" literar-artistice interesează pe toți cei ce iubesc frumosul. Oamenii care ne urmăresc sînt minunați, ne înțeleg foarte bine, se familiarizează atît de repede cu noi încît după 10—15 minute dispare relația tradițională artist-spectator. Toți cîntă, toți aplaudă. Sînt foarte fericit atunci cînd o sală arhiplină cîntă împreună cu mine : „Vrem cu țara / Noi îl vrem pe Cuza Domn". Nimic nu este mai minunat în tot ceea ce faci.

Întotdeauna am căutat să fiu sincer cu cei care mă ascultă. Nu i-am mințit niciodată și vă asigur că nu-i voi mînți pentru că, după părerea mea, publicul simte cînd ceva nu este în regulă. El nu trebuie dezamăgit.

Cînd am participat pentru prima oară la o ședință de cenaclu am rămas uimit cum atîția tineri ascultă numai muzică și poezie, timp de 3—4 ore. De la a doua,

a treia ședință am înțeles de ce. Și am mai înțeles că noi trebuie să venim de fiecare dată cu lucruri noi și totdeauna mai bune, mai frumoase decît cele care ne-au consacrat. Între noi și public trebuie să existe aceeași relație ca între versuri și muzică. Să alcătuim „un tot", o familie.

— Vorbește-mi despre temele cîntecelor tale.

— Așa cum am mai spus, cele mai multe din cîntecele mele sînt de inspirație istorică. Cînt ceea ce au făcut marii conducători ai românilor pentru neamul nostru românesc. Amintirea lor trebuie să rămînă pururi trează acum și peste veacuri.

Monumentală a fost bătălia de la Vaslui pe care o cînt, monumentale au fost și cuvintele lui Moș Ion Roată către Divan : „Vrem cu țara / Noi îl vrem pe Cuza Domn". Dar ce rost are să vorbesc despre ceea ce cînt ? Nu-mi pot exprima prin cuvinte dragostea de țară, dragostea pentru cei ce s-au jertfit dăruindu-se unei istorii atît de mari ca aceasta a noastră, a românilor, așa cum nu-mi pot exprima indignarea față de cei ce trădează și-i vezi mereu alergînd după o așa-zisă lume mai „bună".

Atunci cînd cînt îi văd pe Ștefan, pe Moș Ion Roată, văd dorobanții de la '77, răsculații de la '907. Aud glasul pămîntului față de care sînt dator. Nu am cine știe ce școli înalte, dar îmi cînt neamul și țara pentru că datorită lor trăiesc aici și acum.

— Referă-te la folk ca gen muzical, dar și ca modalitate sui-generis de educație a tineretului, a maselor...

— De fapt acest gen de muzică tînără numit și folk necesită o discuție mai amplă. Nu putem vorbi despre un adevărat folk românesc ca gen muzical, deoarece sîntem abia la început. Or, după cum bine cunoaștem, unui anumit gen de muzică îi trebuie mai mulți ani pînă să ajungă la maturizare. Cert este să folkul românesc a început să existe.

Iar tineretul iubește această formă splendidă de educare a tuturor oamenilor muncii, indiferent de naționalitate, în spiritul dragostei față de țară și al patriotismului revoluționar. Dragoste și devotament care sînt o expresie a conștiinței revoluționare, comuniste, care sînt expresia îndatoririi de onoare a fiecărui comunist, a fiecărui om al muncii față de glia strămoșească și față de noua societate românească.

— Ce înseamnă pentru tine Cenaclul Flacăra al Tineretului Revoluționar ?

— Pentru mine acest cenaclu este o adevărată școală de educație patriotică. Nu știu dacă se poate vorbi în altă parte mai frumos, mai convingător despre trecutul țării, despre prezentul și viitorul ei. Arta Cenaclului Flacăra al Tineretului Revoluționar soarbe apa limpede răcoritoare și veșnic vie a izvoarelor patriei noastre socialiste. Mulți ne întreabă cum rezistăm să stăm pe scenă cîte 7—8 ore. Noi poate nu am rezista dacă poetul Adrian Păunescu, conducătorul cenaclului, nu ar avea atîta forță, atîta curaj, atît echilibru și atîta dragoste pentru tot ceea ce face. Nouă nu ne rămîne decît să-i urmăm exemplul.

Și aș vrea să cred că de la începutul anului și pînă acum am pus și eu măcar o cărămidă la zidul acestei frumoase „construcții" care este Cenaclul Flacăra al Tineretului Revoluționar.

NICOLAE SPIRESCU ■

CÎNTECE COMPUSE ȘI INTERPRETATE DE VALERIU PENIȘOARĂ

Cuvîntul lui Ion Roată către divan, Bătălia de la Vaslui, Povestea eroilor, Strigați-mă pe nume, Străbunii, Perseverență, Glasul pămîntului, Solia lui Vodă Cumplitul (versuri de Ion Gh. Pricop), **Freamăt de codru** (versuri de Mihai Eminescu), **De ce-am plecat din Hușul meu** (Al. Giugaru), **Da, mai avem, Ora strepezită** (versuri de Adrian Păunescu)

Labiș — după douăzeci de ani

(Urmare din pag. 1)

Capacitatea și „slăbiciunea" de a se lăsa tulburat de momentele simple, de **omenescul** existenței, de a redeveni poetul modest al celor modești și de a se împărtăși din bucuriile și tristețile legate de cursul mijlociu al vieții, de a „umili" în el tentația înaltelor probleme străine de traiul omului comun, prea înalte și pline de răceală față de acesta, produc în poezia lui Labiș un domeniu aparte, de o consistență poate lipsită de amploare, un tip de inspirație la care n-a renunțat și de care nu s-a rușinat niciodată. Acest tip de inspirație, atașat epicii cotidiene, îl ținea aproape de sfera omenescului inalterabil, împiedicînd orgolioasele problematizări abstracte să ocupe orizontul poeziei sale. De aceste surse vii, de emoțiile simple ale oamenilor, Labiș nu s-a îndepărtat nici în fazele tîrzii, cînd era frămîntat de proiecte cu mult mai ambițioase. Se întrerupea din execuția lor, spre a compune, în răstimpuri, cîte un mic poem nepretențios, cald și auster, de o mișcătoare simplitate, poate și cu conștiința că menținerea legăturii cu zonele umile, cu „omenescul" curat și etern, autorizează o lirică reflexivă, o contemplație mai înaltă, pe care n-ar fi dorit-o speculativă, pierdută în zonele reci. Autenticul Labiș este în egală măsură prezent în compuneri de vibrație umană nemijlocită, poezii ocazionale, pe teme date, inspirate, să zicem, la cererea unei reviste pentru copii, de venirea toamnei. Fără puterea de a vibra încă la astfel de împrejurări uman prea-umane, Labiș n-ar fi avut acces la poezia de mare anvergura.

Labiș are curajul să aducă în poezia românească suflul marilor probleme morale, universul interior al omului evoluat, antitezele și dilemele acestuia, fără să ia în seamă că, pentru moment, ele vor suna neobișnuit, prozaic, discursiv. El are curajul să introducă această lume a confruntărilor interioare în perimetrul prozodiei „clasice", fără a considera că experiența avangardistă ar fi singură capabilă să le recepteze. El se „lansează" fără prudență în domenii noi, aparent netangente la poezie, la lirism. Confesiunea ia un aspect abrupt, violentînd cursul cuminte-metronomic al versului clasic. Convingerea noastră este că Labiș ar fi semnat cea mai autentică versiune românească a poeziei lui Baudelaire.

Neliniștea în fața degradării „modelului" este una din temele constante în poezia lui Labiș și departe de a fi una doar **teoretică** răspunde în straturile mai adînci ale structurii sale psihice, acolo unde se configurează motivele și simbolurile dictate de subconștient, neliniștii mai generale față de ceea ce s-ar putea numi : coșmarul ruperii echilibrului. Acest „coșmar" apare de mai multe ori, în diverse variante, încă în primele faze ale afirmării poetului, de exemplu în al cincilea capitol al **Primelor iubiri,** după ce face elogiul armoniei astrale, al stabilității „stelei polare" ca osie a lumilor : „Osie-a lumilor, dacă te-ai rupt, / Lumile cad huruind dedesubt / .../ Dacă s-ar frînge osia mea, / Cerbii și vulturii mei ar zbura" etc. De astă dată, degradarea modelului revoluționar este asimilată unui factor de teribilă dezagregare. Ceea ce în **Primele iubiri** este „osia" propriei ființe, asigurîndu-i echilibrul și dăinuirea, se confundă aici cu un mare principiu al fidelității ; al „autenticității" modelului comunist. Într-un vast plan figurat, ar fi **ca și cum** Demiurgul lăsa pe seama „altuia" creația, practica realizării lumii și a făpturilor sale. Numai un suflet „naiv" poate închipui la adevărata proporție ce ar însemna acest coșmar. Labiș nu ezită să-i găsească un echivalent, o **actualizare** în visul rău al falsificării gîndirii lui Marx în practica „demonică" a impostorilor, a moștenitorilor nevrednici. Poemul său se lasă pătruns de suflul unei alarme tragice, al unei fatalități funeste (**„Iarăși** se prinde rugină pe-un alb ideal / **Iarăși...**) care măsoară exact, inversînd proporțiile, intensitatea credinței și a speranței sale, a fidelității sale față de imaginea sacră, profund omenească și emoționant de imaculată a Revoluției.

Din adîncimea acestei fidelități se nasc atît de caracteristicile severități ale neprihănirii, copilăresc-intransigentele mustrări adresate poeților timpului :

„Nu știu cum pot să se joace poeții cu-aceste / Rime ale traiului nostru prezent și concret, / Trist îi observ, aruncîndu-mi privirile peste / Invizibilul meu epolet".

După douăzeci de ani este mai limpede că nimeni n-avea mai mult ca Labiș, pe atunci, dreptul de a vorbi la persoana întîia, ca de un lucru ce-i aparține, de **visul lui Marx.** Pare absurd că umbrele suspiciunii înmulțindu-se, acest drept îi era contestat ! Versurile finale au vibrația unei intimități dureroase și sînt sublime în copilăroasa lor tandrețe :

„Marx, mi-amintesc de un vis ce-i al tău și al meu. / N-o să te supere cînd am să spun că-i al tău și al meu. / Tu ai visat c-au să spună cu toții : e al tău și al meu".

Labiș izbutește să scrie o poezie politică în stare să ne mai spună ceva pentru că la el categoria politicului nu este una îndepărtată-abstractă de care să „uite" semnificativ chiar în momentele de intimitate cu ființa proprie, ci una integrată în straturile cele mai personale, în vibrația însăși a intimității sufletești. Din profet abstract și distant al comunismului, Marx devine o „persoană" care există în apropiere și care nu anulează, prin grandoare și generalitate, putința **relației,** a contactului strîns și a dialogului uman. Bărbatul populat de idei ce agită drapelele veacului este pentru Labiș omul viu, omul „concret", un subiect și nu un obiect intangibil și magic, un subiect ce invită la apelul direct, căruia poetul îi spune „tu" și care poate fi abordat cu foarte familiarul : „n-o să te supere", în nota unei înduioșătoare, fraterne, destinse comunicări. În clipe de cumpănă, această abordare nemijlocită, se umple de o misterioasă poeticitate.

Un adolescent încă, obligat și obligîndu-se să fie matur și lucid, fie și numai pentru faptul că simte privirile celorlalți îndreptate spre el, așteptîndu-l, așteptîndu-i cuvîntul — și numai el știe cît îl consumă această „așteptare" și cît este ea de disproporționată. Și totuși **trebuie,** trebuie să-i facă față ! Copilăria a căpătat în ființa sa „linii aspre înainte de vreme" și ceea ce s-a întîmplat cu ea, prea repede, s-a întîmplat și cu poezia sa :

„Ea s-a-nălțat speriată, din aripi bătînd, / Țipînd și fugind din aprinsele mele poiene : / Toate durerile lumii le-am strîns prea curînd".

Acest : „prea curînd" este adverbul dominant al poeziei sale... Prea curînd a trebuit Labiș să devină **responsabil** de fiecare cuvînt și de fiecare gest al său, prea curînd a trebuit să consimtă **a se lăsa privit.** Și să joace, cu imens efort, rolul celui privit.

Din nou în librării

Cartea lui Octavian Paler „Mitologii subiective"

Se află în librării a doua ediție a acestei cărți despre care s-a scris mult; citățm cîteva din judecățile de valoare : „**Mitologii subiective** este cartea subtilă și, prin ordinea gîndirii, reconfortantă a unui remarcabil stilist". (Nicolae Manolescu, România literară).

„Octavian Paler este unul din marii noștri eseiști cu care comerțul ideilor — prin intermediul cărții — este întotdeauna profitabil. Multe din aserțiunile sale, azvîrlite parcă în fuga condeiului, ar merita o meditație pe îndelete. Dar ele sînt modul unei asemenea meditații. Treci de la o constatare din domeniul observațiilor moralistului, la o speculație privitoare la filosofia culturii, sau la o judecată estetică... **Mitologii subiective** ne oferă un itinerar spiritual pasionant". (Nicolae Balotă, Luceafărul).

„Scriitor de eclatant rafinament intelectual, utilizînd pe larg sentința morală, Octavian Paler oferă și în **Mitologii subiective** un admirabil eseu, care se revendică de la viziunea unui poet și, în egală măsură, de la structura unui prozator". (Virgil Ardeleanu, Steaua).

„Fervoarea dezbaterii ne-a amintit de Camus din unele pagini ale **Mitului lui Sisif** iar un anumit mod de acceptare metodică a iluziei ni l-a evocat pe Unamuno. Vrem să spunem prin aceasta că Octavian Paler conferă meditației pe marginea miturilor și întruchipărilor lor în istoria artei o finalitate existențială situîndu-se deci la antipodul considerațiilor hedoniste sub pretexte estetice. De fapt, s-ar putea spune că eseurile din **Mitologii subiective** au o singură temă ce revine sub înfățișări diferite : miturile memoriei, aceasta, memoria fiind un adevărat concept moral și filosofic". (C. Stănescu, Scînteia tineretului).

„Omul său clasic — personajul de care vorbeam — e purtat prin labirintul Minotaurului, pe sub porțile Tebei sau pe mări și insule îndepărtate; cunoaște de **visu** „paradisul" sibarit, lumina stranie a Hiperboreei ; stă de vorbă cu zei și ființe pămîntene. Trecerea lui printr-un univers mitologic, reconstituit minuțios și exact, echivalează cu un lanț neîntrerupt de evocări. Sînt pagini de vibrație intelectuală care definesc, în egală măsură, un drum literar original, creația pe bază de izvoare savante, și totodată o energie teoretică, absolut remarcabilă". (Ion Oarcăsu, Tribuna).

„Mitologiile" lui Octavian Paler nu sînt numai subiective și concluziile lor se cuvin mai departe meditate și raportate la experiența umanității contemporane". (Liviu Leonte, Cronica).

„**Mitologii subiective,** carte unică în literatura noastră de azi, reprezintă afirmarea unui spirit pentru care spațiul culturii grecești reprezintă o vecinătate, iar cel mediteranean, o șansă a confruntării: afirmîndu-ne pe noi, ca europeni, prin efigiile culturii". (C. Ungureanu, Orizont).

O pasionantă aventură sportivă și umană

Cu Alexandru Drăghia, care, trecut fiind de 70 de ani, a făcut turul României, apoi al Europei și care, fiindcă tot se simțea în formă, a ajuns la Montreal, la Olimpiadă, tot pe două roți (doar Atlanticul, vai, a fost silit să-l traverseze cu un vas al liniei „Prudential"), cu acest tinăr gorjean care se apropie de linia pe care stă scris „80 de ani, Sosire", despre ce altceva puteam discuta decît despre bicicletă ? Ei bine, totul a decurs alt fel decît mă așteptam. Drăghia întruchipează o epocă.

Mai toată viața sa, cicloturistul frenetic n-a avut absolut nimic de-a face cu bicicleta : a fost, este și va fi șofer, deținătorul permisului de conducere 0 078 987 eliberat de Inspectoratul Miliției Capitalei. Numai că, spre deosebire de permisul dumneavoastră și al altor cîtorva sute de mii de români fericiți că au mașină, pe al său se arată că „posedă carnet de conducere din 1916". Tocmai de aceea spuneam că moșul reprezintă o epocă.

— Văzusem. la Tîrgu Jiu, cînd eram copil, la începutul secolului, două Forduri „cu mustăți". Admirabile mașini. Una o avea prefectura, cealaltă — două erau în tot orașul — aparținea avocatului Iunian, mare politician al județului. Cînd am zărit Fordul prefecturii, nu știu de ce, am simțit că începe, cu el, o nouă eră. Desigur, în mintea mea de copil ideile nu erau chiar atît de clare cum îmi apar azi, dar cam asta am simțit. Tata era un țăran sărac și necăjit din Pești, Gorj, căruia îi luase pămîntul și casa unul Sava Șomănescu. Ce nevoie avea boierul de cele cîteva hectare amărîte ale noastre nu știu, că stăpînea moșii în Gorj, în Ialomița, lîngă Ciulnița, în Dolj, la Sopot, la Mogoșoaia, la porțile Bucureștiului. Așa s-a întîmplat însă că eu și ai mei am rămas pe drumuri, tata s-a îmbolnăvit de supărare și eu purtam răspunderea celor nouă frați ai mei mai mici. M-am înscris la școala de dascăli bisericești din Tîrgu Jiu, cu gîndul să-mi pot cîștiga cît mai repede existența, iar pentru mîncare și locuință munceam ca rîndaș la un procuror, la care eram și tăietor de lemne, și valet, și dădacă la copil. Cînd mă refugiam în pod să citesc, mă găsea și acolo. Fiindcă nu aveam o clipă de răgaz mi se scosese porecla Alexandre Poftim. Nu am mai suportat și am fugit, lăsîndu-i în plata domnului și pe cîntăreți, și pe procuror. Cîntăreții n-au spus nimic, dar procurorul a bătut depeșă la jandarmi să mă prindă și să mă aducă legat înapoi. Eu însă, în gară la Bărbătești, mi-am vîndut brîul și vesta schilerească de pe mine, pentru 11 lei, și am luat trenul la București, unde vroiam morțiș să mă fac șofer.

Flăcăul din Pești a intrat în era automobilului pe ușa din dos, la propriu și la figurat, angajîndu-se ajutor de șofer la doamna general Maria Poenaru. Era prin 1910.

Flăcăul din Pești nu-și vînduse însă hainele de pe el ca să se împăuneze pe capră în mașina doamnei general, pe el îl pasionau motoarele, tehnica. A intrat la garajul „Leonida", unde a învățat temeinic meseria, apoi s-a angajat ca șofer la un avocat bucureștean, francez de origine, Maurice Lyautey.

— Avea casă pe Batiștei 4, pe locul „Intercontinental"-ului de azi, și deschisese restaurant pe Sărindar, unde este acum „Berlin", în tovărășie cu un șef mare de la Prefectură, Cantuniari. Ce splendoare de Déloné-Belville avea Lyautey, ce spițe arătoase, de lemn, dar solide ! Și tot acestui Déloné-Belville îi datoresc faptul că am făcut războiul motorizat.

La declanșarea războiului din 1916—1918, Lyautey, ca să-și scape Déloné-ul de rechiziție, l-a împrumutat șefului misiunii franceze, generalului Berthelot. Odată cu mașina, l-a „împrumutat" și pe șofer. Apoi Drăghia a fost detașat la armata din Moldova, pe același Déloné-Belville. Nu mai făcea drumuri la Șosea cu Lyautey și cu lăutarii, nici la domnul Cantuniari pentru afaceri, ci cu generalul Cristescu de-a lungul Siretului, spre Sascut și Spiru Haret, sub bombardamentul nemțesc („generalul Cristescu dormea în mașină, pe cîmp, sub șrapnele, mînca la cazan cu soldații") și apoi cu generalul Eremia Grigorescu, la Mărășești. La Cosmești, atac la baionetă, înaintare, retragere, înaintare, foamete, ger, atacuri și contraatacuri — la volanul Déloné-ului.

Odată cu venirea păcii, pentru Drăghia s-a încheiat epoca de glorie a automobilului. Există însă pentru omul de la volan și o glorie liniștită, pe care o dă însăși lipsa de evenimente.

— Din 1916 și pînă azi n-am făcut nici un accident de circulație, deși aș fi avut tot timpul. O viață întreagă am fost șofer profesionist, am condus și după ieșirea la pensie, 60 de ani fără accident ! Tovarășii de la Circulație mă arată la ședințele cu șoferii, să vadă că sînt și eu om ca toți ceilalți, cu ochi, mînă, simțuri, și totuși, timp de o jumătate de secol, nu am stricat nici oameni, nici mașini.

— Moș Drăghia, eu de fapt venisem pentru bicicletă și mi-ai vorbit — ca nimeni altul — despre automobile. Nu regret cîtuși de puțin. Să revenim însă la ce m-a adus la dumneata. Știu că la 72 de ani ai căzut bolnav de inimă și atunci te-ai hotărît să încaleci pe bicicletă.

— Dar ce poate nu știți este că înseși cele două nurori ale mele, doctorițe, m-au povățuit „să trag pe dreapta" și să mă internez degrabă la „Ascar". Am refuzat : nu fusesem niciodată la spital, de ce s-o încep la bătrînețe ? Citisem într-o revistă că bicicleta este bună și pentru bătrînii cardiaci, dar tot acolo scria că ei nu trebuie să facă pe leii, trebuie să se antreneze chibzuit și să nu urce la deal cu bicicleta, s-o țină de mînă ! Să ia aminte cei care ar dori să mă imite, să meargă încet, la început.

— Incet, dar sigur.

La vîrsta de 72 de ani Alexandru Drăghia a luat startul, din fața C.N.E.F.S.-ului de pe Vasile Conta, și de atunci nu s-a mai oprit. De inimă a uitat complet, mi-a spus că nici nu mai știe dacă o are la dreapta sau la stînga.

Am frunzărit carnetul său de bord. Semnături, ștampile, multe ștampile, întîlniri și urări pe toate meridianele, omagiu unanim adus dîrzeniei, optimismului, purității gorjeanului care a cutreierat lumea pe două roți.

Drăghia lua ștampile de unde se nimerea, de la cine găsea, cînd apărea cu Pegas-ul (nu e figură de stil, e marca bicicletei din Tohan). Însemnări și ștampile de la Valu lui Traian, de la Consiliul popular Eforie, biblioteca comunală Constanța, unitatea de vinificare Tariverde, ziarul „Delta", miliția Drăgănești, cinema popular Adjud, Casa de copii școlari nr. 2 Piatra Neamț, Voroneț-România, șeful stației Bunișor, Neftohim-Sofia, Balkanturist-Plovdiv, Petrol-Burgaz, Centroturism Beograd, D.D.R. Zinnwald, Brno „primit foarte bine"... Apoi o însemnare medicală : „În caz de infecție și răceli puternice, Tetraciclin 1 tabl. la 5 ore, vitamina B complex 1 tabl. la 5 ore ; în caz de dureri de mușchi și vase, Saliform, se unge locul dureros". Noi ștampile și urări: Consulatul român din Bratislava, membrii ambasadei R.S.R. din Praga, Sportsgemeinschaft „Dynamo" Jüteborg, „Cu lacrimi în ochi pe drumurile Poloniei l-am întîlnit pe moș Alexandru Drăghia, Un grup de români, Zakopane", „Surpriza zilei pentru întreg punctul de frontieră Borș : moș Drăghia", semnează șef sector vamă ; Polizei Präsidium, München „une petite allemande qui vous admire beaucoup" („o tînără germană care vă admiră mult"), Olympia-Wache. consulul României la Istanbul, Navlomar Pyraeus Office, ambasadorul R.S. România la Națiunile Unite, ambasadorul R. S. România la Washington, ambasadorul R. S. România în Canada ; „azi 9 noiembrie fiind la nuntă unde era naș mare Vasile Grigoraș la sora lui din Pești, cînta orchestra Ala Baranca"...

N-am citat decît o infimă parte din stufosul carnet de bord. El merită cunoscut în special de tineri, cărora le vorbește despre cinste și bărbăție nu la modul sec, didacticist, ci în limbajul colorat al unei aventuri sportive și umane. Apoi închideți carnetul de bord și ascultați :

„...În noaptea aceea de pomină, cînd goneam spre Tariverde, la 30 km de Dunăre, de Tulcea, ploua și m-am trezit singur în cîmp. În marginea șoselei zăresc o căpiță de fîn. Aș fi vrut să dorm în ea, dar eram bănuitor. Aveam la mine o spangă de un metru, pentru a mă apăra de cîini. O apuc strîns și mă apropii. Între timp, ploaia se înteți se, vîntul bătea puternic pe cîmpie, dinspre Dunăre. Întep fînul și aud : „Auuuu !" Îmi dreg glasul, care, la început, mi se muiase de frică și întreb : „Cîți sînteți, bă ?" „Trei, să trăiți". Hotărăsc să joc teatru, tot n-aveam de ales.

— Ieșiți că vă trăsnesc. Sînt aci cu paza.

— Pînă dimineața nu ieșim.

— Dar ăilalți patru hoți de la bostănărie pe care-i căutăm, unde sînt ?

— Nu știm nimic, noi sîntem trei, nu patru.

Mă adresez însoțitorului imaginar :

— Pe ăștia păzește-i pînă dimineața, eu mă duc după cei patru.

Așa am scăpat. Mai încolo, cale de 5 km, am zărit în noapte vite care păsteau. Ciudat. Băietan, plecam cu vacile la Jiu și știam că nu pasc noaptea, pe ploaie și vînt rece. Apoi am descoperit că de fapt nu erau vite, ci tot căpițe. Am dormit acolo pînă în zori. Tare mai bătea vîntul ! A doua zi, am pedalat spre Tariverde...

...Trecînd din Țara de Sus în Transilvania, spre Cluj-Napoca, m-a prins noaptea pe Muntele Calului. În jur, pădure deasă. Pe un copac citesc o inscripție : „Interzis vînatul urșilor și porcilor mistreți". Va să zică, erau jivine prin jur. Atunci, pentru prima oară în viața mea, am dormit în copac. Am suit și bicicleta, căci aveam frînghie specială. Cînd m-am trezit și am coborît, n-am dat ochii decît cu un cerb bătrîn. Părea neprietenos, mă temeam să nu mă ia în coarne, dar l-am împăcat cu niște salată. Pe coastă, căprioarele se uitau mirate. Soarele abia răsărise.

...Și în Grecia m-a surprins noaptea pe drum, lîngă o pădure rară de stepă. Pînă la cel mai apropiat sat era prea departe și am hotărît să înnoptez acolo. Ațipisem cînd am simțit prezența cuiva. În adevăr, în noapte luceau ochi de jăratic, care mă priveau curioși. De cîte ori nu zărisem asemenea ochi lîngă Pești, cînd duceam vitele pe Curătura, pe Tolan, în Valea Babei ! Erau lupi. Cei din fața mea erau bătrîni, dar viguroși. animale de stepă îndesate, gri-gălbui. Dacă se năpusteau asupra mea eram pierdut. În jur, cît vedeai cu ochii, numai bălării și pădure, nici un ajutor posibil. Nu mi-a venit nimic altceva în minte decît să zic ușor : „Hei !" Apoi mai tare, „Hei, hei !" Lupii au privit lung la mine și la bicicletă, apoi au pornit-o la pas, ca și cum nici nu aș fi existat".

Să-l ascultați pe moș Drăghia cum a fost pocnit în tîmplă de țevile dintr-un camion lîngă Moldova Nouă („căzînd în nesimțire, atît am mai putut vedea : chipul șoferului, căruia nu-i dăduseră tuleiele ; n-avea 20 de ani și i se încredințase un colos pe care nu-l stăpînea cum trebuie — gîndeam eu, șofer bătrîn"). Să vă relateze cum la München „unul a vrut ca în schimbul bicicletei, medaliilor sportive și carnetului de bord să-mi dea o mașină cu doar 17 000 km rulați ; zicea că-i trebuie pentru reclamă, dar eu am refuzat" ; apoi cum, pe malul Mării Egee, a urcat, cu bicicleta de mînă, „un munte de marmură" pe o șosea șerpuindă, la 47 grade Celsius, în maiou, pantaloni scurți și tenișI ; și cum lîngă Istanbul a fost salutat în românește de un turc de fel din Ada Kaleh :

— Unde ai pornit-o, frate ?

— În lumea largă.

Ascultînd rătăcirile și întîlnirile lui moș Drăghia pe drumurile Țarigradului mă duce gîndul, cumva, la povestirile lui Panait Istrati, la fabuloase peregrinări orientale, amestec de mit și realitate Peregrinări nicicînd însă rupte de pămîntul natal. Moș Drăghia, pionierul automobilist care a înțeles noua eră întîlnind Fordul cu mustăți al prefecturii, biciclistul care, ca și confratele său, alergătorul de cursă lungă, a cunoscut clipele sale de singurătate, a rămas același țăran gorjean simplu care și atunci cînd pornește în lumea largă știe că, de fapt, lumea lui este pămîntul unde s-a născut.

LIONEL NIȚESCU ■

„CÎNTAREA ROMÂNIEI" — Curier

Trei manifestări

Iată, în decurs de două săptămîni, trei manifestări ieșite din comun prin caracterul și amploarea lor, toate înscriindu-se ca prezențe semnificative în Festivalul „Cîntarea României". Fiindcă festivalul este, cum cred că am mai subliniat în comentariile de la această rubrică, nu numai o întrecere a forțelor artistice, ci, totodată, un climat, o metodă comunistă de animare a vieții noastre spirituale, de cuprindere a unui număr cît mai mare de oameni în circuitul activ al culturii. Chiar instituțiile specializate, cu o anume experiență în această direcție, se străduiesc să găsească acele forme de activitate care să asigure transmiterea pe cele mai sensibile lungimi de undă a unui mesaj politic și artistic dintre cele mai vibrante.

Șezătorile literare, de pildă, au avut de-a lungul anilor diferiți animatori. De la neuitatele întîlniri cu cititorii ale „Luceafărului" de acum aproape două decenii, cărora le dădeau strălucire poeți ca Mihu Dragomir, Nicolae Tăutu, Radu Boureanu, Victor Tulbure, Dan Deșliu, Ion Brad și încă mulți, mulți alții, la aceste adevărate manifestări de masă ale versului și cîntecului patriotic din cadrul Cenaclului Flacăra al Tineretului Revoluționar o neistovită ștafetă a dialogului viu dintre literați, artiști și public a fost purtată, cu convingere și stăruință de o instituție care nu e alta decît radioul nostru, respectiv redacția sa culturală. Dacă ar fi să amintesc fie și numai șezătorile literare la care am fost eu însumi prezent, de la cele din Valea Jiului sau din cetatea Hunedoarei la cele din satele Ialomiței, Teleormanului, Dîmboviței și încă aș avea motive să afirm că instituția care face atît de mult, zi de zi, pentru promovarea poeziei militante pe toate canalele sale de comunicație cu publicul, are și meritul de a verifica direct, pe viu, audiența la ascultători a emisiunilor sale din studio. Periodic, șezătorile sale literare alternează cu spectacolele studioului de poezie. Florilegiile lirice, adesea axate pe o temă de mare rezonanță, sînt prezentate, în interpretări memorabile, de unii dintre cei mai talentați actori ai noștri.

Mă gîndeam la toate acestea cu firească îndreptățire, fiind și eu prezent, în urmă cu două săptămîni, alături de alți 24 de poeți, actori și muzicieni, pe scena casei de cultură din Rîmnicu Sărat, la o șezătoare organizată de redacția culturală Radio împreună cu factorii de cultură locali. Ne aflam, dealtfel, în județul Buzău, binecunoscut și îndrăgit de literați și artiști pentru solicitudinea și inițiativa cu care activiștii săi îmbrățișează manifestările de frumos în toate genurile de creație. Un întreg volum, citit cu voce tare, în fața a mai multe sute de iubitori ai poeziei.

La numai cîteva zile după șezătoarea de la Rîmnicu Sărat, același județ Buzău primea o echipă de 24 scriitori. Timp de două zile întîlnirile acestora cu cititorii de la cîteva licee și din cîteva comune, vizitele de documentare în întreprinderi s-au situat în centrul atenției activității politice și culturale. Suita de manifestări desfășurată sub egida Consiliului Național al Frontului Unității Socialiste, reprezentat dealtfel printr-unul din vicepreședinții săi, poetul Eugen Jebeleanu, din cadrul aceluiași Festival „Cîntarea României", s-a intitulat, cu o metaforă definitorie a unui poem patriotic, „Un pămînt numit România". E cea de-a doua acțiune de acest gen inițiată de comitetul de partid al Uniunii scriitorilor. Scriitorii participanți nu se mulțumesc numai să-și citească lucrările în fața publicului, ci, în urma documentării realizate, să și scrie reportaje, însemnări, versuri, eseuri despre realitățile cu care au luat contact. „România literară" de joia trecută ne și oferă cîteva pagini inspirate de acest popas al scriitorilor pe meleagurile buzoiene.

A treia manifestare, pe care sîntem bucuroși să o consemnăm, a reunit pe scena Sălii mici a Palatului R.S.R. din București scriitori și artiști legați prin apartenența studioasă la același liceu, actualul „Zoia Kosmodemianskaia", fosta Școală centrală de fete, care își sărbătorește, în 1977, 125 de ani de existență. Activa conducere de azi a liceului (director prof. Mioara Zdrafcovici) a avut ideea să invite la această reuniune a elevilor și profesorilor de azi pe cîțiva absolvenți din diferite promoții, respectiv scriitoarea Lucia Demetrius, prof. dr. docent Zoe Dumitrescu-Bușulenga, actrița Violeta Andrei de la Teatrul „Lucia Sturdza Bulandra", regizoarea Letiția Popa, poetul Adrian Păunescu și semnatarul acestor rînduri. O erudită și plină de vervă incursiune în poezia de vocație civică și etică (Zoe Dumitrescu-Bușulenga), o patetică poemă în proză (Lucia Demetrius), o interpretare de excepție a capodoperei lui Nicolae Labiș „Moartea căprioarei" și a unui poem de Radu Stanca (datorate, desigur, acestei sensibile mesagere a liricii noastre care este Violeta Andrei), un scurt recital Adrian Păunescu (secondat de sală la poezia „Pămîntul deocamdată"), la care s-au adăugat recitările pline de patos și candoare ale unor poeți (mai mult poetese) din rîndurile actualilor elevi au făcut din prima parte a acestei întîlniri, copleșită de emoția revederii dintre diferite promoții școlare și generații de dascăli, o manifestare plenară a dragostei față de patrie. Un valoros concert de cîntece patriotice, susținut de impresionantul cor al liceului (peste două sute de eleve) sub bagheta profesorului și muzicianului Victor Macarevici, a încheiat acest festival Alături de piese corale de mare popularitate precum „Voința neamului", „Limba noastră", „Partid, pavăza mea" sau „Republică, măreață vatră" „un răsunet" adînc au avut în sufletele celor prezenți cele două imnuri ale liceului, unul scris în urmă cu 90 de ani de Al. Flechtenmacher (pe versurile elevei Stefania Georgescu, la care s-au adăugat cîteva strofe actuale) și altul, în acest an compus de către cel mai de seamă reprezentant contemporan al școlii românești de cor, Ioan D. Chirescu (pe versurile profesoarei Mariana Țăranu).

Oricît de subiectiv ar fi „Curierul", în dubla sa calitate și de participant direct la două din cele trei manifestări, nu se poate să nu vedem în inițierea și desfășurarea lor sensuri pe care numai un festival precum „Cîntarea României" le putea conferi.

NICULAE STOIAN ■

IAURTUL ȘI RESTUL LUMII SAU

Fragmente dintr-un scenariu de comedie cinematografică

de

TEODOR MAZILU

în care ar dori să joace :

Dem Rădulescu — Vasilica Tastaman
Ileana Stana Ionescu — Gheorghe Dinică
Mariana Mihuț — Toma Caragiu
Octavian Cotescu — Gina Patrichi
Marin Moraru

„MĂ DUC LA MAMA, LA CÎMPINA"

Scena mutării lui Tănase din vechea locuință într-un bloc nou. Bică, băiatul de 7 ani al lui Tănase, ajută și el la căratul mobilei. Evident, Bică face exces de zel. Vecinii asistă la această scenă.

Camionul — cu Nelu — prietenul lui Tănase — așteaptă în stradă...

Raluca discută cu citeva vecine.

O VECINĂ : — Să vii la tăiatul motului. Despărțire de vechii prieteni.

Cortegiu vesel pe străzile Bucureștiului. La mijlocul drumului cade un dulap care se face pulbere. Cițiva prieteni se lamentează.

UN PIETON : — Doamne, ce nenorocire...

Tănase și Raluca privesc în liniște drama.

TANASE : — Sănătate să fie...

★

Apartamentul unei tinere perechi. O altă despărțire. De data aceasta, dramatică.

TITI (soțul — trîntește lingura de supă) : — Eu te-am adorat ca un nebun, te-am luat fără trusou și tu nu ești capabilă să-mi încălzești supa.

CIREȘICA (aruncă un dulap asemănător cu cel al lui Tănase) : — Minți ! Am avut trusou !

TITI : — Eu nu sînt bărbatul care să mintă ! Dacă mă iubeai, îmi încălzeai supa. Eu nu sînt bărbatul care să mănînce supa neîncălzită...

CIREȘICA: — Fii logic. De aia te-am iubit eu, ca să țipi la mine ? Asta e răsplata ta ? Îmi iau strictul necesar și mă duc la mama, la Cîmpina. (Își face furioasă bagajele.)

TITI : — Eu nu sînt bărbatul care să admită părăsirea domiciliului conjugal (...înfuriat, ia o lingură de supă). Rămîi în Capitală !

CIREȘICA (trîntește ușa): — Și eu nu sînt femeia care să admită ca un bărbat să țipe la mine ! Adio !

Titi aleargă pe scări.

TITI (de pe balcon, ultimă încercare): — Retrag ce-am spus adineaori... Vino, iubito ! Îmi încălzesc eu singur supa !

CIREȘICA : — Ești un mincinos și un bădăran !

★

Pleacă înfuriată, cu geamantanul, pe străzile Bucureștiului, pîndește o ocazie. Se întîlnește cu camionul în care se află familia lui Tănase. Face semn să oprească.

Șoferul Nelu oprește. Ajutată de Tănase, Cireșica se urcă în camion.

CIREȘICA : — Mai există oameni pe lumea asta...

TĂNASE : — Sigur că mai există... Unde vreți să mergeți ?

CIREȘICA : — Eu mă duc la mama, la Cîmpina...

TĂNASE : — Stați aici, pe scăunelul ăsta. Aici se poate plînge mai comod...

CIREȘICA (continuîndu-și drama, își caută un loc printre bagaje): — E un monstru cu chip de om !

RALUCA : — Cine ?

CIREȘICA : — ...Cum cine ? Ce, sînt doi ? El, Soțul, Titi. De fapt, fostul soț... Că pentru mine nu mai există. Eu am absolvit școala medie și el țipă la mine... Că supa era rece...

RALUCA : — Și cum era ?

CIREȘICA : — Rece, dar din motive obiective... Dar îl adoram încă de cînd locuia la Buzău... De ce să mă judece după supă ?

În tot timpul acestor discuții camionul se zdruncină și Cireșica e silită să-și schimbe poziția în împrejurările cele mai dificile.

★

Camionul lui Tănase ajunge la destinație, în fața unui bloc nou. Bică și Raluca se îndreaptă spre apartamentul care le-a fost repartizat.

★

Cireșica rămîne, dramatic, în stradă, să aștepte o altă ocazie, care s-o ducă la mama, la Cîmpina. Face o vreme, fără succes, autostopul, flutură zadarnic mîna, mașinile se duc mai departe.

★

Tănase se duce în biroul administrației — Pandele. Pandele doarme. Biroul lui e de fapt un dormitor. Are un somn eroic, de om care și-a făcut datoria.

TĂNASE (îl înghiontește): — Scuzați-mă că vă deranjez în timpul orelor de producție.

PANDELE (trezit din somn): — Tu ești, Florica ? Unde am lăsat papucii ?

TĂNASE : — Nu sînt Florica...

PANDELE (obiecție): — De ce nu ești Florica ?

TĂNASE: — Scoală-te, domnule, odată!

PANDELE (se trezește): — Ce bine dormeam... Visam că beam o bere rece la Berlin... Cine ești dumneata, în fond ?!

TĂNASE (îi întinde actele): — În fond, sînt noul dumneavoastră chiriaș...

(Antipatie reciprocă de la prima confruntare.)

★

Cireșica s-a așezat pe geamantan și așteaptă „o ocazie". Laurențiu — bărbatul demonic — s-a așezat lîngă ea, pe furiș, pe un colț al geamantanului, mai-mai să cadă... Dar se menține... Grijă simultană de a nu cădea și de a fi fermecător...

LAURENȚIU : — Nu m-am recomandat... Sînt Laurențiu Belea... Nu știu dacă numele meu vă spune ceva... (Îi sărută mîna ceremonios.)

CIREȘICA (intimidată): — Nu... Nu-mi spune nimic...

LAURENȚIU : — V-am văzut suferind și am venit... Aveți ochi mari, frumoși ? Sînteți navetistă ?

CIREȘICA (demnă): — Nu, domnule, eu am domiciliu stabil în București, dar ce folos ? Mai bine eram navetistă și eram fericită... așa nu sînt nici navetistă, nici fericită...

LAURENȚIU (cît pe-aci să cadă): — Fericirea e rară...

Cireșica vrea să facă semn, să mai oprească o mașină.

LAURENȚIU (o oprește): — Aș vrea să mai stăm cîteva minute laolaltă...

CIREȘICA : — O, domnule, vorbiți așa, fiindcă nu știți ce e în sufletul meu, cît mă zbucium...

LAURENȚIU : — Francezii au o expresie foarte potrivită, se pronunță corect **cu dă fudr...** adică iubirea de la prima vedere...

De la fereastra noului apartament, Raluca observă strategiile lui Laurențiu.

RALUCA (către Cireșica): — Hai la masă Se răcește supa...

CIRESICA (intuiește salvarea): — Vin imediat... A fost plăcut dar mă duc.

LAURENȚIU (galant, îi întinde geamantanul): — Cînd aș putea să vă mai văd din întîmplare ?

Ciresica tace înfricoșată.

LAURENȚIU : — Lăsați-mă să vă mai privesc o dată... E maximum ce vă cer...

RALUCA (de la balcon): — Se răcește supa...

Cireșica fuge pe scări.

Laurențiu rămîne o clipă nedumerit, apoi pleacă.

★

Portarul pune cu multă mîndrie la ușa liftului un bilet pe care scrie : DEFECT. E foarte mîndru de acest bilet, ca de o realizare.

PANDELE : — Ce caligrafie frumoasă mai pot să am. Ei, ei, bătrînul Pandele nu și-a spus încă ultimul cuvînt...

Cireșica aleargă gîfîind pe scări. Se uită înapoi, îi e teamă să n-o urmărească Laurențiu. Bică vine s-o ajute, îi duce el geamantanul.

BÎCĂ (precoce): — Cine era individul ăla ?

CIREȘICA : — Un domn foarte cult și deosebit de sensibil...

★

Acasă la Cireșica — soțul părăsit — suferă... Își încălzește supa — prilej de meditații amare. Lingura de supă și meditația. Lingura și meditația.

TITI (ducînd lingura la gură): — Da... Supa e caldă, e bună, dar fără Cireșica n-are nici un gust... Am vrut supă caldă, mănînc Titi supă caldă, dar ai pierdut-o pe Cireșica... Niciodată omul n-are totul... Avea dreptate Schopenhauer cînd spunea că fericirea nu e posibilă. (Se supără pe mîncare). Nu mai mănînc. E suficient. (Se pregătește pentru suferință ca pentru o baie sau o vizită în oraș). În amintirea a tot ce a fost frumos între noi, am să mănînc numai supe reci... Am să stau pe balcon cu ochii înroșiți de plîns și am s-o aștept... Dacă suferința crește, am să beau un păhărel de vin, să-mi înec amarul... (Încet, suferința devine distracție.) Dacă, prin absurd, n-am vin acasă, mă duc la un local, mai iau o friptură, ascult puțină muzică, poate vine și-o colegă, poate ieșim cu mașina la Snagov, vine și Floricel cu țipa lui... (Se trezește fără suferință. Revine brusc la suferința lui.) Numai pe tine te iubesc, Cireșica... Mă auzi ?

★

Atmosferă haotică dar veselă în noul apartament al familiei Tănase. Ajutați de Nelu și alți bărbați, se cară mobila — operație destul de dificilă — fiecare stă pe unde apucă.

CIREȘICA : — Eu mă duc la mama, la Cimpina... Pot să pling ?

TĂNASE : — Evident. Cu cea mai mare plăcere...

RALUCA (încearcă să o înțelcagă, discuție între femei): — Ia o batistă curată. Te-a înșelat ?

CIREȘICA : — Nu. Nici cînd a avut ocazia. Și a avut ocazii, căci e prezentabil.

RALUCA : — Îl iubești ?

CIREȘICA : — Enorm... Mi-am făcut din el un idol. Simbătă seara e așa de tandru. În majoritatea cazurilor cînd vine de la serviciu, mă ia în brațe și-mi ciufulește după aceea părul. (Plînge, strivită de amintiri.)

RALUCA : — Atunci, du-te acasă, la bărbat, ei, asta-i bună...

CIREȘICA : — Acasă ? Nu !... Să sufere !... Să vadă ce înseamnă să trăiești fără ființa adorată.

TĂNASE : — Dar ce-o să zică mama ?

CIREȘICA (în loc de răspuns): — Mama locuiește la Cîmpina, într-un apartament splendid...

TĂNASE : — Bine, bine, locuiește la Cîmpina, dar ce-o să zică ? Că ți-ai părăsit soțul ?

CIREȘICA : — Mama mă divinizează...

(În tot timpul acestor discuții, continuă aranjatul mobilelor, tablourilor. Din această pricină drama Cireșicăi n-are continuitate.)

CIRESICA (în timp ce mănîncă) : — Vino și dumneata cu mine. Nu mai am încredere în tonusul meu vital. Să nu fac vreo prostie...

RALUCA : — Cînd ? Unde să mă duc ? Nu-mi văd capul de atîtea treburi...

CIRESICA (se ridică demnă): — Bine. Eu credeam că viața unui om e mai presus de mobilă, în general de obiectele materiale. M-am înșelat. (Pleacă, demnă).

TĂNASE : — Trebuie să te duci.

RALUCA : — N-are deloc aerul unei sinucigașe. Avea o poftă de mîncare... Nu te uitai la ea cum înfuleca ?

TĂNASE : — ...Ei, nu-i vorba de asta... Mai rîdeai și tu puțin. Vorbește cu maică-sa să-i dea o bătaie bună...

RALUCA : — Ești nebun, pe onoarea mea. Bine... Mă duc. Dacă zici să mă duc, mă duc... (O strigă pe balcon). Așteaptă-mă ! (O ajunge din urmă).

Tănase rămîne singur cu Bică.

Bică îl terorizează cu întrebări.

BÎCĂ : — ...Tată, de ce trei ori trei fac nouă și nu paisprezece ?

TĂNASE : — De-aia...

BÎCĂ : — Tată, de ce ursii nu zboară ?

TĂNASE : — Nu știu.

BÎCĂ (supărat): — Nu știi nimic.

TĂNASE : — Da. Nu știu nimic.

BÎCĂ : — Un tată trebuie să știe totul. Ia spune-mi, cînd a apărut prima stea ?

TĂNASE : — Ajunge ! Tu crezi că un tată e un birou de informații ? Mai bine hai să reparăm liftul.

BÎCĂ : — De ce ?

TĂNASE: — Ca să nu mai urcăm pe scări.

BÎCĂ : — De ce să nu mergem pe scări ?

TĂNASE : — Ajunge cu întrebările ! Hai la muncă, tinere.

★

Tănase și Bică coboară scările. Bică duce cu mîndrie servieta cu unelte. Se apucă amîndoi de treabă.

BÎCĂ : — Degeaba repari tu liftul... Eu tot pe scări am să merg...

PANDELE (apare scandalizat) : — Ce faceți aici, cetățeni ai Republicii ?

TĂNASE : — Reparăm liftul !

PANDELE : — În ce scop ? Din ordinul cui ?

TĂNASE : — Din ordinul nimănui. În scopul de a folosi liftul... Vi se pare ciudat ? (Tănase continuă să lucreze).

PANDELE : — Foarte ciudat... Așa, de capul vostru ?! Nu se poate ! Nu așa se rezolvă problema liftului... Facem o ședință frumoasă, luăm frumos cuvîntul, atingem frumos toate aspectele, facem un frumos plan de acțiune...

TĂNASE : — Merge și fără o ședință frumușică.

Tănase și Bică se urcă în lift. Liftul urcă.

PANDELE : — Merge ! M-ați nenorocit. Păi nu era frumoasă o ședință cu plan de acțiune...

★

În tren spre Cîmpina. Raluca și Cireșica. Un compartiment, un bărbat tînăr, și chipeș, o bătrînă, o mamă cu un copil în brațe.

CIREȘICA : — Tînărul mă dezbracă cu privirea... Te rog să mă ferești de ispită. Să nu mă lași să greșesc... Chipul lui Titi mă urmărește ca o icoană.

RALUCA (rece): — Am trecut de Chitila...

CIREȘICA : — Dacă vezi că iau somnifere, să-mi iei pastila din mînă, să nu fac ceva ireparabil...

RALUCA : — Am trecut de Ploiești...

MAMA (cu un copil în brațe) : — Aveți grijă de ăsta mic...

CIREȘICA (îl ia în brațe) : — Cît aș fi vrut să am și eu un copil.

BĂTRÎNICA : — De ce nu-l faceți ?

CIREȘICA : — Mi-am părăsit soțul.

BĂTRÎNICA (rîde) : — Atunci se fac mai greu...

Mama se întoarce, Cireșica îi întinde copilul.

RALUCA (la fel de rece) : — Am ajuns la Cîmpina !

★

Acasă la familia lui Tănase. De la fereastra lui Tănase se vede interiorul Melaniei — din blocul vecin.

Tănase și Bică stau pe balcon și se crucesc de ceea ce văd. Acum aparatul se dedică în întregime apartamentului și existenței Melaniei. Melania — femeia care preferă singurătatea — își schimbă mereu mobila, luminile, creează ambianță. Mereu e nemulțumită de ceea ce a realizat — încearcă alte soluții. Casa e parcă mai mult un decor. Cineva — probabil portarul — îi aduce o pisică. Bucurie mare. Îi întinde pisica cu solemnitate. Armata pisicilor — și așa numeroasă — s-a mărit.

MELANIA (cu ultima pisică în brațe, filozofează. La balcon, Tănase o vede acum mai bine): — Animalele sînt mai bune decît oamenii...

Melania îl vede pe Bică. Îi face semn să vină la ea. Bică îi cere consimțămîntul tatălui.

TĂNASE : — Treaba ta. Ești minor, faci ce vrei...

Bică pleacă, deschide ușa apartamentului și de la bun început intră în fondul problemei.

BÎCĂ : — Bună seara ! Hai să ne jucăm !

MELANIA : — Cine ești ?

BÎCĂ : — Eu sînt Bică.

MELANIA (îl ia în brațe): — Pe cine iubești tu mai mult și mai mult ? Pe mama sau pe tata ?

BÎCĂ : — Știu că sînteți foarte ocupată, dar îmi păreți inteligentă.

MELANIA : — Așa vorbești tu ?

BÎCĂ (se strîmbă) : — Pe amîndoi... (se plictisește). Nu ne jucăm ? Hai să ne jucăm !

MELANIA : — Nu știu să mă joc.

BÎCĂ : — Nu știi nici un joc ? Nici leapșa pe ouate ?

MELANIA (jignită) : — Nu, domnule...

BÎCĂ : — Atunci plec. Dacă nu știi să te joci, plec (fuge).

★

Acasă la Tănase.

BÎCĂ (speriat) : — Tată, doamna aceea nu știe să se joace...

Bătaie cu perne între Bică și Tănase.

BÎCĂ : — Ești un tată grozav. Știi să te joci !

★

Acasă la mama, la Cîmpina.

CIREȘICA (deschide ușa cu un gest melodramatic) : — Am venit, mamă. Iartă-mă !

DIDINA (mama Cireșicăi, atacă frontal) : — A murit Titi ?

RALUCA : — E sănătos tun.

CIREȘICA : — Nu mă mai iubește, mamă. Ai ceva de mîncare ? (Mănîncă și plînge).

★

Din nou în apartamentul lui Tănase. Ajutat de Bică, Tănase pregătește mîncarea. Se aud ciocănituri în ușă. Apare, cu o floare în mînă, Laurențiu — bărbatul satanic.

LAURENȚIU : — Aici locuiește domnișoara Cireșica Mateescu ?

TĂNASE : — Nu, domnule...

LAURENȚIU : — Această floare am cules-o anume pentru ea... (e atras de mirosul mîncării.) Speram s-o găsesc... O ador... Mereu mă trezesc că-i pronunț

numele în somn, atît cel de familie, cît și cel de botez... Nu-i straniu ? Viața e uneori absurdă.

TĂNASE (inspectînd mîncarea care trebuie să dea în foc): — Chiar dacă viața e absurdă, nu doriți o farfurie de supă ?

LAURENȚIU (mănîncă, ținînd într-o mînă floarea, în alta lingura): — Nu suport muzica ușoară... O detest. În timp ce mănînc, vreau ceva sublim, un Bach, un Paganini.

Tănase pornește spre ușă să vadă de unde vine muzică.

★

În apartamentul vecin o sindrofie în plină desfășurare. Agitație. Dans. Muzică. Într-un colț al camerei, o idilă.

EA (care pînă la urmă se dovedește a fi Solange) : — Oare o fi nins la Monte-Carlo ?

EL (o mîngîie, uitîndu-se la ceas).

Din greșeală i se pătează rochia. La început nu realizează toată grozăvia întîmplării.

SOLANGE : — Mi s-a pătat rochia. Mă omor ! Imediat... Acum, în momentul de față...

Tănase deschide ușa și sună la apartamentul vecin. Laurențiu profită de această agitație și dispare. Nefericita se duce la balcon, gata să-și pună capăt zilelor.

— N-are rost să mori !

SOLANGE : — De ce vorbiți așa ? Fără rochia asta de culoare neagră, viața n-are sens.

TĂNASE (bate la ușa de alături): — Veniți cu toții la apartamentul 9.

Toți vecinii s-au adunat la apartamentul 9.

— Ce s-a întîmplat ? De ce țipă biata femeie ? I-a murit cineva din familie ? I s-a făcut rău ? Să chemăm salvarea ?

TĂNASE : — Ceva groaznic. I s-a pătat rochia...

Deschide ușa neconsolata victimă — ținută de braț de un bărbat și o femeie.

SOLANGE : — Mai bine nu mă mai născteam, decît să mi se pătează rochia. De aia m-ați invitat, să-mi pătați rochia... Înadins ați făcut-o.

O altă femeie își șterge discret o lacrimă.

TĂNASE (lasă impresia că de-abia își stăpînește plînsul).

O VOCE DIN MASĂ: — N-are cineva puțină neofalină ?

SOLANGE : — Nu vreau neofalină ! Nu vreau nimic. Nu mai cred în neofalină, nu mai cred în nimic...

RALUCA (apare și ea în această hărmălaie. Către Tănase): — Ce s-a întîmplat ?

TĂNASE (îmbărbătînd-o): — Ceva nemaipomenit. I s-a pătat rochia.

RALUCA (uimită): — Ce putem face pentru ea ?

TĂNASE : — Nu știu. A fost așa, ca un trăsnet. Tocmai mîncam o supă de cartofi, cînd aud țipete...

SOLANGE (dă la o parte o femeie care vrea să-i șteargă pata): — Nu vreau neofalină. Lăsați-mă să sufăr în continuare. Iubitul meu lucrează în chimie, dar tot am să sufăr...

★

Biroul tehnic al unei mari uzine. Se apropie ora de începere a lucrului. Vasile, tînăr timid, cu ochelari, dar simpatic, își strînge planșele. Pleacă grăbit. Aproape că nu mai salută. Cineva îl oprește să-i spună ceva pe îndelete.

— Să vezi ce mi s-a întîmplat ieri. Treceam pe Calea Victoriei, cînd, ironia soartei, pe cine văd ?

Vasile e înnebunit. Pierde timpul. Are o întîlnire, asta e evident. Dispare brusc din fața palavragiului.

Altul care-l oprește :

— Dragă tovarășe, vreau să te felicit...

Vasile fuge și de felicitări. Ajunge la florărie. Lume foarte multă. Altă disperare.

VASILE (cu energia bruscă a celor timizi): — Dragi tovarăși, e ceva urgent. O ador ! (Se duce, ia un buchet de flori, aruncă banii și fuge.)

★

La ceas la Universitate. Cu florile în mînă, Vasile așteaptă dîrz ca un soldat la datorie. A început să ningă. Ea, evident, întîrzie. Pînă la urmă — Solange apare.

Vasile aleargă cu florile spre Solange.

SOLANGE : — Drăguț din partea ta...

VASILE : — De ce n-ai vrut să ne întîlnim ieri ?

SOLANGE : — Am fost foarte deprimată.

VASILE : — S-a îmbolnăvit mama ?

SOLANGE : — Nu, Vasile. Mi s-a pătat rochia neagră.

VASILE (îi sărută mîna): — Iartă-mă, Solange.

Plimbare pe străzile Bucureștiului.

VASILE : — Ce frumos ninge...

SOLANGE : — Da. Într-un fel, ninge... Vara e mult mai frumos. Vara e mult mai cald.

Cofetărie.

SOLANGE: — Știi pe cine l-am visat astă-noapte ? Ia ghici !

VASILE (timid, în așteptarea fericirii.)

SOLANGE : — Pe Belmondo. Era atît de drăguț. Nu te bucuri ?

La o masă, Laurențiu îi inspectează și îi pîndește.

VASILE: — Enorm... Îmi place că visezi actori de mare valoare...

SOLANGE (are tot timpul un aer abulic, parcă nici nu vede nimic în jurul ei): — Aș vrea să dorm într-o căpiță de fîn...

VASILE : — E iarnă...

SOLANGE : — Nu vreau să fie iarnă... (Brusc, tragică. Se ridică în picioare. Își pune mănușile): Tot ce a fost între noi a fost un joc de artificii. Nu te iubesc. Sau cel puțin în clipa de față nu te iubesc. Știi cum sînt sentimentală ! Schimbătoare. (Pleacă)

Vasile mănîncă melancolic cataiful.

Se ridică și Laurențiu care o urmărește. Solange, singură pe străzile Bucureștiului. Ninge foarte frumos.

Apare Belmondo care o ia de braț. Evident, fata îl confundă pe Laurențiu cu Belmondo.

BELMONDO : — Singurică, singurică ?

SOLANGE : — Vorbiți românește ?

BELMONDO : — Mai bine decît franțuzește...

SOLANGE (dezamăgire tandră): — Nu sînteți Belmondo.

LAURENȚIU : — Nu sînt Belmondo. Am fost poate. Și-mi pare rău... Și eu voiam să dorm într-o căpiță de fîn...

SOLANGE : — Mă bucură că gîndiți la fel cu mine. E atîta prozaism în Capitală !

LAURENȚIU (se oprește în fața unei case. Modestie) : — Aici, în această casă, locuiesc și visez. Nu vreți să ascultați puțină muzică ? ! Am atît muzică simfonică, cît și muzică ușoară !

★

O conduce, pe furiș, într-o cameră.

LAURENȚIU : — Mă scuzi o clipă.

SOLANGE : — Nu uitați de căpița de fîn.

LAURENȚIU : — Nu, domnișoară.

Cealaltă cameră. Părinții lui Laurențiu joacă cărți. Venirea lui Laurențiu îi sperie.

LAURENȚIU (dur) : — Vreau să rămîn singur. La 45 de ani am și eu dreptul la viață personală. Vă rog să vă duceți la un film de lung metraj.

MAMA : — E frig. N-am chef să merg la cinema. Mereu ne trimiți la cinema.

TATĂL : — Am ajuns să urăsc cea de-a șaptea artă. Am văzut toate filmele.

★

În cealaltă cameră, Solange se plictisește. Își dă seama că a făcut o greșeală. Fuge.

★

LAURENȚIU : — Vă rog să plecați la cinema. Viața mea personală e în joc. Un singur copil aveți și voi...

Părinții se îmbracă, îngroziți, goniți de Laurențiu.

★

Se lovesc de Solange, care fuge ca o nebună.

LAURENȚIU (singur) : — Viața e absurdă. Omul e singur în univers. Mă duc să beau ceva.

★

La Cîmpina, Cireșica plînge de dorul lui Titi.

MAMA CIREȘICĂI (în timp ce îi pregătește supa) : — Du-te acasă, la bărbat !

CIREȘICA : — În genunchi să vină să-mi ceară iertare. (Dă la o parte farfuria.) De ce ești rea cu mine ? Nu vreau supă cu tăiței ! Asta îmi amintește de Titi !

★

Acasă la familia lui Tănase. Tănase și Nelu stau de vorbă. Bică vine cu o pisică în brațe...

TĂNASE : — D-unde ai pisica asta ?

BÎCĂ : — Nu e a mea definitiv... Mi-a zis doamna Melania că mi-o dă dacă îi repari lumina.

TĂNASE: — Du-te tu, Nelu, ești de meserie.

Nelu pleacă.

★

Casa femeii care a ales singurătatea, să-i spunem domnișoara Melania. Casa burdușită de icoane, benzi de magnetofon, plante tropicale, pisici etc.

Nelu e tot ce poate fi mai apoetic la prima vedere...

E un zdrahon de bărbat, e puțin murdar pe haine. Se vede că vine direct de la uzină. Nu ia în seamă privirea pierdută a gazdei.

MELANIA : — S-a stricat lumina din camera asta...

NELU : — În cinci minute se face...

Nelu e foarte zgomotos, dă la o parte, cu nonșalanță, mobila.

MELANIA : — E o mobilă stil...

NELU : — O fi. Dar mă încurcă...

Bădărănia lui e, evident, numai aparentă... El lucrează, iar domnișoara Melania admiră apusul de soare.

MELANIA : — Vă plac amurgurile, stimate domn ?

NELU (preocupat de treabă) : — Cît de cît...

MELANIA (îl terorizează cu întrebările decisive) : — Ați cunoscut marea dragoste ?

NELU (laconic) : — Personal, nu...

Îl cam plictisesc aceste întrebări.

MELANIA : — Dacă v-ați refugia pe o insulă, ce cărți ați alege ?

NELU (preocupat de muncă) : — Ce vă veni ?

Se face lumină. Nelu e bucuros că a putut s-o ajute.

NELU : — Sînt cel mai bun electrician din cartier.

MELANIA (contrariată) : — Dar nu e modestia podoaba cea mai de preț ?

NELU : — O fi... N-am spus că sînt Edison...

MELANIA : — Pot să vă ofer o vișinată ?...

NELU (nu știe cum să reacționeze) : — Da... Dacă insistați...

Stau la aceeași masă. Beau vișinată.

MELANIA : — Minte-mă, dar minte-mă frumos...

NELU : — De ce să vă mint ?

MELANIA : — Așa mult ți-am cerut ?

Nelu se sperie. Fuge. Melania îi pune și lui o pisică în brațe.

★

Acasă la familia lui Laurențiu. La început, atmosferă de liniște. Se așteaptă cu demnitate iaurtul. Scandalul se naște brusc.

TATĂL : — Iaurtul nu se mănîncă cu zahăr.

MAMA : — Părerile sînt împărțite. Iaurtul se poate mînca și cu zahăr dacă există bună înțelegere între soți.

TATĂL : — Da. Dar nu în casa mea ! Eu mi-am cîștigat cinstit pîinea, nu te-am înșelat niciodată și tu, după patruzeci și trei ani de căsnicie, pretinzi ce pretinzi.

MAMA (deschide ușa celeilalte camere în care se află Laurențiu): — Tu de ce taci ? Tu n-ai păreri ? Cum se mănîncă iaurtul ?

LAURENȚIU (e în halat, mahmur și demn): — Eu sînt altfel construit. Eu nu mănînc iaurt.

TATĂL : — Vorbești ca și cum n-ai fi copilul nostru.

MAMA : — Nu toți oamenii înțeleg frumusețea iaurtului. (cinică) Laurențiu, adu-mi două bucățele de zahăr !

Laurențiu se execută.

MAMA (își pune zahăr în iaurt): — Eu rămîn la părerea mea.

TATĂL : — Mă duc într-o casă unde iaurtul nu se mănîncă cu zahăr... (Trîntește ușa).

★

Tănase, Raluca și Bîcă se duc în vizită la vechi prieteni. Se îmbracă elegant toți trei. Vine Nelu să-i ia cu mașina. Primire călduroasă. Atmosferă veselă. Puțin cam zgomotoasă.

TITI (care locuiește în apartamentul vecin, protestează): — Vă rog puțină liniște... Eu sînt un om care suferă... Pe mine m-a părăsit nevasta și voi beți, vă distrați !

În casa lui Nelu se face acum o liniște de mormînt. La sugestia lui Tănase.

TĂNASE : — Să respectăm suferința domnului.

NELU : — E soțul Cireșicăi. De cînd l-a părăsit nevasta, bea de stinge... Are și el de ce bea...

TITI (revine cu forță): — Da, domnule. Am fost părăsit în amor și vreau să sufăr. Am dus-o și în excursii prin O.N.T. Carpați ... și ea ...

RALUCA : — Dar suferiți, domnule, cine vă împiedică ? Noi ? Am cunoscut-o pe soția dumneavoastră... E foarte frumoasă...

TĂNASE : — Bică, nu rîde ... Domnul are o dramă ...

TITI: — Ce folos că e foarte frumoasă, dacă a plecat la Cîmpina, la maică-sa ?

TĂNASE : — Eu zic să beți un pahar de vin cu noi !

TITI (specialist în băuturi): — Doamne, ce buchet are, e o Fetească, nu ? (Cu același ton tragic) Fetească, mi-am închipuit eu ... Ați văzut-o pe Cireșica ? A slăbit ?

RALUCA: — Nu. Arată foarte bine.

TĂNASE : — De ce nu luați trenul să vă duceți la Cîmpina ?

TITI (grandoare de bărbat invincibil, gustă vinul): — Are cel puțin trei ani vechime.... (Se întoarce la dramă). Eu ? Eu nu sînt bărbatul care să alerge în altă localitate după o femeie ... Să vină ea să-și ceară în genunchi iertare. Mai turnați un pahar ! (Titi, sub presiunea alcoolului, se înveselește, începe să cînte)

TĂNASE : — Liniște ! Acum vreau eu să sufăr. (Se prăbușește cu capul pe masă)

TITI : — E o atmosferă de înmormîntare aici. (Pleacă dezamăgit) Eu vreau să mă distrez ! Am tot dreptul să mă distrez !

★

Solange ajunge acasă. Aruncă din fața patului poza lui Belmondo. Caută altă poză. Poza lui Vasile o aruncă plină de dispreț. Găsește în „Flacăra" fotografia lui Tănase.

SOLANGE (admirație): — Ce privire de zeu bun are. Cîtă putere și tandrețe radiază ! El e ... Parcă l-am mai văzut eu într-o ocazie. (Decupează fotografia) Am să-l găsesc și am să-l iubesc, chiar dacă e căsătorit ... Am o presimțire ... El e marea iubire !

★

Acasă la Laurențiu. Mahmureală și meditație ... Da ...Omul e singur în univers ... (Altă problemă)

LAURENȚIU : — Mămico ! Mi-e o foame de lup !

MAMA : — Imediat ... Mănîncă copilașul o omletă ?

LAURENȚIU (demn): — La întrebarea ta, dacă mănînc o omletă, răspund, da, mănînc o omletă.

Laurențiu așteaptă micul dejun. În acest timp apare tatăl.

TATĂL : — Știu că-ți plac țigările americane.

LAURENȚIU : — Ești un tată care-ți meriti numele ...

TATĂL : — Am auzit că vrei să-ți iei o slujbă ?

LAURENȚIU : — Cine ți-a băgat în cap aberația asta ? Eu în cîmpul muncii ? Ar fi un paradox ... N-am să vă fac rușinea asta. Jamais ...

TATĂL : — Îți mulțumesc. Mi-era așa o teamă că te încadrezi. E bine că te-ai înfuriat pe franțuzește. Asta-mi dă încredere în tine ... Poftă bună !

LAURENȚIU : — Nu există acest risc. Audiența s-a terminat.

★

Poarta fabricii unde lucrează Tănase. Solange îl caută cu privirea pe Tănase. Se uită mereu la fotografia din „Flacăra". Pînă la urmă îl descoperă. E foarte emoționată. Pornește în urmărirea lui. Nu știe cum să-l abordeze

SOLANGE : — Domnule ...

Tănase se întoarce uimit.

SOLANGE (văzînd expresia lui Tănase): — Tovarășe ...

TĂNASE : — Ce doriți, domnișoară ?

Amîndoi s-au oprit într-o stație de tramvai.

SOLANGE : — Tovarășe, sînteți un zeu ...

TĂNASE (rece): — Nu sînt... zeu. Sînt mecanic ...

SOLANGE : — Vă ador !

TĂNASE : — Ei, asta-i bună !

SOLANGE : — Vă rog, nu luați tramvaiul ăsta ... Vă rog nu luați tramvaiul ăsta ...

Tănase se urcă în tramvai.

Solange se urcă din mers la remorcă. Vrea să vadă unde locuiește Tănase.

★

Discuție Bică — Pandele.

BÎCĂ : — N-avem unde să ne jucăm. De cîte ori batem mingea, spargem geamuri.

PANDELE : — Problema ridicată e reală. Și alți cetățeni au ridicat această problemă. Am s-o ridic și eu la foruri problema.

BÎCĂ : — Unde ? La foruri ? Ce-s alea?

PANDELE : — Tu ești mic.

BÎCĂ : — Mie nu-mi pare rău că sînt mic.

PANDELE : — Am să ridic problema. Eu știu să ridic problema.

BÎCĂ : — Da, nea Pandele, e locul ăsta... colea...

PANDELE : — Nu mă înfuria, obraznicule. Semeni cu tac-tu. Am spus că ridic problema.

★

Melania — singură. Dă de mîncare pisicilor.

Telefon. Sună. Probabil — Nelu.

MELANIA (refuz) : — Eu prefer societatea pisicilor. Am încredere în ele...

★

Vizita lui Solange acasă la Tănase. N-o găsește decît pe Raluca.

SOLANGE : — Aici locuiește tovarășul Tănase ?

RALUCA (în timp ce spală rufe) : — Da.

SOLANGE : — Sînteți soția lui ?

RALUCA : — Așa se pare...

SOLANGE : — Trebuie să fiți fericită...

RALUCA (continuînd să spele rufele) : — Sînt.

SOLANGE (beatitudine) : — Deci, aici locuiește el... (se prăbușește). Vă iubesc soțul, doamnă ! Îl ador ! Nu vă supărați, nu ?

RALUCA : — Nu mă supăr. Foarte bine.

SOLANGE : — E o pasiune fără logică. A fost așa, ca un trăsnet. Dați-mi-l mie !

RALUCA : — Vi-l dau...

SOLANGE : — Mi-l dați ?

RALUCA : — De ce nu ? Ți-l dau. Luați-l ! (Întinde rufele peste capul lui Solange.)

SOLANGE : — Dar e un zeu...

RALUCA : — Da de unde ? Zeu ? Așa arată un zeu ?

SOLANGE : — Mie mi se pare frumos.

RALUCA : — Ce gusturi extravagante !

SOLANGE : — Deci pot să-l iubesc ? Nu vă provoc o dramă ?

RALUCA (continuînd să spele) : — Deloc...

SOLANGE (pleacă fericită) : Vă mulțumesc !

★

Acasă la Laurențiu. O propunere cu totul neașteptată.

TATĂL : — Sînt de acord să nu te încadrezi... Dar ar trebui să te însori. N-aș vrea să se stingă faima neamului nostru.

MAMA : — În altă ordine de idei, aș vrea un nepot... Vreau să fiu bunică !

LAURENȚIU : — Uitați că eu sînt capabil numai de sentimente mari, puternice. Fără iubire, mi-e imposibil, ți-am spus asta și de Anul nou.

TATĂL : — Are trusou...

LAURENȚIU : — Fără iubire, trusoul n-are valoare. Ajunge ! Vreau să fiu singur cu conștiința mea. (Îi gonește.)

★

Vasile — ultima încercare. De la balcon, Solange își expune punctul de vedere.

SOLANGE : — Ia-ți scrisorile înapoi... Esti foarte mediocru !

VASILE : — Te iubesc !

SOLANGE : — N-ai focul sacru !

Vasile strînge scrisorile aruncate de Solange.

Cireșica — fuge brusc de la mama, de la Cîmpina. Se duce să-l vadă pe Titi.

Titi își pregătește singur supica.

Nu intră înăuntru. Îl admiră și pleacă. Tot demnă rămîne.

CIREȘICA : — Să vină în genunchi să-mi ceară iertare. Mă duc să sufăr în provincie...

★

Titi se duce la Cîmpina, o zărește pe furiș, dar nu intră în casă. Criză de demnitate.

TITI : — Nu e drept ca bărbatul să facă primul pas. (Brusc) Mă întorc în Capitală.

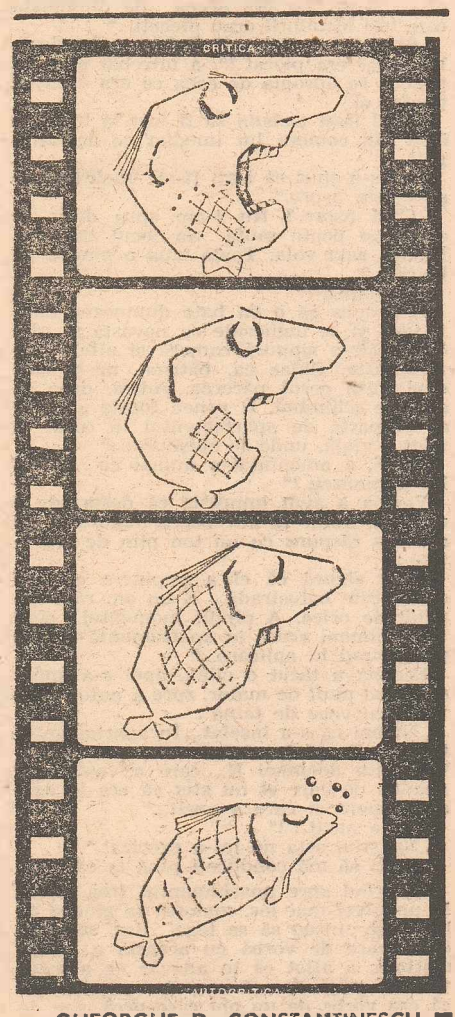

GHEORGHE D. CONSTANTINESCU ■

„S-a întîmplat o viață"

1. S-a aplecat peste balustradă ca să își poată da seama cît de greu sau de ușor se poate dezechilibra un om în acel loc, în timp ce se întreba dacă bătrîna a căzut, adică a fost un simplu accident, sau a fost așa cum sugerează martora din apartamentul vecin, adică a fost împinsă, deci s-a săvîrșit o crimă, și oricît de respingătoare îi apărea ideea posibilei crime, trebuia să admită că era puțin probabil ca bătrîna să cadă peste balustradă, așa, din senin.

De fapt, nu era un apartament în adevăratul sens al cuvîntului, ci o cameră mare împărțită în două printr-un zid improvizat din placaje.

Maiorul s-a plimbat o vreme prin încăperea împărțită și zidul despărțitor s-a dovedit a fi atît de fragil încît vibra la fiecare pas al său. Locotenentul îi urmărea această inspecție cu mîinile la spate, privind pereții, tablourile, mobilierul, atingînd din cînd în cînd unele obiecte cu degetele, de parcă ar fi vrut să le întrebe ceva, să le trezească din imobilitate, să le facă să vorbească. De la un moment dat însă, locotenentul a început să fie nerăbdător, considerînd că toată această cercetare este inutilă, fiindcă nu putea fi vorba de o examinare criminalistică aici, unde nu se punea problema să caute urme, fiindcă era clar că nimeni nu forțase ușa ce a fost găsită încuiată, așa cum o lăsase bătrîna, de aceea și-a permis să remarce :

— Aici, de fapt, nu s-a întîmplat nimic...

Maiorul i-a răspuns fără a se întoarce spre el.

— Dacă dorești, du-te și discută cu martorele acelea, cu femeile care au locuit aici.

Ieșind, locotenentul se gîndi că a putut recunoaște în vocea maiorului un discret ton de nemulțumire, dacă nu chiar de dojană. Cu adevărat, în vocea maiorului s-a strecurat mai degrabă o undă de tristețe. La amărăciunea pe care a resimțit-o din momentul în care a început să se gîndească la acest accident sau crimă, accentuată de pătrunderea în lumea în care își trăise viața bătrîna, remarca locotenentului în sensul că : „Aici nu s-a întîmplat nimic" a sunat nefiresc, cumva străin, adică ar fi așteptat ca locotenentul să spună cu totul altceva, orice, dar nu această remarcă de tip criminalistic, și pentru o clipă a vrut să îi răspundă că aici, între pereții acestui apartament, privegheați de tic-tacul monoton al pendulei s-a întîmplat o viață, viața bătrînei și a altora care au plecat, au ieșit din acest spațiu înaintea ei. Dar nu i-a răspuns astfel, fiindcă, profesional vorbind, fapta ce îi interesa pe ei, adică ciudatul sfîrșit al bătrînei ce trebuia lămurit, s-a petrecut afară, la capătul scărilor.

Se așeză într-un fotoliu și începu să se gîndească la martori, să le rememoreze depozițiile.

2. „O ! Era o bătrînă foarte cumsecade!", i-a spus femeia care locuia în apartamentul vecin. La fel a fost și bătrînul, soțul ei. Ne-am înțeles totdeauna bine și nici nu puteai să te înțelegi altfel cu asemenea oameni".

„Era bolnavă în ultima vreme ?" a întrebat-o maiorul.

„Cred că da, a răspuns vecina, după o clipă de gîndire. Deși nu ne-a spus nimic, nu s-a văitat".

„Cum vă explicați căderea ei de pe marginea scării ?"

„Doamne, ce m-am mai speriat cînd am văzut-o ! Știți, tocmai mă întorceam de la magazin. Aduceam în sacoșe și sticla ei cu lapte. La ora aceea de dimineață cam toți locuitorii erau plecați..."

„Și domnul Petrea ? Cel care locuiește la parter era plecat ?", a întrebat maiorul fiindcă se apropia de ceea ce era esențial pentru el.

„Nu ! Deși trebuia să fi fost la lucru, a ieșit din camera lui imediat ce am strigat".

„Mi s-a spus că i-ați făcut unele reproșuri cam aspre."

„Cam aspre ? Nu i-am spus decît că acum se poate muta în locul bătrînei, fiindcă asta voia. Toată ziua o pîndea pe bătrînă."

„O pîndea ?"

„I-a spus că o va bate dumnezeu dacă îl lasă să se înghesuie cu nevasta și doi copii într-o singură cameră și altele de felul ăsta. Chiar ea, bătrîna, mi-a spus cînd mi-a cerut părerea. Adică, dacă să accepte schimbul. Îi venea foarte greu să se despartă de apartamentul în care a trăit o viață, unde se obișnuise..."

„Deci, a amenințat-o numai cu bătaia lui dumnezeu ?"

Vecina a avut impresia că desprinde o undă de ironie în întrebarea maiorului, de aceea a răspuns cu un ton plin de gravitate :

„Sînt sigură că el a împins-o ca să cadă peste balustradă... E un om rău, capabil de orice. A pîndit momentul cînd nu e nimeni acasă în apartamente și și-a pus planul în aplicare..."

Femeia a tăcut o clipă, apoi s-a apropiat mai mult de maior, spre a putea continua cu voce de taină :

„Numai că s-a înșelat... În apartamentul trei, acela de la etajul unu, era cineva. Verișoara doamnei N., care a venit astă noapte, de care el nu știa că era în acel apartament și care a auzit..."

„Ce a auzit ? !"

„Nu știu, asta nu mi-a precizat."

„Vreți să mă conduceți pînă la ea ?"

Coborînd spre apartamentul trei, situat la un nivel mai jos, maiorul se gîndea că lucrurile „încep să se lege", dar, stînd în continuare de vorbă cu această a doua martoră, a aflat că în adevăr ea a auzit pași pe scări, dar că nu putea preciza dacă era vorba de un om care urcă sau de cineva care coboară și că doar bănuia că a fost domnul Petrea, fiindcă nu a crăpat ușa să vadă, așa cum i s-a spus maiorului, ci doar a fost atentă să audă dacă se sună la ușă sau nu. Faptul că domnul Petrea ar fi urcat la nivelul apartamentului bătrînei, unde a rămas la pîndă ca să săvîrșească oribila faptă rămînea doar o presupunere.

Maiorul încercă apoi să reconstituie cîteva dintre „clipele" vieții bătrînei așa cum bănuia că s-au consumat ele, pornind de la informațiile furnizate de cele două fete care au locuit la ea și de la cele ce se puteau deduce...

Ce ciudate trebuie să fi fost clipele în care au apărut în viața bătrînei cele două chiriașe... S-a întîmplat în urmă cu vreo cinci-șase ani... Se pensionase și soțul ei și amîndoi bătrînii s-au trezit mai înconjurați, mai copleșiți de pustiul, de singurătatea și de durerea lor mai intens ca niciodată. Atît timp cît au muncit, mai uitaseră de marea lor tristețe, dar acum, de cînd zilele deveniseră dintr-o dată mai lungi și mai sărace în conținut, amintirea lui Nani, fetița lor, singurul lor copil, care a murit din cauza unei boli care nu iartă, devenise atît de chinuitoare, încît parcă s-ar fi întîmplat ieri, nu în urmă cu peste douăzeci de ani.

Nici nu știau să lupte împotriva tristeții lor, fiindcă în loc să încerce să estompeze amintirea fetiței pierdute, dimpotrivă, și-o apropiau și mai mult, complăcîndu-se într-un fel de joc al lor, în sensul că nu și-o mai închipuiau mică, la vîrsta la care au pierdut-o, ci încercau mereu să și-o imagineze cum ar fi acum, ca „domnișoară", întrecîndu-se în a presupune ce ar face în fiecare zi, cum s-ar îmbrăca, ce le-ar spune cu fiecare prilej. Au împins acest joc atît de departe, încît, de la o vreme, nu mai aveau altă preocupare decît aceea de a-și imagina cît mai viu situațiile în care fiica lor ar fi fost alături de ei.

„Cît de ciudată trebuie să fi fost deci „seara aceea", își spunea maiorul, cînd în viața lor au apărut cele două fete care căutau gazdă. Au fost, desigur, emoționați, amîndoi.

Printr-o coincidență, anunțul la ziar a apărut chiar în ziua în care Nani ar fi împlinit 23 de ani... Deci, ar fi fost ziua ei. Așteptînd, de vreo două-trei ori li s-a părut că cineva urcă scările spre apartamentul lor. Apoi, în sfîrșit, un țiriit timid al soneriei.

— Nu ai auzit ?, a întrebat bătrîna, văzînd că soțul ei așteaptă nehotărît, poate voind ca un al doilea țiriit al soneriei să îi confirme că s-a sunat cu adevărat.

La îndemnul bătrînei a deschis, și fie din cauza satisfacției că, în adevăr, s-a sunat la apartamentul lor, fie că a fost plăcut surprins întîlnind privirea sfioasă a ochilor mari, cu gene lungi, a fetei cu părul pieptănat în cărare, și care stătea nehotărîtă în fața ușii.

Fata avea într-o mînă un geamantan, iar în cealaltă ținea ziarul astfel împăturit încît anunțul pe care îl subliniase, să fie la vedere. A întrebat, arătîndu-i ziarul :

— Nu vă supărați... Dumneavoastră ați dat acest anunț ?

Pînă să apuce să îi răspundă bătrînul, nevasta lui, care își păstrase toată viața mișcările repezi, a și fost lîngă ei, luînd-o în primire pe fată :

— Hai, dragă, hai înăuntru... Pune aici geamantanul, așa... haina în cuierul ăsta.. Așa.

Privind-o cum se agită în jurul fetei, bătrînul a înțeles că „baba lui" a fost cucerită de vocea fetei, știind că ei îi erau destule doar cîteva cuvinte rostite de un om ca să știe cu cine are de a face, sau, cum se exprima ea, „să îi citească în suflet."

— Pe mine mă cheamă Doina Tăutu, a început fata ca la școală. Lucrez la uzina din apropiere... La laboratorul de încercări.

— Unde a lucrat și soțul meu !, s-a bucurat bătrîna. Deci, ești aproape ! Te scol eu dimineața, că așa l-am sculat și pe el peste treizeci de ani, că tare greu se mai trăgea dimineața din pat.

— Sînt și studentă, la secția serală. Însă acum cred că va trebui să întrerup... Știți, trebuie să vă explic... Cu mine e o situație...

— Ce situație ?, a întrerupt-o din nou bătrîna, care poate fiindcă era emoționată, voia să termine mai repede toate discuțiile referitoare la „închirierea locuinței".

— Nu sînt singură !... Am un copil !.. Un copil mic...

Timp de cîteva clipe — clipe de tăcere —, fata și-a plimbat privirea întrebătoare de la unul la altul.

— Și unde e acum copilul ?, a întrebat bătrîna.

— La locuința fratelui meu... Dar trebuie să plec de acolo, fiindcă cumnata mea a murit, locuința era a ei și rudele cărora le-a rămas au vîndut-o... Trebuie să plec.

— Și fratele tău ?, a întrebat bătrîna, mai mult pentru ca să cîștige timp, spre a nu se pripi cu hotărîrea ce trebuie luată.

— S-a mutat la București... Își revine foarte greu după moartea soției.. Îmi va trimite cîteva sute de lei pe lună, așa că, avînd și eu leafă, aș putea plăti orice chirie, dar știu că un copil dă mult necaz...

— În afară de acest frate, nu ai pe nimeni ?

— Nu...

— Cît e de mic copilul ?

— E fetiță... E foarte mică. Plînge noaptea, trebuie să îi spăl hăinuțele...

Cum bătrîna nu mai avea întrebări cu care să continue starea de evitare a pronunțării hotărîrii definitive, din nou s-au lăsat clipe de tăcere, în timpul cărora „vorbeau" doar privirile.

— Va trebui să mutăm ceasul la noi, a spus, în fine, ca o simplă constatare bătrînul, fiindcă tocmai se auzeau bătăile melodioase, blînde, ale ceasului vechi, cu pendulă.

— De ce să mutăm ceasul ?, a întrebat bătrîna cu o undă de emoție în voce, fiindcă deși înțelese hotărîrea soțului ei încă din priviri, îi făcea plăcere să îl audă rostind-o.

— Ca să nu îl trezească pe copilaș... Noaptea se aude mai tare.

3. În timp ce Doina era plecată după copil, bătrîna îi aranja hainele în dulap, iar bătrînul își fuma pipa odihnindu-se într-un fotoliu, soneria a țiriit din nou. De această dată au fost sunete lungi, repetate, ca niște chemări energice, hotărîte, și cei doi bătrîni și-au comunicat printr-un schimb de priviri deducția că la ușă nu poate fi Doina.

Cînd bătrînul a deschis a văzut o fată înaltă, suplă, cu părul tăiat scurt, băiețește, care l-a întrebat nerăbdătoare :

— Dumneavoastră ați dat anunțul la ziar. Pot să intru ?

Luînd înclinarea acestuia din cap ca o aprobare, a și pătruns în cameră :

— Asta, sau cea de dincolo ? Care cameră o dați ?

— Stai o clipă, fată dragă ! Deja am dat camera la o altă fată.

— Ați dat-o ?... Și nu mă puteți lua și pe mine ? O să vă plătim amîndouă.

— Nu se poate. Fata aceea vine cu un copil mic.

Se pare că abia atunci noua sosită a înțeles că a venit prea tîrziu. I-a privit tăcută pe cei doi bătrîni și apoi, lăsîndu-se pe un scaun, a întrebat :

— Pot să mă așez o clipă ?... Toată ziua am alergat să îmi găsesc un pat...

— Sigur că da, a aprobat bătrîna. Bei o cafea ?... Adi, te rog să faci tu cafelele și să aduci și tava aceea cu prăjituri.

Rămînînd singură cu noua sosită, bătrîna s-a așezat pe un scaun în fața ei, privind-o atît de insistent, încît aceasta a încercat să își tragă spre genunchi tivul fustei scurte, încurcată. Bătrîna însă i-a zimbit :

— Cum te cheamă ?

— Eleonora... dar toată lumea îmi spune Nina.

— Deci, Nina. Și unde lucrezi ? Sau ești studentă ?

A fost rîndul Ninei să zîmbească :

— Arăt a studentă ?... Sînt muncitoare, aici, la uzina din vecini... Mi s-a întîmplat o chestie tîmpită și a trebuit să plec de unde locuiam... Nu știu cum să vă spun...

— Să îmi spui ca unei femei bătrîne, cum sînt.

— V-am zis că e o chestie tîmpită.. Eu fac gimnastică artistică și am intrat și într-o formație de balet, mai exact de dans modern... Un tip cu bani, prieten cu instructorul, mi-a găsit locuință la o rudă a lui, dar apoi a trebuit să plătesc pentru asta... Să plătesc altfel decît cu bani. Înțelegeți ?

— Înțeleg, dragă, înțeleg...

— Mi s-a făcut acru pînă peste cap, m-am certat cu el, că mă considera ca o cumpărată a lui și am plecat... Nu mă mai întorc acolo orice s-ar întîmpla.

— Nici să nu te mai întorci... Uzina are un cămin pentru fete...

— Acolo nu mă pot primi deocamdată... Poate mai tîrziu.

— Și acum, ce o să te faci ?

— Știu eu ? O să mai caut...

— Și dacă nu găsești ?

— Mă duc în gară. În sala de așteptare. Am mai dormit și acolo.

Bătrîna s-a gîndit o clipă, apoi i-a zîmbit din nou :

— Uite ce zic eu... Pînă te primește la cămin, sau vei găsi un alt loc, să rămîi la noi... Va fi greu în aceeași cameră cu copilașul, dar decît nimic.

4. Din ziua aceea, viața bătrînilor s-a schimbat. Mai că nici nu mai aveau timp de ale lor, și asta nu atît din cauza copilașului pe care în principal îl îngrijea bătrîna, nici din cauza lucrului, fiindcă Doina era foarte atentă să îi ajute la toate, iar Nina, care în general, nu se prea oferea la mărunțișuri, o dată pe săptămînă făcea curățenie peste tot și spăla, muncind atunci cît în trei zile, cît datorită faptului că au început să trăiască emoțiile mari și mici din viața „chiriașelor" lor.

Primele necazuri le-au trăit alături de Nina, fiindcă a doua zi deja constataseră că îi cam mințise, fiindcă nu plecase nicăieri la lucru și a recunoscut că nu era angajată la uzină, că și-a părăsit postul pentru a se angaja ca dansatoare, dar, cum sezonul de iarnă în care barul de noapte funcționase cu program s-a sfîrșit, acum era fără lucru. O seară întreagă au discutat și, mai mult de rușinea lor, Nina a acceptat ca a doua zi dimineața să meargă la uzină însoțită de bătrîn. Astfel, cu ajutorul acestuia, care a vorbit cu foștii săi colegi de muncă, a fost reprimită. Povestea nu s-a sfîrșit însă aici, că într-o după-amiaza Nina a venit acasă spunîndu-le că nu mai merge la lucru în secția aceea.

— Ți-e prea greu ?, a întrebat-o bătrînul, Doar ești o fată sănătoasă, harnică, ai putea să te califici... Meșterul tău mi-a spus că...

— Ce v-a spus ?, l-a întrerupt Nina tăioasă. Ce v-a spus ?

— Mi-a spus că se va griji de tine, ca să înveți meseria, ca să faci școala de calificare...

— Altceva nu v-a spus, desigur...

— Ce era să îmi spună ?

— Că mi-a făcut niște propuneri... Nina a continuat greu, fiindcă îi venea să plîngă. Că mi-a spus că știe el bine că eu sînt o „fată bună", că dacă am fost dansatoare, deci trebuie să fiu drăguță, adică să nu fac mofturi...

Bătrînul a trîntit furios pipa în scrumieră.

— Dacă-i așa, mă duc eu și nu i-o fi de față ce îi fac ! Nu i-i rușine ! Eu l-am învățat meserie și acum face pe... Lasă că îi arăt eu lui !

— Nu ! Nu vă duceți !, l-a oprit Nina, interpunîndu-se între bătrîn și ușă. Nu are nici un rost...

— Cum adică, nu are rost ? !

— Știu ce o să vă spună ! O să zică despre mine că mi-am dat în petic și la uzină, fiindcă m-a văzut cu un băiat care tot vrea să intre în vorbă cu mine. O să vă spună că îmi fac de cap cu ăla. Mai bine plec undeva departe, unde oi vedea cu ochii, numai să nu mă cunoască nimeni... Îmi pare rău că plec de la dumneavoastră...

— Nu pleci nicăieri !

Bătrîna, care nu îl auzise pe soțul ei strigînd niciodată, a ieșit din camera unde vedea de copil, atît de mirată, încît își ținea plama la gură.

— Hai !, a strigat din nou bătrînul. Vii cu mine la uzină ! Dacă mucosul acela își închipuie că sîntem pe vremea patronilor, apăi îi arăt eu lui !

Luînd-o de mînă și tîrînd-o după el mai mult cu forța, bătrînul nu s-a oprit cu ea decît în biroul secretarului organizației de partid. „Am o reclamație de făcut contra lui Nuțu !", a spus în loc de salut, de cum a intrat. Secretarul a crezut că glumește, fiindcă știa că el l-a crescut pe Nuțu, dar apoi și-a dat seama că e o situație serioasă și l-a poftit să vorbească. „Nu ! Adă-l mai întîi pe el aici, că așa e cinstit, dacă îl reclam să fie și el de față". De fapt, ceea ce a urmat, nu a fost o reclamație în adevăratul sens al cuvîntului, ci după ce l-a pus față în față cu Nina și l-a obligat să recunoască faptul că a fost obraznic cu ea, l-a rușinat în fel și chip.

Pe urmă Nina s-a înscris la școala de calificare, i s-a oferit loc la căminul uzinei, dar se obișnuise prea mult cu bătrînii ei ca să se mute. Începuse să o viziteze „acasă" și băiatul acela care insista să „intre în vorbă cu ea". Cu Nina deci lucrurile începuseră să fie bine. Dar, cum aveau două „chiriașe", în paralel, bătrînii au trăit și necazurile Doinei, care au fost mai ciudate, mai profunde și de aceea le-au dat și lor mai multe emoții.

După cîteva zile de la mutarea ei, Doina a primit niște vizite. Deși bătrînii s-au retras în camera alăturată, să vadă între timp și de copil, fără să vrea auzeau totul, fiindcă peretele despărțitor avea mai mult o funcție simbolică, atît era de fragil.

Prima persoană care a vizitat-o pe Doina a fost o doamnă îmbrăcată elegant. Nu și-a putut ascunde surpriza cînd a văzut-o (dealtfel bătrîna a recunoscut o undă de emoție în vocea ei cînd i-a spus „sărut mîna"), surpriză pe care a observat-o și vizitatoarea, fiindcă a întrebat-o :

— Nu te așteptai să mă vezi ? Sau, așteptai pe altcineva.

— Nu așteptam pe nimeni...

— Cred că bănuiești de ce am venit la tine... Doar te știu de mică. Am privit cu simpatie prietenia ta cu Dan... V-am lăsat împreună în excursii, mă bucuram cînd vedeam cît de frumos vă înțelegeți... Mă bucuram mai ales că îi înțelegeai munca, valoarea lui, că îl stimulai să se realizeze așa cum merită...

— Nu știu ce să vă spun... a zis Doina, fiindcă vizitatoarea tăcuse, și în vocea ei bătrîna a recunoscut persistența undei de emoție.

— Nu vreau să mă amestec între tine și Dan, a reluat vizitatoarea, dar, ca mamă, trebuie să mă înțelegi... Bineînțeles că nu am nimic în principiu împotriva căsătoriei tale cu Dan, dar toate lucrurile trebuie făcute la timpul lor. El mai are de susținut teza de doctorat, mai are de terminat și invenția aceea foarte importantă. Doar știi bine, că la secția unde lucrezi și tu se experimentează.

— Știu...

Vizitatoarea a rîs. (Auzind-o, bătrînei nu i-a plăcut rîsul acela).

— Doamne, negîndiți și grăbiți mai sînteți voi, tinerii de azi !... De ce v-ați grăbit așa ?

— Cu ce anume, ne-am grăbit ?

— Cu copilul ! Nu ați mai putut aștepta ?

— Copilul e al meu.

— Al tău, bineînțeles. Am rămas ca trăsnită cînd am aflat de el. Îți dai seama ce greutate va fi pentru amîndoi ?

— Greutatea va fi numai pentru mine, că e numai al meu.

— Copilul ? ! Ce vrei să spui ?

— Că nu e Dan tatăl copilului.

De această dată a fost rîndul vizitatoarei să rămînă interzisă de uimire :

— Îți dai seama ce îmi spui ?... Ce surpriză pentru mine ? Ei bine, la asta nu mă așteptam !

— Dan știe.

— Deci, el știe... Credeam că e supărat pe tine pentru faptul că acest copil a venit prea repede, dar asta e cu totul altceva. Îți dai seama ce înseamnă ?

— Da.

(Din camera alăturată, bătrîna a citit în acest „da" mai mult decît o înțelegere, mai mult decît o afirmare, adică o tristețe adîncă, o renunțare dureroasă).

Vizitatoarea a continuat, dar de această dată în vocea ei se puteau citi unde de emoție :

— Cît trebuie să sufere Dan !

— Credeți că Dan nu l-ar putea iubi ?

(În timp ce vizitatoarea a tăcut o clipă, poate surprinsă de ceea ce i-a spus Doina, din camera alăturată, bătrîna a descifrat în vocea ei un fel de disperare, dar și un fel de siguranță pe care Doina nu era firesc să o aibă în situația ei).

— Să crească copilul altuia ? !, a exclamat vizitatoarea. Asta vrei ? !... Dan merită o fată care să îi fie credincioasă și un copil al lui, pe care să îl poată iubi. Înțelegi ? !

După plecarea vizitatoarei, bătrîna a considerat că e mai potrivit să nu se arate, ca nu cumva Doina să creadă că dorește să îi ceară explicații. Mai tîrziu doar, cînd s-a dus în bucătărie ca să pregătească supa de carne pentru copilaș a întîlnit-o acolo pe Doina spălînd cămășile bătrînului.

— Plîngi ?, a întrebat-o.

— Nu, nu plîng...

— Știi, uneori, cînd nu mai poți, nu e bine să îți în tine. Plînsul te ușurează.

— Vreau să vă spun ceva, a început Doina, proptindu-se cu palmele cu degetele răsfirate peste cămășile înmuiate în lighean. Copilul e al fratelui meu.

Bătrîna s-a speriat.

— Doamne, dumnezeule ! Ce spui ?

— Adică al fratelui și al fostei mele cumnate.

Spaima bătrînei s-a transformat în teribilă mirare.

— Atunci, de ce faci asta ? De ce spui că e al tău copilul ?

— Fiindcă mama lui a murit și fratele meu, așa cum e acum, bolnav, nu îl poate crește... E deci al meu... Nu ?

Întîmplările acelei zile nu s-au epuizat însă, fiindcă peste cam o oră a venit Dan. Cînd l-a văzut, Doina a fost și mai emoționată decît atunci cînd a văzut-o pe mama lui.

— Tu, aici ?...

— Te miri ?.... Sau aștepți pe altcineva?

— Pe cine să aștept ?

— Pe tatăl copilului tău. Nu ?... E firesc să îl aștepți pe el.

— Ești ironic, Dane....

— De ce să fiu ironic ? Observ doar că tipul a fost mai practic decît mine. Sau, mă rog, tu ai fost mai darnică cu el !

— De ce ai venit ?

În loc să îi răspundă, Dan a prins-o strîns cu palmele de umeri :

— Spune-mi ! Cum te-a luat tipul acela ? !

— Dane, lasă-mă !

Dan a împins-o în fotoliu și s-a proptit în fața ei :

— Eu am fost bun pentru poezie, pentru declarații de dragoste, iar cu el te-ai culcat ca o tîrfă !

— Taci ! Te rog să taci !

— Tu să taci ! Mie îmi jurai iubire și credință, iar cu el... Spune-mi, cine-i ? ! Cu cine ai făcut copilul ? !

— Te rog să pleci, Dane.

— Nu vrei să îmi răspunzi ? Crezi că nici măcar un răspuns nu merit ?

— Ție ți-aș fi spus... Ți-aș fi spus adevărul. Dar acum îmi dau seama că nu mai are rost.

— Da, nu mai are rost...

Dan s-a îndreptat spre ieșire, dar după o clipă de ezitare s-a întors din nou spre Doina :

— Cum de m-ai putut minți astfel ?... Să îmi spui abia cînd a apărut copilul ?

— Te-am rugat să pleci, Dane.

— Nu vrei măcar să îmi spui cine e tatăl copilului ?

— Nu există...

— Ce glumă idioată ! Bine că nu îmi spui povestea cu barza, cu zburătorul sau cu florile !

— Am vrut să spun că tatăl copilului nu există pentru mine... Adică, altceva am vrut să îți spun, dar e mai bine să pleci. ...Într-o zi vei înțelege că ești nedrept cu mine.

După plecarea lui Dan, bătrîna a găsit-o pe Doina adîncită în fotoliu, cu fața în palme, și cum stătea așa ghemuită, i s-a părut nefiresc de mică, atît de mică încît aproape că semăna cu fiica ei... Și totuși, a certat-o ! A certat-o pentru faptul că nu i-a spus lui Dan adevărul și că nu are dreptate atunci cînd susține că el ar fi trebuit să se dovedească mai înțelegător la acest examen al dragostei lor. „Nu ai dreptate, îi spunea bătrîna, nu poți să pretinzi unui om să fie mai bun decît e firesc să fie, chiar dacă te iubește...".

După cam o jumătate de an însă s-a întîmplat nenorocirea cu Doina. Accidentul s-a produs în secția unde lucra, tocmai se experimenta aparatul inventat de Dan. Toate aparatele de control semnalizau o supraîncărcare cu tensiune înaltă. Pericolul de accident era tot mai evident, cîțiva au și strigat la el ca să întrerupă, dar parcă Dan încremenise cu mîinile pe comutatoare și cu privirea înfiptă în ecranul pe care putea citi că ideea lui e bună, că invenția va reuși. Atunci Doina a alergat să îl smulgă de la pupitrul de comandă, și flama care a țîșnit a ars-o pe ea.

Cînd bătrînii au aflat ce s-a întîmplat au alergat la spital atît de zăpăciți, încît bătrîna s-a trezit pe culoarul din fața sălii de operație încălțată cu papuci de casă. Acolo, pe acel culoar, văzîndu-l pe Dan cum se plimbă frîngîndu-și mîinile de emoție, bătrîna s-a hotărît să îi spună adevărul referitor la copilul care, în realitate, nu era al Doinei. Și tot ea a fost lîngă patul ei.

În ziua în care Doina trebuia să se reîntoarcă acasă de la spital, bătrînii au avut de rezolvat o problemă grea ; dacă nu e cazul să dosească toate oglinzile, ca ea să nu poată observa că jumătate din obrazul drept îi era acoperit de semnele lăsate de arsură. Nina i-a convins că nu are rost să scoată oglinzile. Oricum, adevărul nu poate fi ascuns decît cîteva zile... Atunci cînd Doina s-a reîntors și s-a privit în oglinda mare, cu rame aurite, bătrîna era în spatele ei, pregătită să îi spună că arsurile acelea nu sînt mare lucru, dar a auzit alături vocea lui Dan : „Ești frumoasă, Doina... Și, oricum ai fi, pentru mine vei rămîne totdeauna cea mai frumoasă ființă din lume...".

Acesta a fost primul moment în care bătrîna s-a simțit de prisos.

Apoi au urmat plecările. Fratele Doinei s-a recăsătorit și a luat copilul cu el. Doina a plecat și ea, căsătorindu-se cu Dan. Ultima a plecat Nina, care s-a căsătorit cu băiatul acela care tot voia să „intre în vorbă cu ea".

Adică nu... Ultima plecare, cu adevărat, a fost a bătrînului, discretă, așa cum și-a trăit și viața, adică adormind în somn mai mult decît trebuia, trecînd deci în lumea definitivă a somnului...

5. ...Rememorînd viața bătrînei, maiorul s-a gîndit că i-or fi fost foarte singuri ultimii ani, chiar dacă fostele ei chiriașe o vizitau destul de des. Se stabilise și un fel de regulă. În fiecare simbătă seara veneau împreună cu soții lor și luau masa la bătrînă. Asta însemna și faptul că Doina și Nina veneau mai devreme, să aducă cîte ceva și să ajute la pregătitul cinei. Maiorul s-a gîndit că oricum ar fi decurs aceste cine, ele implicau oarecum și un fel de ritual al recunoștinței celor două femei care au fost chiriașele bătrînei...

Nu și-a putut continua gîndurile, fiindcă în cameră a intrat domnul Petrea, cel bănuit de crimă, însoțit de locotenent și de vecina care îi dăduse informațiile acuzatoare.

Omul părea foarte tulburat.

— Ei bine, a început maiorul interogatoriul, dacă dumneata ești domnul Petrea, te rog să îmi răspunzi la cîteva întrebări.

— Da, vă răspund. De ce să nu vă răspund ?

— Recunoști că astăzi, de dimineață, ai urcat scările spre apartamentul bătrînei?

Răspunsul lui l-a uimit pe maior :

— Doar am fost la ea. Că astăzi am avut zi de recuperare. Mi-a spus că peste un ceas coboară să mergem împreună la spațiul locativ să facem formele pentru schimb și, uite, a coborît altfel...

— Nu-l credeți ! Nu-l credeți !, a strigat vecina. El a împins-o !

— Ba îl cred !, i-a răspuns maiorul, întinzîndu-i o hîrtie pe care tocmai i-o înmînase locotenentul.

Era raportul de autopsie întocmit de medicul legist, din care rezulta că bătrîna a avut un atac de cord fatal, adică a fost moartă, cu inima oprită, înainte de a-și pierde echilibrul și de a se prăbuși peste balustradă. Cauza morții ei era deci „naturală", nu provocată de cădere.

...Coborînd scările, maiorul s-a întîlnit cu Doina și Nina, însoțite de soții lor, care veneau să afle dacă puteau ridica trupul bătrînei de la morgă, ca să se poată ocupa de înmormîntarea ei. Ajungînd în stradă, a observat că ceața se destrăma...

EMIL POENARU

NU — parazitismului care pulverizează omenia!

Cosmeticianul și „dresurile" sale de milioane

Holul mare al unui vechi și impozant bloc de pe Bd. N. Bălcescu, prin fața căruia trec grăbiți sau ca să-și piardă timpul zeci și sute de mii de bucureșteni. O firmă mică și slinoasă la intrare anunță „onor clientela" că înăuntru există un mic atelier cosmetic în care femeile pot oricînd să se înfrumusețeze, cumpărînd rujuri, unghii, gene, peruci și diferite alifii miraculoase de la deținătorul autorizației nr. 242742 — Beniamin Sandelman, cunoscut ca meșter încă de cînd stăpînea vechiul său atelier din Lipscani. Or, ce femeie nu dorește măcar să i se spună că este mai frumoasă blondă decît brunetă, cu genele mai lungi decît pot crește ele în realitate, cu unghii de mîță și pleoape verzi de salcie căzută în Dunăre ?

Aprilie 1975. Niculina L., coafeză, merge agale pe bulevard gîndindu-se cu ciudă la șefii ei care tocmai îi desfăcuseră contractul de muncă. Pe nedrept, bineînțeles, cum gîndea ea, fără însă să-și facă mari probleme, slavă domnului, bărbatul ei muncea, copilul mergea la școală, mai avea și ceva bani puși deoparte. Să se odihnească, își zicea, să mai stea și ea jos, că prea a stat ani de zile în picioare, pigulind-pigulind părul alteia. Ce ?! Ea de ce să nu se îngrijească, de ce să nu aibă parte de bucuriile vieții, cîte or fi ele, doamne, își zicea, ce-am știut eu pînă acum din zi, casa și serviciul, și copilul, și dumnealui, atîția ani i-a tot servit pe alții, străini, ia să se servească și pe ea că-i tînără încă... Razele soarelui primăvăratic o luminau confuz, încălzind-o atît cît să-și poată încetini mersul ca să privească vitrinele înșirate pe marele bulevard. Ochii îi alergau curioși pe rafturile de dincolo de vitrine, alunecau pe sub tejghele chiar, în căutarea unui lucru pe care să și-l dorească și să și-l cumpere. Nu se grăbea, în zilele care trecuseră de cînd i se desfăcuse contractul de muncă se obișnuise să aibă ceea ce pînă atunci îi lipsise : timp.

Se opri în fața blocului de la numărul 32—34, atrasă de firma care-i promitea s-o facă mai frumoasă, mai tînără, deci interesantă. Mai mult decît atît, auzise ea, Nina, de la colegele ei, de la cliente că în asemenea „boate", vorba francezului, se găsesc multe, oricum mai multe decît la „Farmec"-ul din Pajurei, care nici nu există. Poate doar la „Coada calului"... Apasă ușor pe clanța masivă de fier, pe urmă se lasă pe ea cu toată greutatea, ușa fuge într-o parte, intră. Atelierul este o boxă de placaj într-un colț al holului, nici pe departe „boată", o improvizație bizară, oarecum sărăcăcioasă, ticsită cu cosmetice, peruci, sticle... Între ele, în picioare, nici înalt, dar nici scund, nu atît gras, ci îngrășat de vîrstă, cu părul înspicat tinzînd spre un alb respectabil, îngrijit îmbrăcat între ce s-a purtat și ce se poartă — cum se îmbracă belferii cu vechime — stă însuși Sandy, un flăcău născut la 8 martie 1914. Ochii lui albaștri, ușor decolorați, încep să strălucească și, cum ar spune tanti Elvira, încep să vălurească, umflîndu-se și strîngîndu-se ritmic pentru a-i atrage atenția femeii care își caută frumusețea.

— Aveți cremă antirid ?, a întrebat fosta coafeză, zice-se.

— Am, dar dumneata nu ai nevoie, o complimentă prompt și galant cosmeticianul.

Mai departe citez dintr-un referat în care se scrie într-un stil inimitabil astfel : ...L. Niculina l-a cunoscut pe S. Beniamin la atelierul său de unde, la început, a cumpărat puține produse cosmetice. Fiind atrasă de micile cadouri de produse cosmetice făcute de S.B., cît și la propunerea acestuia de a veni și a lua produse cosmetice și pe „datorie", L.N., în perioada imediat următoare, adică în lunile aprilie—mai 1975, la propunerea lui S.B., a mers la domiciliul acestuia din Calea Dudești nr. 14, unde i-a cerut 500 de lei... De-atunci și pînă la sfîrșitul lunii iulie 1976, L.N., neavînd nici o sursă de venituri (n.n., după ce s-a „înfrumusețat" astfel, ea a început să-și neglijeze familia, ceea ce a dus, firește, la divorț), s-a dus în mod repetat la S.N. etc.". Ceea ce s-a întîmplat ani de zile în Calea Dudești, într-o cameră de o murdărie de nedescris, ajunsă în urma perversității acestui „înfrumusețător" un fel de studio fotografic cu ajutorul căruia individul se autocontempla în poze pornografice, este greu de descris. Din același referat : „...folosind același procedeu, S. Beniamin a atras un număr foarte mare de femei, pe care le-a adus la domiciliul său și cu care a practicat inversiuni sexuale... de aici și întrebarea : cîte din ele nu și-au destrămat familiile și cîți copii nu au fost lipsiți astfel de educația și căldura părintească a ambilor părinți". Mai mult, încrezut, „umflat" peste măsură de aventurile lui iluzorii, Sandy își împarte cu „generozitate" (sumele variau de la caz la caz) succesele erotice, practicînd cu discreție proxenetismul în cercuri de prieteni și tovarăși de afaceri. Bineînțeles că nu numai pentru a se lăuda le arăta fotografiile penibile în care figura ca „erou" principal, dînd garanții (cît de serioase puteau fi garanțiile unui asemenea individ amoral ?) că partenerele lui sînt în majoritate femei „serioase", căsătorite, parte casnice, parte angajate ! Să nu creadă însă nimeni că acest cosmetician care-și „urîțea" și nicidecum înfrumusețea „onor clientela" ar fi fost un Don Juan generos, care le umplea brațele cu garoafe. Nicidecum, departe de el erau toate astea, fleacuri ar fi zis Sandy, renumit între prieteni pentru cărpănoșia sa. Doi mici și o bere la o bombă, atît își permitea avarul cînd vroia să petreacă în toată legea. Cadouri cît mai mici, în cutiuțe liliputane, două-trei sclipiciuri, un tub cu cremă „tranzistorizat" și vorbe. Vorbe multe și murdare : „...cînd nu vroiau să fie fotografiate, folosea la adresa lor cele mai îngrozitoare cuvinte, spunîndu-le că sînt inculte (?!) și nu știu nimic despre lume și viață". Din ce-am scris pînă acum să nu-și închipuie nimeni că imoralitatea perversă era ocupația principală a „flăcăului" și că deci **toate** femeile care erau atrase de firma lui de cosmetician i-ar fi fost victime. Nu Majoritatea, cum e și firesc, au fost și au rămas simple cumpărătoare de cosmetice. Cumpărau rujuri, farduri, creme de față, creioane dermatograf, vopsele de păr, ojă de unghii, parfumuri, unghii false, peruci, gene false și alte produse, toate de proveniență străină.

— Le vindea scump, crede acum Maria C., zicea că dacă nu se găsesc pe piață, costă.

Dacă era cerut un lucru pe care nu-l avea, lua adresa și telefonul respectivei, promițîndu-i că i-l va procura în scurt timp, întrucît urmează să-i sosească din străinătate.

Îi mai șoseau, e adevărat, alte produse le truca el pur și simplu, folosind etichete de mărci celebre (Rochas, Rubinstein), altele le „prindea" prin bișniță sau le pescuia în Constanța, la prețuri mai mici cu mult decît cele cu care le revindea.

— Bă, îi spunea el lui Tudor N., am bani să te îngrop în ei. Și avea. Vindea peruca lungă cu 1 500—2 000 de lei, pe cea scurtă abia dacă o lăsa la 500—1 000 lei. Cu cît la cumpăra ? Cînd iei en-gros, prețul de cumpărare scade, iar cel de vînzare crește. Este una din „legile" de bază ale bișniței pe picior mare pe care toți „granzii" de gang (sau de „hoi", în cazul lui Sandy) o urmează cu sfințenie. În privința asta „cosmeticianul" nostru era un sfînt. Cîtă murdărie se ascundea după paravanul „înfrumusețării" cosmetice am văzut și vom mai vedea. Deocamdată să ne oprim puțin și asupra celor care ar fi putut să privească dincolo de el mai devreme.

— Ce să fi știut, maică, se văicărește o vecină bătrînă, privindu-mă cu coada ochiului. Ce ? Că veneau... Veneau, doar avea dresuri, nu ? Și de ce să fi știut ?

— Auzi, nene, se răstește un „nene" de vizavi, ce-ai cu el ? A făcut-o și gata. Ce, a omorît pe vreunul ? A băgat mîna în buzunar ?

— Nici prin cap nu ne-a trecut, se miră senin Ortansa...

Renunț, vecini care să fi știut ceva sînt la fel de greu de găsit ca și crema de balenă cu care se netezesc ridurile. Și renunț să întreb iar cum de nu se sesizează cei care emit autorizațiile micilor meseriași că prevederile acestora sînt încălcate de majoritatea lor, ajunși astfel peste noapte mari negustori clandestini. Iată, în autorizația lui Sandy scria limpede : „preparare și vînzare de produse cosmetice". Și ce a făcut acesta de ani de zile, zeci la număr ? A „depășit" prevederile, primind cosmetice și alte obiecte finite direct de la cetățenii străini, turiști care ne-au vizitat țara, la prețuri mai mici, ca să le vîndă direct din atelierul său la diferiți cumpărători cu prețuri mai mari, realizînd în acest fel mari sume de bani. Păi, în asemenea „condiții" nici nu trebuie să fii cosmetician ca să cumperi ceea ce ar trebui să știi să faci ca meseriaș ! Iei autorizație... E adevărat, Sandelman era **și cosmetician** (prepara, de exemplu, vopsele cu lacuri duco, vopsele care ajunse deasupra și dedesubtul ochilor în loc să înfrumusețeze, s-ar putea să urîțească, provocînd, în unele cazuri — să zicem că nu în acest caz — afecțiuni destul de grave). Și **cosmetician** cum era, și **proxenet**, și **libertin**, și toate celelalte și-uri adăugate celor mai josnice și inumane înfățișări ale lui. Trebuie însă spus răspicat : înainte de toate Beniamin Sandelman era un **mare infractor**, un maestru al culiselor bișniței din București, un „negustor" lipsit de orice fel de scrupul.

— Nu întîmplător, își amintește locotenent-colonelul Ion Gogîlea, comandantul circumscripției de miliție 8, în jurul lui Sandelman roiau tot felul de indivizi dubioși, mulți dintre ei obișnuiți să stea mai mult la noi decît la ei acasă. Raza de „afaceri" a acestuia depășea produsele cosmetice, iar lipsa lui de moralitate, disprețul față de cele mai elementare norme de conviețuire socială, cinismul cu care își recruta victimele măreau gradul lui de periculozitate, transformîndu-l într-un adevărat pericol social.

În august, anul acesta, locotenentul-major Constantin Salitră l-a întrebat la atelier pe S.B. dacă are ceva de declarat (bunuri, bani, valori deținute contrar legii).

— N-am, dom'le, nimica, i-a răspuns Sandy, punînd mîna pe stilou ca să dea o declarație scrisă în acest sens.

Și la primul control mare lucru nu s-a găsit. Frica însă a celui care se știa cu musca pe căciulă l-a îndemnat să le spună celor doi tineri ofițeri, C. Salitră și L. Măgerușanu, că ar vrea să fie „atent" cu ei... Și s-a făcut imediat al doilea control.

Avea Ce ? Foarte multe „mărfuri" străine : rujuri, farduri, parfum, unghii false, rimel, medicamente, cremă de față, pudră, deodorant, umbrele (?!), peruci, ciorapi de damă(?!), săpunuri, gene false, ochelari de soare (?!), țigări (?!), creioane dermatograf și altele, cît și 269 130 lei. Iar într-un dispozitiv din lemn montat foarte ingenios deasupra ușii au fost găsiți nici mai mult, nici mai puțin de 20 000 de dolari ! Aceasta în atelier. Acasă, bazarul cuprindea : aparate de fotografiat, tranzistori, casetofoane, obligațiuni C.E.C., ceasuri, inele și verighete din aur, un morman de fotografii pornografice și, desigur, multe cosmetice ! O „avere" obținută pe cele mai necinstite căi de un individ care, ca și alții despre care am mai scris, a profitat din plin, ani de zile, de îngăduința, lipsa de control a celor care i-au eliberat autorizațiile, de pozițiile centrale ale celor două ateliere succesive (Lipscani, Bd. N. Bălcescu), dar și de indiferența, orbirea și surzenia multora dintre cei care l-au cunoscut. Pentru că trebuie să ne fie limpede tuturora că nu ne poate fi indiferent un individ care își face mendrele în chiar centrul Capitalei, învîrtindu-și afacerile după bunul său plac, înavuțindu-se fără prea multă muncă și sfidîndu-ne cu banii cîștigați cu japca. Împotriva unui asemenea „cosmetician" care în spatele măștii iubitorului de frumos (?!) ascunde atîta mizerie și abjecție, împotriva celor asemenea lui care ne urîțesc străzile cu firmele lor mincinoase care le acoperă adevăratele îndeletniciri, trebuie să fim cu toții, dovedindu-ne astfel demni și pe deplin responsabili față de ceea ce vrem să construim prin munca noastră, a tuturora.

IULIAN NEACȘU

Rezultatul anchetei revistei Flacăra

VIGU — fotbalistul român nr. 1 al anului 1976

În numai două săptămîni, am primit, cu totul, un număr de 1 970 de scrisori de la cititorii noştri. Cele mai multe voturi le-a întrunit Iosif Vigu (440). pe care, pentru a lua un singur exemplu, cititorul Dan Damian din Bucureşti îl consideră „exemplu de dăruire pentru club, de sportivitate şi seriozitate în pregătire. Deşi într-un fel el a fost nedreptăţit nefiind chemat la lotul naţional, a continuat să se pregătească cu aceeaşi seriozitate şi conştiinciozitate, luptînd pentru afirmarea echipei sale, a fotbalului românesc pe plan european şi mondial !" L-a urmat — în ordinea preferinţelor — dinamovistul Dudu Georgescu, a cărui abilitate de a marca goluri, în special la echipa de club, a fost apreciată de cititorii noştri. Este însă interesant de observat că între cei zece „premianţi" ai fotbalului românesc pe anul care se încheie nu mai puţin de şase sînt de la Steaua şi Dinamo (cîte trei reprezentanţi fiecare) în această elită stabilită de cititori nu s-au strecurat decît puţini provinciali : tîrgu-mureşanul Ladislau Bölöni în primul rînd (locul 3—4, la egalitate de puncte cu Dumitru), apoi petroşeneanul Mulţescu, craioveanul Balaci şi piteşteanul Radu II.

Cîteva scrisori ne-au atras în mod deosebit atenţia. În primul rînd acelea în care, după ce deschideam plicul, dădeam peste o epistolă cu zeci de semnături sub un text ca, de exemplu : „Colectivele noastre de muncitori, ingineri, tehnicieni, economişti, bărbaţi, femei, uteciste, utecişti, sportivi etc. PROPUN ca fotbalistul Gheorghe Mulţescu — student în anul 5 (V) al I.M.P. facultatea de Exploatări miniere —, de la clubul „Jiul" Petroşani, să fie declarat „Cel mai bun fotbalist din R.S.R. pe anul 1976" (urmează o listă cu 41 de semnături, între care şi cele ale preşedintelui clubului petroşenean, I. Karpinecz, şi preşedintelui secţiei de fotbal, ing. Otto Abraham). Pentru Mulţescu am mai primit — între cele 119 voturi ale sale — încă o listă, purtînd numele a 27 de persoane şi semnăturile respective, ca şi o scrisoricică semnată de Ştefan Konicska, purtînd următorul conţinut : „Un numeros grup de sportivi (microbişti), susţinători ai FOTBALULUI din Valea Jiului, oraşele Lupeni, Petrila, Vulcan municipiul PETROŞANI, precum şi Centralele miniere Comăneşti, Anina, Cîmpulung-Arges, Căpeni, Voivozi, Sălaj, Deva, Tebea, Filipeşti de Pădure, Ghelar, Teliuc, Rovinari, Motru, Roşia de Jiu etc., declară în mod solemn, acum la finele anului 1976, că pe baza meritelor deosebite obţinute la echipa de club şi mai ales la naţională studentul-minier (an V) Gheorghe-Gigi — Mulţescu să fie declarat „CEL MAI BUN FOTBALIST ROMÂN al anului". Cu toate aceste remarcabile eforturi, internaţionalul petroşenean nu a ocupat decît locul al şaptelea în ordinea stabilită de preferinţele cititorilor noştri. Străduinţa amintită rămîne însă înscrisă între faptele cu adevărat frumoase — aceşti aproape o sută de petroşeneni care au semnat pentru Gigi Mulţescu, şi pentru care avem speranţa că vor fi recompensaţi de internaţionalul Jiului prin evoluţii şi mai bune în viitorul sezon. Acelaşi lucru îl dorim şi stelistului Anghel Iordănescu, pentru care au depus garanţie cei 13 vînzători care formează personalul raionului de încălţăminte din cadrul magazinului general „Crinul" din Alexandria : „Analizînd împreună munca depusă de toţi fotbaliştii atît la echipă cît şi la naţională, am căzut de cuviinţă că cel mai bun fotbalist al anului 1976 este jucătorul internaţional Anghel Iordănescu de la clubul sportiv Steaua Bucureşti. Vă mulţumim !" (Între semnături găsim nu mai puţin de nouă nume feminine).

Ne-a impresionat — în altă ordine de idei — marele număr de scrisori în care semnatarii au refuzat să acorde titlul de cel mai bun fotbalist al anului, considerînd că anul fotbalistic în sine a fost prea slab pentru a se mai putea decerna premii. De exemplu, părerea lui Ştefan Negrea, din Brăila, este că „pentru 1976 nu se poate face un clasament de fotbalişti buni, cel mult unul de fotbalişti răi ! În acest caz eu i-aş include pe (ordinea nu contează) : Dumitru, Dinu, Răducanu, Sătmăreanu II, Crişan..." În schimb, Liviu Covaci, din Bucureşti, propune ca anul acesta în locul tradiţionalului premiu numit „Cel mai bun fotbalist al anului" să se desemneze cel mai bun rugbyst al anului, sau cel mai bun handbalist al anului — „avînd în vedere rezultatele în întîlnirile internaţionale şi modul cum s-au prezentat fotbaliştii în faţa a milioane de spectatori şi telespectatori !" Ba, mai mult, un anume T.A. din Sibiu ne trimite următoarea „parabolă" : „Cel mai bun fotbalist al anului este.. Nadia Comăneci şi Teodora Ungureanu (sic !)" .. Fără îndoială că acest sic ne-a impresionat, dar cel puţin la fel de mult ne-a impresionat frumoasa pledoarie a pensionarului militar Gheorghe Tomozei, din Bucureşti, în favoarea lui Răducanu. „La apus de carieră, spune acesta, să nu uităm că Tamango ar trebui judecat de noi şi cu sufletul, nu numai din punctul de vedere al raţiunii, pentru că, pe lîngă unele giumbuşlucuri de care nu încerc să-l disculp, el a fost cel care ne-a descreţit de foarte multe ori frunţile, făcîndu-ne să privim mai puţin încruntaţi fotbalul".

Cum spuneam, nu puţine au fost scrisorile care ne-au atras într-un chip aparte atenţia. Fotbalul, a spus cineva, dacă n-ar fi luat în glumă, n-ar fi decît un spectacol foarte trist! Este desigur şi părerea elevului Cornel Vîlsan, care-l propune drept cel mai bun fotbalist al anului pe tînărul jucător rapidist Zalupca şi asta în special pentru că „are meritul de a nu fi intrat niciodată în bătrînul restaurant „Rapid", fost „Podul Grant"... Ne-au scris, e adevărat, o mulţime de elevi — cum este şi Zoltan Kiss, din Galaţi : „Cel mai bun fotbalist al anului este după părerea mea Lucescu. Hai, Dinamo !" ; sau eleva reşiţeană Dorina Sucilă, care după ce ne împărtăşeşte părerea că nu se poate vorbi despre alegerea celui mai bun fotbalist al anului, cel mult despre alegerea celei mai bune echipe a anului 1976, susţine : „după părerea mea, cea mai bună echipă este Universitatea Craiova", drept pentru care semnează : „cu respect, o suporteră a echipei Dinamo" ! Am lăsat în mod special la urmă scrisoarea primită din Cluj-Napoca semnată de Vasile Grigore şi prietenul său Ioan Duna, care ne scriu amîndoi în acelaşi plic „pentru a nu risipi banii aşa cum fotbaliştii risipesc ocaziile la poartă" Ni se propune pe această cale candidatura fotbalistului Ioan Noje de la echipa Rapid Jibou, din campionatul judeţului Sălaj, pentru că, se susţine, „această propunere credem că este spre binele sportului românesc în general şi al fotbalului în special"...

Vom încheia transmiţînd laureatului anchetei organizate de revista Flacăra felicitările noastre, pe care le adăugăm la cele transmise lui Iosif (Ioşca) Vigu de două admiratoare pe nume Rodica I. şi Daniela T. : „Primiţi această felicitare de la două steliste care vă iubesc şi care vă urează în noul an multă sănătate, mult succes şi tradiţionalul „La mulţi ani !"

DUMITRU GRAUR

Votul cititorilor : Vigu

Clasamentul primilor zece fotbalişti ai anului, luînd în consideraţie voturile cititorilor, arată în felul următor :

1.	**IOSIF VIGU (Steaua)**	**440 puncte**
2.	**Dudu Georgescu (Dinamo)**	**298 „**
3—4.	**Ion Dumitru (Steaua)**	**„**
	Ladislau Bölöni (A.S.A.)	**226 „**
5.	**Al. Sătmăreanu (Dinamo)**	**181 „**

Iosif Vigu (stînga sus), Dudu Georgescu (sus), Ion Dumitru, Ladislau Bölöni (mijloc), Al. Sătmăreanu (dreapta)

6.	**Anghel Iordănescu (Steaua)**	**172 „**
7.	**Gh. Mulţescu (Jiul)**	**119 „**
8.	**Ilie Balaci (Univ. Craiova)**	**80 „**
9.	**Radu II (F.C. Argeş)**	**75 „**
10.	**Florin Cheran (Dinamo)**	**72 „**

Urmează Mircea Lucescu (60 de puncte), Oblemenco şi rapidistul Ioniţă (cîte 35). Antonescu (18), Marcu (15), Răducanu (14), Dinu (11). Sub zece puncte au întrunit Kun II, Domide, Dumitrache, Al. Moldovan, Ion Ion. Au mai fost numiţi Zalupca, Apostol, Beldeanu, Zamfir, Angelescu, Simionaş, dar şi Ioan Noje (Rapid Jibou)...

Aşadar, ancheta organizată de revista noastră în rîndul cititorilor l-a desemnat pe stelistul Iosif Vigu pe primul loc al clasamentului celor mai buni fotbalişti ai anului 1976. I se face astfel fundaşului stînga al echipei campioane dreptate, întrucît Vigu, cîştigător la mare distanţă al concursului nostru, a fost cu îndîrjire refuzat de selecţionerii echipei naţionale, care i-au preferat un Manea sau un Anghelini. Şi totuşi — iată un lucru pe care cititorii revistei l-au văzut mai bine decît selecţionerii naţionalei — Vigu rămîne acelaşi jucător de o constanţă remarcabilă, acelaşi luptător dar totodată acelaşi „cavaler al fair-playului" pe care l-am cunoscut dintotdeauna. Ba poate, dimpotrivă, calităţile amintite i s-au accentuat odată cu trecerea anilor, printr-un proces de maturizare care l-a purtat destul de aproape de ceea ce ne-ar plăcea să numim fotbalistul-model. Deşi dotat cu o sumă de calităţi (tehnică bună, rezistenţă, şut — viteză mai puţin), cea mai frumoasă însuşire a lui Vigu este fără îndoială „meseria" din jocul lui, felul deosebit de serios în care ştie să se pregătească la fiecare antrenament şi să abordeze orice meci. Cine ştie „citi" fotbalul, află de la fundaşul stînga al apărării echipei Steaua o altă concepţie despre acest joc decît cea cu care ne-au obişnuit destui dintre fotbaliştii noştri.

Fie ca alegerea cititorilor noştri asupra acestui fotbalist care nu a ştiut, sau nu a ţinut niciodată să se alăture vedetelor de talia lui Dumitru, Dobrin sau Dinu — rămînînd, aproape în anonimat, un mare iubitor şi un conştiincios al fotbalului — fie, deci, ca titlul acesta de glorie pe care prin „Flacăra" publicul îl acordă lui Iosif Vigu să-l ducă pe jucătorul stelist şi în ochiul selecţionerilor. De fapt, Vigu şi-a pus candidatura pentru echipa naţională de mai multă vreme — sezon de sezon, meci de meci. Sperăm că acum, în fine, se vor convinge şi cei de la federaţie de valoarea sa, de constanţa cu care-şi etalează această valoare.

Ziariştii confirmă votul publicului : Vigu pe primul loc !

Paralel cu ancheta angajată în rîndul cititorilor, redacţia noastră a întreprins o acţiune similară în rîndul gazetarilor, ai cronicarilor de fotbal din presa scrisă şi vorbită, obţinînd 28 de răspunsuri la întrebarea :

CARE AU FOST PRIMII 10 FOTBALIŞTI AI ANULUI 1976 ?

Din păcate, dintr-un motiv sau altul, n-am putut intra în posesia unor opinii dorite, Vasile Căbulea (Scînteia tineretului), de exemplu, aflîndu-se departe de Bucureşti, în concediu, într-o localitate rurală, Ion Ghiţulescu (Radio) fiind de negăsit şi aşa mai departe. Cerîndu-le scuzele de rigoare celor absenţi, iată răspunsurile primite :

● **DAN PĂTRAŞCU (Informaţia Bucureştiului) :**
1. Dudu Georgescu
2. Sătmăreanu II
3. Vigu
4. Octavian Ionescu
5. Cheran
6. Dinu
7. Bölöni
8. Mulţescu
9. Răducanu
10. Balaci

● **EUGEN BARBU (Săptămîna) :**
1. Vigu
2. Sătmăreanu II
3. Dudu Georgescu
4— 5. Balaci şi Bölöni
6. Dumitru
7. Mulţescu
8. Radu II
9—10. Zamfir şi Marcu

● **GHEORGHE MITROI (Scînteia) :**
1. Răducanu
2. Vigu
3. Sătmăreanu II
4. Bölöni
5. Lucescu
6. Mulţescu
7. Dudu Georgescu
8. Balaci
9. Octavian Ionescu
10. Cheran

● **CRISTIAN MANTU (Munca) :**
1. Mulţescu
2. Dumitru
3. Vigu
4. Bölöni
5. Balaci
6. Răducanu
7. Sătmăreanu II
8. Dudu Georgescu
9. Iordănescu
10. Dinu

● **PAUL OCHIALBI (Agerpres) :**
1. Vigu
2. Dudu Georgescu
3. Sătmăreanu II
4. Dumitru
5. Bölöni
6. Răducanu
7. Balaci
8. Iordănescu
9. Beldeanu
10. Anghelini

● **ION BOCIOACĂ (România liberă) :**
1. Dinu
2. Vigu
3. Sătmăreanu II
4. Dudu Georgescu
5. Mulţescu
6. Dumitrache
7. Răducanu
8. Bölöni
9. Balaci
10. Radu II

● **NICOLAE SOARE (Radio) :**
1. Lucescu
2. Bölöni
3. Dudu Georgescu
4. Vigu
5. Sătmăreanu II
6. Iordănescu
7. Răducanu
8. Kun II
9. Dumitru
10. Dinu

● **DAN VOICILĂ (Radio) :**
1. Vigu
2. Bölöni
3. Sătmăreanu II
4. Dudu Georgescu
5. Balaci
6. Kun II
7. Răducanu
8. Octavian Ionescu
9. Alexandru Moldovan
10. Mulţescu

● **ADRIAN PĂUNESCU (Flacăra) :**
1—2. Vigu
Bölöni
3. Sătmăreanu II
4. Dudu Georgescu
5. Iordănescu
6. Beldeanu
7. Mulţescu
8. Păltinişan
9. Rădulescu
10. Radu II

● **MARIUS POPESCU (Flacăra) :**
1— 2. Vigu şi Dudu Georgescu
3. Sătmăreanu II
4. Balaci
5. Bölöni
6. Beldeanu
7. Mulţescu
8. Radu II
9—10. Zamfir şi Marcu

● **OVIDIU IOANIŢOAIA (Flacăra) :**
1. Vigu
2. Sătmăreanu II
3. Mulţescu
4. Dudu Georgescu
5. Alexandru Moldovan
6. Beldeanu
7. Bölöni
8. Dumitru
9. Lucescu
10. Răducanu

● **DUMITRU GRAUR (Flacăra) :**
1. Vigu
2. Răducanu
3. Sătmăreanu II
4. Dudu Georgescu
5. Dumitru
6. Bölöni
7. Octavian Ionescu
8. Simionaş
9. Păltinişan
10. Beldeanu

● **NICOLAE CRISTACHE (Flacăra) :**
1. Vigu
2. Dudu Georgescu
3. Simionaş
4. Cassai
5. Iorgulescu
6. Bölöni
7. Mulţescu
8. Stoica (Steaua)
9. Sătmăreanu II
10. Dumitru

● **CORNEL CATANĂ (Flacăra) :**
1. Dumitru
2. Dudu Georgescu
3. Vigu
4. Sătmăreanu II
5. Răducanu
6. Dinu
7. Bölöni
8. Balaci
9. Iordănescu
10. Porţchi

● **GHEORGHE AMUZA (Flacăra) :**
1. Vigu
2. Bölöni
3. Dudu Georgescu
4. Mulţescu
5. Dumitru
6. Kun II
7. Răducanu
8. Balaci
9. Beldeanu
10. Sătmăreanu II

● **IULIAN NEACŞU (Flacăra) :**
1. Vigu
2. Sătmăreanu II
3. Dudu Georgescu
4. Bölöni
5. Dumitru
6. Iordănescu
7. Stoica (Steaua)
8. Mulţescu
9. Dumitrache
10. Răducanu

● **ION PREDOŞANU (Flacăra) :**
1. Sătmăreanu II
2. Vigu
3. Dudu Georgescu
4. Balaci
5. Mulţescu
6. Mehedinţu
7. Dumitru
8. Răducanu
9. Alexandru Moldovan
10. Bölöni

● **MIHAI IONESCU (Sportul) :**
1. Dudu Georgescu
2. Răducanu
3. Iordănescu

4. Bölöni
5. Cheran
6. Vigu
7. Mulţescu
8. Balaci
9. Dumitru
10. Dinu

● CONSTANTIN FIRĂNESCU (Sportul):
1. Dudu Georgescu
2. Bölöni
3. Iordănescu
4. Vigu
5. Cheran
6. Răducanu
7. Radu II
8. Octavian Ionescu
9. Balaci
10. Mulţescu

● RADU URZICEANU (Sportul):
1. Bölöni
2. Dudu Georgescu
3. Octavian Ionescu
4. Răducanu
5. Iordănescu
6. Cheran
7. Sătmăreanu II
8. Dinu
9. Vigu
10. Păltinişan

● EFTIMIE IONESCU (Sportul):
1. Dudu Georgescu
2. Bölöni
3. Vigu
4. Iordănescu
5. Cheran
6. Răducanu
7. Radu II
8. Balaci
9. Mulţescu
10. Octavian Ionescu

● IOAN CHIRILĂ (Sportul):
1. Dudu Georgescu
2. Răducanu
3. Iordănescu
4. Bölöni
5. Cheran
6. Vigu
7. Dinu
8. Balaci
9. Broşovschi
10. Radu II

● RĂZVAN BARBULESCU (Flacăra):
1. Vigu
2. Sătmăreanu II
3. Bölöni
4. Octavian Ionescu
5. Balaci
6. Radu II
7. Mulţescu
8. Antonescu
9. Dumitru
10. Dembrovschi

● VALERIU MIRONESCU (Scinteia):
1. Dudu Georgescu
2. Răducanu
3. Bölöni
4. Mulţescu
5. Balaci
6. Dumitru
7. Iordănescu
8. Vigu
9. Radu II
10. Manea (Rapid)

● VICTOR NIŢĂ (Flacăra):
1. Sătmăreanu II
2. Vigu
3. Mulţescu
4. Alexandru Moldovan
5. Octavian Ionescu
6. Angelescu (Corvinul)
7. Radu II
8. Bölöni
9. Dumitru
10. Antonescu

● DAN ŞTEFĂNESCU (Radio):
1. Vigu
2. Bölöni
3. Dudu Georgescu
4. Iordănescu
5. Dumitru
6. Balaci
7. Kun II
8. Mulţescu
9. Sătmăreanu II
10. Poraţchi

● ION MUREŞANU (Radio):
1. Lucescu
2. Bölöni
3. Dudu Georgescu
4. Balaci
5. Sătmăreanu II
6. Vigu
7. Kun II
8. Dumitru
9. Mulţescu
10. Beldeanu

● GHEORGHE MINOIU (Radio):
1. Sătmăreanu II
2. Lucescu
3. Balaci
4. Dudu Georgescu
5. Oblemenco
6. Vigu
7. Bölöni
8. Dinu
9. Dumitru
10. Răducanu

Punctînd după sistemul clasic al anchetelor de acest gen, 10 puncte pentru primul clasat, 9 pentru al doilea, 8 pentru al treilea etc., clasamentul gazetarilor se înfăţişează astfel:

1. VIGU — 28 de voturi, 227 p;
2. Dudu Georgescu — 26 — (211);
3. Bölöni — 28 — (169);
4. Sătmăreanu II — 23 — (163);
5. Răducanu — 21 — (103);
6. Balaci — 21 — (99);
7. Mulţescu — 22 — (97);
8. Iordănescu — 13 — (71);
9. Dumitru — 17 — (70);
10. Octavian Ionescu — 10 — (43)

Ne oprim aici cu aşezarea numelor într-o ierarhie, menţionînd că au intrat în discuţie 36 de fotbalişti, din care numai doi — Vigu şi Bölöni — s-au aflat în vederea preferinţelor tuturor celor intervievaţi. Ar urma într-un asemenea clasament Cheran (7—36), Dinu (8—31), cu remarca unui vot maxim în cazul dinamovistului, aflat — după cum bine se ştie — în mare şi vizibilă scădere de formă, „simpatie“ acordată de Ion Bocioacă (!!), Radu II (10—28), Beldeanu (7—21) şi Kun II (5—21), Alexandru Moldovan (4—17), Simionaş (2—11) şi aşa mai departe. Cu mai puţin de 10 puncte, o sumedenie de nume, între care cele ale lui Stoica (Steaua), Cassai (7 puncte dintr-un singur vot !), Angelescu (Corvinul), Manea (Rapid), Dembrovschi şi chiar Anghelini (!!), ultimii 3 cu cîte un singur vot şi un singur punct.

Făcînd o retrospectivă, se cade să spunem că opiniile cronicarilor de fotbal diferă uneori mult şi că nici unul dintre ei nu s-a apropiat foarte tare de clasamentul întocmit în urma întregii anchete! Comparînd cele două ierarhii, cea a publicului şi cea a ziariştilor, merită subliniat faptul că primii 3 clasaţi sînt aceiaşi şi că Mulţescu, plasat al 7-lea, îşi păstrează poziţia. Faţă de opiniile cititorilor, cronicarii „promovează“ substanţial pe Balaci şi Sătmăreanu II, coborîndu-i pe Dumitru şi Iordănescu, căderea lui Dumitru, de la locul 3 (la egalitate cu Bölöni) la locul 9, fiind spectaculoasă. Din primii 10 ai publicului, dispar Radu II şi Cheran, ultimul pierzînd cîteva locuri, în ciuda prezenţei lui constante pe lista preferinţelor gazetarilor de la ziarul de specialitate! Apar, în schimb, Răducanu şi Octavian Ionescu, dar — una peste alta — cele două clasamente merg cam către aceleaşi preferinţe.

Acestea fiind zise, lăsîndu-vă în continuare să faceţi cele mai diverse speculaţii pe marginea clasamentelor înfăţişate, vă urăm La mulţi ani ! şi un an fotbalistic 1977 mai bun, mai plin de satisfacţii.

OVIDIU IOANIŢOAIA

Federaţia, fotbaliştii, antrenorii despre cronicarii sportivi

FLORIN HALAGIAN (antrenor F.C. Argeş) : — Cred că nu vă aşteptaţi să mă apuc să-i critic pe toţi cei care şi-au ascuţit peniţele pe pielea mea ! La primăvară ar trebui să mă mut pe altă planetă...

— Tovarăşe Halagian, noi vă ştim mai puţin sperios din fire...

— Ei, dacă mă provocaţi, o să vă dau două exemple care-mi vin în minte în legătură cu doi cronicari cu care sînt prieten şi care sînt convins că n-o să se supere citind aceste rînduri.

1. Antrenor tînăr, am avut parte, la un meci cu Rapidul, de cronica la fel de tînărului gazetar sportiv Ovidiu Ioaniţoaia. Cronică frumoasă, care începea însă cu încurajatoarele cuvinte „improvizatul antrenor Halagian etc. etc...“. Ce s-a întîmplat în continuare ? La sfîrşitul acelui campionat, „improvizatul antrenor Halagian“ cîştiga cu F.C Argeş campionatul...

2. Eram la Madrid, unde urma să disputăm manşa a doua cu Real, în Cupa campionilor europeni. Trimisul ziarului de specialitate, Gheorghe Nertea, care a însoţit echipa noastră în acea deplasare, a găsit de cuviinţă să mă critice pentru faptul că înainte cu o zi de disputarea meciului eu nu mă fixasem asupra „11“-lui cu care urma să începem jocul pe stadionul Bernabeu. Gîndiţi-vă şi dumneavoastră, noi cîştigaserăm partida de la Piteşti cu 2—1, eu mă frămîntam să găsesc cele mai bune soluţii pentru jocul retur (pe care dealtfel l-am pierdut în condiţii dramatice cu numai 1—3, deci un singur gol ne-a departajat), iar cronicarul mă dojenea că nu am gata — cu o zi înainte — formula de echipă în buzunar ! Asta în vreme ce atîţia antrenori în lume, unii cu strălucite cărţi de vizită, se decid asupra formaţiei aproape în clipa intrării echipei pe teren.

ŞTEFAN COVACI (vicepreşedinte al F. R. Fotbal) : — După o mai veche opinie a mea, gazetarii sportivi sînt de mai multe categorii : cei care descriu fotbalul şi-i lasă, tactic, pe alţii să judece, ei stînd de-o parte, cei care cultivă scandalul şi cei care urmăresc o problemă şi încearcă să o rezolve, ajutînd fotbalul. Printre cronicarii noştri de fotbal întîlneşti toate aceste categorii. Dacă ar fi să scriu despre toţi, ar însemna să scriu un volum. Nu se poate. Nici din punctul meu de vedere, nici din punctul de vedere al revistei Flacăra. Aşa că o să fac, cu permisiunea dumneavoastră, o divagaţie — în temă, totuşi — care să ilustreze modul în care înţeleg unii să pună probleme şi să le rezolve. Îi citesc cu regularitate pe Cesare Trentini, autor găzduit foarte frecvent de ziarul nostru de specialitate, care ţine să ne informeze cu chestiuni foarte interesante din fotbalul italian, de genul „Antognoni are şi el discuţii cu conducerea Fiorentinei“, că „la Milan a intervenit o dispută cu preşedintele Duina“, că Anastasi şi-a scrîntit un deget etc. Nu lungesc enumerarea, lista este interminabilă. Se pun mai multe probleme. Nu găsim în ziarul de specialitate ştiri şi fapte interesante, din soccere foarte puternice, englez, vest-german, sovietic, olandez şi găsim în schimb fleacuri din fotbalul italian. N-avem vesti interesante, care să ne ajute, din fotbalul spaniol sau iugoslav, cu care ne vom întrece în preliminariile campionatului mondial, dar ne permitem să risipim spaţiul pe fleacurile — nici măcar problemele — fotbalului italian. Cui servesc aceste aşa-zise articole, atîta vreme cît problemele fotbalului nostru românesc aşteaptă o tratare competentă, la obiect, care să ne folosească la toţi, fotbalişti, antrenori, federaţie ?

— Şi uite aşa, n-aţi supărat pe nici unul din cronicarii noştri sportivi...

— N-aveţi nici o grijă, data viitoare îmi repar greşeala.

CORNEL DRĂGUŞIN (antrenor al echipei reprezentative) : — Să ştiţi, cronicarii sportivi ne pot ajuta foarte mult, dar ne şi pot încurca destul. Două exemple de două feluri. Pentru calificarea din Mexic, cronicarii sportivi au ajutat enorm echipa noastră să se califice la mondiale. S-a făcut o propagandă bună, constructivă, s-a spus lucrurilor pe nume şi fotbalul nostru a avut numai de cîştigat. Exemplul doi : după meciul retur cu Bulgaria, din finala Campionatului balcanic, ziarul nostru de specialitate a făcut o analiză „pe puncte“ a existenţei echipei reprezentative din ultima perioadă. Cu regret am putut constata că în punctele amintite s-au strecurat o sumedenie de „omisiuni“ şi erori, între care absenţa faptului că la unele acţiuni ale lotului reprezentativ n-am putut beneficia de titularii care se aflau angajaţi cu echipele lor de club în cupele europene, nearătîndu-se caracterul acelor acţiuni etc. Una din concluziile emanate din aceste judecăţi pe puncte a fost ideea folosirii exagerate a unui lot mare de jucători, neglijîndu-se amănuntul că uneori n-am avut încotro, a trebuit să apelăm şi la alţi fotbalişti. Şi ăsta-i doar un exemplu între altele. Ce vreau să spun, cu alte cuvinte ? Că avem nevoie de o critică avînd un rost, care să ajute, ca orice critică serioasă, nu de vorbe severe, dar lipsite de acoperire.

FLOREA TĂNĂSESCU (secretar general al F. R. Fotbal) a răspuns rugăminţii noastre prin a lăuda, chiar cu voce plină, serviciile pe care presa, mai ales cea scrisă, le-a adus în anul 1976 mişcării fotbalistice, în general, şi marilor cluburi Steaua şi Dinamo, în particular, grupări faţă de care — zicea dînsul — unii cronicari se mai orientează din cînd în cînd cu patimă. L-am rugat să nominalizeze şi n-a vrut.

— Altfel, cum vi s-au părut cronicarii în '76 ?

— Oameni minunaţi care au schimbat şi 3 trenuri să ajungă la un meci, care au înfruntat cu stoicism ploaia şi frigul ca să-şi facă meseria.

— Şi cum şi-au făcut-o ?

— Cel mai adesea bine, dar uneori s-au lăsat furaţi de o fază sau de două, judecînd un meci numai după ele. Părerea mea e că aprecierea unei partide trebuie să ţină cont de întreaga desfăşurare a acesteia şi nu doar de un crîmpei-două, cum s-a mai întîmplat chiar şi în „Flacăra“.

— Cum priveşte Federaţia pagina de sport din revista noastră ? Cu ce ochi ?

— Buni, uneori ne-aţi criticat cam tare fără justificări totale, dar cel mai adesea ne-aţi ajutat. Cu arbitrii aveţi ce aveţi...

— Ce avem ?

— Asta ştiţi dumneavoastră, dar uneori parcă prea îi radeţi pentru o singură greşeală. Altfel, aveţi condeie, ochi şi o culoare în scris neatinsă de rutina altora.

Ca totdeauna, foarte amabil, fostul internaţional ION ALEXANDRESCU (secretar general al Federaţiei) zice :

— Informîndu-ne sau criticîndu-ne, presa ne-a dat o mînă serioasă de ajutor în 1976. Mai ales Scînteia tineretului, care consacră săptămînal mult spaţiu juniorilor, adesea Flacăra, care a pus la dispoziţia cititorilor o pagină despre campionatul diviziilor A şi B, foarte gustată, scrisă adevărat, tăios şi cel mai adesea în spiritul adevărului. Păcat că alte ziare şi reviste nu pun la socoteală Sportul, el fiind un organ mai mult tehnic, oferă publicului larg abia cîteva coloane sau, nu o dată, abia cîteva rînduri.

— Ce v-a deranjat cel mai mult în presă în anul care se încheie ?

— N-aş putea să spun, dar au fost cîteva lucruri care m-au intrigat.

— Criticile ?

— Nu neapărat. Federaţia nu poate, dealtfel nici nu pretinde aşa ceva, să fie mereu, imediat şi complet informată asupra tuturor fenomenelor din perimetrul fotbalului. Presa a suplinit de multe ori această neputinţă, criticînd, dar oferind — după opinia mea — prea puţine soluţii.

— Ce-aţi dori să citiţi în 1977 în presa sportivă ?

— Aş vrea să găsesc nu doar elemente de informare, desigur necesare, ci şi dezbaterea unor probleme de fond ale fotbalului nostru.

— Cum ar fi ?

— Parcă dumneavoastră nu le ştiţi ?

CONSTANTIN TEAŞCĂ (antrenor Universitatea Craiova) : Ziariştii sportivi de pretutindeni se specializează pe probleme tocmai pentru a aduce în „arena opiniilor“ un cuvînt competent, tocmai pentru că scrisul adevărat trebuie să fie crezul lor ! Să recunoaştem că la noi unii se „specializează“ după... anotimp, îşi acoperă „competenţa“ prin verva creionului şi nu de puţine ori am asistat la agresiuni prin scris ale unor ziarişti a căror victimă a căzut voit fotbalul.

Vorbind despre cronicarii noştri, constat că i-a cuprins o „gripă“ a criticilor, tăind posibilitatea unei confruntări de idei, a unei lupte de opinii la obiect.

Vorbind de cronica sportivă — mai ales a celei de la ziarul „Sportul“ — am impresia că ea serveşte numai pe cronicari, deoarece nici jucătorul, nici antrenorul nu recunosc nimic — cînd citesc — din ceea ce au văzut cu ochii lor sau nu pricep nimic dacă n-au fost martori. Cel mai adesea, cronicile conţin lucruri banale, neputînd deveni de aceea comentarii cu demnitate serioasă. Iar cîtiva cronicari, ale căror nume le trec sub tăcere, vor să ne convingă pe noi, cititorii, că eroii dramei din arenă sînt creaţia lor, dacă nu chiar ei, cei care semnează „opera“ !?! Devenind uneori pătimaşi, nu numai că nu pot asimila problemele fotbalului şi ale jocului fără părtinire, dar apără fotbalul prost şi de cele mai multe ori uită că el, fotbalul, i-a dus de fapt pe ziarişti de „specialitate“ prin toate colţurile lumii... şi nu invers !

Cum de foarte mulţi ani n-am mai avut posibilitatea să mă confrunt în scris pe probleme de specialitate, îmi permit, ca mai bătrîn în meseria fotbalului, să le reamintesc cronicarilor care ne analizează următoarele :

a) căutaţi să învăţaţi în amănuntime jocul de fotbal, de la regulament la concepţie, şi fiţi permanent la curent cu noul, străduindu-vă să-l vedeţi cu propriii ochi, altfel rămîne să scrieţi „după urechi“ ;

b) fiţi obiectivi în tot ce relataţi, dar mai ales aveţi curajul opiniilor celor asternute pe hîrtie. curajul să vă însoţească şi în mărturisirea cînd greşiţi sau nu cunoaşteţi bine datele problemei :

c) nu scrieţi sub imboldul unei patimi de moment, căutaţi să scrieţi scenariul după meci, aşa cum s-a jucat partida ;

d) nu folosiţi condeiul pentru răfuieli personale, tot ce scrieţi trebuie pus exclusiv în slujba nevoilor fotbalului românesc ;

e) nu păstraţi regretul fotbalului ce s-a jucat pe vremea bunicului, pentru că în lume totul se schimbă, nu numai moda ;

f) nu neglijaţi cunoaşterea principiilor fundamentale ale fotbalului modern pentru a nu promova idei greşite, dînd uneori sfaturi chiar dăunătoare ; asimilaţi cunoştinţe noi nu prin intermediari, ci direct de la sursă, de la marii specialişti, ca apoi şi ei să înveţe de la ziarişti...

Fără teama că veţi trage în pianist — l-aţi chinuit destul — nu uitaţi că sînteţi „profesionişti“ ai fotbalului si că dacă fotbalul nostru este azi aşa rău criticat, oare breasla dumneavoastră n-are chiar nici o vină ?

V-aţi gîndit oare de ce treabă ne vom apuca în cazul unui naufragiu definitv ?...

CORNEL DINU (Dinamo) : Am fost întotdeauna conştient de rolul imens al gazetarului sportiv în fenomenul fotbalistic. Dar — este părerea mea — acest rol se înscrie mai ales între parametrii sociologici, fiind pus în slujba efortului de convingere a maselor la o participare mai efectivă la sport, la mişcare, la fotbal în special — fie de pe poziţia de spectator, fie de pe cea de practicant. Fotbalul rămîne un joc, şi eu cred că el trebuie tratat astfel şi în cronicile sportive — care să cuprindă mai puţin consideraţii tehnico-tactice şi mai multă vervă, mai multă culoare, să invite la participarea maselor în acest festival sportiv de fiecare duminică. Rămîne, e adevărat, de discutat şi despre faţeta cealaltă a medaliei — rolul criticii în sportul cu balonul rotund, dar în acest caz o cronică trebuie mai strîns legată de elementul constructiv, de utilitate în perspectivă. Cuvintele trebuie astfel alese încît să servească o cauză nobilă, să nu aibă nimic comun cu jignirile, cu atacurile directe la persoană. Din păcate, prea mulţi dintre gazetarii noştri sportivi dovedesc superficialitate sau poate lipsă de curaj în a ataca fondul general al problemelor. Ei se opresc astfel numai la efecte, neîncercînd să denunţe cauzele care produc asemenea efecte... Şi, pentru că ne aflăm în preajma Anului nou, aş vrea să fac şi eu urarea ca în anul care vine presa noastră sportivă să formeze maselor de iubitori ai fotbalului o opinie mai favorabilă despre practicanţii acestui sport, lăsînd de o parte „figurile de stil“ din ultima vreme, lucruri pe care, ca să fiu sincer, numai în presa turcească le-am mai văzut !

Aş dori să subliniez totodată că, de multe ori, un gazetar sportiv, un cronicar de fotbal de exemplu, se află destul de departe de miezul adevărului : fie pentru că stă mai mult prin birouri şi prea puţin pe stadioane, la meciuri şi chiar la antrenamente, fie pentru că, de această dată obiectiv, se află pur şi simplu în tribună, la cîteva zeci de metri de faza cu pricina, pe care în unele cazuri o interpretează greşit. Am să vă dau un exemplu care pe mine m-a marcat mult în perioada în care s-a petrecut. Este vorba de unul din „celebrele“ meciuri Steaua-Dinamo, disputat într-o toamnă, acum vreo 3—4 ani, pe stadionul Dinamo. Atunci l-am marcat strict pe Iordănescu, deposedîndu-l de mai multe ori corect, adică fără să-i pricinuiesc cea mai mică zgîrietură, dar arbitrii şi mai ales publicul au interpretat altfel. Iordănescu a ieşit la pauză, iar a doua zi în ziare a fost un scandal monstru (Dumitru Graur a semnat în „Sportul“ un chenar cu numărul faulturilor brutale comise de Dinu contra lui Iordănescu, pe care-l scosese din joc). Adevărul a fost că Puiu mi-a mărturisit după prima repriză că nu mai vrea să joace pentru că Steaua a refuzat să-i dea apartament ! Cine ar fi putut să ştie din tribună acest lucru ? ! Dar poate ar mai fi fost necesar ca ziariştii să afle că Iordănescu intrase pe teren cu o injecţie de novocaină în picior, avînd o leziune mai veche. Mai simplu a fost însă să-l proclamăm încă o dată pe Dinu „cotonogar“...

În aceeaşi ordine de idei, aş aminti şi de faptul că profesorul Niculescu — cel care a reuşit să facă cea mai bună echipă naţională a ţării mai ales pentru că a ştiut să formeze o adevărată familie a tricolorilor la vremea respectivă — deci Angelo Niculescu n-a ridicat niciodată mănuşa pe care i-au aruncat-o cu vehemenţă gazetarii după ce a plecat de la naţională. Eu cred că a considerat că lumea fotbalului nu era pregătită să-l înţeleagă pe atunci. Şi a demonstrat cu timpul că tot el a avut dreptate, lucru de care, între timp, se pare că şi-au dat seama şi gazetarii noştri...

ALEXANDRU NEAGU (Rapid) : Ultimele rezultate din fotbalul nostru, mai cu seamă la nivelul echipei naţionale, au făcut să curgă multă cerneală în defavoarea fotbaliştilor. Adevărul este că celor selecţionaţi, şi asta o ştiu de pe vremea cînd făceam şi eu parte din lot, li se spune la fiecare partidă că dacă pierd este nenorocire ! După părerea mea, cu puţină şansă puteam cîştiga meciul cu reprezentativa bulgară la două goluri diferenţă — şi atunci cred că nimeni n-ar mai fi vorbit despre tactica proastă sau condiţia fizică foarte slabă. Ultimul element cred că a devenit, dealtfel, un fel de laitmotiv al cronicilor de specialitate ; am văzut sau am participat la meciuri foarte tari, cu finaluri în trombă, dar a doua zi aflam din ziar că din nou jucătorii n-au avut suficientă condiţie fizică şi că au fost epuizaţi spre sfîrşitul partidei... Echipa la care joc, Rapidul, a avut întotdeauna o situaţie aparte în ochii cronicarilor. Acum cîtăva vreme, Ion Bocioaca, de la România liberă, nu găsea niciodată cuvinte frumoase despre noi, în vreme ce o parte din cei de la Sportul ne înţelegeau mai bine ca fraţii. Greu l-am înţeles pe Marius Popescu, care, fie că jucam bine sau rău, tot nota 5 sau 6 îmi dădea. Alţii, dacă şi marcam vreun gol, îmi dădeau 7, 8 — dar nu nea Marius ! Şi încă ceva : după părerea mea, ziariştii ar trebui să se ocupe mai mult de soarta echipelor aflate în deplasare, care sînt deseori deposedate de puncte prin toate mijloacele (joc dur al gazdelor, amabilitate din partea arbitrilor etc.). Este şi motivul pentru care de cîtăva vreme nu mai citesc deloc ziarul Sportul. Mă mulţumesc cu Flacăra şi Săptămîna şi vă rog să mă credeţi că nu o spun din pură amabilitate faţă de revista care-mi găzduieşte acum gîndurile.

ION DUMITRU (Steaua) :

— Liţă, cum ţi se pare presa sportivă ?

— În general bună, obiectivă, informată, exactă.

— În particular ?

— În particular, am unele rezerve faţă de cîţiva slujitori ai condeiului

— La urma urmei, cine nu-ţi place ?

— Nu e riscantă întrebarea ?

— Ba da.

— Atunci vreau să se ştie că nu-mi place Radu Urziceanu care „merge“ cu Dinamo pe faţă. Cred că are ceva cu mine şi-mi aduc aminte că într-un comentariu la televiziune, acum doi ani, m-a făcut cu ou şi cu oţet, afirmînd, fără nici o acoperire, că joc în dorul lelii, că mă uit la ceasul stadionului, în loc să dau cu piciorul în minge, că nu prezint interes pentru echipa Steaua ! ! E drept că nu totdeauna am jucat cu maximum de randament, dar totdeauna am dorit să fac totul pentru Steaua.

— Cum îţi plac cei care te-au criticat şi te critică ?

— Nimeni nu „m-a ars“ mai tare ca scriitorii Eugen Barbu şi Adrian Păunescu. De cele mai multe ori dînşii au avut dreptate şi am învăţat din critica făcută. În plus, stilul frumos şi elegant al celor doi m-a ajutat şi din alte puncte de vedere.

— Ce alte simpatii mai ai în presă ?

— Ţin sincer la aprecierile făcute de Marius Popescu, Eftimie Ionescu, Ovidiu Ioaniţoaia şi Ioan Chirilă, chiar dacă ultimul s-a dat, de vreo cîţiva ani, cu Dinamo. Pe restul, recunosc, nu-i ştiu prea bine.

— Altceva ?

— Numai interviul ăsta nu-mi trebuia !

„Mîndrele"

Un cuvînt despre clasamentul **„turului"**. După un început care ne-a făcut pe toți să spunem că **„Dinamo"**, după un an destul de mediocru va avea unul la fel, iată această echipă cîștigînd meci după meci și aflîndu-se pe mult merit în fruntea plutonului. La cele patru puncte pe care le are înaintea următoarelor clasate au contribuit chiar urmașele echipei din Ștefan cel Mare, și în special **„Steaua"**, pe care cele două titluri de anul trecut au dat-o peste cap.

Așadar, **„Dinamo"** campioană de toamnă ! Cu ce să începem ? Echipa din Ștefan cel Mare joacă ce-a învățat de ani de zile : pasul lateral să trăiască și contraatacul. Cu un **puncheur** încălțat cu o **gheată de aur** și luînd perechii măsura chiar de pe acum, foștii campioni nu puteau să piardă acolo unde alții nu au **marfă**, prin asta înțelegînd înaintași percutanți. Dar să exemplificăm. Dudu Georgescu marchează de cîte ori are ocazia și are ocazii destule pentru că în spatele său se află oameni care-l servesc cum trebuie. **„Steaua"** nu posedă un centru atacant care să și marcheze (a fost Năstase, dar a uitat mingea pe undeva pe acasă), în schimb are în Răducanu un „artist" care ne lasă din cînd în cînd cu gura căscată, dar nu înscrie cît îi trebuie unei echipe serioase. Iată de ce ultimul nu putea să-l încurce pe golgeterul absolut al ultimelor noastre campionate și, firesc, **foștii campioni** se pregătesc să devină **viitorii campioni.** La drept vorbind, mie îmi place mai mult jocul imprudent al **militarilor**, mult mai spectaculos, mai ales cînd Dumitru își dă drumul la **„voce"** sau cînd Iordănescu își mai aduce aminte că a intrat în teren nu numai pentru a ne arăta **„finețuri"** fără finalitate. La **„Dinamo"** se simte umbra Guadalajarei, a mingii purtate în ritm de vals de colo pînă colo și așteptarea minutului cînd adversarul este distrat și i se poate înscrie. Cum echipa asta știe să cîștige și în deplasare, ceea ce se întîmplă rar cu altele, locul prim este meritat, dar să ținem seama și de clasa scăzută a echipelor noastre din ultimii ani pentru că atunci cînd **„Dinamo"** a întîlnit pe **„Milano"**, să zicem, am văzut că joacă la fel ca toate echipele noastre, ceea ce joacă, adică un alt fel de fotbal. Să sperăm că conducerea acestui club nu se îmbată cu apă rece și nu se mulțumește cu ce fac jucătorii ei. Poate că o primăvară pregătită bine ar da o idee mai ofensivă de joc pentru că acum **„Dinamo"** este o echipă care știe cît de cît să primească puțin, dar numai atît, victoriile sale la scor fiind mai degrabă opera adversarilor decît a înaintașilor săi. Privind cu atenție la formație simt un gol istoric în spatele celor care vor pleca curînd. Un jucător de talia lui Lucescu va fi greu de găsit și iată spunînd asta am și afirmat că de fapt **„Dinamo"** nu are extreme, ceea ce este foarte îngrijorător în fotbalul zilelor noastre. Falsa extremă Moldovan joacă ce juca Nunweiller VI, la fel de tehnic, dar mai puțin inimos. Vrinceanu nu-mi spune nimic și altă improvizații nu recomand. Punctul forte rămîne apărarea în frunte cu Cheran și Sătmăreanu II. Dinu mai ține ce mai ține, de unde mai ține (a jucat destul de bine în această toamnă), dar și el înclină spre **„ieșire"**. Nu am înțeles încă **„manevra kosznai"**, dar o să aflăm noi la anul cînd acesta va fi schimbat probabil cu Dumitrache, dacă regulamentele vor mai permite...

„Steaua", a doua clasată, a avut o **„serie neagră"** pe care toată lumea i-a scos-o pe nas, dar acum totul merge bine, echipa și-a revenit, sigur că nu mai are prospețimea de anul trecut, Zamfir nu mai e Zamfir decît din cînd în cînd. Dumitru a lăsat și **naționala** și căpitănia echipei sale, dar în el mai cred încă. Tragedia **militarilor** este apărarea, unde se fac mereu bulevarde cînd adversarul e mai ațos și mai îndrăzneț. Nici Iordache în care îmi puneam mari speranțe, și nu numai eu, nu reușește să devină ceea ce promitea. Apără excelent citeodată și primește goluri neașteptate de începător. Moraru e departe de a fi Toma față de Voinescu și cu asta am spus tot. **„Steaua"** are însă o linie de mijloc excepțională cînd joacă bine și Iordănescu, dar asta se întîmplă rar. Acolo, pe mijloc, există cineva care se numește Stoica și care va fi viitorul Dumitru al **naționalei.** Nici Florea nu-i de lepădat și e păcat că nu i se mai lasă și lui cîte o repriză. Cît despre Troi, el este înaintașul cel mai imprevizibil pe care-l avem : cînd lipsește se cunoaște ; cînd e de față regreți că nu lipsește. Cu toate astea el este unul din punctele forte ale echipei. Dacă Zamfir s-ar lua în serios și **„Steaua"** ar face din Răducanu ceea ce este de fapt, un om de mijloc și și-ar găsi un Dudu Georgescu, am avea în **Ghencea** o echipă continentală, mai puțin Sameș și Florin Marin care și-au găsit înlocuitorii de pe acum.

Pînă atunci însă, mai va...

Despre ceilalți, data viitoare...

EUGEN BARBU

CEL MAI REPREZENTATIV „11" — ÎN VIITORUL IMEDIAT — ÎN VERSIUNEA FLACĂRA

Răducanu

Cheran — Păltinișan — Sătmăreanu II — Vigu

Balaci — Bölöni — Dumitru

Zamfir — Dudu Georgescu — Marcu

(Notă : Puțină lume știe că irezistibilul extrem stînga stelist Zamfir joacă perfect și pe aripa dreaptă; de aici și opțiunea noastră pentru perechea Zamfir — Marcu, două extreme cum greu poți găsi în Europa.)

AL DOILEA „11" (DE REZERVĂ SAU SELECȚIONATA B, CUM VREȚI SĂ-I SPUNEȚI)

Iordache

Tilihoi — Sandu Gabriel — Ștefănescu — Manea

Mulțescu — Romilă — Beldeanu

Lupău — Radu II — Kun II

CENACLUL FLACĂRA AL TINERETULUI REVOLUȚIONAR

Cronica de cenaclu (220, 221)

Joi, 23 decembrie a.c., la sediul redacției noastre a avut loc o ședință de analiză a activității din acest an a **Cenaclului Flacăra al Tineretului Revoluționar** organizat de C.C. al U.T.C. și Revista Flacăra. La ședință au participat membri reprezentativi ai cenaclului.

S-a apreciat că, prin munca depusă, prin rezultatele obținute, colectivul cenaclului și-a adus o contribuție majoră la educarea tineretului român în spiritul muncii, la cultivarea sentimentelor de dragoste și respect pentru patrie și partid, față de cîrmaciul destinului național, tovarășul Nicolae Ceaușescu.

Membrii cenaclului au analizat cu luciditate activitatea lor, în spirit critic și autocritic, relevîndu-se cu acest prilej aportul activ, substanțial al cenaclului la înfăptuirea sarcinilor stabilite prin Programul Partidului, în indicațiile secretarului general, pentru făurirea unui om nou, cu o conștiință luminată, înaintată, pentru promovarea spiritului activ, militant-revoluționar. La ședință a participat tovarășul Nicolae Croitoru, secretar al C.C. al U.T.C., care a luat cuvîntul și a adresat mulțumiri Cenaclului Flacăra al Tineretului Revoluționar pentru activitatea sa bogată din acest an și a chemat cenaclul, în ansamblul său, să-și sporească eforturile în marele Festival al culturii și educației socialiste : „Cîntarea României".

În încheierea întîlnirii membrilor Cenaclului Flacăra al Tineretului Revoluționar, a vorbit Adrian Păunescu. El s-a referit la munca tuturor membrilor cenaclului, pe care îl conduce, scoțînd în relief contribuțiile cele mai valoroase din acest an. În acest context, referindu-se la necesitatea acută ca educînd pe alții să ne educăm pe noi înșine, Adrian Păunescu a subliniat însemnătatea pe care o are concepția cîrmaciului destinului național cu privire la dreptul și datoria ca arta din România de azi să fie o **cîntare liberă a muncii libere, a unor oameni liberi, într-o țară liberă.**

În aceeași zi, la orele 19, la Librăria „Mihail Sadoveanu" din București, a avut loc lansarea cărții **„Pămîntul deocamdată"** de Adrian Păunescu. În prezența unui numeros public (s-au terminat imediat cele 2 000 exemplare puse la dispoziția librăriei) care ar fi făcut neîncăpătoare și sala cinematografului „Scala" aflat în apropiere, întîlnirea cu cititorii s-a transformat spontan într-una din manifestările Cenaclului Flacăra al Tineretului Revoluționar, deoarece ciția dintre membrii de frunte ai acestui cenaclu au ținut să fie alături de Adrian Păunescu, care le este și coleg și prieten. Prezența lor a fost, dealtfel, justificată și pentru că ei au fost martorii elaborării acestei cărți în timpul turneelor prin țară efectuate de cenaclu.

După ce Valeriu Râpeanu, directorul Editurii Eminescu, unde s-a publicat volumul, Dan Zamfirescu și Eugen Barbu au vorbit despre semnificațiile noii cărți, transformînd cuvîntul lor într-o vibrantă pledoarie pentru poezie și exprimîndu-și încrederea în destinul poeziei românești contemporane, Adrian Păunescu a încercat să dea autografe. A reușit să facă acest lucru după ce mai întîi, la cererea publicului, minute în șir, Mircea Vintilă, Dan Andrei Aldea, Florian Pittiș, Adrian Ivanițchi, Mihail Stan, Mircea Bodolan, Dumitru Fărcaș, Adrian Păunescu au cîntat și recitat cîteva din cele mai frumoase piese ale cenaclului. A fost o mică sărbătoare a cenaclului, o întîmplare literar-artistică sui-generis, care, deși n-a durat la fel de mult cît durează de obicei ședințele cenaclului, nu înseamnă că nu a fost la fel de reușită.

ȘI CE VA FI

Deși pregătit minuțios, Festivalul de iarnă al Cenaclului Flacăra al Tineretului Revoluționar care — așa cum anunțasem — trebuia să se desfășoare în ziua de 25.XII.1976 în Sala Polivalentă din București nu a putut avea loc. Iubitorii cenaclului trebuie să știe că n-a fost dorința noastră.

Sîntem, totuși, bucuroși că după 221 de întîmplări de muzică și poezie Cenaclul Flacăra al Tineretului Revoluționar se mîndrește cu performanța de a fi acoperit practic interesul pentru poezie și muzică al tuturor celor care ne-au invitat de pe aproape întreg cuprinsul patriei : Alba, Arad, Argeș, Bacău, Bihor, Bistrița-Năsăud, Botoșani, Brașov, Brăila, Buzău, Caraș-Severin, Cluj, Constanța, Covasna, Dolj, Galați, Harghita, Hunedoara, Ialomița, Iași, Ilfov, Maramureș, Mehedinți, Mureș, Neamț, Olt, Prahova, Satu Mare, Sălaj, Sibiu, Suceava, Teleorman, Timiș, Vaslui, Vîlcea, Vrancea.

În aceste județe am fost o dată sau de mai multe ori, făcîndu-ne prieteni statornici, uniți cu toții de ideile comune ale slujirii patriei și ale traducerii în viață a programului Partidului Comunist Român. Lipsesc puține locuri unde nu am putut ajunge, Tîrgoviște, Tîrgu Jiu, Reșița, Tulcea. Cu părere de rău nu am putut onora numeroasele invitații pe care le-am primit din județul Brașov de a fi din nou prezenți în marele oraș din mijlocul țării. Bogată, extrem de variată a fost activitatea cenaclului nostru în acest an, în care întîmplările noastre de poezie și muzică au cunoscut, prin hotărîrea partidului, largul sprijin al organizației revoluționare de tineret C.C. al U.T.C. care, împreună cu Revista Flacăra, s-a aflat la temelia tuturor elanurilor și reușitelor noastre. Anul care trece a fost un an excepțional pentru activitatea noastră. S-au distins artiști profesioniști, dăruiți trup și suflet cauzei luminării conștiinței, formării omului nou și artiști amatori, de talent, veniți din fabrici, de pe ogoare, din facultăți și școli, să-și cînte viața și patria.

A fost un an de biruințe ale spiritului tînăr în care s-au remarcat cu deosebire :

Dumitru Fărcaș (împreună cu acordeonistul Gh. Mureșan), **Radu Gheorghe — Marcela Saftiuc, Valeriu Ștefan, Erika Józsa** (împreună cu Carol Horvath), **Mihail Stan — Dan Andrei Aldea, Florian Pittiș — Mircea Vintilă — Aurel Șorobetea, Eugen Seceleanu — Iozef Kappl, Mircea Baniciu, Valeriu Penișoară — Doru Stănculescu, Sorin Minghiat — Florin Zamfirescu, Evandro Rossetti, Eugen Cristea, Ion Zubașcu, Adrian Ivanițchi.** Au debutat cu succes în acest an : **Victor Socaciu,** student din Brașov, și **Mesaj-grup,** un grup de studenți din Craiova. S-au mai distins numele lui **Ion Pricop, Nagy Laszlo, Balint Petre — Mihai Onu, Marta Nagy** și **Alexandru Bică — Mihaela Popescu, Gil Dobrică, Mircea Bodolan, Gheorghe Gheorghiu, Octavian Ștefănescu.**

Un semn de omagiu și de recunoștință pentru poeții ale căror versuri au fost mai frecvent cîntate și recitate în cadrul cenaclului nostru : **Geo Dumitrescu, Ioan Alexandru, Kanyadi Sandor, Ion Nicolescu, Constantin Săbăreanu.**

Acești artiști vor fi prezenți joi 30 decembrie 1976 la orele 12, la sediul redacției Revistei Flacăra, unde se vor înmîna premiile cuvenite pentru acest an de muncă, de slujire devotată și — sperăm inspirată — a înaltelor idealuri de muncă și creație ale Partidului Comunist Român, ale oamenilor muncii, și creației din această țară.

După recoltele record din 1976

(Urmare din pag. 10)

sare lucrărilor de îmbunătățiri funciare, de ridicare a obiectivelor agrozootehnice prevăzute. Punerea pe deplin în valoare a acestor uriașe forțe de producție, modernizarea și intensificarea producției agricole, sporirea productivității muncii și a eficienței economice a producției n-ar fi posibile însă fără acordarea celei mai mari atenții forțelor de muncă, în esență oamenilor.

Profundele mutații ce au loc în structura populației active prin deplasarea ei tot mai masivă din mediul rural spre industrie, construcții și alte activități neagricole au impus și vor continua să impună măsuri deosebite pentru formarea unor cadre pentru agricultură cu un ridicat grad de calificare, capabile să mînuiască tehnica modernă și să aplice tehnologiile de producție avansate.

Pregătirea profesională a cadrelor se realizează în prezent printr-o multitudine de forme, respectiv prin școli profesionale, licee agricole, școli de specializare postliceală, facultăți, precum și la locul de muncă. Potrivit indicațiilor conducerii de partid și de stat, va crește numărul liceelor agroindustriale din mediul rural, cele trebuind să ofere în anii ce vin cea mai mare parte din muncitorii cu înaltă calificare necesari agriculturii, care să posede cunoștințe complexe, să aibă o înaltă productivitate a muncii. Indiferent că vor fi agronomi, horticultori, zootehniști etc., peste 60 la sută din pregătirea lor în licee va fi de mecanizare. Aceasta îi va ajuta atît la încadrarea directă și imediată în producție, cît și la asimilarea mai ușoară a materiilor de specialitate în facultate — liceele fiind, după cum se știe, și pepiniere de candidați pentru învățămîntul superior. Pentru căpătarea unor desăvîrșite deprinderi practice învățămîntul nostru agricol — ca, dealtfel, întregul învățămînt mediu și superior din țara noastră — cunoaște în prezent o revoluționară schimbare calitativă, în sensul integrării sale cu producția și cercetarea. Ridicarea nivelului de cunoștințe profesionale al cadrelor din agricultură se mai realizează prin centrele speciale de reciclare și prin casele agronomului din fiecare județ, iar al lucrătorilor din agricultură — prin învățămîntul agrozootehnic de masă. Și aceste forme vor cunoaște, începînd din anul ce vine, o structurală îmbunătățire, prin introducerea unor metode moderne de reciclare. Una din aceste forme o va constitui, de exemplu, instruirea în producție a cadrelor de conducere din agricultura de stat și cooperatistă, acțiune ce va fi cuprinsă într-un sistem unitar de realizare în unități ce vor deveni centre de instruire, organizate și dotate în mod corespunzător și încadrate cu specialiști-instructori recrutați din cadrele cu cea mai bună experiență, care au efectuat și specializări în străinătate. În anul ce vine, acțiunea va debuta cu absolvenții promoției 1975 ; cei ce își vor însuși tehnologiile din specialitatea respectivă vor putea fi încadrați, la încheierea ciclului de instruire de un an, direct în funcția de șef de fermă, cei ce nu vor reuși să realizeze acest lucru vor repeta ciclul de instruire, continuînd stagiatura conform duratei legale.

Îmbunătățiri substanțiale se vor aduce și în ce privește pregătirea profesională agrozootehnică. În loc să se mai facă, ca pînă acum, în cadrul învățămîntului de masă, la sediul unităților de producție, pregătirea teoretică se va realiza, iarna, în cadrul liceelor agroindustriale, iar cea practică în unități, pe timpul unui ciclu de producție. La absolvire se va da un certificat de atestare a pregătirii profesionale, care va conferi, ca și în industrie, dreptul practicării profesiei în agricultură.

În încheiere doresc să subliniez că oamenii muncii din agricultură, în frunte cu comuniștii, conștienți de înaltele răspunderi ce le revin în îndeplinirea obiectivelor stabilite de Congresul al XI-lea, a indicațiilor date de tovarășul Nicolae Ceaușescu, sînt hotărîți să amplifice rezultatele anului ce se încheie și în anul care vine, să ridice ștacheta producțiilor agricole tot mai sus, aducîndu-și astfel întreaga contribuție la îmbunătățirea condițiilor de aprovizionare cu produse agroalimentare, la ridicarea bunăstării întregului popor — țel suprem al politicii generale a partidului nostru.

— Vă mulțumim.

„Nu fugiți, nu evitați, fiți oameni!"

...Aceste cuvinte le-aș scoate în evidență în chenare luminoase și le-aș așeza de-a lungul marilor bulevarde, ca pe un afiș al luării aminte ! Invitația la omenie reiese dintr-o seamă de obligații morale care, din păcate, lasă indiferenți pe unii, iar dacă imprejurarea respectivă nu-l privește direct pe însul respectiv, o șterge cît ai clipi, se fofilează, iar dacă se mai află și la volanul unei mașini și poate apăsa pe accelerator, o face fără a se sinchisi. În fond, despre fapta lui nu știe nici vîntul, nici pămîntul. Mustrări de conștiință se pare că nu are. Atîta vreme cît nu-l doare nimic, cînd nu a suferit direct nici o leziune iar mașina a rămas neatinsă : „Pe-aici ți-e drumul". Să-l tragă cineva la răspundere, e cu neputință. Ar îndrăzni cineva ? De ce ? Și cu ce drept ? În sfera legilor morale nu există nici tribunale, nici sancțiuni coercitive, și prin urmare ei dorm liniștiți. Noi credem însă că ne facem datoria de frați, întru aceleași primejdii. Căci să le fie clar și acestor dezertori că, oricînd, pot fi în locul celor proiectați în mijlocul drumului, într-un lac de sînge, șuvițele care roșesc obrazul, părul și se scurg pe pietre pot fi oricînd ale celor rămași în picioare pe trotuar, privind cu ochi impasibili cum se consumă o tragedie, cum se sfîrșește o viață. Ascultați povestea zguduitoare a celor trei fete a căror accidentare, în plină vară și în plină stradă, în plină lumină, 15 iulie 1976, orele 15, a făcut înconjurul Capitalei, zdrobind inimile familiilor, mîhnind inimile colegilor, în timp ce vestea despre întîmplare s-a difuzat în diferite versiuni, pretutindeni.

Cînd afirmi un „groaznic accident", mintea omenească, oricîtă fantezie ar fi-n ea, nu-și poate reprezenta toate detaliile acestui impact între un vehicul nervos în plină viteză și trei adolescente subțiri ca niște nimfe , trei studente în uniformă militară, care ocolind prin spate troleibuzul, de unde tocmai coborîseră (stația din fața Facultății de drept) s-au angajat să treacă strada, ținîndu-se de mînă, ca niște copile visătoare și nepreveăzătoare, fără a-și da seama, în clipa următoare (pentru două din ele, ultima clipă de viață), că nu vor scăpa.

În acel moment, din sensul opus, dinspre Piața Kogălniceanu, după ce depășise intersecția Hasdeu—bd. Gh. Gheorghiu-Dej, un autoturism zvîcnind ca un bolid, lovi în plin fetele.

Conducătorul n-a mai putut evita izbitura. S-a trezit prea aproape de siluetele acelor tinere, incapabile la rîndul lor să se ferească de primejdia necruțătoare. Reculul a fost atît de puternic încît strigătul de groază și durere a sfîșiat auzul pietonilor, depășind toate zgomotele bulevardului. Mulți și-au dus mîinile la ochi, fiindcă scena a fost înspăimîntătoare. Era prea greu să urmărești cu sînge rece micromasacrul provocat de autoturism. Dar, să urmărim partea revoltătoare a comportamentului unor conducători auto, ce treceau pe lîngă cele trei trupuri sîngerînde. Cinci șoferi, unul după altul, au încetinit mersul, au ocolit zona dezolantă unde zăceau copilele zdrobite și cu toate semnele disperate ale mulțimii de pe margini, nici unul nu s-a sinchisit măcar. Era vară, vremea vacanțelor la munte și la mare. Ce-a fost în capul celor evadați de la îndatoririle umane, ghicește cu multă ușurință orice posesor de carnet auto, să nu piardă timpul, să nu-l depună martor, să nu-și murdărească mașina cu sîngele victimelor, să le rămînă fotoliile interioare cît mai curate. Acele minute pierdute, lungi și ireversibile, ar fi putut aduce poate, susține majoritatea pietonilor, salvarea măcar a celei de-a doua studente. Mihaela Munteanu, căci Butucariu Eugenia-Rodica se spune că nu mai avea nici o șansă. Cea mai norocoasă dintre ele fusese Virginia Buzoianu, care, deși rănită foarte grav, nu primise lovituri distrugătoare în organe vitale. În sfîrșit, apare un I.M.S. militar, o ridică pe cea mai puțin gravă și-o transportă la un spital din apropiere. În cele din urmă vine acolo pentru nefericita care intrase în comă un tînăr, un om dotat cu simțul cetățenesc, un om în sensul veritabil al cuvîntului, cu Dacia lui 1 300. El n-a mai pus în balanță viața unui semen și acuratețea autoturismului. El nu a înțeles ..să evite ajutorul", ci a sărit în sprijinul Mihaelei. (Pînă foarte tîrziu, tînărul nu a cunoscut numele celei care trăgea să moară). Eugen Burada, căci acesta este numele lui, a fost ajutat de îndată de alt flăcău, pe numele lui Ion Barta, și împreună au ridicat pe rănită din stradă, întinzînd-o pe pernele din spatele vehiculului. Numai că minutele anterioare apariției acestor samariteni se scurseseră odată cu plasma sanguină, odată cu fluidul de viață. Totuși, pe cît au socotit ei, se mai putea interveni pentru salvarea ei.

În această situație limită vehiculul se instituie în veritabilă mașină a salvării. Eugen Burada aprinde farurile, Ion Barta așezat în stînga lui scoate o mînă pe fereastră fluturînd o batistă albă, cerînd drum deschis. Claxoanele acționau la maximum. În fața salvatorilor se ivește o altă față a nepăsării. Începe cel mai periculos slalom, deoarece, în fața mașinii lor, majoritatea surorilor nu dădeau prioritate, deși conducătorii ceilalți vedeau prea bine ce se întîmplă. Tinerii au forțat mersul intrînd în virajuri mai mult decît primejdioase. Își asumaseră o răspundere și nu voiau să renunțe, cu nici un chip, la ultimele picături de viață care mai stăruiau în trupul întins în mașină.

Cînd au ajuns în centru, la marea intersecție din fața Intercontinentalului, nici aici n-au fost scutiți de indolența celor care nu voiau să **cedeze nici un centimetru din „dreptul cîștigat"**, pe partea carosabilă, și-atunci Burada a fost nevoit să execute, în condiții de veritabilă cascadorie și de imens risc, o depășire prin iarbă cu cauciucurile sfîriind. Partea a doua a goanei către așezămîntul spitalicesc de urgență a însemnat alt șir de peripetii, curajul flăcăilor a întrecut toate așteptările. Și iată că la Urgență s-au izbit de un alt zid, de-o altă față a rutinei, a mersului domol, a acelui vechi și inalterabil proverb „ho, că nu dau turcii !" ; care, din păcate, mai domină pe ici, pe colo din timp în timp unele minți. Cînd cei doi tineri au deschis portierele, la locul de parcare al salvărilor s-au înfățișat, mergînd tacticoși, vreo cinci felceri, brancardieri și oameni de serviciu toți în alb. Au împins așa, într-o doară, o targă pe rotile spre vehicul, ca-ntr-un balet mut. Nu s-au deranjat însă să pună mîna ori să se murdărească. Asistenți, brancardieri sau oameni de serviciu au făcut semn cu mare aplomb tinerilor s-o scoată pe Mihaela de pe bancheta Daciei și tot ei s-o așeze pe targă și tot ei s-o care. Și-apoi a apărut într-un pas lent de tot un grup format din studenți și un medic în mijlocul lor, care neschițînd nici un gest de interes față de pacienta aflată în comă a pus diagnosticul de la distanță ! Nu i-a atins nici măcar mîna să vadă dacă mai bate pulsul victimei. N-a mai dispus să fie dusă într-o cameră de reanimare, să se încerce măcar ceva, aplicarea unei măști de oxigen, a unei perfuzii. De ce ?, se întreabă și astăzi obsedat E. B. Chiar nu mai era nimic de făcut, nu era poate o expiere aparentă ?

„Dar specialiștii sînt specialiști ! Meseria lor este meserie grea, nu te poți hazarda în necunoștință de cauză să tragi concluzii pripite" și-au spus în sinea lor tinerii ; iar cînd toate cortinele de sticlă, de lemn, de tablă și de material plastic au căzut, cei doi au rămas deconcertați și-au început să plîngă încet, bărbătește. Dar nu s-a terminat încă, nu ! A mai venit către ei „binevoitorul", „sfetnicul", un personaj imaculat, gătit ca la operetă, într-un halat impecabil, apretat la „Nufărul". Bărbatul era fățos, cu aere de atoateștiutor și cu o mustață în furculiță, tuciurie și deștept... foc, cum puțini sînt pe lumea asta, veți vedea, de vreme ce, apropiindu-se de Eugen Burada, i-a trîntit un avertisment :

— Băiete, vezi ce faci, să nu care cumva să fugi ? ! Vezi că după aceea te caută „poliția". E. B. s-a uitat la el descumpănit, dar și cu mîlă, păstrîndu-și calmul pînă la sfîrșit.

— O, domnule, te-ai gîndit mult pînă să-mi spui așa ceva ? Ești doctor, ești asistent ? Nu ? Nu ! Ei bine, după cum poți constata, mașina e fierbinte, a ieșit fum din cauciucuri, anvelopele miros a ars, crezi că ne-am riscat viața, eu și Barta, pentru ca dumneata să pui la îndoială, în chip stupid, buna noastră credință ? Apoi E. B. s-a întors pe călcîie și împreună cu prietenul lui s-a urcat în mașină, întorcîndu-se la locul nenorocirii. Încrezători și tineri, nutreau în secret dorința ca Mihaela Munteanu să fi fost luată și dusă totuși la reanimare. Organele miliției se aflau pe bulevardul însîngerat, făceau măsurători, autoturismul ucigător, dar **nevinovat** parcase, împreună cu conducătorul, lîngă rigolă. Și era o zi fierbinte de vară. Miliția le-a însemnat numele celor doi în actele ei, iar după asta Burada și Barta s-au prezentat la stația de spălare a „Intercontinentalului". Cînd s-au deschis acolo portierele „Daciei" și alte fete, în uniforma lor specifică, au privit la Barta cu pantalonii mujați în sînge și bancheta din spate roșie ca un amurg, nici una n-a mai fost în stare să acționeze. De curățenia vehiculului s-au ocupat tot flăcăii.

Nici pînă astăzi petele de pe pernele autoturismului lui E. B. n-au mai revenit la culoarea lor inițială. Un singur regret îl încearcă pe E. B. : că n-a putut afla de însănătoșirea Mihaelei Munteanu. El s-ar fi oferit, desigur, s-o scoată teafără din spital și să treacă măcar o dată prin locul fatal...

Dar în dosarele Miliției București, acest tînăr de ispravă, scriitor talentat, a mai figurat ca martor și salvator a încă două victime, ceea ce mi se pare extraordinar.

Era în luna august anul 1975, deci tot într-o zi de vară, cînd la intersecția Hasdeu—Splaiul Independenței, în dreptul magazinului (Alimentara) s-a produs un accident. Un autoturism și un autobuz s-au ciocnit. Autoturismul fiind mai ușor s-a dezechilibrat, a luat direcția trotuarului și a izbit pe studentul Pocora de la Facultatea de medicină veterinară care, aflîndu-se întîmplător în trecere, a fost la rîndu-i lovit. Cazul s-a dovedit ceva mai fericit. „Parcă este un făcut, ne mărturisește Burada. Să mă aflu în imediata apropiere a unui accident, puține clipe după ce s-a produs, și să nu mă lase inima, pînă nu ajut pe cel rostogolit în praf. Am alergat îngenunchind, lîngă trupul inert, i-am pus palma sub cap și după ce s-a dezmeticit l-am întrebat dacă mă aude, mi-a spus că da, pe urmă a leșinat. Mi-am dat seama că brațul și umărul stîng erau zdrobite. N-am mai așteptat nici o clipă și-am dat fuga cu el la urgență.

Acolo, deci cu un an înainte de moartea fetelor, am observat roiul de brancardieri. Nici prima oară nu s-au atins de victimă, menirea lor fiind, chipurile, să ceară salvatorului date biografice despre rănit. Absurditate, în fond cel adus nu este și pentru el un necunoscut ?

În sfîrșit, după ce tot personal l-am urcat pe brancardă am început să-l plimb cu targa rulantă din salon în salon, pînă am nimerit la radiologie. Mie mi-a revenit sarcina să-l descalț, să-l dezbrac pe student, fiindcă surorile nu înțelegeau să facă acest lucru care intra de fapt în atribuțiile lor. Vă imaginați ? Duceți-vă la Spitalul de urgență și veți cunoaște direct acest procedeu !"

Și, în sfîrșit, același Eugen Burada pică, spre ghinionul lui, pe șoseaua Viilor taman cînd cetățeanul Ion Paraschiv, conducîndu-și autoturismul, simte că-i fuge volanul în dreapta și se trezește într-un copac. Explodase cauciucul din față.

E. B. l-a urcat în „Dacia" și pe acest rănit, prezentîndu-se cu el tot la Spitalul de urgență. De astă dată a trebuit să intre pe locul victimei, să se întoarcă în locul accidentului, ca să dea lămuriri cît mai ample organelor de miliție de felul cum s-au petrecut faptele, pentru ca Ion Paraschiv să fie scos din culpă.

Și uite așa, acestea fiind întîmplările lui Burada, concluziile despre simțul lui civic și iubirea de semeni le tragem noi cu toții, cerîndu-i insistent scuze, pentru că i-am dat numele la gazetă, cu toate că tot insistent ne-a rugat să n-o facem.

Cinstea lui ne-a obligat, n-am avut încotro, să-l pomenim, l-am aflat cu nume și domiciliu în condicele Urgenței, ca și în dosarele de accidente de la Miliția Capitalei.

Și cînd întîlnești de trei ori una și aceeași persoană în scriptele **oglindă ale faptelor omenești**, nu se poate să nu te uimească și să nu admiri, dar, mai ales nu se poate să nu-ți propui să stai de vorbă cu acest **OM.**

Mai jos avem prilejul să aflăm și reversul medaliei, adică lipsa de umanitate. Ne vom referi la două accidente. Primul a fost săvîrșit de Ion M., de profesie merceolog la un grup de investiții. Pe data de 28 mai 1976, orele 13,00, în timp ce-și conducea autoturismul proprietate personală pe Calea Rahovei, din direcția Splaiul Unirii, spre Antim, cînd a ajuns pe marcajul pietonal din dreptul școlii profesionale Electromagnetica a surprins și a accidentat foarte grav o fetiță de nouă ani, Valentina Stoicescu din str. Slătioara nr. 30, București. În momentul cînd au scos-o de sub roți, trecătorii, revoltați pe bună dreptate pe conducător, au încercat să deschidă portiera, obligîndu-l pe Ion M., conform legii, să transporte victima la spital. Acesta a strigat plin de aroganță și furie la lumea din jur să nu-i atingă mașina că el nu primește pe nimeni în autoturism, n-are timp de pierdut, nu vrea să-și murdărească pernele, lucrul acesta să-l facă oricine, el nici într-un caz !

Oamenii de bine au căutat atunci să oprească un alt mijloc de transport, s-o ducă pe fetiță la spital, fiindcă intrase în comă.

Maiorul Aurel Pașca de la Serviciul cercetări penale I.M.B. reproduce acest fapt incalificabil, cu lux de amănunte. Domnul n-a mai vrut să stea de vorbă cu nimeni, și-a pus mîinile la spate și-n pofida vociferărilor și-a văzut liniștit de treabă, așteptînd pe anchetator ca să se disculpe și nicidecum să recunoască această abominabilă faptă.

Și ultimul exemplu de neomenie, petrecut pe alt bulevard însîngerat. Un om în vîrstă, jurisconsult la una din unitățile din partea sudică a orașului, pe data de 11 mai 1975, conducîndu-și autoturismul, neatent, surprinde în dreptul fabricii „Flora" pe Sorin Pădureț, copil de cinci ani, lăsat singur și nesupravegheat pe stradă.

Vinovat fără îndoială era cel mic, dar bătrînul domn nu s-a mulțumit că l-a proiectat pe asfalt și ca printr-o minune copilul nu s-a ales decît cu o lovitură la cap și cu sîngele izbucnind pe nas și pe gură ! Nu. Cînd s-a ridicat de jos Sorin, bătrînul domn plin de indignare n-a găsit de cuviință să facă altceva decît să-l înjure, să-l scuipe și să-l amenințe cu bătaia. Ba se mai și fălea cu atitudinea lui. Speriat din cale afară, Sorin Pădureț s-a ridicat și-a fugit pe trotuar. Imediat a fost oprit de oameni și trimis cu un autovehicul la spital. Aceiași oameni au anunțat și miliția !

Precum știm, legile morale n-au tribunale și nici sancțiuni. Opinia publică își joacă rolul ei, spunîndu-și deseori cuvîntul.

Dar, după orice întîmplare de acest gen, rămîne tuturor un gust amar. Îmi mențin propunerea ca, măcar în închipuirea noastră să se aprindă cu litere de foc electrice cuvintele : „Nu fugiți ! Salvați-i ! Fiți oameni ! Și puneți o floare acolo unde a picat sînge omenesc, vinovat sau nevinovat".

EUGEN TEODORU ■

Trepte ale încrederii

Am fost urmărit, mulți ani, de o reflecție amară a lui Vasile Pârvan din *Idei și forme istorice*, în care marele istoric își exprima neîncrederea în eforturile spre mai bine ale oamenilor de seamă ridicați din mijlocul poporelor și exprimîndu-le aspirațiile și idealurile. Lumea este așa cum este, spunea Pârvan, nu fiindcă au existat cutare sau cutare conducător sau reformator moral, sau creator de geniu, ci este așa cum este *deși* au existat asemenea oameni. Poate că era — cu mijloacele de informare modernă — reeditarea concluziei la care-l împinseseră oboseala și nevoile timpului său pe strămoșul Miron Costin, cel cu vestitul aforism „nu-s vremurile sub om, ci bietul om sub vremi".

Și totuși — paradox sau dezmințire semnificativă — tocmai poporul căruia îi aparțin acești doi moraliști sceptici ai istoriei a dat, în decursul a două milenii, cel mai uluitor exemplu de felul cum omul poate să se desfacă din vremuri, sau, mai exact spus, cu un cuvînt românesc intraductibil, din *vremuiri*. Din vremuirile istoriei. Printr-o țărie de o esență aproape necunoscută în a se înrădăcina, cu toată ființa, în convingerea, în încrederea nestrămutată că există o *dreptate a lucrurilor*, în stare să triumfe asupra relelor vremurilor. Și că cine știe să ajungă la obîrșia acestei dreptăți, care este în însuși sufletul omenesc însetat de lumină și dreptate, acela dobîndește tărie de basm și poate aduce, în „vremuri", izvorul de încredere, de putere, de luciditate, de speranță, care purcede din inima sa.

Dacă ne uităm puțin în urmă, la anul care s-a scurs, la anii pe care i-am trăit, furtunoși și încărcați de roadele unei istorii ce s-a concentrat, într-un deceniu, cît într-un veac, ne dăm seama că sîntem părtași la unul din cele mai însemnate ceasuri ale istoriei lumii : ceasul în care se face dovada că „lumea" nu este nici locul de desfășurare al unor demoni ai absurdului, nici cîmpul de afirmare al unei legități oarbe, de dincolo de om și peste om, ci este o mare dramă universală cu personaje din carne, oase și gînd, în care nu „destinul" tragediei antice, ci puterea omului de a se controla pe sine decide în ultima instanță. Dacă această putere sălășluind într-însul ajunge să se activizeze în mii și milioane de conștiințe, dacă ea se întruchipează în personalități reprezentative pentru nevoile și aspirațiile unui timp și dacă, izvorînd din masivul cu piscurile în țărie al unei conștiințe colective identificate cu un neam întreg sau cu întreaga colectivitate umană, acest fluviu de viață, de încredere, de energie aplicată la opera de construire a unei vaste realități fertilizează la rîndu-i cu apele sale conștiința, sensibilitatea, visurile și luptele unei epoci întregi.

Timpul nostru, cu cerul încărcat de atîtia nori, și care a cunoscut atîtea furtuni ce păreau să împingă specia umană în cea mai neagră disperare de viitorul ei, timpul nostru, care a văzut în istorie și lucrarea unor monștri sanguinari de esență neroniană, se apropie de împlinirea veacului douăzeci și al mileniului al doilea sub semnul unor zori ai *încrederii*. Și dacă anul ce a trecut va rămîne întipărit în mintea noastră cu o trăsătură majoră, ea va fi aceea de an în care s-au zidit cîteva din aceste trepte ale încrederii, s-au vădit cîteva semne grăitoare ce ne atestă faptul că o lume a unui om pe măsura conținutului luminos al noțiunii de om nu este o utopie, ci o necesitate, o alternativă nu numai visată și proclamată în vorbe, ci *posibilă, în curs de înfăptuire*

Ce mîndrie mai dulce în sufletul nostru, ce bucurie mai curată pentru noi, fiii acestui popor romîn, după atîtea mortificări impuse de o istorie învolburată, decît faptul că, în vasta metamorfoză morală și politică universală, din care sîntem încredințați că va ieși spre anul 2000 nu „sfîrșitul lumii", ci *începutul* ei, geniul nostru, ethosul nostru moral, încrederea în frumusețea omului și în biruința finală a dreptății și rațiunii, acea încredere care ne-a păstrat nesfărîmați două milenii și ne-a ridicat peste vremuri și vremuiri, poartă un nume. Un nume de om, și un nume de țară ajunsă la apogeul rostului ei în marea desfășurare a istoriei universale.

DAN ZAMFIRESCU ■

Numărul viitor al revistei Flacăra va apărea joi,

13 ianuarie 1977

FLACĂRA
FOAIE SĂPTĂMÎNALĂ DE AVANGARDĂ NR. 131

Veciniada

(O scurtă comedie cu două personaje).

VECINUL — bărbat mărunțel, între două virste — e lungit în pat : vrea să doarmă. E gata să ațipească. Tresare. De undeva se aude un lătrat de ciine. Se ridică. Ascultă. Pune urechea la perete. Iese pe hol. Ascultă la o ușă. E clar : lătratul vine din spatele acestei uși. Sună. Îi deschide Vecina — femeie rotunjoară și sprintară, trecută de prima jumătate a vieții.

VECINUL (zîmbitor și binevoitor) : Bună ziua. Eu sînt vecinul dumneavoastră. Noul dumneavoastră vecin. Aș vrea, ca să zic așa, să stăm puțin de vorbă. Despre una, despre alta...

VECINA : Dar cu mare plăcere. Poftiți !

(Vecinul intră. Studiază încăperea. Se uită pe după mobile, se vîră pe sub masă și pe sub pat).

VECINA : Dar ce căutați ?

VECINUL : Nimic. Așa, din curiozitate...

VECINA : Luați loc.

VECINUL (se așază) : Mulțumesc.

VECINA : O cafea ? O dulceață ?

VECINUL : Mulțumesc.

VECINA : Dumneavoastră v-ați mutat recent alături ?

VECINUL : Da. Mi s-a repartizat această locuință.

VECINA : Ați avut pile ?

VECINUL : Nu. Mi s-a dat din oficiu. M-am și mirat.

VECINA : Poate că totuși...

VECINUL : Nu, pe cuvînt... șeful meu să fi zis ceva, o vorbă... Deși nu cred.

VECINA (profund melancolică) : Și eu am dorit să iau locuința pe care ați luat-o dumneavoastră. Vroiam să mă extind.

VECINUL : Și ?

VECINA : Am fost refuzată.

VECINUL : De ce ?

VECINA : Pentru că sînt singură. Femeile singure sînt întotdeauna lipsite de apărare. Aș fi vrut să sparg acest perete și să fac un living. Cu șemineu. Dar pînă la urmă am s-o obțin.

VECINUL : Ce ?

VECINA : Locuința dumneavoastră.

VECINUL : Locuința mea ?

VECINA : Da, locuința dumneavoastră. N-aveți nici o grijă, vă fac eu să vă mutați de bunăvoie. Adică să mi-o cedați.

VECINUL : Nu cred.

VECINA : Ba da.

VECINUL (o privește îndelung și îngîndurat) : Iertați-mă că vă întreb : dumneavoastră aveți un ciine care latră toată noaptea ?

VECINA : Nu, eu nu am nici un fel de ciine.

VECINUL : Atunci cine latră aici toată noaptea de nu mă lasă să dorm ?

VECINA : Sper că nu insinuați că latru eu ? !

VECINUL : Atunci cine ?

VECINA : Un ciine.

VECINUL : Și unde e ciinele ?

VECINA : Dar ce vreți să-i faceți ?

VECINUL : Cum ce să-i fac ? Să-l dau pe mîna ecarisajului. Sau să-l ucid.

VECINA (apasă pe butonul unui magnetofon) : Acesta e ciinele care latră. (De pe bandă se aud lătrăturile fioroase ale unui ciine).

VECINUL (stupefiat) : Și dumneavoastră lăsați această bandă să latre toată noaptea cu premeditare ? !

VECINA : Da.

VECINUL : De ce ?

VECINA : Cum de ce ? Ca să vă astenizez. Ca să vă bag în spital. Ca să vă duc la disperare. Să lăsați camera și să fugiți. M-ați înțeles ?

VECINUL (oripilat) : Dar gestul mi se pare absolut bestial. De-a dreptul criminal !

VECINA : Da, aveți dreptate, dar ce pot să fac ? N-am alte mijloace ca să vă conving să plecați și să-mi lăsați camera. Să-mi pot face un living cu șemineu. Știți ce i-am făcut chiriașului care a locuit înaintea dumneavoastră ?

VECINUL : Ce ?

VECINA : M-am dus în parc, am adunat un pumn de greieri și i-am răspîndit în camera lui. Cînd venea noaptea, greierii începeau să cînte de mama focului. Tipul nu putea să doarmă și-i căuta toată noaptea prin crăpături. (Rîde de se prăpădește).

VECINUL (îngrozit) : Și ? Îi găsea ?

VECINA : Bineînțeles că nu. A ajuns la spital. Din cauza astheniei. (Rîde).

VECINUL : Iertați-mă, dar e îngrozitor ceea ce-mi spuneți. Va să zică aveți de gînd să mă astenizați ?

VECINA : Să știți că nici mie nu mi-e ușor. Vă dați seama, cînd merge banda, nici eu nu pot să dorm. Am căpătat insomnie, dar ce să fac ?

VECINUL : Mă întreb o chestiune : ce-ar fi să vă rup banda cu lătrături ? Să v-o rup în bucățele !

VECINA : Inutil. Am dublură. Plus o înregistrare de rezervă. Aia e și mai și. E groaznică. (Apasă pe butonul magnetofonului pentru o scurtă probă). Cu răcnete de lei. Și tigri. Am fost special la grădina zoologică. O să v-o pun chiar în noaptea asta, ceva mai tîrziu. După ce-o să adormiți. De ce nu vreți să vă mutați de bunăvoie ?

VECINUL : Nici prin cap nu-mi trece. Adică să plec de frică ? Umilit ? Gîndiți-vă că sînt, totuși, un bărbat. (Pauză). Cît se mai dă pentru o crimă ?

VECINA : Bestială sau normală ?

VECINUL : Bestială.

VECINA : Mult. În jur de douăzeci de ani. Nu merită.

VECINUL : Gîndul sinuciderii v-a vizitat vreodată ?

VECINA : Nu. Sînt de un optimism debordant.

VECINUL : Ce profesie aveți ?

VECINA : Cooperatoare la domiciliu. Confecționez hăinuțe pentru păpuși : rochițe, furouri, pantalonași...

VECINUL : Vîrsta ?

VECINA : Am trecut de treizeci.

VECINUL : De mult ?

VECINA : De ce mă întrebați ?

VECINUL : Din curiozitate. Ați suferit de vreo boală incurabilă ?

VECINA : Nu, dar de ce mă întrebați ?

VECINUL (se ridică, edificat) : Unde spuneați că vreți să spargeți peretele ?

VECINA : Care perete ?

VECINUL : Pentru living.

VECINA (îi arată) : Aici.

VECINUL : Complet ?

VECINA : Bineînțeles. O să pun o draperie.

VECINUL : Draperie ? !

VECINA : Da. Albastră. De plus.

VECINUL : Mai degrabă două uși glisante. Cu geam mat.

VECINA : Ar fi splendid, dar costă. Plus că vine ICRAL-ul, sparge, dă rîmă, mizerie...

VECINUL : Nu contează.

VECINA : Cum să nu conteze ?

VECINUL (enervat) : Am zis : nu contează ! Într-o chestie ca asta nu banii contează. Contează să faci o treabă ca lumea. Vreau uși glisante ! (Vecina e speriată). Și nu mă contrazice ! (Sever). În general — dacă vrei să știi un amănunt despre mine — nu suport să fiu contrazis.

VECINA (cedînd total) : Dar nu te-am contrazis, dragul meu. (Apasă pe furiș pe butonul magnetofonului. Se aude o muzică duioasă. El o privește cu o recunoștință scurtă, apoi continuă, grav).

VECINUL : Și șemineul ? Șemineul unde va fi ?

ION BAIEȘU ■

Șoarecele filozof

Mi s-a spus — cum să nu cred ? —
Că-ntr-o noapte furtunoasă
Singură-n întreaga casă
O pisică, pe un pled,
Sta cuprinsă de angoasă.
Număra în gînd, cuminte,
Aventuri nenumărate
Pe acoperiș jucate
Și-amintiri păstrate-n dinte.
Cum visa cu somnu-n pleoape
Un trecut ca blana-i moale
I-a părut că pe aproape
Prea doritul musafir
Fără știre-i dă tîrcoale.
I-a părut ? O, nu, deloc,
Era adevărul pur:
Ca o geană de noroc
Șoarecul prindea contur.
Era gingaș și fricos
Cenușiu ca un tablou,
Pe covorul cel pufos
Pasul lui n-avea ecou.
Plictisită și nu prea
Printre gene, ipocrită,
Urmărindu-l, îl sorbea —
Cina serii mult dorită.
În pernițele-i de vată
Auzea cum gheare-i cresc,
Buza cum încet se-mbată
Cu parfumul șoricesc.
Cînd momentul oportun
L-a crezut, cu aprig salt
A țîșnit ca dintr-un tun
Către colțul celălalt.
Norocos, vizitatorul
Cel naiv, din întîmplare,
Sub o gaură-n parchet
Și-a aflat cu greu scăpare.
S-a lăsat o grea tăcere
Ca-ntr-o peșteră pustie
Triști, păianjenii-n unghere
Se-ntrebau „ce-o să mai fie ?"
Fericit precum un mire
Ce-a trecut de pragul nunții
Șoarecele, cu uimire,
Constata că-n dreptul frunții
Ca pe-un necuprins ecran
Se perindă simultan
Amintiri în veci duioase
Și hazlii și cuvioase.
Încordată ca un arc
Și tăcută ca păcatul
Pe covor, cu ochiul larg,
Cenzurindu-și greu oftatul
Sta pisica meditînd.
Un viclean și tainic gînd
Nu-i dă liniște, nici pace
Și-ntr-un fel de hămăit
Mieunatul și-l preface.
Deci, porni-n tîrziu, distinct,
Hămăitul unui ciine
Poate-adus de vreun instinct
Poate ca să facă bine.
Iar apoi, liniște gravă,
Nu tu pași, nu tu oftat.
„I-am scăpat cu greu din labă,
Ea de ciine n-a scăpat"
Și-ncepu în ascunziș
Șoarecul sentimental
Să se-ntrebe „ce e viața ?" —
Filozof piramidal !

„Viața e un veșnic ham,
Zise el, depinzi de altul.
Viața încă o mai am
C-a greșit pisica saltul.
Pe cînd ea, n-o să mai vadă
Cît îi lumea, cît îi hăul
La vreun șoricel o coadă.
I-a venit de hac dulăul".

...După-aceste meditații
Grave și definitive
Se strecoară plin de grații
Să culeagă corective
Noi adăugiri savante
Fără ezitări și greș
Ori iluzii delirante...
Calcă demn și rar pe preș.

Și cum calcă fără frică,
Hap ! o labă de pisică-l
Arestează, ca-ntr-un clește.
„Cine-i filozof, plătește !"

Ce-a mai fost, nu-i lucru mare:
Rontăit cum se cuvine
Medita cu disperare
Ce-avantaje colosale
Ai, cînd știi și limbi străine.

NICOLAE DRAGOȘ ■

Salonul umorului

EDIȚIA III. SUCEAVA 1976

Ne-am obișnuit ca la fiecare sfîrșit de an Suceava să găzduiască în galeriile de artă din localitate salonul umorului. Anul acesta salonul reușește să reunească 48 de creatori ai acestui gen artistic, fiind expuse peste 90 de lucrări de o varietate tematică și în majoritatea cazurilor de o înaltă ținută artistică. După vizitarea expoziției, ne întrebăm, și pe bună dreptate, cum au reușit totuși să se strecoare pe lîngă lucrări bune și multe rebuturi, trimise în grabă de unii autori făcînd un deserviciu actualului salon, scăzîndu-i din personalitatea lui artistică. Cum este posibil ca Nell Cobar, prezent în zeci de expoziții, cu o mulțime de premii, să trimită pe adresa organizatorilor un desen pe care l-a avut și anul trecut tot în salonul umorului din Suceava ? Am avut impresia că această caricatură de anul trecut nici nu a fost dată jos de pe perete. Cum Alexandru Clenciu, autor a două volume de epigrame cu ilustrații proprii, scoate de la arhivă un portret desenat care apare dintr-o valiză pe care scrie într-adevăr umoristic «excursie» și descoperă în a doua caricatură că VIN-amicul numărul unu al fotbaliștilor este un pistol cu apă. Nu este suficient ca să desenezi un omuleț cu mîinile ridicate, cu ochii ieșiți din orbite și cu părul vîlvoi ca să o numești caricatură. Cine mai rîde sau zăbovește în fața acestor lucrări într-o expoziție ? Privind aceste lucrări ai impresia că de fapt te afli în fața unor epigrame fără sare și piper. Alături de Fred Ghenădescu — care de data aceasta nu mai expune aceeași caricatură de nenumărate ori, cu ascensorul defect chiar la întreprinderea „Ascensorul" ci alt desen perimat (unii care distrug o pădure, avînd grijă totuși să scrie «să protejăm mediul înconjurător») — Angela Ghenădescu, devenită peste noapte caricaturistă, se prezintă în expoziția de caricaturi cu două afișe în care concluzia este : „Nu poluați natura". Aceste afișe au fost transportate de la salonul umorului din București și expediate pe adresa Sucevei. În catalog Angela Ghenădescu spune : „Sper să fac și astfel dovada că umoriștii sînt oameni serioși". Dacă bănuiți că sînteți umorist și un om serios de ce, după 30 de ani de cînd ați terminat facultatea, nu vă apucați de altceva ? Din cîte știu și am constatat, umorul nu este o problemă de familie. El nu se moștenește nici măcar din tată-n fiu. Iulian Pena expune o caricatură ciugulită dintr-o revistă cu ani în urmă, iar Nicolae Viziteu acum descoperă și efectiv taie frunza la ciini. Eugen Taru este prezent cu o lucrare care a fost cu mulți ani în urmă copertă la revista „Urzica", îngălbenită de timp prin cîte expoziții a fost plimbată. Privind aceste lucrări mă gîndeam la acei textieri de muzică ușoară care după ce au devenit membri în Uniunea compozitorilor s-au grăbit să-și depună dosarele și chiar au fost primiți în Uniunea scriitorilor — secția poezie.

Fără aceste lucruri triste actualul salon al umorului din Suceava este vesel, înscriindu-se ca o manifestare de toată lauda.

SORIN POSTOLACHE ■

Scrisori confidențiale

Stimate tov. dir. gen.

Aflu cu amplă stupoare că sînt acuzat de nepotism, eu cel care am căutat în timp să fiu un fel de tată și un fel de mamă pentru acei 30 de anonimi care au semnat scrisoarea. În primul rînd nu poate fi vorba de nepotism, pentru că numitul inginer Sorinel Barosu nu îmi este nepot ci **văr.**

Au mai auzit dînșii despre **vărism ?** Sigur că nu au auzit. În al doilea rînd și ordine de idei, specific că chiar dacă îmi este văr eu i-am făcut viața amară, ca să nu creadă că l-am adus în instituție să zacă pe laurii mei. Chiar din prima zi l-am pus la muncă : a ștanțat patruzeci de mii (40 000 !) confeti pentru balul fruntașilor, o muncă titanică de care s-a achitat conștiincios și prin ștanțare.

A numerotat una mie bucăți dosare cu șină, benevol, dovedind și capacitate sporită la efort, pentru că în urmă cu o zi fusese pe teren, în calitatea sa de inginer, aducînd de la București patru mingi fotbal, una sută ping-pong, plus pantofi cu cuie de alergat.

Fiind pentru prima oară în instituția noastră i-am dat o **primă** din prima mea, mi-am rupt-o de la gură ca să-l mobilizez și insuflețesc și pe mai departe. Uită acei tovarăși că acest inginer și nimeni altul a realizat rama gazetei de perete din clubul nostru, ramă cu intarsii și modele baroc la care a lucrat aproape două luni. Răutatea însă își face de cap în scris, văd eu. De ce n-au făcut dînșii rama, ceilalți tovarăși ingineri, dacă sînt așa de bine pregătiți ? A înlocuit și cinci ochiuri de geam, a numerotat gălețile personalului de ordine și curățenie. Este puțin ? Sînt eu un favorizator, un element pus pe ajutor în familie ? Aștept un răspuns care să facă lumină, un răspuns real, neinfluențat de ideea **dumnealor** că dacă e inginer să stea în producție... de acord, dar oare a face confeti, de aceeași mărime, de aceeași formă nu este treabă care cere ochi și studii ?

CORNEL UDREA ■

2 fabule bondoace

Prioritate

La o intersecție, doi catîri :
— Dă-te la o parte ! De ce te vîri !
— Nu fii măgar ! Eu am dreptate !
Se aplică prioritatea de spate...
Adesea fac mare tărăboi
Cei ce-naintează înapoi.

Eforturi

Mai-mare peste curci — un rățoi.
Curcanul — șef la rațe. Cei doi
Noi responsabili de resorturi
Se străduiesc, bineînțeles, și fac
eforturi...
Totuși, s-a ivit o problemă nouă :
— Nu prea crește producția de ouă !

DAN PLĂEȘU ■

FLACĂRA Redacția : București, Piața Scînteii 1, căsuța poștală 4112, oficiul 33, cod 71 341. Telefoane : 17 60 10, 17 60 20, interioare : reportaj (A. Dohotaru — 16 17) ; cultură, cenaclu (Eugen Seceleanu — 16 06) ; știință (Tudor Octavian — 16 19) ; probleme cetățenești — scrisori-anchete (Liviu Timbus — 17 87) ; publiciști comentatori (Ilie Purcaru, Nelu Ionescu, Nicolae Cristache — 16 18) ; fotoreportaj — 15 95 ; documentare — 16 23 ; administrație (Alexandru Medar, Gheorghe Amuza — 17 86) ; secretariat de redacție (Dan Bîrlădeanu, Cornel Cotană — 17 82, 16 21) ; secretar responsabil de redacție (Marius Popescu — 17 78 82 și interior 16 11) ; redactor șef adjunct (Traian Prosan — 17 78 82 și interior 17 83) ; redactor șef — 18 22. Tiparul executat la Combinatul poligrafic «Casa Scînteii». Cititorii din străinătate se pot abona, adresîndu-se la : ILEXIM — Departamentul Export-import presă, P.O. Box 136—137, telex : 1 12 26, București str. 13 Decembrie nr. 3.

Redactor șef: ADRIAN PĂUNESCU

PREȚUL REVISTEI : 2 LEI

41 585